

PROTOKOLL
for
møte i Omsetningsrådet
fredag 13. desember 2019 kl. 10:00
i
Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 14:00

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Bjørn-Ole Juul-Hansen (fra og med sak 117/19), Trine Hasvang Vaag, Marit Haugen, Anne Jødahl Skuterud (til og med sak 137/19), Lars Petter Bartnes, Sigrid Helland, Anne Berit Aker Hansen og Kristin Hoff.
Forfall:	Kjersti Hoff (vara kunne heller ikke stille)
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Elsebeth Hoel, Jørn Rolfsen, Marit Jerven, Lise Wirstad Dynna, Mari Holteberg Vold, Mari Vengnes, Hans Peder Hvide Bang, Sara Ege Grindaker og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

107/19	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
108/19	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	5
109/19	Melk - Satser for reguleringslagring 2019.....	7
110/19	Melk - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2020.....	13
111/19	Egg - priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - satser 1. halvår 2020.....	19
112/19	Grønt - Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning - justering av tilskuddssatser for fabrikklevering og reguleringslagring av epler....	21
113/19	Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2019.....	26
114/19	Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2020.....	31
115/19	Melk - budsjett faglige tiltak 2020.....	36

116/19	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjettforslag faglige tiltak 2020.....	42
117/19	Status for prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene.....	59
118/19	Bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge i 2020 - søknad fra Matmerk.....	64
119/19	Alle - Bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk informasjonsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i 2020 - søknad fra Matmerk.....	70
120/19	Korn - Budsjett Opplysningskontoret for brød og korn 2020.....	76
121/19	Melk - Budsjett Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS 2020...	79
122/19	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2020....	88
123/19	Grønt - Budsjett faglige tiltak og opplysningsvirksomhet og administrasjon 2020.....	100
124/19	Korn - Budsjett Norske Felleskjøp administrasjonsgodtgjørelse 2020.....	111
125/19	Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2020.....	114
126/19	Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2020.....	118
127/19	Finansiering av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - budsjett 2020.....	127
128/19	Melk - Dekning av administrasjonskostnader for kvoteordningen for melk i 2020.....	129
129/19	Dekning av Omsetningsrådets administrasjonskostnader for 2020.....	133
130/19	Melk - Budsjett for markedsreguleringen og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk for 2020.....	138
131/19	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2020.....	145
132/19	Pels - Budsjett for bruk av pelsskinnavgift i 2020 og forslag til omsetningsavgift 2020.....	164
133/19	Korn - Evaluering av ordning med direkte innmelding av overskudd av korn....	170
134/19	Kjøtt og egg - Mottakspått og kvalitetskriterier.....	174
135/19	Kjøtt - Klage fra Nortura på avslag på utbetaling for utkjøpt produsent av smågris.....	178
136/19	Høring av rammeforskriften.....	185
137/19	Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 13. desember 2019.....	187
138/19	Omsetningsrådets arbeid med gjennomgang av regelverk og ordninger - evaluering.....	191

Saksnr.: 107/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 19/64972-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i det elektroniske arbeidsrommet. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Saksnr.: 108/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 19/64972-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 18. november 2019 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til publisert protokoll.

Saksnr.: 109/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Satser for reguleringslagring 2019	Saksnr.: 19/63383-2

Beskrivelse

Tine SA foreslår å øke satsene for reguleringslagring for smør, hvitost, geitost og tørrmelk i 1. halvår 2019 sammenlignet med 2. halvår 2018. I 2. halvår 2019 foreslår Tine en ytterligere økning.

Landbruksdirektoratet innstiller i samsvar med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-1-1 fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine SA datert 15. november 2019

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Følgende satser for reguleringslagring av melkeprodukter 1. halvår og 2. halvår 2019 vedtas:

	1. halvår	2. halvår
	øre/kg/md.	øre/kg/md.
Fryselagring av smør	21,80	23,47
Kjølelagring av hvitost	22,42	24,34
Kjølelagring av ekte geitost	28,15	31,07
Tørrlagring av tørrmelk	16,42	17,73

Melk - Satser for reguleringslagring 2019

Tine SA (Tine) foreslår i brev av 15. november 2019 satser for lagring av reguleringsprodukter i melkesektoren for 2019. Satsene for begge halvår behandles i samme sak ettersom oppgave for reguleringslagring også behandles kun en gang per år. Satsene består av to elementer; kapitalkostnader og kostnader til lager.

Grunnlag for beregning av satser

Lagringsgodtgjørelse ytes for nødvendig reguleringslagring av melkeprodukter (jf. retningslinjer for melk og melkeprodukter). Satser for reguleringslagring fremkommer som summen av kostnader til kapitalbinding og lagringskostnader. Utgangspunktet for beregning av kapitalbinding og lagringskostnader er prinsippene som ble fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002, 30.04.2003 og 30.04.2004. Følgende elementer inngår i grunnlaget for satsene.

Kapitalbinding (A)

Det er lagt til grunn at markedsregulator skal ha dekning for kostnadene knyttet til kapitalbinding av varer på reguleringslager. Kapitalkostnadene beregnes med utgangspunkt i varens tilvirkningsverdi og en rentesats fastsatt av Landbruksdirektoratet. Kapitalbindingen beregnes i øre per kg per måned.

Varens tilvirkningsverdi er råstoffverdi i liter omregnet til kg vare pluss tilvirkningskostnader og felleskostnader som påløper frem til lagring. Råstoffverdi per liter beregnes ut fra antatt veid gjennomsnittlig noteringspris for 1. halvår og 2. halvår 2019, og korrigeres for gjeldende sats for hhv. modnede oster, geitemelksprodukter og tørrmelk i prisutjevningsordningen for melk fratrukket biproduktverdien. Råstoffverdien for smør beregnes ut fra gjeldende produksjonsverdi for fløte korrigert for gjeldende sats for fløte til smør i prisutjevningsordningen. For omregning fra liter råvare til kg vare benyttes gjeldende omregningsfaktorer for melk og fløte.

Rentesatsene som er benyttet er fastsatt av Landbruksdirektoratet med hjemmel i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 7 fjerde ledd. Rentesatsen fastsettes per halvår på basis av sammenveining av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

Lagringskostnader (B)

Kostnadsarter som inngår er avskrivning og renter, vedlikehold, kostnader til energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader. Lagringskostnadene oppgis i øre per kg per måned. Kostnadsgrunnlaget for lagringskostnadene er vedtatt anvendt for en periode på fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. Lagringskostnadene ble sist oppdatert i 2016. I mellomtiden er det gitt mulighet for indeksjustering i tråd med kostnadsutviklingen basert på relevant offentlig indeks. I tråd med vedtak i Omsetningsrådet i 2014, benyttes Statistisk sentralbyrås (SSB) byggekostnadsindeks for boliger (jf. OR-sak 64/14). I 2015 vedtok Omsetningsrådet at indeksjusteringen skal gjøres med utgangspunkt i fjorårets vedtatte satser (jf. OR-sak 76/15).

Beregning av kapitalbinding (A)

Kapitalkostnadene (A) som inngår i satsene for 1. halvår og 2. halvår 2019 vises i tabellen under.

	A	
	Kapitalkostnader	
	1. halvår øre/kg/md.	2. halvår øre/kg/md.
Smør	6,47	7,93
Hvitost	8,27	10,00
Geitost	12,44	15,15
Tørrmelk	5,86	7,02

Kapitalkostnadene (A) øker for alle produkter i 1. halvår 2019, sammenlignet med 2. halvår 2018. Kapitalkostnadene øker ytterligere for alle produkter i 2. halvår 2019. Økte kapitalkostnader kommer blant annet av økte rentesatser i 2019. Rentesatsen er økt fra 1,47 prosent p.a. i 2. halvår 2018 til 1,77 prosent p.a. i 1. halvår 2019 og 2,12 prosent p.a. i 2. halvår 2019.

I kapitalkostnadene inngår tilvirkningskostnader, herunder råvarekostnader, og felleskostnader. Slike kostnader vil variere fra halvår til halvår. Kalkylene er basert på de aktuelle produksjonsanleggene, noe som fører til variasjoner i produksjonskostnadene mellom ulike perioder. Ifølge Tine vil en del av variasjonene i kostnadene være knyttet til hvilke anlegg som har produksjonen, og kostnadene vil også variere med hvilke volum de enkelte anleggene produserer. Ulik alder og teknologi på anlegg kan også spille inn.

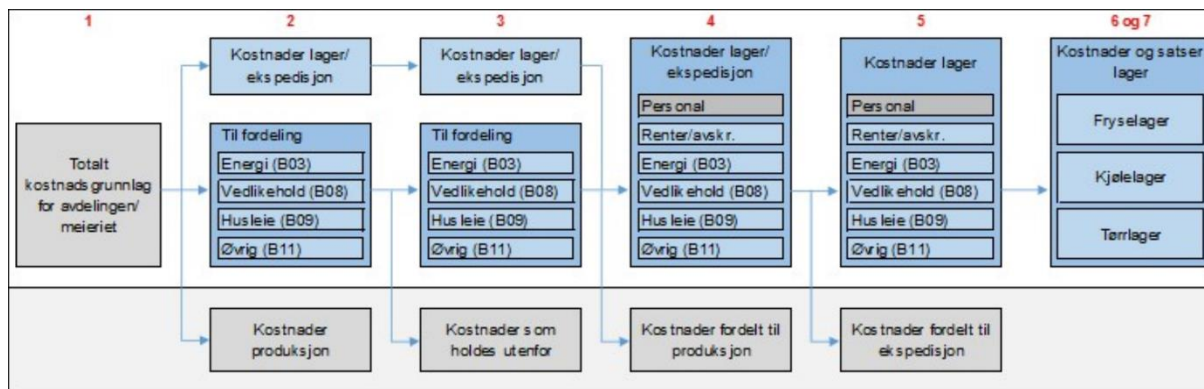
Kostnadsgrunnlaget for lagringskostnader (B)

Lagringselementet ble sist oppdatert i 2016, jf. OR-sak 79/16. Kostnader til avskrivning og renter, vedlikehold, energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader ble oppdatert med regnskapsdata fra 2015. Tine presenterte prinsippmodell og kostnadsgrunnlag fra regnskapet for 2015 i møte med Landbruksdirektoratet 14. november 2016.

Utgangspunktet er at det skal beregnes satser for reguleringslagring av hvitost og brunost på kjølelager, smør på fryseler og tørrmelk på tørrlager. Som grunnlag for beregningen benyttes data fra Tine sine sentrallager på Heimdal og Klepp, samt Tines anlegg på Brumunddal. Det ble tatt utgangspunkt i regnskapet for 2015, og følgende 7 hovedtrinn ble lagt til grunn for beregning av satsene:

1.	Kostnadsgrunnlaget for hver av de 3 anleggene hentes ut fra regnskapet
2.	Kostnadsgrunnlaget «vaskes» for kostnadssteder som skal holdes utenfor
3.	Kostnadsgrunnlaget «vaskes» for kostnader som skal holdes utenfor
4.	Fordeling av indirekte kostnader mellom lager/ekspedisjon og produksjon
5.	Fordeling av kostnader mellom lager og ekspedisjon
6.	Fordeling av kostnader mellom de tre lagertypene
7.	Beregning av satser for de aktuelle varegruppene

Figuren nedenfor viser et overordnet bilde av de 7 hovedtrinnene.

For utfyllende beskrivelse av hvert enkelt trinn, se innstilling om sats for reguleringslagring 2016, jf. sak 79/16, som ble behandlet i Omsetningsrådets møte 9. desember 2016.

I sak 79/16 ble det forutsatt at det oppdaterte kostnadsgrunnlaget legges til grunn for lagringsdelen av satsene i en periode fremover, siden det innebærer relativt mye arbeid å oppdatere kostnadsgrunnlaget årlig. Kostnadsgrunnlaget skal derfor oppdateres igjen etter fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt.

I henhold til sak 64/14 er det imidlertid mulighet for at lagringsdelen av satsene indeksjusteres i tråd med kostnadsutviklingen basert på relevant offentlig indeks, som i denne saken ble vedtatt skulle være SSBs byggekostnadsindeks for boliger. Tine har lagt til grunn en indeksjustering basert på denne indeksen for 2019 med en kostnadsutvikling på 3,3 prosent for 1. halvår og 2,6 prosent for 2. halvår. Lagringselementet i satsen for 1. halvår 2019 er foreslått indeksjustert ut fra lagringselementet i vedtatt sats for 1. halvår 2018, og satsen for 2. halvår 2019 er indeksjustert ut fra lagringselementet i vedtatt sats for 2. halvår 2018. Dette gir følgende verdier for lagringselementet (B) i satsene for 2019:

	B	
	Lagringskostnader	
	1. halvår øre/kg/md.	2. halvår øre/kg/md.
Smør	15,33	15,54
Hvitost	14,15	14,34
Geitost	15,71	15,92
Tørrmelk	10,56	10,71

Lagringselementet i satsene for 1. og 2. halvår 2019 øker noe sammenlignet med 2018 som følge av indeksjusteringer.

Satsberegning (A+B)

Med utgangspunkt i kostnadselementene som er omtalt ovenfor, foreslår Tine sats for reguleringslagring av melkeprodukter for 1. halvår og 2. halvår 2019. I 2019 har det vært reguleringslagring av smør, hvitost, geitost og tørrmelk. Tine foreslår å øke satsene for alle produktgrupper i 1. halvår 2019, sammenlignet med 2. halvår 2018, med mellom 6,1 og 10,2 prosent. Tine foreslår en ytterligere økning for satsene for alle produktgrupper i 2. halvår 2019, der økningen i satsene varierer mellom 7,7 og 10,4 prosent sammenlignet med

1. halvår 2019.

Beregningen av satser basert på Tines søknad er vist i tabeller nedenfor. I den første tabellen er satsene for 2. halvår 2018 vis til sammenligning.

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 1. halvår 2019

	A	B	C = A + B	
	Kapital- kostnader	Lagrings- kostnader	Sats 1. halvår 2019	Sats 2. halvår 2018
	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/m d.	(øre/kg)/md	(øre/kg)/md.
Smør	6,47	15,33	21,80	20,53
Hvitost	8,27	14,15	22,42	20,84
Geitost	12,44	15,71	28,15	25,95
Tørrmelk	5,86	10,56	16,42	14,90

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 2. halvår 2019

	A	B	C = A + B
	Kapital- kostnader	Lagrings- kostnader	Sats 2. halvår 2019
	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/m d.	(øre/kg)/md
Smør	7,93	15,54	23,47
Hvitost	10,00	14,34	24,34
Geitost	15,15	15,92	31,07
Tørrmelk	7,02	10,71	17,73

Det er benyttet flere desimaler i beregningene i tabellene, slik at mindre differanser kan forekomme.

Sats for reguleringslagring (C) fremkommer som summen av kapitalkostnader og lagringskostnader.

Landbruksdirektoratets vurderinger

Landbruksdirektoratet har gjennomgått og vurdert Tines søknad om endrede satser for reguleringslagring.

Kapitalkostnadene (A) økes i begge halvår for alle produkter. Kapitalkostnadselementet består av produktenes tilvirkningsverdi og rentesats, og endringer i disse elementene vil påvirke endringer i kapitalkostnader.

Tine beregner en veid tilvirkningsverdi per produktgruppe med utgangspunkt i de tre viktigste reguleringsartiklene innen hver produktgruppe. Gjennomsnittlig tilvirkningsverdi reduseres noe for smør og geitost i 1. halvår 2019 sammenlignet med 2. halvår 2018. For hvitost og tørrmelk øker gjennomsnittlig tilvirkningsverdi for samme periode. I 2. halvår 2019 øker gjennomsnittlig tilvirkningsverdi for alle produkter. Varens tilvirkningsverdi endres som følge av endringer i råstoffverdi og endringer i tilvirkningskostnader og felleskostnader.

Tilvirkningsverdi er summen av råstoffverdi og andre kostnader. Endringer i råstoffverdien forklares av endringer i omregningsfaktorer, samt endringer i målpris og satser i prisutjevningsordningen for melk. Omregningsfaktorene er hentet fra Tines kalkyler. Ifølge Tine varierer omregningsfaktorene i kalkylene mellom anlegg fordi det brukes ulike

resepter og ulik teknologi. Økningen i gjennomsnittlig tilvirkningsverdi i 2. halvår forklares av økt målpris og reduserte tilskuddssatser i prisutjevningsordningen fra 1. juli 2019.

Tilvirkningskostnader og felleskostnader endres noe for samtlige produkter i 1. halvår 2019 sammenlignet med 2. halvår 2018. Samlet sett øker disse kostnadene noe for hvitost og tørrmelk, og reduseres noe for smør og geitost i 1. halvår. Tine opplyser om at økningen for tørrmelk skyldes økte produksjonskostnader. Dette kommer blant annet av at det har vært en reduksjon i budsjettert volum og generell pris- og lønnsutvikling. Økningen for hvitost er relativt liten. I 2. halvår 2019 er det ingen endringer i disse kostnadene sammenlignet med 1. halvår 2019.

Rentesatsene økes både i 1. og 2. halvår, noe som også bidrar til økningen av kapitalkostnadselementet i satsene.

Lagringskostnadene (B) øker for alle produktgrupper sammenlignet med 2018, på grunn av indeksjustering i henhold til SSBs byggekostnadsindeks for boliger. Satsgrunnlaget for lagringskostnadselementet ble som nevnt ovenfor sist endret i 2016, men med mulighet for indeksjustering med en relevant offentlig indeks. SSBs byggekostnadsindeks er benyttet de siste årene. Landbruksdirektoratet vurderte i 2014 denne indeksen som relevant å bruke for å indeksjustere Tines lagringskostnader (jf. OR-sak 64/14).

Tine foreslår at lagringselementet i satsene for 1. halvår 2019 indeksjusteres ut fra vedtatte satser for 1. halvår 2018 med SSBs byggekostnadsindeks for boliger fra januar 2018–januar 2019, tilsvarende 3,3 prosent. For 2. halvår 2019 har Tine tatt utgangspunkt i vedtatte satser for 2. halvår 2018 med SSBs byggekostnadsindeks for boliger for juli 2018–juli 2019, tilsvarende 2,6 prosent. Dette er i tråd med prinsipp som ble lagt til grunn for indeksjustering av satser i 2015, jf. OR-sak 76/15.

Oppsummert økes satsene for reguleringslagring for alle produktgrupper (smør, hvitost, geitost og tørrmelk) i 1. halvår 2019 sammenlignet med 2. halvår 2018. Økningen er på mellom 6,1 og 10,2 prosent for de ulike produktene. I 2. halvår 2019 økes satsene ytterligere for samtlige produkter, og økningen varierer mellom 7,7 og 10,4 prosent sammenlignet med 1. halvår. Satsene øker som følge av indeksjustering av lagringselementet, økte rentesatser og økning i tilvirkningsverdi for de fleste produkter.

Landbruksdirektoratet anbefaler at satsene for reguleringslagring i 1. og 2. halvår 2019 godkjennes i samsvar med Tines søknad.

Saksnr.: 110/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2020	Saksnr.: 19/59727-3

Beskrivelse

Fastsettelse av satser for prisnedskrivning ved salg av meieriprodukter til spesialmarkeder i 2020.

Tine SA foreslår i brev av 18. oktober uendrede satser for prisnedskrivning ved salg av meieriprodukter til spesialmarkeder i 2020.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med forslaget fra Tine SA.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-6 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine SA datert 18. oktober 2019, samt e-post fra Tine 21. oktober.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter følgende satser for prisnedskrivning ved salg av melkeprodukter til spesialmarkeder 2020:

Yoghurt	kr	5,50	per kg
Hvitost	kr	25,00	per kg
Smør	kr	0,00	per kg
Smelteost	kr	0,00	per kg

Melk - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2020

Tine SA foreslår satser ved salg av meieriprodukter til spesialmarkeder i 2020 i brev av 18. oktober 2019. Tine foreslår uendrede satser.

Beregning

I henhold til §4-6 i retningslinjene for markedsregulering av melk og melkeprodukter kan det ytes prisnedskrivning i forbindelse med salg av visse norske melkeprodukter til spesialmarkeder. Følgende varegrupper er omfattet av ordningen; yoghurt, smør, ost og smelteost. Det gis prisnedskrivning etter en sats per kg for solgt vare.

Prisnedskrivningssatsene fastsettes av Omsetningsrådet på grunnlag av differansen mellom markedsregulators listepriiser for de aktuelle varene ved salg til dagligvaremarkedet innen-lands og salgspriiser markedsregulator benytter i spesialmarkeder. For å vurdere markedsregulators forslag har Landbruksdirektoratet for ost benyttet tyske priser og vurdert disse i forhold til markedsregulators forslag til satser. For yoghurt har Landbruksdirektoratet benyttet gjennomsnittlig cif importpris på fruktyoghurt.

Omfanget av ordningen i 2018

De totale kostnadene til prisnedskrivning i spesialmarkeder utgjorde 6 925 441 kroner i 2018. Det ble utbetalt prisnedskrivning på grunnlag av et salg på totalt 556 009 kg. Kvantaene fordelte seg slik:

Fordeling av prisnedskrivning på produkter i 2018, kg

Produktgruppe	kg
Yoghurt	211 536
Hvitost	201 981
Smør	142 492
Totalt prisnedskrivning	556 009

Sammenlignet med 2017 er total prisnedskrivning økt med om lag 0,9 mill. kroner. Salget totalt er økt med i overkant av 70 000 kg, eller 15 prosent. Salget av både yoghurt, ost og smør har økt sammenlignet med 2017. Informasjon om salg til spesialmarkeder i 2019 vil først foreligge våren 2020, etter at oppgaven for 2019 er sendt inn.

Tines forslag

I brev fra Tine datert 18. oktober kommer Tine med forslag til satser og begrunnelser for forslagene, jf. også e-post datert 21. oktober.

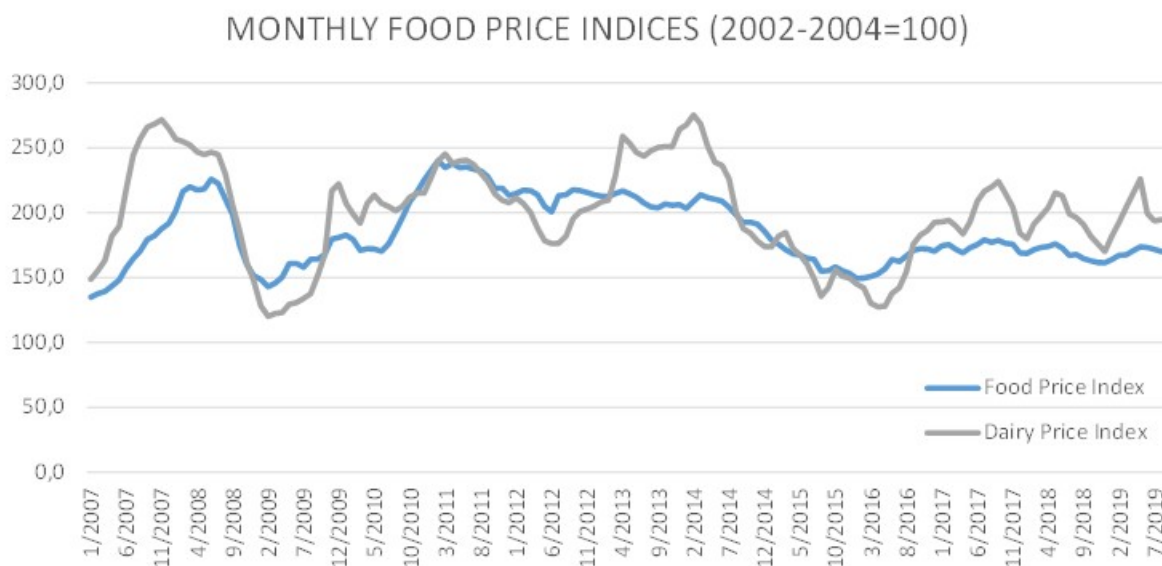
For ost og yoghurt mener Tine at markedssituasjonen ikke har endret seg vesentlig fra i fjor. På denne bakgrunn foreslår Tine å opprettholde satsene for ost og yoghurt på samme nivå også i 2020.

For smør foreslår Tine videreføre satsen fra 2019, som er satt til null. Tine forventer ikke overskudd av smør i 2020, så det er således ikke behov for å regulere smør ved prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder.

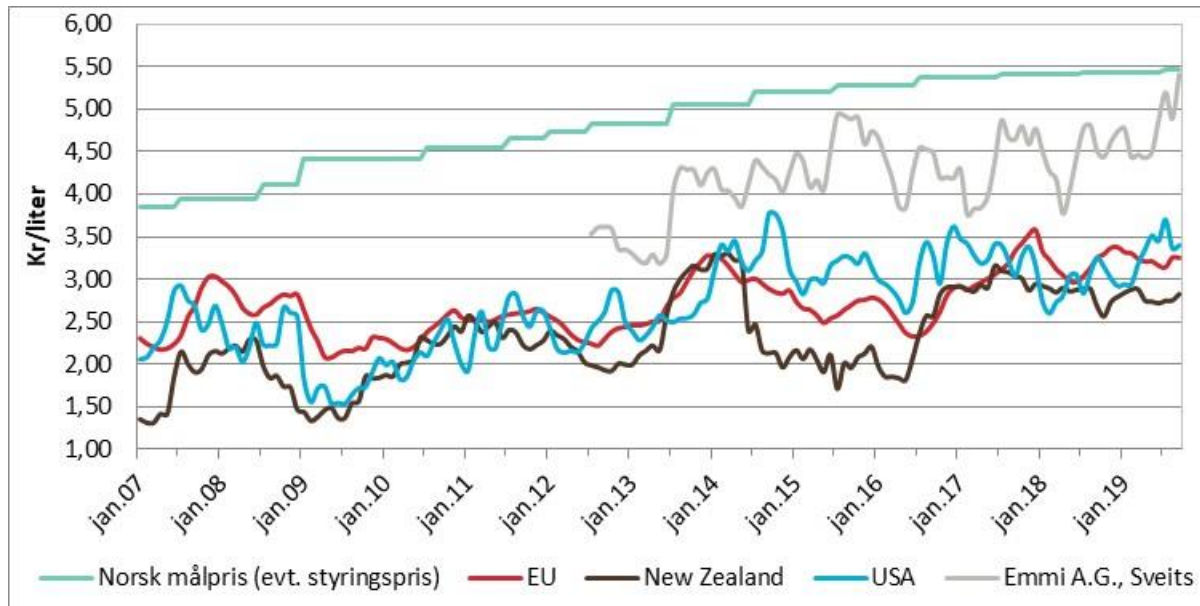
Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådets arbeidsutvalg signaliserte i 2007 at satsene for prisedskrivning av meieriprodukter ved salg til spesialmarkeder ikke bør økes, men beholdes stabile eller reduseres. Satsene ble økt for både yoghurt, hvitost og smør i 2016, etter flere år med uendrede satser, mens satsene for 2017 og 2018 er uendret sammenlignet med 2016. I 2019 ble satsen for smør redusert til null, mens satsene for yoghurt og hvit ost er videreført på samme nivå.

Verdensmarkedsprisene på meieriprodukter var historisk sett høye i 2007. I 2008 ble prisene betydelig redusert, og de holdt et svært lavt nivå i 2009. I perioden fra 2009 til 2014 steg prisene. I 2015 og 2016 ble prisene igjen redusert, mens de steg de siste månedene av 2016 og i 2017. I 2019 er prisene på om lag samme nivå som i 2018. Figuren under viser FAOs månedlige prisindeks for matvarer og for meierivarer. Prisindeks for meierivarer er sammensatt med bakgrunn i priser på forskjellige meieriprodukter som ost, smør, helmelkspulver og skummetmelkpulver. Skummetmelkpulver har de siste årene vært preget av lav pris, mens det motsatte har vært tilfelle for smør. I 2019 har prisen på skummetmelkpulver økt mens smør har gått kraftig ned. Men smør prisen er fortsatt på et høyt nivå sammenlignet med perioden frem til 2016. Indeksen nå ikke er høyere enn i 2007 og 2014, og omtrent på samme nivå som i 2018.

Gjennomsnittsprisen på melk som produsenter får fra Fonterra i New Zealand er redusert i første halvdel av 2019, sammenlignet med 2018, jf. figuren under. Mens gjennomsnittsprisen på melk som produsenter får fra selskaper i EU er økt i første halvdel av 2019, sammenlignet med 2018.

Pris til produsent på melk i forskjellige land og norsk målpris frem til september 2019, kilde internasjonale priser: www.milkprices.nl

Landbruksdirektoratet har undersøkt Tines listepriser for de aktuelle varene ved salg til dagligvaremarkedet innenlands og sammenlignet med salgspriser markedsregulator benytter i spesialmarkeder, jf. retningslinjene. Siden konkurranseflaten for produkter til spesial-markeder også er verdensmarkedets priser, har vi gjort en vurdering av hva spesial-markedene kan kjøpe tilsvarende varer for på verdensmarkedet.

Ost

Satsen for hvitost har vært uendret på 25 kr per kg siden 2016. Tine foreslår å videreføre satsen på samme nivå også i 2020.

Prisene på gouda i Tyskland så langt i 2019 er høyere enn i tilsvarende periode i 2018. Sammenlignet med 2017 har prisene i første halvdel av 2019 ligget høyere, mens prisene i andre halvår har ligget lavere enn i 2017 for de markedene Landbruksdirektoratet følger med på.

Landbruksdirektoratet har fått dokumentasjon fra Tine som viser at prisforskjellen mellom norsk pris og verdensmarkedetspris for tysk gouda er større enn 25,00 kr per kg, som er Tines forslag til sats for 2020. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at Tines vurdering om at det er nødvendig å opprettholde satsen for ost på dette nivået støttes.

Grafen under viser utviklingen i prisen på tysk Gouda foregående år og hittil i 2019.

Engrospris på gouda fra Tyskland, kilde: www.milchwirtschaft.de

Yoghurt

Satsen for yoghurt har vært uendret på 5,50 kr per kg siden 2016. Tine foreslår å videreføre satsen på samme nivå også i 2020.

For yoghurt kan en ikke følge prisutviklingen på verdensmarkedet på samme måte som for skummetmelkpulver, ost og smør, siden pris på yoghurt ikke noteres på børs. Landbruksdirektoratet har derfor sett på gjennomsnittlig cif importpris ved import til Norge, og brukt denne som en referansepris på verdensmarkedets pris. Gjennomsnittlig cif importpris for import av fruktyoghurt på kapittel 4 i tolltariffen var på 20,37 kr per kg i 2018, mens den var på 19,66 kr per kg i 2017. De første åtte månedene av 2019 var tilsvarende cif importpris på yoghurt på 23,86 kr per kg.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er forskjellen mellom norsk pris og pris på verdensmarkedet større enn foreslått sats på 5,50 kr per kg. Landbruksdirektoratet mener derfor at satsen på yoghurt kan anbefales i tråd med Tines forslag.

Smør

Tine foreslår at satsen settes til null i 2020 fordi det ikke vil være overskudd av melkefett på det innenlandske markedet i 2020. Dette er tilsvarende som i perioden 2013–2015, og i år. I denne perioden ble satsen for smør satt i null, fordi det ikke var overskudd av melkefett på det innenlandske markedet. I en slik markedsituasjon kan det argumenteres for at det ikke er hensiktsmessig å bruke omsetningsmidler for å få avsetning på smør til spesialmarkeder. Landbruksdirektoratet viser til at markedsregulator må søke å gjennomføre markedsreguleringen til lavest mulig kostnad, og støtter dermed dette forslaget.

Smelteost

Satsen for smelteost ble satt til null i 2009 og har ikke vært endret etter dette tidspunkt. Det er ikke omsatt smelteost innenfor ordningen i 2018. Tine foreslår ingen endringer i satsen for smelteost for 2020. Landbruksdirektoratet har ingen bemerkninger til dette.

Konklusjon

Landbruksdirektoratet anbefaler med dette Tines forslag til satser for prisnedskrivning av meieriprodukter ved salg til spesialmarkeder i 2020.

Tabellen under viser en oversikt over satsene i 2016, 2017, 2018, 2019 og foreslåtte satser for 2020.

Satser for prisnedskrivning ved salg av meieriprodukter til spesialmarkeder, kr/kg

	2016 kr/kg	2017 kr/kg	2018 kr/kg	2019 kr/kg	2020 kr/kg
Yoghurt	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50
Hvitost	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Smør	5,00	5,00	5,00	0,00	0,00
Smelteost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Saksnr.: 111/19	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Egg - priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - satser 1. halvår 2020	Saksnr.: 19/60694-3

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2020 settes til kr 9,96 per kg hvite, en økning fra kr 9,12 per kg inneværende halvår.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg §2-4, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura datert 25. oktober 2019 (unntatt offentlighet)

Brev fra Dava Foods Norway AS 5. november 2019 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2020 fastsettes til kr 9,96 per kg hvite.

Egg - priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - satser 1. halvår 2020

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for første halvår 2019 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19. februar 2014, sak 05/14.

Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. I mai 2016 ble DAVA Foods Norway AS (tidligere Eggprodukter AS) godkjent som skillevirksomhet og har sendt inn sine produksjonsprognoser for første halvår 2020.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hviten blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for første halvår 2020 er satt til kr 19,50 per kg. Dette er en økning av prisen på 10 øre i forhold til gjeldende planlagte gjennomsnittlig engrospris.

Sats for første halvår 2020

Satsen for første halvår 2020 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Det er for første halvår 2020 to aktørers salgsprognoser, Nortura og DAVA Foods Norway, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For første halvår 2020 er samlet salg av eggehvite anslått til 1005 tonn, tilsvarende ca. 1 932 tonn egg og en budsjettert kostnad på 10,0 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 9,96 per kg for første halvår 2020. Satsen for andre halvår 2019 er kr 9,12 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS over skillevirksomhet første halvår 2020 er basert på deres prognoserte salg og -priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen og har ikke vesentlige merknader til disse. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2019 fastsettes til kr 9,96 per kg hvite.

Saksnr.: 112/19	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Grønt - Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning - justering av tilskuddssatser for fabrikklevering og reguleringslagring av epler	Saksnr.: 19/36568-4

Beskrivelse

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) søker gjennom udatert brev oversendt i epost av 12.03.2019 om justering av satsene for reguleringslagring av epler kl I.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt av Omsetningsrådet 23.06.2009 med hjemmel i lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

GPS`s epost av 12.03.2019 vedlagt brev fra GPS og innspill til GPS fra Telefrukt AS av 16.01.2019.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpotet og honning § 3-2-4
Satser skal lyde som følger:
«For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse ved telledatoene 16. november og 30. november med en sats på kr 0,70 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember»
2. Endringen trer i kraft fra umiddelbart, hvilket i praksis betyr at ny sats vil gjelde for lagring fra og med høsten 2020.

Grønt - Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning - justering av tilskuddssatser for fabrikklevering og reguleringslagring av epler

Reguleringslagring og fabrikklevering av epler kl. I – tilskuddssatser

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning har blant annet bestemmelser om tilskuddssats til reguleringslagring og fabrikklevering av epler. I retningslinjenes § 3-1-1 er følgende tatt inn om tilskuddssats ved fabrikkleveranse:

«Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan det gis epler av kvalitet kl. I som blir levert til fabrikk som industrifrukt, et tilskudd på inntil kr 1,60 pr. kg. Fruktdyrkere som bruker epler av kvalitet kl. I av egen avl i sin egen industriproduksjon mottar ikke tilskudd. Tilskudd på kr 1,60 pr. kg epler og frakttilskudd knyttet til gjennomføringen av fabrikkleveringen har en økonomisk ramme på 5 millioner kroner.»

I retningslinjenes § 3-2-4 er tilskuddssatser ved reguleringslagring fastsatt:

«For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse med kr 0,40 pr. kg for det laveste kvantumet av de to første telledatoene. Ved telledatoene 16. november og 30. november er satsen kr 0,60 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember.»

I forbindelse med reguleringslagring av epler blir mengdene på lager talt 16.10., 30.10., 16.11. og 30.11.

GPS` s søknad om justerte tilskuddssatser

GPS søker om justering av tilskuddssatsene i § 3-2-4 (tilskudd til reguleringslagring). Tilskudd til fabrikklevering er ikke omtalt i søknaden fra GPS.

GPS skriver følgende i sin søknad:

«GPS har mottatt brev fra Telefrukt med spørsmål om å justere satsane for reguleringslagring av eple (sjå vedlegg). Formålet er å stimulere til bedre lagring av eple i siste del av sesongen. Forslaget blir støtta av Ullensvang Fruktlager, Hardanger Fjordfrukt, Nå Fruktlager, Sognefrukt, Innvik Fruktlager, Ryfylkefrukt og Fellespakkeriet. Disse pakkeria har dei siste åra stått for over 90 % av konsumproduksjonen av eple her i landet og leverer varer både til Coop og Bama.»

Konkret om forslag til satsøkning heter det fra GPS at:

«Det blir foreslått at satsen for siste del av oktober blir uendra medan satsen for første del av november blir sett til kr 1,50 pr. kg og satsen for siste del av november blir sett til kr 3,00.»

Nåværende og forslag til nye satser fra GPS for reguleringslagring av epler, kr pr. kg.

	16. – 30. oktober	1. – 16. november	17. – 30. november
Dagens sats – kr pr. kg	0,40	0,60	0,6
Forslag ny sats, kr pr. kg	0,40	1,50	3,0

I brevet har GPS beregnet merutgiftene ved de foreslåtte satsene til å bli 137 778 kroner i sum for året. Gjennomsnittlig kvantum reguleringslagret vare i årene 2014–2018 er lagt til grunn for beregningen. Den isolerte effekten av satsøkningen er ikke så stor på grunn av at det er et relativt beskjedent kvantum reguleringslagret vare i november måned (ca 100 000 kg 16. november og ca 20 000 kg 30. november).

GPS skriver videre at:

«Bakgrunnen for forslaget om å endre satsane, er at ein ventar eit større eplekvantum i åra framover, og at ein ynskjer å stimulere til betre lagring i siste del av sesongen. Tabellen nedanfor viser sum kr ved nye satsar og eit større kvantum i november månad samanlikna med gjennomsnittet for dei siste åra:

	På lager 30. oktober		På lager 16. november		På lager 30. november		Sum, kr for året.
	Kvantum, kg	Sum, kr	Kvantum, kg	Sum kr	Kvantum, kg	Sum, kr	
Gj.Snitt 2014-2018	875 920	350 368	102 100	61 422	20 350	15 090	426 790
Ny sats og estimert større kvantum	2 000 000	800 000	1 000 000	1 500 000	300 000	900 000	3 200 000

GPS meiner at forslaget er viktig for at næringa skal lykkast med den satsinga på norske eple som marknaden har etterspurt og vil støtte forslaget slik at lagring i november månad blir sterkare vektlagt. Dei siste prognosane for epleavling, viser at ein må vente eit større eplekvantum i åra framover. Det er viktig at ein då kan lagre epla lenger enn det som har vore nødvendig dei siste åra.»

Som vedlegg til søknaden fra GPS ligger et brev av 16.01.2019 fra Telefrukt AS som er de som i utgangspunktet har fremmet et ønske om økte satser for reguleringslagring. Telefrukt sier i sitt brev til GPS følgende om forventet økning i kvantum epler de kommende årene:

«Norsk epleproduksjon er i vekst og prognoser for 2023 tilsier en produksjon på opp mot 10 000 tonn. Det er stor enighet om at salgssesongen, som nå i stor grad er september og oktober, må utvides.»

Med det betydelig økte kvantumet som forventes framover vil utbetalingene øke med 2 773 210 kroner pr år. Det alt vesentligste av økningen skyldes altså økt kvantum.

Landbruksdirektoratets vurdering

Det kan argumenteres for at satsene bør økes i tråd med kostnadsøkningen. Satsene ble sist endret av OR 25.06.2012. GPS ba den gang om en justering av satsene med bakgrunn i økt konsumprisindeks fra sist endring, som var i 2006 og før det, i 2003.

Fra juni 2012 til juni 2019 har konsumprisindeksen steget med ca. 18 %.

Nye satser basert på KPI justering 2012 – 2019 i kr/kg og forslag fra GPS (dagens satser i parentes).

	16.10 og 30.10 (0,40)	16.11 (0,60)	30.11 (0,60)
KPI 18%	0,47	0,71	0,71
Forslag GPS	0,40	1,50	3,00

Tilskudd til reguleringslagring av epler belastes statsbudsjettets post 70.11 Avsetningstiltak, hvor avtalepartene hvert år fastsetter nivået på bevilgningen. Under denne posten, som OR forvalter fordelingen av, ligger også tilskudd til

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), Matmerk (øko-informasjon og Nyt Norge), GPS, GPS-Fruktlagerinspektøren, GPS administrasjon av reguleringstiltak og Fagforum potet.

Det som ikke går til tilskudd til disse organisasjonene går inn i fondet for markedsregulering hagebruk, som skal dekke kostnadene ved regulering av både epler og matpoteter. Fondet er nå under oppbygging etter en betydelig regulering av potet i 2015 (avlingssesongen 2014) da fondet fikk en netto reduksjon på 8,2 mill. kroner. Forrige regulering av matpoteter var i 2009. Fondet ble den gang redusert fra over 19 mill. kroner i 2009 til mellom 6 og 7 mill. kroner. Dette var nivået på fondet i perioden frem til 2012. I årene 2016 til 2018 fikk fondet et netto tillegg på hhv. 1,5 mill. kroner, 1,6 mill. kroner og 1,3 mill. kroner. Ved inngangen til 2019 var det akkumulert ca. 8,5 mill. kr i fondet.

En estimert økning i kvantumet, uten satsøkning, vil alene øke utgiftene med ca. 1 150 000 kroner (i 2023). Med en justering av satsene med 18 prosent med utgangspunkt i utviklingen i kpi fra 2012 til 2019 øker utgiftene med ca. 1 440 000 kroner (i 2023) med bakgrunn i estimert kvantumsøkning. Dette tilsvarer om lag gjennomsnittlig tilføring av kapital til fondet de siste tre årene.

På møtet mellom Landbruksdirektoratet og representanter fra GPS og Telefrukt AS den 13.11.2019 ble det fra GPS sin side gitt uttrykk for at det kan være aktuelt å redusere antall utbetalinger fra dagens tre til to. Dette ville i så fall innebærer at det kun vil bli gitt tilskudd til reguleringslagring for de to telledatoene i november.

Det kan argumenteres for at produsentene og fruktlagrene selv bør stå for lagring i oktober. Det er fortsatt en del avling som høstes i oktober og det er mindre krevende å lagre eplene i oktober enn senere på høsten. Kravet til lagerfasiliteter er derfor ikke like stort. Dette vil kunne frigjøre noe midler, som eventuelt kan benyttes til å finansiere økte utgifter over ordningen i framtida. Dersom vi tar utgangspunkt i GPS sitt forslag som er redegjort for over, vil dette gi en innsparing på ca. 350 000 kroner med uendrede satser og kvantum i forhold til gjennomsnittet av årene 2014 – 2018. Med prognosert økt kvantum og GPS sitt forslag til uendrede satser for oktober, vil dette gi en innsparing på 800 000 kroner (i 2023). Med en kpi justering som nevnt over vil dette beløpet enten kunne komme til fradrag på den forventede utgiftsøkningen på ca. 1 440 000 kroner som nevnt over, eller innsparingen kan helt eller delvis benyttes til å øke satsene utover en justering i tråd med utviklingen i kpi. Dersom innsparingen benyttes til å redusere utgiftsøkningen som følge av en kpi justering, vil fondet – alt annet likt – likevel bare kunne øke med om lag 800 000 kroner pr år. På bakgrunn av behovet for å ha en forsvarlig likviditet i fondet for hagebruk, er det ikke rom for å øke satsene utover en justering med utgangspunkt i kpi fra 2012 – 2019. Dette vil i så fall kreve at avtalepartene etter hvert øker avsetningen kollektiv dekking av omsetningsavgift over post 70.11 avsetningstiltak.

Fruktprognosen pr 1. oktober 2019 fra GPS ved fruktlagerinspektøren tilsier en epleavling på i underkant av 8 600 tonn epler i 2019. Pr. 1. november var det levert 6 686 tonn epler fra pakkeriene og det var 1 893 tonn igjen på pakkeriene. Ifølge prognoser fra GPS for samla fruktavling, overlevert i møte mellom GPS og Landbruksdirektoratet 13. november i år, forventes en avling på vel 10 000 tonn epler i 2023. Dette innebærer en økning i eplekvantumet på i størrelsesorden 1 500 kg.

Landbruksdirektoratet har imøtekommet GPS sin søknad av 10.09.2019 om reguleringslagring av inntil 2 000 tonn epler klasse I i 2019. I gjennomsnitt for årene 2014–2018 ble det lagret snaue 1 000 tonn epler. Av dette utgjorde lagret vare pr 30. oktober nesten 90 prosent av totalt lagret kvantum. Det har altså fram til nå vært begrenset kvantum igjen på de to siste telledatoene, dvs. 16. og 30. november.

Landbruksdirektoratet anbefaler en justering av satsene til reguleringslagring av epler tilsvarende utviklingen i kpi fra 2012 til 2019, dvs. med 18 prosent. Landbruksdirektoratet finner det ikke forsvarlig å imøtekomme søknaden om et betydelig løft i satsene for de to telledatoene i november. Den prognoserte økningen i epleavlingene fram mot 2023 og dermed behovet for lengre lagring før de kan omsettes i markedet vil i seg selv innebære at det vil kunne bli vanskelig tilføre fondet for hagebruk nok midler uten en økning i avsetningen fra jordbruksavtalepartene eller en reduksjon i tilskuddet til de organisasjonene som i dag mottar tilskudd over post 70.11 avsetningstiltak (OFG, GPS, Matmerk, Fagforum Potet). Det er også behov for å ha en forsvarlig likviditet i fondet for å kunne gjennomføre regulering av matpotet i år med betydelig overskudd. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at det ikke bør gis tilskudd for reguleringslagring av epler i oktober.

Tilskudd ved fabrikklevering av epler

Gjennomsnittlig kvantum epler som har mottatt tilskudd til fabrikklevering har i gjennomsnitt ligget på ca. 77 tonn. Med en sats på 1,60 kr pr. kg gir dette en gjennomsnittlig utbetaling på ca. 123 000 kroner. En justering av satsen med kpi i samme periode som er vist for epler over (2012 – 2019) ville gitt en ny sats på kr 1,89 pr kg. GPS har ikke tatt opp satsen for tilskudd til fabrikklevering av epler i sin søknad.

Landbruksdirektoratet har, som følge av at GPS ikke har tatt opp satsen for fabrikklevering av epler og at det må forventes betydelig økte utgifter til reguleringslagring av epler, valgt ikke å anbefale endring i satsene for fabrikklevering av epler.

Forslag til endring av retningslinjen for markedsregulering av epler, matpotet og honning

Retningslinjens § 3-2-4 Satser heter i dag:

«For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse med kr 0,40 pr. kg for det laveste kvantumet av de to første telledatoene. Ved telledatoene 16. november og 30. november er satsen kr 0,60 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember»

Landbruksdirektoratet foreslår at retningslinjer for markedsregulering av epler, matpotet og honning § 3-2-4 Satser skal lyde som følger:

«For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse ved telledatoene 16. november og 30. november med en sats på kr 0,70 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember».

Videre foreslås det at endringen trer i kraft umiddelbart, hvilket i praksis betyr at ny sats vil gjelde for lagring fra og med høsten 2020.

Saksnr.: 113/19	Sektor: Egg og fjørfe	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2019	Saksnr.: 17/64095-7

Beskrivelse

Nortura SA søker om utbetaling av midler over omsetningsavgiften til finansiering av bygging av et forsøkshus for fjørfe ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås gård. I Omsetningsrådets møte 7. desember 2018 vedtok Omsetningsrådet å bevilge 1 477 334 kroner av fondet for egg og 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU for utbetaling i 2019. I vedtaket er det gitt at utbetaling for 2019 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest på forsøkshuset og innstiller derfor i samsvar med Norturas søknad.

Hjemmel

Lov av 10. juni 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 punkt 6.

Forutsetninger

Dersom forsøkshuset for fjørfe, som det er bevilget tilskudd til av midler fra omsetningsavgiften, selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år og reduseres med 10 prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, er tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet.

Det forutsettes at finansiering av 37,5 prosent av inntil 35,5 mill. kroner dekkes av andre midler enn omsetningsavgiften.

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 18. november 2019
Ferdigattest fra Ås kommune datert 19. november 2019

Møtebehandling

Landbruksdirektoratet hadde en presentasjon angående åpningen av forsøkshuset 6. desember 2019.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner utbetaling av 1 477 334 kroner fra fondet for egg til Nortura SA til finansiering av forsøkshus for fjørfe ved NMBU i 2019.
2. Omsetningsrådet godkjenner utbetaling av 2 216 000 kroner fra fondet for fjørfekjøtt til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering av forsøkshus for fjørfe ved NMBU i 2019.

-
-
3. Ferdigattesten fra Ås kommune legges til grunn for utbetalingen i 2019.

Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2019

I Omsetningsrådets møte 7. desember 2018, sak 116/18, innvilget OR inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg og inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt for 2019 til Nortura SA til finansiering av bygging av et fjørfehus ved NMBU. Det samme vedtaket ble også fattet i Omsetningsrådets møte 9. desember 2016, sak 91/16, for utbetaling i 2017 og i Omsetningsrådets møte 14. desember 2017, sak 82/17, for utbetaling i 2018. I vedtakene ble det også forutsatt at en utbetaling først gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet. Byggingen av forsøkshuset kom først i gang i årsskiftet 2018-2019, og derfor ble det ikke utbetalt midler fra fondet for egg eller fjørfekjøtt hverken i 2017 eller 2018. Landbruksdirektoratet har nå mottatt ferdigattest på bygget, og Nortura har i brev av 18. november 2019 anmodet utbetaling av midler for 2019.

Sakens bakgrunn

Finansieringen av et undervisnings- og forskningslokale for fjørfe ved NMBU har vært oppe til behandling i Omsetningsrådet ved flere anledninger. Første gang var 20. oktober 2015, sak 67/15, der prinsippvurderingen av bruk av omsetningsmidler til forsøkshuset ble diskutert. Her vedtok OR følgende: «Finansiering av bygging av et universitetsbygg har svak sammenheng med formålet i omsetningsloven §1. Omsetningsrådet mener likevel det er et sterkt behov for et slikt forsøksbygg, og oppfordrer Landbruks- og matdepartementet til å vurdere alternativ finansiering.»

I Omsetningsrådets møte 31. oktober 2016, sak 74/16, ble det diskutert støtte fra omsetningsavgiften for egg og fjørfekjøtt til finansiering av forsøkshus ved NMBU. Realitetsbehandlingen av søknaden fra Nortura og Bransjestyre ble da utsatt til ORs desembermøte.

I Omsetningsrådets møte 9. desember 2016, sak 74/16, var saken om fjørfehuset oppe igjen der det blant annet ble diskutert hel- eller delfinansiering, de konkurranserettslige forholdene, en bransjeavgift lagt på fôrbransjen, garanti for huset, at huset benyttes til fjørfeformål, garanti for kostnader ved driften og garanti for eventuell budsjettsprekk. I møtet ble det endelige vedtaket som følger:

1. «Omsetningsrådet bevilger inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg for 2017 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet bevilger inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt for 2017 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2017 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

Byggestart for forsøkshuset ble ikke påbegynt i 2017. I brevet fra Nortura fra 2018 skriver de at i 2017 fikk prosjektet på plass følgende:

1. «Alle avtaler mellom partene ble ferdigstilt og signert.
2. Universitetsstyret ved NMBU ga klarsignal for å gå videre med prosjektet i sitt møte i mars.
3. Det ble etablert en prosjektorganisasjon for gjennomføringsfasen.
4. Detaljprosjektering, herunder kvalitetssikring av kostnader og nødvendige tilpasninger av bygget for å komme innenfor vedtatt kostnadsramme på 35,5 millioner kroner.
5. Anbudsdokumenter ble utarbeidet.»

I og med at byggingen av forsøkshuset ikke ble igangsatt i 2017, mottok Omsetningsrådet derfor en søknad om overføring av midlene til 2018. I Omsetningsrådets møte 14. desember 2017, sak 82/17, ble det igjen vedtatt følgende:

1. «Omsetningsrådet godkjenner at inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg overføres til 2018 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet godkjenner at inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til 2018 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2018 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

I 2018 ble også byggestart utsatt, og Omsetningsrådet mottok søknad om overføring av midlene til 2019. I Omsetningsrådets møte 7. desember 2018 ble det igjen vedtatt følgende:

1. «Omsetningsrådet godkjenner at inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg overføres til 2019 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet godkjenner at inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til 2019 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2019 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

For mer bakgrunnsinformasjon viser vi til protokollene og vedleggene til disse i de overnevnte sakene.

Anmodning om utbetaling av tilskudd for 2019

Forsøkshuset står nå ferdig og ble formelt overtatt av NMBU fra entreprenøren Gråkjær 27. november 2019. Offisiell åpning vil skje 6. desember 2019. Ferdigattest fra Ås kommune ble mottatt av Landbruksdirektoratet 21. november 2019.

Nortura skriver at forsøksfasiliteter for fjørfe i Norge er en avgjørende forutsetning for at egg- og fjørfenæringa kan utvikle seg videre, med grunnlag i norske forutsetninger og politiske rammebetingelser, forbruker-/kundekrav og, i størst mulig grad, norske fôrråvarer. De skriver videre at tiltaket er i samsvar med og understøtter omsetningslovens formål om å fremme omsetningen av blant annet fjørfekjøtt og egg.

Nortura anmoder med dette om utbetaling av tilskudd for året 2019 på 1 477 334 kroner fra fondet for egg og 2 216 000 kroner fra fondet for fjørfekjøtt, slik at dette kan betales til NMBU som første avdrag på investeringen.

For nærmere opplysninger om byggeprosjektet og dets kostnader og finansiering vises det til budsjettsøknad om tilsvarende støtte fra omsetningsavgiften for 2020, se egen sak.

Landbruksdirektoratets vurdering

Finansieringen av forsøkshus for fjørfe ved NMBU har blitt nøye vurdert og diskutert i Omsetningsrådet. Bevilgningen ble først vedtatt av Omsetningsrådet for 2017. Byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU ble tidligere beregnet av Nortura til å starte våren 2017 og stå ferdig før 2017 var over. Byggestart ble utsatt, og derfor ble det søkt om

overføring av midlene først til 2018 og så til 2019. Vedtak om bevilgning av midler og overføring til senere år ble gjort i OR-møte 9. desember 2016, sak 91/16, i OR-møte 14. desember 2017, sak 82/17, og i OR-møte 7. desember 2018, sak 116/18. I vedtakene er det et vilkår for utbetaling at Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest. Bygget står nå ferdig, og Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest fra Ås kommune. Direktoratet har ingen merknader til ferdigattesten.

For å sikre at pengene fra omsetningsavgiften går til det formålet det er tiltenkt i denne saken, mener Landbruksdirektoratet at det er viktig å videreføre forutsetningene om at dersom forsøkshuset for fjørfe selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år fra første utbetaling og reduseres med ti prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, er tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet. Det forutsettes også at finansiering av 37,5 prosent av inntil 35,5 mill. kroner dekkes av andre midler enn omsetningsavgiften.

Landbruksdirektoratet innstiller på at ferdigattest legges til grunn for utbetaling og at anmodning om utbetaling av midler for 2019 vedtas med de samme forutsetningene som fremgår av sak 116/18.

Saksnr.: 114/19	Sektor: Egg og fjørfe	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2020	Saksnr.: 19/61197-2

Beskrivelse

Nortura SA søker om midler over omsetningsavgiften i 2020 til finansiering av bygging av et forsøkshus for fjørfe ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås gård. Finansiering av 62,5 prosent av huset med inventar er foreslått dekket av fondene for egg og fjørfe. Den resterende finansieringen vil være gjennom en avtalt bransjeavgift på alt fjørfefôr som selges i Norge. Avtalen om bransjeavgift er inngått under forutsetning om at 62,5 prosent av huset finansieres over omsetningsavgiften. I Omsetningsrådets møte i desember 2016 vedtok Omsetningsrådet å bevilge 1 477 334 kroner av fondet for egg og 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt til finansiering av bygging av forsøkshus for fjørfe ved NMBU for utbetaling i 2017. Omsetningsrådet vedtok i 2017 en overføring av midlene til 2018, og i 2018 vedtok Omsetningsrådet en overføring av midlene til 2019, siden byggingen av huset ble forsinket.

Landbruksdirektoratet har nå mottatt ferdigattest på bygget. Søknad om utbetaling for 2019 er også behandlet, se egen sak.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Lov av 10. juni 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.
Retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 punkt 6.

Lov av 10. juni 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 femte ledd.

Forutsetninger

Dersom forsøkshuset for fjørfe, som det er bevilget tilskudd til av midler fra omsetningsavgiften, selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år og reduseres med 10 prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, er tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet.

Det forutsettes at finansiering av 37,5 prosent av inntil 35,5 mill. kroner dekkes av andre midler enn omsetningsavgiften.

Vedlegg

Brev fra Animalia datert 29. oktober 2019

Brev fra Nortura datert 30. oktober 2019

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner at for 2020 kan inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg overføres til Nortura SA til finansiering av bygging av forsøkshus for fjørfe ved

NMBU.

2. Omsetningsrådet godkjenner at for 2020 kan inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering av bygging av forsøkshus for fjørfe ved NMBU.
3. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset for fjørfe ved NMBU budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.
4. Omsetningsrådet beslutter at rådets myndighet vedrørende årlige bevilgningsoppgaver til forsøkshuset for fjørfe ved NMBU delegeres til Landbruksdirektoratet.

Egg og fjørfe - Forsøkshus ved NMBU 2020

I Omsetningsrådets møte 7. desember 2018, sak 116/18, innvilget OR inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg og inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt for 2019 til Nortura SA til finansiering av bygging av et forsøkshus for fjørfe ved NMBU. Det samme vedtaket ble også fattet i Omsetningsrådets møte 9. desember 2016, sak 91/16, for utbetaling i 2017 og i Omsetningsrådets møte 14. desember 2017, sak 82/17, for utbetaling i 2018. I vedtakene ble det også forutsatt at en utbetaling først gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet. Byggingen av forsøkshuset kom først i gang i årsskiftet 2018-2019, og derfor ble det ikke utbetalt midler fra fondet for egg eller fjørfekjøtt hverken i 2017 eller 2018. Nortura skriver at bygget skal stå ferdig i november 2019. Nortura har i brev av 30. oktober 2019 søkt om midler for 2020.

Sakens bakgrunn

Finansieringen av et undervisnings- og forskningslokale for fjørfe ved NMBU har vært oppe til behandling i Omsetningsrådet ved flere anledninger. Første gang var 20. oktober 2015, sak 67/15, der prinsippvurderingen av bruk av omsetningsmidler til forsøkshuset ble diskutert. Her vedtok OR følgende: «Finansiering av bygging av et universitetsbygg har svak sammenheng med formålet i omsetningsloven §1. Omsetningsrådet mener likevel det er et sterkt behov for et slikt forsøksbygg, og oppfordrer Landbruks- og matdepartementet til å vurdere alternativ finansiering.»

I Omsetningsrådets møte 31. oktober 2016, sak 74/16, ble det diskutert støtte fra omsetningsavgiften for egg og fjørfekjøtt til finansiering av forsøkshus for fjørfe ved NMBU. Realitetsbehandlingen av søknaden fra Nortura og Bransjestyre ble da utsatt til ORs desembermøte.

I Omsetningsrådets møte 9. desember 2016, sak 74/16, var saken om forsøkshuset oppe igjen der det blant annet ble diskutert hel- eller delfinansiering, de konkurranserettslige forholdene, en bransjeavgift lagt på fôrbransjen, garanti for huset, at huset benyttes til fjørfeformål, garanti for kostnader ved driften og garanti for eventuell budsjettsprikk. I møtet ble det endelige vedtaket som følger:

1. «Omsetningsrådet bevilger inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg for 2017 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet bevilger inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt for 2017 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2017 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

Byggestart for forsøkshuset ble ikke påbegynt i 2017. I brevet fra Nortura fra 2018 skriver de at i 2017 fikk prosjektet på plass følgende:

1. «Alle avtaler mellom partene ble ferdigstilt og signert.
2. Universitetsstyret ved NMBU ga klarsignal for å gå videre med prosjektet i sitt møte i mars.
3. Det ble etablert en prosjektorganisasjon for gjennomføringsfasen.
4. Detaljprosjektering, herunder kvalitetssikring av kostnader og nødvendige tilpasninger av bygget for å komme innenfor vedtatt kostnadsramme på 35,5 millioner kroner.
5. Anbudsdokumenter ble utarbeidet.»

I og med at byggingen av forsøkshuset ikke ble igangsatt i 2017, mottok Omsetningsrådet derfor en søknad om overføring av midlene til 2018. I Omsetningsrådets møte 14. desember 2017, sak 82/17, ble det igjen vedtatt følgende:

1. «Omsetningsrådet godkjenner at inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg overføres til 2018 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet godkjenner at inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til 2018 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2018 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

I 2018 ble også byggestart utsatt, og Omsetningsrådet mottok søknad om overføring av midlene til 2019. I Omsetningsrådets møte 7. desember 2018 ble det igjen vedtatt følgende:

1. «Omsetningsrådet godkjenner at inntil 1 477 334 kroner av fondet for egg overføres til 2019 til Nortura SA til finansiering av bygging av fjørfehus ved NMBU.
2. Omsetningsrådet godkjenner at inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til 2019 til Nortura og Bransjestyret ved Nortura SA til finansiering til bygging av fjørfehus ved NMBU.
3. Utbetaling for 2019 gjøres etter at ferdigattest for forsøkshuset er mottatt av Landbruksdirektoratet.
4. Forelagt finansieringsmodell for forsøkshuset budsjettert til 35,5 mill. kroner tas til orientering.»

For mer bakgrunnsinformasjon viser vi til protokollene og vedleggene til disse i de overnevnte sakene.

Fremdrift og investeringsramme

Nortura skriver at forsøkshuset nå er reist og at montering av innredninger og utstyr er godt i gang. NMBU skal etter planen overta bygget fra entreprenøren 14. november 2019. Det legges til grunn at ferdigattest for bygget foreligger slik at den vedtatte bevilgningen for 2019 kan utbetales.

Investeringsrammen for forsøkshuset, inkludert brukerutstyr, og eksklusiv 25 prosent mva, er 33 770 000 kroner. 25 prosent mva utgjør 8 442 500 kroner. Det legges til grunn at merverdiavgiften refunderes med 80 prosent, slik at den samlede økonomiske rammen er på 35 458 500 kroner (33 770 000 kroner + 20 prosent av 8 442 500 kroner), avrundet til 35 500 000 kroner. Nortura skriver at byggeregnskapsprognosen viser at prosjektet kommer i mål innenfor vedtatt investeringsramme.

Investeringen finansieres i første omgang gjennom internt lån ved NMBU. Dette lånet er forutsatt betalt tilbake, med tillegg for den til enhver tid gjeldende standardrente for interne lån ved NMBU, på følgende måte:

Tilskudd fra Omsetningsrådet, omsetningsavgift for egg	25%	kr 8 864 000
Tilskudd fra Omsetningsrådet, omsetningsavgift for kylling/kalkun	37,5%	kr 13 296 000
Tilskudd fra fôrproduzentene, krevd inn gjennom bransjeavgift på fôr	37,5%	kr 13 296 000
SUM		kr 35 456 000

Endringene i fremtidsplanen for byggingen av forsøkshuset, der byggestart ble ca. 2 år senere enn opprinnelig plan, gjør at også tidsperioden for finansieringen forskyves med to år. Nortura planlegger en tilbakebetalingstid på 7 år. Forutsatt gjeldende lånerente i NMBU på 0,0 prosent p.a., planlegger Nortura følgende betaling:

År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
Oms. avg. egg (kr)	1 477 334	1 477 334	1 477 333	1 477 333	1 477 333	1 477 333		8 864 000
Oms. avg. fjørfe (kr)	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000		13 296 000
Bransjeavg. Fôr (kr)		2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000	13 296 000
SUM	3 693 334	5 909 334	5 909 333	5 909 333	5 909 333	5 909 333	2 216 000	35 456 000

Landbruksdirektoratets vurdering

Byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU ble tidligere beregnet av Nortura til å starte våren 2017 og stå ferdig før 2017 var over. I vedtaket fra OR-møte 9. desember 2016, sak 91/16, fra OR-møte 14. desember 2017, sak 82/17, og fra OR-møte 7. desember 2018, sak 116/18, er det forutsatt at bygget står ferdig før OR utbetaler midler til huset. I etterkant av at Landbruksdirektoratet mottok søknad om midler for 2020, fikk vi tilsendt ferdigattest på bygget og søknad om utbetaling for 2019, se egen sak. I tidligere vedtak har det vært et vilkår for utbetaling av midler at ferdigattest er mottatt, og dette vilkåret er innfridd.

For å sikre at pengene fra omsetningsavgiften går til det formålet det er tiltenkt i denne saken, mener Landbruksdirektoratet at det er viktig å videreføre forutsetningene om at dersom forsøkshuset for fjørfe selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år fra første utbetaling og reduseres med ti prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, er tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet.

Landbruksdirektoratet registrerer en liten differanse mellom investeringsrammen på 35 458 500 kroner og finansieringsplanens totalsum på 35 456 000 kroner. I søknaden som var oppe i Omsetningsrådets møte 9. desember 2016 avrundet søker 35 458 000 kroner til 35 456 000 kroner. Landbruksdirektoratet forholder seg til at finansieringen over omsetningsavgiften følger finansieringsplanen.

Det forutsettes at finansiering av 37,5 prosent av inntil 35,5 mill. kroner dekkes av andre midler enn omsetningsavgiften. Finansieringen av forsøkshus for fjørfe ved NMBU har blitt nøye vurdert og diskutert i Omsetningsrådet. Forsøksbygget skal nå være ferdigstilt. Summen det søkes finansiering for, er lik det som har blitt søkt om i foregående år. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at søknad om midler for 2020 vedtas og får de samme vilkårene som fremgår av sak 116/18.

Omsetningsrådet er gitt anledning gjennom omsetningslovens § 3 siste ledd til å delegere saker av ikke-prinsipiell karakter til sekretariatet. Det foreslås at oppfølging av ORs årlige budsjettvedtak om tildelinger til fjørfehuset, delegeres til Landbruksdirektoratet.

Saksnr.: 115/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - budsjett faglige tiltak 2020	Saksnr.: 19/60123-2

Beskrivelse

Tine SA søker om til sammen 12,15 mill. kroner i støtte til faglige tiltak og avlsarbeid i melkesektoren for 2020. Dette er på samme nivå som i 2019.

Søknaden fra Tine ble behandlet av konsernstyret i møte 31. oktober 2019.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges midler til faglige tiltak og avlsarbeid og innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2, pkt. 2 og 3 og § 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Vedlegg

Brev fra Tine SA datert 31. oktober 2019.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift på melk bevilger Omsetningsrådet i 2020 inntil:

1. 6,5 mill. kroner til Geno SA til avlsarbeid
2. 1,5 mill. kroner til Norsk Sau og Geit til avlsarbeid
3. 0,45 mill. kroner til KOORIMP v/ Animalia til faglige tiltak
4. 3,7 mill. kroner til Helsetjenesten for storfe (HT) v/ Animalia til faglige tiltak

Melk - budsjett faglige tiltak 2020

Tine SA fremmer i brev av 31. oktober 2019 forslag til budsjett for faglige tiltak i 2020. Tine søker om støtte til Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og Animalia. Midler til Geno og NSG går til avlsarbeid, mens midlene til Animalia går til KOORIMP og Helsetjenesten for storfe (HT). Søknaden ble behandlet og vedtatt av konsernstyret 31. oktober 2019. Totalt søker Tine om 12,15 mill. kroner til faglige tiltak i 2020.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av midler mellom Geno, NSG, KOORIMP og Helsetjenesten for storfe (HT) for regnskap 2018, budsjett 2019 og søknad 2020.

Institusjon	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Søknad 2020
Geno	6 500 000	6 500 000	6 500 000
NSG	1 450 000	1 500 000	1 500 000
KOORIMP	442 000	450 000	450 000
Helsetjenesten for storfe	3 668 000	3 700 000	3 700 000
Totalt	12 110 000	12 150 000	12 150 000

Tines anbefaling

Tine anbefaler at det i 2020 bevilges 6,5 mill. kroner til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i Geno, 1,5 mill. kroner til gjennomføring av avlsopplegget for geit i NSG, 450 000 kroner til Animalia for arbeidet i KOORIMP og 3,7 mill. kroner til Animalias arbeid i Helsetjenesten for storfe.

Geno

Geno søker gjennom markedsregulator om 6,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk til utvikling og gjennomføring av avlstiltakene på NRF. Geno har lagt til grunn generell kostnadsvekst på 2 prosent. Kapitalkostnadene er ikke inkludert i oppstillingen av kostnader til avlsfaglige tiltak.

Tine anbefaler at det for 2019 kan benyttes 6,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i Geno. Til sammen søker Geno om 9,3 mill. kroner fra fondene for omsetningsavgift for melk og kjøtt til avlsfaglige tiltak på NRF. Dette er tilsvarende beløpet det ble søkt om for 2019. Geno foreslår å videreføre fordelingen med 70 prosent på fondet for melk og 30 prosent på fondet for kjøtt. Geno har søkt om 2,79 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift for kjøtt til tilsvarende virksomhet. Animalia innstiller på et budsjett på 2,79 mill. kroner.

Geno budsjetterer totalt med 40,7 mill. kroner i direkte kostnader knyttet til avlsarbeidet på NRF i 2020. 9,3 mill. kroner i støtte fra omsetningsmidlene utgjør en andel på 22,8 prosent av Genos direkte kostnader knyttet til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl. Andelen i 2019 var 23,9 prosent.

Norsk Sau og Geit (NSG)

NSG søker gjennom markedsregulator om tilskudd på 1,58 mill. kroner til gjennomføring av avlsopplegg for geit fra fondet for omsetningsavgift på melk i 2020. Tine anbefaler at det i 2020 kan benyttes 1,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk til forsknings- og utviklingstiltak i regi av NSG.

NSG er en faglig medlemsorganisasjon for sau- og geiteholdere, og har ansvaret for det organiserte avlsopplegget på geit i Norge. Avlsopplegget på geit har de senere årene gjennomgått store endringer, med målsetting om å sikre avlsmateriale av topp kvalitet til

hele geiteholdet.

NSG jobber med både avlsarbeid og semin, og for 2020 er samlet budsjett for avl og semin på geit på totalt 4,975 mill. kroner. Samlet budsjett er 0,50 mill. kroner lavere enn samlet budsjettet for 2019. Andelen de søker om fra omsetningsavgiften på melk utgjør 32 prosent av de totale avlskostnadene. Til sammenligning utgjorde denne andelen 28 prosent i 2019.

Omsetningsmidlene gis kun til avlsarbeid og ikke til semin. Omsetningsmidlene til NSG er fordelt på poster innenfor avlsarbeid.

NSG har fått støtte av Forskningsrådet til et treårig IPN-prosjekt (2019-2021) for å starte opp genomisk seleksjon. Dette prosjektet mener NSG vil kunne muliggjøre å inkludere melkas egnethet som råstoff for fast hvit geitost som en ny egenskap i avlsarbeidet. I 2020 er prosjektkostnadene budsjettert til 1,43 mill. kroner, hvorav 50 prosent er finansiert av støtte fra Forskningsrådet.

KOORIMP

Tine søker om tilskudd på 450 000 kroner til KOORIMP fra omsetningsavgiften på melk i 2020, som er på samme nivå som bevilgningen for 2019. KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import, og ble opprettet av en samlet norsk husdyrnæring for å hindre innførsel av smittestoffer som kan gi sykdom hos dyr og mennesker. Arbeidet i KOORIMP ledes av en styringsgruppe og sekretariatet er lagt til Animalia.

Styringsgruppen består av Tine SA, Nortura SA, KLF, Q-meieriene AS, Norsvin, Geno, TYR, NSG, Norsk Fjørfeleg, Gjensidige Forsikring, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag, som har inngått en avtale om samarbeid om:

- kvalitetssikring av import
- beredskap for smittsomme dyresykdommer
- strategiske problemstillinger knyttet til smittsomme dyresykdommer

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Søknad 2020
Omsetningsmidler kjøtt	0,838	0,931	1,004
Omsetningsmidler melk	0,442	0,45	0,45
Forsikringsbransjen	0,085	0,09	0,09
Sum inntekter	1,365	1,471	1,544

For 2020 har KOORIMP budsjettert med 1,544 mill. kroner, opp fra 1,471 mill. kroner i 2019, og de har forutsatt at 450 000 kroner kan finansieres av fondet for omsetningsavgift på melk.

Tine mener at arbeidet i KOORIMP kommer alle melkeprodusenter til gode. Det er ingen endringer i avtale og forutsetninger sammenlignet med i fjor. Ut fra dette mener Tine at kostnadsandelen som tilfaller melkesektoren bør dekkes av omsetningsavgiften på melk i 2020.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Tine anbefaler at midler fra omsetningsavgiften på melk kan dekke inntil 3,7 mill. kroner av budsjettet til Helsetjenesten for storfe (HT) i 2020. Dette er på nivå med 2019.

HT skal fram mot 2022 (strategisk plan) arbeide med å sikre en bærekraftig norsk storfeproduksjon gjennom god dyrehelse, dyrevelferd og riktig legemiddelbruk.

I 2020 vil HT prioritere arbeidet med dyrevelferdsprogram for storfe, kontrollprogrammet for BRSV/BcoV og god klauvhelse, blant annet for å hindre spredning av av den smittsomme sykdommen digital dermatitt (DD).

Av midlene som finansieres av omsetningsavgiftene på melk og kjøtt er 3,26 mill. kroner knyttet til kontrollprogrammet og 3,16 mill. kroner knyttet til den ordinære driften.

Avtalen forutsetter at kostnadene med kontrollprogrammet for smittsomme dyresykdommer deles likt mellom melk og kjøtt, mens kostnader utover dette fordeles med utgangspunkt i førstehåndsverdi basert på tall fra totalkalkylen for jordbruket. Denne viser 65 prosent for melk og 35 prosent for kjøtt. Dermed tilfaller 3,7 mill. kroner fondet for omsetningsavgiften på melk, og 2,7 mill. kroner fondet for omsetningsavgiften på kjøtt.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har vurdert søknaden i henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2, punkt 2 og 3.

Vedrørende støtte til avlsarbeid viser vi til protokoll fra møte i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor det fremkommer at kostnader knyttet til avlsprosjekter og løpende avlsarbeid (dvs. avlsbesetninger, teststasjoner, avlsdatabank med mer) kan finansieres ved omsetningsavgift, mens kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte. I tillegg legger Omsetningsrådet vekt på at det er naturlig å behandle avlsarbeidet innenfor de ulike husdyrslagene etter samme prinsipper, men at det må tas hensyn til avlsorganisasjonenes ulike forutsetninger for å hente inntekter gjennom løpende salg av avlsmateriale. Videre er det viktig at tilskuddet til avlsorganisasjonene skal komme alle produsenter til gode.

Geno

Tine søker på vegne av Geno om å få dekket 6,5 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i 2020. Beløpet tilsvarer det beløpet Geno fikk tildelt i 2019, men andelen av totalbudsjettet for avlskostnader er lavere for 2020 enn for 2019.

I 2019 har Geno arbeidet med Genos strategi for 2019-2021. Geno har ambisjoner om å bedre føreffektiviteten, avle på en ressurseffektiv kombi-ku og forbedre kuas helse, fruktbarhet og forbedre eksteriør gjennom avlsforskning. Videre jobber de for å forbedre fett- og proteinprosent i melka, samt å øke potensialet for melkeytelse. Geno skal jobbe for selektiv og rask implementering av effektiv og fremtidsrettet avlsteknologi. Genos misjon er å skape den mest lønnsomme og bærekraftige storferasen.

Geno redegjør for hva som inngår i de forskjellige budsjettpostene og hvorfor bestemte poster øker. Etter Landbruksdirektoratets vurdering er dette i tråd med retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2, punkt 3. Landbruksdirektoratet mener det også er i tråd med Omsetningsrådets tidligere vurderinger av at avlsarbeid er starten på produktutviklingen og dermed fremmer omsetningen.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges 6,5 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk for å dekke kostnader til avlsarbeid i Geno i 2020, i tråd med forslaget til Tine.

Norsk Sau og Geit

Tine søker på vegne av NSG om å få dekket 1,5 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgiften på melk til arbeid med avlsopplegget på geit. Dette er tilsvarende beløp som ble bevilget for 2019.

Alle postene i budsjettet bidrar til utvikling av avlsarbeidet, og er på denne måten i tråd med Omsetningsrådets tidligere vurdering av at avlsarbeidet er starten på produktutviklingen og dermed fremmer omsetningen. Videre er andre tiltak som gentesting direkte i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2, punkt 3.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det for 2020 bevilges 1,5 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til avlsarbeidet på geit i regi av NSG, i tråd med forslaget til Tine.

KOORIMP

Tine søker på vegne av KOORIMP om 450 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk for 2020. Beløpet er det samme som bevilgningen for 2019. I protokoll fra Omsetningsrådet 10. desember 2013 (OR-sak 64/13) ble det vurdert at dette tiltaket kan bidra til å øke kvaliteten i melkeproduksjonen og bidra til å øke produksjonen i den grad en oppnår redusert utbredelse av dyresykdommer som følge av tiltaket. I så måte vil tiltaket være innenfor formålet med bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak.

KOORIMP sitt budsjett er en del av Animalias samlede budsjett, og de redegjør for hvilke budsjettposter som er deres bidrag til Animalias budsjett. Dette inkluderer personalkostnader og driftskostnader som husleie, IKT-tjenester, tjenester til Nortura og administrasjonskostnader. De redegjør også for hvordan aktivitetskostnadene skal brukes i 2020; blant annet til veiledning av aktører, oppfølging av arbeidet med ny dyrehelselov i EU og samarbeid med offentlige myndigheter og næringens organisasjoner om ny dyrehelsestrategi. Videre jobber de med å redusere smitterisiko ved kontakt med andre land, gjennom veiledning om smittevern, kompetanse og informasjonstiltak.

Den delen av KOORIMP som er knyttet til kjøttsektoren finansieres av omsetningsavgiften på kjøtt. I budsjettet for 2020 utgjør dette 1 004 000 kroner, og inngår i Animalias budsjettsøknad for 2020. I protokoll fra Omsetningsrådet 10. desember 2013 (OR-sak 64/13), ble det påpekt likebehandling av sektorene, når det gjelder finansiering av KOORIMP. Likebehandling av sektorene tilsier at omsetningsavgiften på melk kan finansiere melkesektorens bidrag til samarbeidet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det for 2020 bevilges 450 000 kroner til KOORIMP fra fondet for omsetningsavgift på melk, i tråd med forslaget fra Tine.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Tine søker på vegne av HT om 3,7 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til finansiering av HT i 2020. I tillegg søker Nortura om å få dekket 2,7 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Landbruksdirektoratet har vurdert søknaden i henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2, punkt 2.

Helsetjenesten for storfe skal bidra til å sikre en bærekraftig norsk storfeproduksjon gjennom god dyrehelse, velferd og riktig legemiddelbruk. De omsøkte midlene skal gå til tiltak for å nå dette målet. I 2020 vil HT prioritere arbeid med dyrevelferdsprogram for storfe, Kontrollprogrammet for BRSV og BCoV og god klauvhelse. Dette er kvalitetsfremmende tiltak tidlig i verdikjeden, som legger grunnlag for en god råvare for videre produktutvikling. Landbruksdirektoratet mener disse tiltakene er kollektive tiltak som vil kunne komme alle storfeprodusenter til gode. I den grad tiltakene medfører god dyrehelse og velferd, samt redusert legemiddelbruk, er det Landbruksdirektoratets

vurdering at tiltakene bidrar til økt potensial for omsetningsvekst. Vi mener dermed at midler til disse tiltakene vil være i tråd med formålet med omsetningsloven.

I søknaden for 2020 har HT budsjettert med 270 000 kroner i salgsinntekter. Dette er salgsinntekter fra kurs som holdes i regi av HT. Kursene som holdes er blant annet klauvskjærerkurs og Helsetjenestenes kurs for alle privatpraktiserende veterinærer.

Landbruksdirektoratet registrerer at avtalepartene har kommet frem til at en fordeling av kostnadene til HT kan gjøres med lik fordeling mellom melk og kjøtt når det gjelder kontrollprogrammet for smittsomme sykdommer, slik praksis har vært i 2016–2019. Kostnader utover dette fordeles med utgangspunkt i førstehåndsverdi basert på tall fra totalkalkylen for jordbruket. Denne viser 65 prosent for melk og 35 prosent for kjøtt. Landbruksdirektoratet mener det er rimelig å legge til grunn tall fra totalkalkylen ved fordeling mellom melk og kjøtt.

Landbruksdirektoratet anbefaler at inntil 3,7 mill. kroner kan dekkes fra fondet for omsetningsavgift på melk til HT i 2020, i tråd med forslaget fra Tine.

Krav til informasjon og rapportering

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjon viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette er for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Saksnr.: 116/19	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjettforslag faglige tiltak 2020	Saksnr.: 19/61048-2

Beskrivelse

Nortura SA og styret i Animalia AS søker om midler til faglige tiltak i 2020 som følger:

Fondet for kjøtt: 83,929 mill. kroner Dette innebærer en økning på 2,391 mill. kroner tilsvarende 2,93 prosent sammenliknet med 2019. Av dette er det foreslått 53,152 mill. kroner, en økning på 1,9 prosent, til faglige tiltak kjøtt i regi av Animalia, samt 30,777 mill. kroner, en økning på 4,8 prosent, til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid (tidligere kalt kvalitets- og avlsarbeid).

Fondet for egg: 4,310 mill. kroner Dette innebærer en reduksjon på 9 000 kroner, som er tilnærmet uendret sammenliknet med 2019.

Fondet for fjørfekjøtt (kylling og kalkun): 9,565 mill. kroner Dette innebærer en reduksjon på 18 000 kroner som er tilnærmet uendret sammenliknet med 2019. Landbruksdirektoratet innstiller som omsøkt.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 2 og 3 og § 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på kjøtt dekker.

Vedlegg

Brev fra Animalia AS av 29. oktober 2019

Brev av 29.10.2019 fra Animalia, med budsjettforslag for faglige tiltak 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt bevilges det i 2020 inntil
  - a. 53 152 000 kroner til Animalia til faglige tiltak.

- b. 30 777 000 kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid.
2. Av fondet for omsetningsavgift på egg bevilges det til faglige tiltak i 2020 inntil 4 310 000 kroner til Animalia.
3. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt bevilges det til faglige tiltak i 2020 inntil 9 565 000 kroner til Animalia.
4. Til forebyggende tiltak i tilfelle en akutt sykdomssituasjon kan det i 2020 brukes inntil 1,4 mill. kroner likt fordelt mellom fondet for omsetningsavgiften på egg og fondet for omsetningsavgiften på fjørfekjøtt, utenfor rammen gitt i punkt 2 og punkt 3. Jf. vedtak i Omsetningsrådet 01.12.2008.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjettforslag faglige tiltak 2020

Norturas søknad om budsjettet for 2020 til faglige tiltak for kjøtt og egg ble vedtatt i konsernstyret 24. oktober 2019, etter innstilling fra styret i Animalia. Styret i Animalia fremmer søknad om budsjett for faglige tiltak for fjørfekjøtt i 2020 direkte til Omsetningsrådet.

Søknadene ble oversendt av Animalia i brev av 29. oktober 2019. Tabellen under viser Norturas og styret i Animalia sitt forslag til budsjett 2020 fordelt på de ulike fondene, samt regnskap for 2018 og budsjett for 2019.

Omsetningsavgift fordelt på fond og tiltak	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Animalia - svin, storfe, sau/lam (kjøttfondet)	50 108 000	52 161 000	53 152 000	991 000	1,9
Kvalitets- og avlsarbeid (kjøttfondet)	30 640 000	29 377 000	30 777 000	1 400 000	4,7
Animalia - egg (eggfondet)	4 184 873	4 319 000	4 310 000	-9 000	-0,2
Animalia -kylling og kalkun (fjørfefondet)	9 230 586	9 583 000	9 565 000	-18 000	-0,2
Totalt	94 163 459	95 440 000	97 804 000	2 364 000	2,5

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Budsjettforslaget for Animalia for 2020 er på 67,0 mill. kroner. For den delen av Animalia som finansieres over fondene for egg og fjørfekjøtt foreslås det en reduksjon på 0,2 prosent. Tar man hensyn til generell pris- og kostnadsvekst er det en mindre reduksjon, selv om budsjettet er tilnærmet uendret.

De viktigste prioriteringene for 2019 er iht. Animalias handlingsplan følgende:

- Økt satsing på Animalias fagsystemer og satsning på mer komplementære løsninger for bonde og industri
- Fullføre ny purkeapplikasjon i Ingris, blant annet som en responsiv applikasjon.
- Tilrettelegge for dyrevelferdsprogram storfe i Storfekjøttkontrollen.
- Etablere elektronisk helseattest for livdyrformidling, storfe og sau.
- Samhandling med Klimasmart landbruk.
- Synliggjøre og formidle relevant statistikk fra Animalias database og fagsystemer.
- Omfattende utviklingsarbeid i Dyrehelseportalen; off-line registrering, seminmodul inkludert reiseberegningfunksjonalitet, trygg livdyrhandel storfe, Systemstøtte kjøttkontroll. Arbeidet med Dyrehelseportalen er ikke omsetningsavgiftsfinansiert.
- Økt satsning på kursutvikling, med særlig vekt på digitalisering
  - Felles bransjeplattform med læringsressurser, felles digital ressursbank.
  - Målrettede kurs- og opplæringspakker.
  - Dyrehelsekurs, Klimasmart landbruk, kurs for plukkerpersonell, dyrebilsjåfører m.m
- Utvikling av dyrevelferdsprogram for storfe og sau, drifte DVP gris, kylling, kalkun og verpehøner
- Videreutvikle Etisk regnskap

- Bidrag i prosessen med innfasing av EUs nye dyrehelselov på vegne av husdyrnæringa.
- Videreføre kontrollprogram BRSV / BCoV, oppfølging klauvhelse, smittevern i storfeholdet
- Følge opp trekkssystemet for skitne slaktedyr
- Ledet delprosjekt i EU om risikobasert kjøttkontroll og kontrollsystemer
- Følge opp Husdyrnæringens felles handlingsplan mot antibiotikaresistens og fotråtearbeidet
- Styrke de omdømmekritiske områdene dyrevelferd, ernæring/kosthold og bærekraft, miljø og klima.
  - Fagområdet Bærekraft styrkes ved at en stilling på fagområdet Kjøtt og egg i kostholdet blir felles med fagområdet bærekraft, miljø og klima
- Økt forskningsaktivitet
  - EU-prosjektet RoButcher, Enduring growth (Kvalitetsavvik i skinke) m.fl.
  - Utvikle kjøttbransjens FoU-strategi
  - Utvikle automasjonsklyngen AutoMeate
  - Søknader om nye prosjekter
- Videreutvikling av klassifiseringsområdet i retning objektiv og automatisert klassifisering.
  - Tydeliggjøre kommunikasjonsstrategien på de enkelte kjerneområdene
  - Implementere ny strategiplan, og utvikle og forsterke bedriftskulturen i tråd med strategi- og forretningsplan; omdømme, markedsorientering, utnytte verdikjedekompetansen

Nedenfor beskrives de viktigste endringene i 2020, og hvordan de påvirker bruken av omsetningsavgiften, ut fra søknadene.

Husdyrkontrollene

Inntektene fra alle kontrollene øker med over 0,8 mill. kroner, hovedsakelig på grunn av økt medlemstall og flere tjenester i kontrollene. Kontrollene må videreutvikles og moderniseres, slik at bruken av omsetningsavgiften øker med 0,4 mill. kroner.

Utvikling av ny Purkeapplikasjon i Ingris startet i 2019 og videreføres på samme nivå i 2020, med 2,8 mill. kroner. Ny versjon forventes ferdig i 2021 og vil medføre besparelser på sikt.

I budsjettforslaget for Storfekjøttkontrollen er det satt av midler til å utvikle et dyrevelferdsprogram for storfe i samarbeid med Helsetjenesten for storfe.

Dyrehelse og dyrevelferd

Kylling og kalkun

Det har de siste årene vært ressurskrevende å følge opp de ulike faglige utfordringene i

fjørfekjøttproduksjonen. Arbeidet med å følge opp og være pådriver for Handlingsplanen for dyrehelse og dyrevelferd 2019-2021, og Handlingsplan mot antibiotikaresistens i fjørfenæringa har krevd betydelige ressurser. Det samme har utvikling og drift av dyrevelferdsprogrammer for kylling og kalkun, sammen med ulike påløpende saker knyttet til dyrevelferd. Disse faglige problemstillingene medfører høyt aktivitetsnivå både på fag og kommunikasjon. Videre nevnes utvikling av kurs for plukkerpersonell, fjørfetransportsjåfører, båndkontrollører, helseovervåkingsveterinærer og fjørfeprodusenter.

Eksterne inntekter øker med knapt 0,5 mill. kroner pga. nye oppdrag. Aktiviteten som har vært styrt gjennom Fjørfenæringens handlingsplan mot resistente bakterier, videreføres som en del av den ordinære driften, men med en lavere kostnadsramme enn i 2019. Dette sammen med at aktivitetsnivået totalt ikke forventes å øke medfører at omsetningsavgiftsfinansieringen blir litt lavere enn i 2019.

Egg

Helsetjenesten for fjørfe vil fortsatt ha økt oppmerksomhet på helse og velferd hos verpehøner i 2020, inkludert utvikling og drift av dyrevelferdsprogrammet for verpehøns og fagsystemet HelseFjørfe. Det vil tilbys kompetansekurs for helseovervåkingsveterinærer med fokus på verpehøner. Andre driftsoppgaver videreføres, men det foretas noen omprioriteringer. Budsjettmessig er omsetningsavgiftsfinansieringen marginalt lavere enn i 2019.

Helsetjenester felles (tidligere Husdyrfag)

Her inngår fagområde Beredskap, og dermed kompensasjonen for oppfølging av Friske føtter, der Mattilsynet kjøper tjenester fra Animalia AS. Dette tjenestekjøpet er lagt inn med budsjetterte personalkostnader og tilsvarende økte salgsinntekter. Budsjettet for omsetningsavgift viser en nedgang på ca 0,5 mill. kroner, dette skyldes i hovedsak endring av kostnadsstedet, se «Bærekraftig produksjon og kosthold».

Helsetjenesten for svin

Dyrevelferdsprogrammet for svin, inkl. Helsegris - fagsystem helse og velferd gris, følges opp i 2020. Bruk av omsetningsmidler er budsjettet litt lavere enn i 2019.

Helsetjenesten for storfe

Helsetjenesten for storfe ble etablert som en del av Animalia AS fra 1. januar 2018. Helsetjenesten finansieres som et spleiselag med Tine, slik at 3,7 mill. kroner av kostnadene belastes omsetningsavgiften for melk. Det er lagt opp til samme aktivitet i 2020 som foregående år, og ingen vesentlig endring i bruk av omsetningsavgift. Kontrollprogrammet mot BRSV og BCoV videreføres i 2020 på samme nivå som inneværende år. Kontrollprogrammet har medført en svært betydelig nedgang i forekomsten av disse virussjukdommene.

Dyrevelferd transport og slakteri

De budsjetterte salgsinntektene øker med 1,7 mill. kroner, disse midlene anvendes til å videreutvikle «Etisk regnskap» og overføre tjenesten til ny digital plattform. Bruk av omsetningsavgift øker med knapt 0,1 mill. kroner.

Helsetjenesten for sau og KOORIMP har ingen store endringer, bruken av omsetningsavgift øker med knapt 0,1 mill. kroner på hvert av tiltakene.

Mattrygghet

Prosjektinntekter reduseres med 1,8 mill. kroner og salgsinntekter reduseres med 0,8 mill. kroner, knyttet til avslutning av hhv. prosjektet Listware og Meat 2.0. Kostnaden finansiert med omsetningsavgift øker med 0,2 mill. kroner i forhold til 2019.

Råvare og foredling

Klassifisering

Inntektene reduseres med knapt 1,1 mill. kroner pga mindre oppdrag vedr. klassifisering av reinsdyr og annet oppdragssalg. Noe av dette kompenseres ved endret bemanning. Det forutsettes startet en prosess med rekruttering og opplæring av ny fagperson på området. Bruken av omsetningsavgift øker med 0,3 mill. kroner fra 2019.

Skjæring og analyse

Forventet inntekter i 2020 er noe lavere enn budsjett 2019, bl.a. på grunn av økte fraktkostnader for slakt og lavere bruttofortjeneste ved nedskjæring. Bruken av omsetningsmidler er uendret fra 2019.

Prosess og produkt

Prosjektinntektene er budsjettert med en økning på 1,3 mill. kroner knyttet til svinekjøtt-kvalitetsprosjektet, mens salgsinntektene går ned med 0,3 mill. kroner. Bruk av omsetningsavgiftsfinansieringen reduseres med vel 0,3 mill. kroner.

Bærekraftig produksjon og kosthold

Dette er budsjettmessig et nytt kostnadssted fra 2020 og skyldes omorganisering gjennomført fra april 2019. Kostnadsstedet består av tidligere Bærekraft, miljø og klima, Kjøtt og egg i kostholdet og overordnet dyrevelferd (de tre store omdømmemessige samfunnstemaene).

Reduksjon av prosjektinntekter og andre inntekter på 0,55 mill. kroner og økte kostnader knyttet til endring av kostnadsstedet (se også Helsetjenester felles) medfører at det blir en budsjettmessig økning på vel 1 mill. kroner i omsetningsavgift.

FoU

Dette er budsjettmessig et nytt kostnadssted fra 2020 og skyldes omorganisering gjennomført fra april 2019. I dette kostnadsstedet ligger overordnet ansvar for Animalias deltakelse i Forskning og utvikling, bl.a. utvikling av en FoU-strategi for kjøtt- og eggbransjen, kontakt med forsknings- og forskningsfinansieringsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, koordinering av prosjektsøknadsprosesser og satsingen på måleteknikk, automasjon og robotisering bl.a. gjennom automasjonsklyngen AutoMEATe for norsk matproduksjon. EU-prosjektet RoBucher ligger også her.

Finansiering via omsetningsavgiftsmidler er på bare 0,76 mill. kroner i 2020, og må sees i sammenheng med reduserte kostnader innen Råvare og foredling og Mattrygghet.

Kommunikasjon, kurs/opplæring, økonomi, IT, salg og marked

Fagformidling; Kommunikasjon og kurs/opplæring

Kravet til kommunikasjon på områdene dyrevelferd/dyrehelse, mattrygghet, bærekraft og helse/ernæring er økende. Dette gjelder både løpende proaktiv virksomhet, beredskap for saker som kommer opp og generell kunnskapsspredning gjennom troverdig og dokumentert kunnskap. I 2020 skal Animalia utvikle strategier for fagformidling tilpasset ulike målgrupper og styrke fagformidlingen gjennom digitalisering, visualisering og økt bruk av film og animasjoner.

Det skal lages en felles bransjeplattform med læringsressurser, en felles digital ressursbank for bilder, video/film, tekst, presentasjoner m.m. og utvikles målrettede kurs- og opplæringspakker. Det skal utvikles mange e-læringskurs for bransjen og i samarbeid med andre, bl.a. Klimasmart landbruk. Dette vil være et viktig satsingsområde i 2020, og bemanningen øker med 0,5 årsverk. Inntektene fra e-læringsprogrammene øker fra 1,4 til

3,1 mill. kroner. Budsjettmessig går bruken av omsetningsmidler ned med nesten 0,9 mill. kroner.

Økonomi og IT

IT leverer i samarbeid med fagområdene produkter og tjenester til bonde og bransje. IT skal holde seg oppdatert på den raske utviklingen i bransjen innen datautveksling og -eierskap, slik at Animalia er rustet til å ta på seg nye oppgaver i samarbeid med bransjen.

Avdelingen skal levere god IT-utvikling til fagområdene slik at Animalias applikasjoner forbedres. IT skal optimalisere sine driftssystemer gjennom tidsriktige løsninger og samtidig sikre at dette skjer i tråd med lovkrav innen persondata.

Økonomiavdelingen vil jobbe for at vi har systemer og rutiner som sørger for god oppfølging og rapportering, både internt, til styret og offentlige instanser. Finansiering via omsetningsavgiftsmidler ligger 0,2 mill. kroner lavere enn i 2019.

Dyrehelseportalen

Dyrehelseportalen vil ha høy aktivitet også i 2020, og en estimert omsetning på 4,2 mill. kroner, en reduksjon på 0,5 mill. kroner fra 2019. Det er særlig seminløsning, refusjon av seminreiser og opplegg for klauvregistreringer som prioriteres i 2020. Etter avtaler med de impliserte vil slakteriene dekke 60 prosent av kostnadene og Tine og Geno 20 prosent hver.

Fagtjenesten for ull

Oppfølging av klassifisering av ull, inkludert utdanning og etterutdanning var utlyst på anbud fra Landbruksdirektoratet høsten 2017. Animalia fikk dette oppdraget som har en årlig verdi på 1,6 mill. kroner, og en avtaleperiode på 3 år. Det benyttes ikke omsetningsavgift til dette formålet.

Samlet summerer Animalias aktiviteter finansiert over omsetningsavgiften seg til 67,027 mill. kroner i 2020. Dette er 0,964 mill. kroner høyere enn budsjetttrammen for 2019.

Prosjektinntekter og salgsinntekter er budsjettert med en økning på 5,7 mill. kroner grunnet nye prosjekter. Dette gir et budsjettert driftsresultat på 1,295 mill. kroner. Kostnadsøkningen knytter seg primært til en generell pris- og kostnadsvekst for lønn på 3,5 prosent, samt nyansettelser som følge av økt prosjektaktivitet. For øvrig kostnader er det lagt til grunn en generell pris og kostnadsvekst på 2,3 prosent.

Korrigert med fratrukk av omsetningsmidler fra melk, utgjør inntektene fra forskningsmidler og salg av tjenester og produkter 37,4 prosent i budsjettforslaget.

Animalia totalt	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Husdyrkontrollene					
Omsetningsavgift	7 879 000	8 584 000	8 991 000	407 000	5
Prosjekt/oppdrag	6 514 957	7 372 000	8 060 000		
Totalt	14 393 957	15 956 000	17 051 000		
Dyrehelse og -velferd					
Omsetningsavgift	27 857 459	28 394 000	28 048 000	-346 000	-1,2
Prosjekt/oppdrag	9 119 650	8 754 000	11 689 000		
Totalt	36 977 109	37 148 000	39 737 000		
Mattrygghet					
Omsetningsavgift	2 297 000	2 265 000	2 456 000	191 000	8,4
Prosjekt/oppdrag	3 072 517	3 725 000	1 154 000		
Totalt	5 369 517	5 990 000	3 610 000		
Råvare og foredling					
Omsetningsavgift	13 798 223	15 110 000	15 071 000	-39 000	-0,3
Prosjekt/oppdrag	11 686 192	11 357 000	10 839 000		
Totalt	25 484 415	26 467 000	25 910 000		
Bærekraft og kosthold²⁾					
Omsetningsavgift	1 016 000	1 497 000	3 919 000	2 422 000	161,8
Prosjekt/oppdrag		68 000	156 000		
Totalt	1 015 151	1 565 000	4 075 000		
Kjøtt og egg i kostholdet³⁾					
Omsetningsavgift	1 477 000	1 364 000		-1 364 000	-100,0
Prosjekt/oppdrag	742 936	634 000			
Totalt	2 219 936	1 998 000			
FoU					
Omsetningsavgift			759 000	759 000	100,0
Prosjekt/oppdrag			4 360 000		
Totalt			5 119 000		
Ekstra FoU					
Omsetningsavgift	483 777	500 000	500 000	-	0,0
Totalt	483 777	500 000	500 000		
Kommunikasjon, IT, økonomi					
Omsetningsavgift	8 715 000	8 349 000	7 284 000	-1 065 000	-13
Prosjekt/oppdrag	2 389 847	1 545 000	3 080 000		
Totalt	11 104 847	9 894 000	10 364 000		
Dyrehelseportalen					
Prosjekt/oppdrag	3 124 329	4 723 000	4 211 000		
Totalt	3 124 329	4 723 000	4 212 000		
Fagtjenesten for ull					
Prosjekt/oppdrag	1 611 461	1 596 000	1 620 000		
Totalt	1 611 461	1 596 000	1 620 000		
SUM					
Omsetningsavgift	63 523 459	66 063 000	67 028 000	965 000	1,5
Prosjekt/oppdrag		39 774 000	45 169 000	5 395 000	13,6
Totalt	101 784 499	105 837 000	112 197 000	6 360 000	6,0

¹⁾ Differanse budsjettforslag 2020 og budsjett 2019

²⁾ Nytt navn i 2020, tilsvarer Bærekraft, miljø og klima tom 2019

³⁾ Inngår i Bærekraft og kosthold

Animalias kommentarer til budsjettet for storfe, svin og sau/lam

Budsjettet for den omsetningsavgiftsfinansierte virksomheten for kjøtt i regi Animalia er 53,2 mill. kroner. Dette er 1,0 mill. kroner høyere enn for 2019. Økningen er tillagt budsjettposten «Bærekraft og kosthold».

Animalia kjøtt; Svin storfe, sau og lam	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Bærekraft og kosthold	1 016 000	1 497 000	3 919 000	1 058 000	70,1
Kommunikasjon, økonomi og IT utvikling	8 715 000	8 349 000	7 284 000	-1 065 000	-12,1
Kjøtt og egg i kostholdet ²⁾	1 477 000	1 364 000		-1 364 000	-100,0
Helsetjenester felles (Husdyrfag)	1 219 000	1 455 000	932 500	-522 500	-35,9
Husdyrkontrollene	7 879 000	8 584 000	8 991 000	407 000	4,3
HT Storfe	2 737 000	2 726 000	2 751 000	25 000	0,9
HT Sau	2 678 000	2 698 000	2 784 000	86 000	3,2
HT Svin	5 613 000	5 121 000	5 052 000	-69 000	-1,2
Dyrevelferd transport/slakt	1 518 000	1 758 000	1 849 000	91 000	5,2
KOORIMP	877 000	935 000	1 004 000	69 000	7,8
Skjæring og analyse	4 670 223	5 893 000	5 894 000	1 000	0,0
Prosess og produkt	3 829 000	3 614 000	3 270 000	-344 000	-9,2
Mattrygghet	2 297 000	2 265 000	2 456 000	191 000	8,4
Klassifisering	5 299 000	5 603 000	5 907 000	304 000	5,4
FoU	-	-	759 000	759 000	100,0
Ekstra FoU	283 777	300 000	300 000	0	0,0
Sum omsetningsavgift	50 108 000	52 162 000	53 152 500	990 500	1,9

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

²⁾ Inngår i Bærekraft og kosthold

Tabellen nedenfor viser endringen i finansieringen på kjøtt budsjettforslaget for 2020. Økningen i personal og drift dekkes bare delvis av økningen i omsetningsavgift. Den prosentvise økning utover forventet lønnsvekst er begrunnet med flere stillinger som følge av store nye prosjekt.

Poster - kjøtt: Svin, storfe, sau og lam	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	54 120 657	63 400 000	69 260 000	5 860 000	9,2
Aktivitetskostnader	29 377 427	27 718 000	27 795 000	77 000	0,3
Totale kostnader	83 498 084	91 118 000	97 055 000	5 937 000	6,5
Annen inntekt	35 951 187	40 040 000	40 969 000	929 000	2,3
Resultat		1 083 000	1 203 000	120 000	
Sum omsetningsavgift	47 546 896	52 161 000	53 152 000	991 000	1,9

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall - kjøtt: Svin, storfe, sau og lam	2019	2020
	Personal og drift	69,6 %
Aktiviteter	30,4 %	28,6 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Animalias kommentarer til budsjettet for egg

Budsjettforslaget for den virksomheten på egg som finansieres med midler fra omsetningsavgiften er på 4,31 mill. kroner. Dette er en marginal endring på kun -0,2 prosent, fra 2019. I tillegg kommer generell pris- og kostnadsvekst. Som for fjørfekjøtt er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet i 2020, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser at det er tenkt brukt 0,615 mill. kroner til kommunikasjon, 0,2 mill. kroner til husdyrfaglig ledelse, 0,1 mill. kroner til FoU, 0,450 mill. kroner til Bærekraft og kosthold, 30 000 kroner til faglig arbeid prosess og produkt og 0,505 mill. kroner til IT-utvikling og økonomitjenester. Disse postene er spesifikasjon av tjenester som utføres felles i Animalia og fordeles per fond, dvs. at hovedtilknytningen står på kjøtt, men deler belastes egg. Resten av budsjettet for egg er «rene» funksjoner for egg, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Poster - egg	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	1 888 189	1 650 000	1 741 000	91 000	5,5
Aktivitetskostnader	2 301 481	2 716 000	2 750 000	34 000	1,3
Totale kostnader	4 189 670	4 366 000	4 491 000	125 000	2,9
Annen inntekt	4 797	50 000	200 000	150 000	300,0
Resultat	-	3 000	19 000	16 000	
Sum omsetningsavgift	4 184 873	4 319 000	4 310 000	-9 000	-0,2

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Budsjettforslaget viser en mindre økning til personal og drift, mens aktivitetskostnadene er tilnærmet uendret. Budsjettmessig en reduksjon på omsetningsavgiften med 9 000 kroner, i tillegg kommer forventet kostnadsvekst. Eksterne inntekter øker med 150 % fra 2019 til 2020. Dette samsvarer med den budsjetterte økningen innen «Bærekraft og kosthold».

Nøkkeltall - egg	2019	2020
Personal og drift	37,8 %	38,8 %
Aktiviteter	62,2 %	61,2 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Animalias kommentarer til budsjettet for fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

Budsjettforslaget for den virksomheten på kylling og kalkun som er finansiert med midler fra omsetningsavgiften er på 9,565 mill. kroner. Dette utgjør en reduksjon på 18 000 kroner, tilsvarende 0,2 prosent fra 2019. Som for egg, er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet i 2020, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser at det er tenkt brukt 1,6 mill. kroner til kommunikasjon, 0,4 mill. kroner til husdyrfaglig ledelse, 0,2 mill. kroner til FoU, 0,750 mill. kroner til Bærekraft og kosthold, 0,05 mill. kroner til hygienisk regnskap fjørfeslakterier, 0,5 mill. kroner til IT-utvikling, 0,205 mill. kroner til økonomitjenester, 0,1 mill. kroner til drift EK KLF og 0,3 mill. kroner som bidrag i etisk regnskap.

Som for egg er disse postene en spesifikasjon av tjenester som utføres felles i Animalia og

fordeles per fond, dvs. at hovedtilknytningen står på kjøtt, men deler belastes fjørfekjøtt. Resten av budsjettet for fjørfekjøtt er «rene» funksjoner for fjørfekjøtt, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Poster - fjørfekjøtt	2018	2019	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	3 627 564	3 665 000	3 825 000	160 000	4,4
Aktivitetskostnader	7 143 744	6 687 000	6 947 000	260 000	3,9
Totale kostnader	10 771 308	10 352 000	10 772 000	420 000	4,1
Annen inntekt	1 833 709	800 000	1 280 000	480 000	60,0
Resultat	292 987	31 000	73 000	42 000	
Sum omsetningsavgift	9 230 586	9 583 000	9 565 000	-18 000	-0,2

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Budsjettforslaget viser at kostnadene har en marginal økning når det tas hensyn til generell pris- og kostnadsvekst. Omsetningsavgiftsfinansieringen reduseres med 18 000 kroner ift. inneværende år. Eksterne inntekter øker med 60 % fra 2019 til 2020. Dette samsvarer med den budsjetterte økningen innen «Bærekraft og kosthold».

Nøkkeltall -		
fjørfekjøtt	2019	2020
Personal og drift	35,4 %	35,5 %
Aktiviteter	64,6 %	64,5 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid

Tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid med mer belastes fondet for kjøtt, og gjelder storfe, svin og sau/lam. Midlene brukes utenom Animalia. Den enkelte organisasjon sender søknad til Animalia, som saksbehandler søknadene og legger fram forslag for styret. I vurderingen av søknadene er det lagt til grunn at tiltakene må ligge innenfor retningslinjen § 2 pkt. 3 for bruk av omsetningsavgiften til forsøksvirksomhet og forskning begrenset til tiltak med hensikt å fremme kvalitetsproduksjon, bedre varebehandlingen eller øke salget av produktene. Det kan også gis støtte til avlsarbeid, som utgjør hoveddelen i søknaden.

I vurderingen av søknadene har Animalia vektlagt at støtten skal gå til løpendeavlsarbeid og til utviklings- og endringsprosjekter som gir konkrete og varige resultater. Det gis ikke støtte til generelt organisasjons-/informasjonsarbeid eller semin for den enkelte organisasjon/institusjon.

Det er et mål å oppnå utviklingsløsninger som gir forenklinger og økt effektivitet i alle ledd. Dette er viktig for å styrke bondens drift og økonomi.

Tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid	2018	2019	2020	2020	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Søkt beløp	Budsjettforslag		
Norsk Sau og Geit	2 850 000	2 950 000	3 050 000	3 050 000	100 000	3,4
TYR, ordinært avlsarbeid	3 925 000	4 050 000	6 000 000	4 145 000	95 000	2,3
TYR, spesielle prosjekter	500 000	550 000	3 790 000	600 000	50 000	9,1
Geno	2 790 000	2 790 000	2 790 000	2 790 000	-	.
Norsvin, ord. Avlsarbeid, hvite raser	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	-	.
Norsk Duroc, omstillings- og utviklingsprosjekter	500 000	-	1 700 000	1 000 000	-	.
Norsk Duroc, ordinært avlsarbeid	6 000 000	5 100 000	6 000 000	5 100 000	-	.
Scanpig/KLF	400 000	612 000	669 000	612 000	-	.
Digital dermatitt - smittsom klauvbetennelse hos storfe	50 000	-	-	-	-	.
Prosjekt Foods of Norway	100 000	100 000	100 000	100 000	-	.
Streptokokken - Increasing sustainability of Norwegian food production		200 000	200 000	200 000	-	.
FUTGAZE – Towards a future for common grazing	42 000	125 000	-	-	-125 000	-100,0
BowlPar	-	-	210 000	210 000	Ny	.
VegMeatCRC - Bearbeidet mat med norske råvarer for forebygging av tykktarmskreft	-	-	100 000	100 000	Ny	.
LipidInflammaGenes	-	-	70 000	70 000	Ny	.
Climate Smart Norwegian Sheep Production	-	-	200 000	200 000	Ny	.
Prosjekt vaksine mot flåttbåren parasitt hos sau	300 000	100 000	-	-	-100 000	-100,0
Prosjekt optimalisert grovôrproduksjon	50 000	-	-	-	-	.
Prosjekt økt storfekjøttproduksjon på norske ressurser	125 000	-	-	-	-	.
Prosjekt resistensutvikling hos koksider hos sau	150 000	-	-	-	-	.
Prosjekt grisefine lunger	300 000	-	-	-	-	.
NMBU prosjekt ARTIST (Anthelmintic Resis Tance in sheep)	558 000	-	-	-	-	.
Diverse/uforutsett	-	800 000	600 000	600 000	-200 000	-25,0
Sum kvalitets- og avlsarbeid	30 640 000	29 377 000	37 479 000	30 777 000	1 400 000	4,8

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Det søkes om 37,48 mill. kroner i støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid for 2020. Animalia foreslår en budsjettert støtte for samme periode på 30,78 mill. kroner. Budsjettforslaget er 1,4 mill. kroner høyere enn tildelt i 2019.

Tabellen nedenfor viser hvor mye kostnadene til avlsarbeidet koster per kilo kjøtt. Estimert produksjon for 2019 og 2020 baserer seg på markedsregulators prognoser per november 2019.

	Sau/lam		Svin		Storfe	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Budsjettforslag	2 950 000	2 950 000	17 712 000	17 712 000	7 390 000	7 390 000
Tilførsel av kjøtt (kg) ¹⁾	23 800 000	24 800 000	133 500 000	129 700 000	84 800 000	60 500 000
Tilskudd per kg, (i øre)	12,4	11,9	13,3	13,7	8,7	12,2

¹⁾ Norsk produksjon basert på markedsregulators prognoser per nov. 2019

Animalias kommentarer til det enkelte avlstillaket

Norsk Sau og Geit

NSG søker om 3,05 mill. kroner, en økning på kr 100 000, tilsvarende 3,4 % fra inneværende år. Norsk Sau og Geit har følgende hovedmål for avlsarbeidet på sau: Avlsarbeidet skal bidra til økt bærekraftig verdiskaping i saueholdet gjennom en mer effektiv produksjon av produkter som har en kvalitet som er tilpasset varemottakernes ønsker. De konkrete avlsmålene er:

- Større tilvekst på lamma
- Større kjøttfylde og mindre fett i slaktet (bedre klassifisering) Bedre morsevne hos søya
- Stabilisere lammetallet

- Mer ull av bedre kvalitet

Delmålene er å øke den avlsmessige framgang per år, sikre en bærekraftig avl, vektlegging mellom egenskapene slik at de er tilpasset produsentenes ønsker innen den enkelte rasen og helse- og bruksegenskaper for en mer robust sau som i større grad klarer seg selv i lamminga og tida etterpå.

Videre er værringene et sentralt element i avlsarbeidet på sau, og NSG støtter ringene med 4,1 mill. kroner i året for deres arbeid med avkomstgransking. NSG får i tillegg til støtten fra omsetningsavgiften også betydelig støtte fra jordbruksavtalen. Totalt er derfor støtten til avlsarbeidet for sau større enn for de andre dyreslagene både relativt og beløpsmessig. Med denne kommentaren foreslår de at støttebeløpet til NSG innvilges som omsøkt.

TYR

Støtten fra omsetningsavgiftsmidler til avlsarbeidet i TYR er gjennom de siste årene bygget opp til et nivå som gjør at det løpende avlsarbeidet fungerer bra, og det har i tillegg vært rom for nødvendig utviklingsarbeid.

Animalia foreslår at støtten til løpende avlsarbeid justeres i tråd med forventet prisstigning, at det gis noe støtte til aktive avlsbesetninger og noe støtte til genomisk seleksjon. Totalt øker støtten med 145 000 kroner, tilsvarende 3,2 prosent, til 4,745 mill. kroner.

TYR har i 2020 følgende prioriteringer i tillegg til løpende drift og pågående prosjekter:

- Oppstart av Registreringsbesetninger
- Genomisk seleksjon av kjøttfe
- Økt fenotyperegistrering ved bruk av 3D-kamera
- Rutinemessig beregninger av nye egenskaper

Geno

Geno har gjennomført en stor omlegging av avlsarbeidet, ved å gå over til genomisk seleksjon. Geno har et mål om å forbedre kjøttegenskapene for NRF med en EUROP delklasse. Geno søker om samme støttebeløp som de har fått bevilget hvert år siden 2005, 2,79 mill. kroner. Beløpet er foreslått innvilget.

Norsvin

Norsvin søker om 12 mill. kroner, samme beløp som ble innvilget i fjor. Beløpet er foreslått innvilget. I tillegg søkes det om 1,7 mill. kroner til konvertering av foredlingsbesetninger til SPF. Målet er at alle foredlingsbesetninger skal være konvertert til SPF innen utgangen av 2024. Konvertering til SPF er svært viktig for utviklingen av svinproduksjonen her i landet, i forhold til bl.a. dyrehelse, dyrevelferd og bærekraft. Det foreslås derfor å gi 1 mill. kroner i støtte for at dette arbeidet kommer i gang.

Norsk Duroc

Etter at Norsk Duroc AS ble stiftet i 2017 ble avlsmateriale av Duroc tilgjengelig for alle norske svineprodusenter på samme vilkår, og dermed i samsvar med retningslinjene for bruk av omsetningsavgift til avlsarbeid. Det ble i budsjettet for 2018 bevilget til sammen 6,5 mill. kroner i støtte til avlsarbeidet i Norsk Duroc, hvorav 0,5 mill. kroner til omstillingsprosjekt. Omsetningsrådet vedtok samtidig en planlagt nedtrapping av støtten på 15 % per år i perioden 2019 – 2022. I samsvar med dette fikk Norsk Duroc innvilget 5,1

mill. kroner til ordinært avlsarbeid i 2019. Norsk Duroc AS ber i årets søknad om at vedtaket i Omsetningsrådet i 2017 om en årlig nedtrapping på 15 % med 2018 som basisår revurderes og søker om 6 mill. kroner i støtte. Ut fra en helhetsvurdering foreslås det at støtten opprettholdes på årets nivå tilsvarende 5,1 mill. kroner.

ScanPig

Etter at farrasen Duroc ble tilgjengelig for alle svineprodusenter var det forventet at etterspørselen av Hampshire avlsmateriale skulle gå ned med vel 30 % fra 2016 til 2018. Denne nedgangen har ikke kommet, selv om Scanpig som øvrige aktører har hatt en nedgang i sædsalget på 5 til 10 prosent i 2019 på grunn av markedssituasjonen for svinekjøtt. Scanpig forventer samme nivå på salget av Hampshiresæd i 2020 som i 2019. Støttebeløp foreslås i tråd med dette å holdes uendret på 612 000 kroner i 2020.

Totalt utgjør forslaget til støtte til avlsarbeid 29 297 000 kroner, en økning på 1 245 000 kroner fra inneværende år.

Prosjekter

Prosjekt Foods of Norway

Foods of Norway er en SFI, innvilget av NFR høsten 2014, med oppstart fra 2015. SFier er i utgangspunktet femårige, med mulighet for å søke forlengelse i tre år. NMBU Campus Ås er vertsinstusjon og en rekke aktører innen næringsmiddel-, havbruks-, fôr-, treforedlingsindustrien er partnere. SFiens formål er å utvikle nye proteinkilder basert på norsk råstoff til erstatning for importert soyaprotein. SFien har en årlig ramme på 20 mill. kroner og Animalia bidrar med 100 000 kroner per år.

Increasing sustainability of Norwegian food production by tackling streptococcal infections in modern livestock systems (STREPTKOKKEN)

Dette er et fireårig forskerprosjekt med næringsmedvirkning med Veterinærinstituttet som prosjekteier og NMBU, TINE, Moredun Research Institute (UK) og Animalia som øvrige deltakere. Ulike streptokokkinfeksjoner har blitt et økende problem både hos storfe og småfe, prosjektet skal skaffe ny kunnskap om årsaker, diagnostikk og forebyggende tiltak. Prosjektet har en total ramme på 7,9 mill. kroner hvorav 700 000 kroner er omsetningsavgift. Det foreslås å bevilge 200 000 kroner i 2020.

BoviPar – Sustainable management of pasture parasites in Norwegian beef and dairy cattle

Prosjektet er et fireårig Samarbeidsprosjekt (2019 – 2022) med NMBU Veterinærhøgskolen som prosjekteier og TINE, NABAS, Animalia AS, Universitetet i Ghent og Universitetet på Prince Edward Island som øvrige prosjektdeltagere. Prosjektet skal bidra til en bærekraftig storfeproduksjon i Norge gjennom økt kunnskap om forekomst og konsekvenser av beiteparasitter og forbedrede diagnostiske tester. Det er et mål å kunne gi oppdaterte råd om forebygging og behandling. Prosjektet har en ramme på 8,05 mill. kroner hvorav 650 000 kroner er omsetningsavgift kjøtt. Det foreslås å bevilge 210 000 kroner til prosjektet i 2020.

Bearbeidet mat med norske råvarer for forebygging av tykktarmskreft (VegMeatCRC)

VegMeat er et treårig KPN-prosjekt (2018-2020), med Nofima som prosjekteier. Prosjektet vil undersøke om norske råvarer og ingredienser som inngår i bearbejdede kjøttprodukter (pølser) kan bidra til å påvirke utvikling av tarmkreft. Deltakere i prosjektet er Nofima AS, NMBU, Kreftregisteret, DTU, Nortura SA, Jæder Ådne Espeland AS, Leiv Vidar AS, Nordfjord kjøtt, Alna AS, Bama, Matprat/Opplysningskontoret for egg og kjøtt, KLF og Animalia. Prosjektet har en totalramme på 10,7 mill. kroner. Animalia bidrar med 300 000 kroner fordel på 3 år. Det foreslås å bevilge 100 000 kroner til prosjektet i 2020.

LipidInflammaGenes

LipidInflammaGenes er et fireårig KPN-prosjekt med NMBU som prosjekteier. Prosjektet

vil se nærmere på lipider fra norske kjøtt- og meieriprodukter, undersøke effekter på gener, betennelse og fordøyelse, samt risikofaktorer for hjerte- og karsykdom. Deltakere i prosjektet er UiO, NTNU, The Netherlands Organization for applied scientific research (TNO), Norsvin, Nortura, TINE, Opplysningskontoret for Meieriprodukter, KLF, Grilstad og Animalia. Prosjektet har en totalramme på 8,9 mill. kroner. Animalia bidrar med 245 000 kroner fordelt over 4 år. Det foreslås å bevilge 70 000 kroner til prosjektet i 2020.

Climate Smart Norwegian Sheep Production

Prosjektet er et treårig samarbeidsprosjekt og ble innvilget av fondsstyret i desember 2018. NMBU er prosjekteier, øvrige partnere er Lethbridge Researc Centre (Canada), Norsk Sau og Geit, Nortura, Norilia, Opplysningskontoret for egg og kjøtt og Animalia. Klimasmart landbruk er prosjektdeltager. Prosjektets hovedmål er å bidra til en bærekraftig saueproduksjon med lavest mulig klimapåvirkning. I prosjektet skal det utvikles en gårdsmodell som kan estimere utslipp av klimagasser og identifisere muligheter for utslippsreduksjon på den enkelte sauegård. Prosjektet har en total ramme på 3 750 000 kr. Animalia støtter prosjektet med 400 000 kroner fordelt på tre år. Det foreslås å bevilge 200 000 kroner til prosjektet i 2020.

Landbruksdirektoratets vurdering

Animalia

Animalia skal bidra med økt verdiskaping, reduserte kostnader og høy tillit til norsk kjøtt og eggproduksjon. Tillit til norsk egg- og kjøttbransje er høyt prioritert, og Animalias arbeid for dette er viktig både i situasjoner med markedsunderskudd og -overskudd.

Animalias arbeid er i hovedsak av langsiktig karakter. Totalt foreslår Animalia at det kan brukes 0,964 mill. kroner mer av omsetningsavgiften på kjøtt, egg og fjørfekjøtt til faglige tiltak kjøtt og egg samt forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid enn i 2019. Dette er en økning på 1,5 prosent. Den lave prosentvise økningen skyldes at Animalia har fått noen store prosjekter i 2020.

Omsetningsavgiftsfinansieringen totalt til Animailas budsjett øker med 0,964 mill. kroner. Det er beregnet en generell pris- og kostnadsvekst på 3,5 prosent for lønn. Totalt øker øvrige kostnader med 2,3 %. Økningen for kjøtt utover forventet lønnsvekst er begrunnet med flere større prosjekter.

På flere av områdene videreføres oppgavene på samme nivå som i 2019, kun justert med forventet prisstigning. Dette omfatter også det påbegynte arbeidet med ny purkeapplikasjon i Ingris.

I handlingsplanen for 2020 framgår også en del nye store prosjekter som vil være av stor betydning for Animalia sitt arbeid i 2020. Dette prosjekter som er av stor betydning for tilliten til norsk kjøtt og eggproduksjon og konkurransekraften til den norske bonden.

Landbruksdirektoratet mener at de øvrige satsingsområdene for aktivitetene er godt begrunnede satsingsområder innenfor rammen av regelverket. Direktoratet innstiller på Norturas og styret for Animalia ssine prioriteringer for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak i 2020.

Landbruksdirektoratet anbefaler at beløpet på 1,4 mill. kroner i tilfelle en akutt sykdomssituasjon i fjørfeholdet videreføres. Tilsvarende avsetning har også blitt gjort de senere årene, men foreløpig har det ikke vært behov for å benytte de avsatte midlene.

Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid

For 2019 ble det bevilget 17,7 mill. kroner over omsetningsavgiften på kjøtt til avlsarbeidet på svin. Forslag til budsjett for 2020 viser et samlet beløp på 18,7 mill. kroner, en økning

på 5,7 prosent. Dette er blant annet forårsaket av at Duroc igjen søker om støtte til spesielle tilpasningsprosjekter i 2020. Dette innebærer avlsarbeidet på svin fortsatt er den desidert største belastningen på omsetningsmidler fra kjøtt. Det viktigste argumentet for å innvilge denne søknaden er at det fortsatt vil være en felles farrase tilgjengelig for alle norske svineprodusenter. Målet er å gi norske svineprodusenter økt verdiskapning i fremtiden. Økt verdiskapning er midt i kjerneområdet for bruken av omsetningsavgiftsmidler, samtidig er det viktig å presisere at avgiften skal brukes til å finansiere avlsarbeidet i Norge, for de norske svineprodusentene. Dette har Nortura, på vegne av Norsvin, bekreftet er tilfellet.

Tabellen over budsjetterte avlskostnader per kg kjøtt for 2019 og 2020, viser at dersom Omsetningsrådet velger å innvilge søknaden etter anbefaling fra Animalia vil avlsarbeidet koste norske svineprodusenter 13,7 øre per kg over omsetningsavgiften. Det er et langt høyere tall enn både for sau og storfe. I den sammenheng bør det også nevnes at det de siste årene har vært gitt betydelige midler til avlsarbeidet i regi av henholdsvis Tyr og NSG over jordbruksavtalen. Norsvin og Geno har ikke fått midler til sitt avlsarbeid fra denne posten i jordbruksavtalen som kalles «Tilskudd til avlsorganisasjoner».

Animalia foreslår å innvilge 12 mill. kroner i støtte til avlsarbeidet på norsk landsvin, i regi av Norsvin. Norsvin har mottatt støtte over en årrekke, og det foreslås ingen økning. Direktoratet innstiller på 12 mill. kroner for 2020.

Animalia foreslår videre at ScanPig skal får tildelt 0,612 mill. kroner til avlen på Hampshire. Direktoratet registrerer at det fortsatt ikke har blitt noen nedgang i antall slaktegriser med Hampshire som farrase slik det var forventet i både 2018 og 2019. Med bakgrunn i dette støtter Landbruksdirektoratet forslaget til Animalia.

Animalia foreslår at det innvilges 5,1 mill. kroner til Norsk Duroc i 2020. Norsk Duroc AS ber i søknaden og i eget brev av 19.09.20 om at vedtaket fra 2017 om gradvis nedtrapping med 15 prosent per år revurderes, og søker om 6,0 mill. kroner i 2020. Norsk Duroc AS peker særlig på at den gradvise støttereduksjonen er krevende å kombinere med økt genotyping og overgang til SPF. Ut fra en helhetsvurdering foreslås Animalia det støttenivået i 2019 på 5,1 mill. kroner videreføres. Ut fra dette anbefaler Landbruksdirektoratet en tildeling til Norsk Duroc på 5,1 mill. kroner til gjennomføring av avlsfaglige tiltak for 2020.

Landbruksdirektoratet foreslår ut fra dette at inntil 18,7 mill. kroner kan dekket over omsetningsavgiften på kjøtt til avlsarbeidet på svin, fordelt på 13 mill. kroner til Norsvin, 5,1 mill. kroner til Norsk Duroc og 0,612 mill. kroner til ScanPig, med kostnad på 13,7 øre per kg kjøtt.

Landbruksdirektoratet ser at det totalt for kvalitets- og avlsarbeid er søkt om 6,702 mill. kroner mer i tilskudd enn det som Animalia foreslår å innvilge. Landbruksdirektoratet mener at Animalia har gjort et grundig arbeid i vurderingen av søknadene, og innstiller på Animalias forslag.

Krav til informasjon og rapportering

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgende budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene

omsetningsavgiften på kjøtt dekker.

Animalia er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Saksnr.: 117/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Status for prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene	Saksnr.: 19/3970-14

Beskrivelse

Opplysningskontorene har startet prosessen med samlokalisering og samarbeid, som Omsetningsrådet vedtok 20. mai i år. Omsetningsrådet har bedt om en mer oppdatert status og en detaljert tidsplan for aktiviteter og fremdrift.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Notat fra opplysningskontorene av 27. november 2019

Rapport om kartlegging av mulige administrative driftsfordeler ved en samlokalisering av opplysningskontorene av 22. november 2019

Brev til Omsetningsrådet fra Gartnerhallen SA, Nordgrønt SA og Produsentforeningen 1909 av 19. november 2019

Brev til Omsetningsrådet fra Coop Norge SA av 13. november 2019

Brev fra Norsk Gartnerforbund av 12. desember 2019

Møtebehandling

Omsetningsrådet forventer at arbeidet målrettes for å oppnå kostnadseffektivitet og faglige synergier i samlokaliseringen.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet godkjenner tidsplan i henhold til notat av 16. august og 27. november 2019.

Status for prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene

Bakgrunn

Opplysningskontorene har startet prosessen med samlokalisering og samarbeid, som Omsetningsrådet vedtok 20. mai i år. De har levert en plan for arbeid innen fristen 18. august (notat levert 16. august), og er i gang med gjennomføringen av denne. I notat av 16. august satte styringsgruppen opp en plan om å dele utredningen inn i fire hoveddeler:

1. Samlokalisering
2. Kartlegging av mulige administrative driftsfordeler
3. Kartlegging av mulig samarbeid innen kompetanseutvikling, analyse/innsikt
4. Kartlegging av mulig samarbeid relatert til kommunikasjons- og markedsaktivitet

I notat av 11. november 2019 kom opplysningskontorene med en ytterligere oppdatering. I dette notatet ba opplysningskontorene om en forlenget frist på arbeidet rundt samlokalisering (jf. pkt. 1 i utredningen i notat av 16. august). Omsetningsrådet ble orientert om innholdet i leveransene fra opplysningskontorene av 16. august og 11. november i møte 18. november, jf. OR-sak 106/19. Rådet tok saken til orientering, men ba om en ny sak til møtet 13. desember. I protokoll fra møtet er følgende referert (foreløpig protokoll):

Omsetningsrådet er opptatt av prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene og uttrykte bekymring for fremdriften. Rådet tar ikke stilling til forespørsel om utsettelse reist i tilbakemeldingen av 11. november. Rådet ber om en mer oppdatert status og en detaljert tidsplan for aktiviteter og fremdrift, som legges fram for rådet til møtet 13. desember 2019.

Opplysningskontorene har sendt inn notat datert 27. november om status og fremdrift for utredningsgruppene om mulig samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene. Notatet gjengis i sin helhet nedenfor.

Siden forrige møte i Omsetningsrådet har opplysningskontorene levert første leveranse knyttet til arbeidet med oppfølgingen av samlokalisering og samarbeid, i henhold til plan i notat av 16. august (jf. pkt. 2 i utredningen i notat av 16. august). Opplysningskontorene leverte 22. november en rapport om kartlegging av mulige administrative driftsfordeler ved en samlokalisering av opplysningskontorene. Rapporten er vedlagt innstillingen.

Omsetningsrådet har i tillegg mottatt to brev vedrørende opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) fra Coop Norge SA (datert 13. november) og fra Gartnerhallen SA, Nordgrønt SA og Produsentforeningen 1909 (datert 19. november). Disse to brevene er vedlagt innstillingen.

Rapportering fra opplysningskontorene i notat av 27. november

Sekretariatet mottok følgende notat 27. november, som gjengis i sin helhet:

«Til Omsetningsrådet

Status og fremdrift for utredningsgruppene om mulig samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene.

Vi viser til epost av 21. november der det refereres til følgende vedtak i Omsetningsrådet (i foreløpig protokoll):

«Omsetningsrådet er opptatt av prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene og uttrykte bekymring for fremdriften. Rådet tar ikke stilling til

forespørsel om utsettelse reist i tilbakemeldingen av 11. november. Rådet ber om en mer oppdatert status og en detaljert tidsplan for aktiviteter og fremdrift, som legges fram for rådet til møtet 13. desember 2019.»

Vi viser innledningsvis til vårt, dvs Styringsgruppens som består av lederne i de fire opplysningskontorene, notat av 18.august, der organisering og framdrift for prosessen for samlokalisering og samarbeid ble gjennomgått og framdriftsplan satt.

Vi har forholdt oss til rammene satt i dette dokumentet i vårt arbeid, da ingen annen melding har blitt gitt fra Omsetningsrådet.

Arbeidet er organisert gjennom fire ulike arbeidsgrupper, som alle er oppstartet og har avholdt en rekke møter.

Status per i dag er at første delleveranse, «Kartlegging av mulige administrative driftsfordeler», er oversendt Omsetningsrådet i e-post per 22.november 2019, i samsvar med det som er sagt i notat av 18.august.

I e-post av 11.november, informerte Styringsgruppens om at ett opplysningskontor, Opplysningskontoret for frukt og grønt(OFG), da brakte på banen en problemstilling som var av stor betydning for det videre arbeidet med delprosjektet om samlokalisering. Problemstillingen var at alle stifterne av OFG måtte være enig om evt. samlokalisering/ny lokalisering, og at det var gitt signal om at dette ikke nødvendigvis var tilfelle.

På den bakgrunn av denne viktige informasjonen, ble det bestemt at Omsetningsrådet måtte informeres om dette, og det ble også forespurt om det var mulighet for en tre måneders utsettelse på dette delprosjektet, i forhold til opprinnelige satte frist.

I et møte i Styringsgruppen 25 november ble saken drøftet på nytt, og gruppen enig om å opprettholde den opprinnelige satte avleveringsdatoen, selv om det kan være en mulighet for at ikke OFG vil ta del i en samlokalisering/ny lokalisering. Omsetningsrådet vil derfor få oversendt neste delleveranse, om samlokalisering 21.desember 2019 som opprinnelig satt. Hvis forutsetningene endres i etterkant vil dette kunne medføre at vurderingen rundt dette punktet må revideres.

For de to andre arbeidsgruppene gjelder følgende møteplan for videre framdrift:

Arbeidsgruppe «Mulig samarbeid innen analyse/innsikt/kompetanseutvikling»

Denne gruppen arbeider med å se på:

- Mulighet for samarbeid innen forbrukerinnsikt – det vil koordinering av undersøkelser, kvalitative og kvantitative
- Mulighet for samarbeid innen produksjonsstatistikk – det vil si innsamling av data og samkjøring av presentasjon
- Mulighet for samarbeid innen effekt-/omdømmemåling – det vil koordinering av ulike undersøkelser av resultat kampanjer, omdømme, «dashboard» samt utvikling av felles målesystemer
- Mulighet for generell kompetanseoverføring – det vil si utvikling av arenaer/møteplasser og verktøy for å skape god flyt av gjensidig relevant innsikt/kompetanse – og muligheten av å se på bedre utnyttelse av ansatte med spesialkompetanse slik at det skje innsparinger og effektoptimalisering av ulik kompetanse hos de ulike kontorene

Gruppen har følgende møteplan og avrapporterings til styringsgruppen framover mot avlevering:

- Arbeidsgruppemøte, onsdag 27. november
- Oppsummert rapport fra arbeidsgruppen, status hittil til styringsgruppen, fredag 29. november.
- Styringsgruppemøte torsdag 5. desember.
- Tilbakemelding fra styringsgruppen til arbeidsgruppen innen onsdag 11. desember
- Arbeidsgruppemøte, fredag 13. desember.
- Utkast til rapport fra arbeidsgruppen til styringsgruppen innen torsdag 19. desember
- Tilbakemelding fra styringsgruppen til arbeidsgruppen innen onsdag 15. januar 2020
- Arbeidsgruppemøte 21.januar 2020
- Endelig rapport fra arbeidsgruppen til styringsgruppen, innen fredag 24. januar 2020
- Avlevering fra styringsgruppen til Omsetningsrådet innen 31. januar 2020.

Arbeidsgruppe «Mulig samarbeid om kommunikasjons- og markedsaktiviteter»

Det er valgt ut to hovedområder for å se nærmere på samarbeid mellom opplysningskontorene om kommunikasjons- og markedsaktiviteter, nemlig

- kommunikasjon mot målgruppen «barn og unge»
- kommunikasjon rundt bærekraft/matsvinn.

«Barn og unge»

Hovedformålet med felle satsninger mot målgruppen «barn og unge» er å fremme kunnskap om et variert, sunt og bærekraftig kosthold til den oppvoksende generasjonen. Dette er et typisk område der opplysningskontorene kan ha en felles front og ha nytte av å forsterke hverandres budskap.

Den klart viktigste delen av den felles satsingen mot «barn og unge» er å nå målgruppen gjennom skolen. Matprat har i dag læreverket «Matopedia» som rettes mot barn i grunnskolen. I forbindelse med at læreverket må revideres i forbindelse med ny læreplan er det i gang en vurdering om at det ikke bare skal være Matprat som skal stå bak det «nye Matopedia», men at det skal bli et felles prosjekt der alle opplysningskontorene bidrar med stoff og står som avsendere.

«Nye Matopedia» må foreligge før skolestart 2020, og revideringen vil derfor starte i januar 2020. Styringsgruppen for utredningen vil derfor måtte ta stilling til om det er aktuelt å samarbeide om dette allerede på neste møte 5. desember. Etter dette blir det eventuelt nedsatt arbeidsgruppe og prosjektleder for gjennomføring. Prosjektet vil bli en unik felles satsing mot en svært viktig målgruppe.

En annen del av den felles satsingen mot «barn og unge» er å ha koordinerte kampanjer mot hele eller deler av denne målgruppen. I første rekke planlegges det en koordinert kampanje mot ungdomsskoleelever om matpakke og skolestart. Det planlegges å settes ned

en arbeidsgruppe som utvikler samarbeidet om kommunikasjon mot «barn og unge» videre.

«Bærekraft/matsvinn»

Alle opplysningskontorene er opptatt av å kommunisere bærekraft og bærekraftig kosthold, og deler av dette området er det viktig å samarbeide om. Et område innen bærekraft som både forbrukerne og alle opplysningskontorene er svært opptatt av er «matsvinn». Første koordinerte satsning mot forbrukerne er planlagt til september 2020.

Gruppen har følgende møteplan og avrapporterings til styringsgruppen framover mot avlevering:

- Tilbakemelding fra styringsgruppen til arbeidsgruppen innen 17.desember
- Arbeidsgruppemøte, torsdag 9.januar 2020
- Arbeidsgruppemøte, onsdag 12 februar 2020.
- Utkast til rapport fra arbeidsgruppen til styringsgruppen innen onsdag 19.februar 2020
- Tilbakemelding fra styringsgruppen til arbeidsgruppen innen torsdag 13.mars 2020
- Arbeidsgruppemøte torsdag 19.mars 2020
- Endelig rapport fra arbeidsgruppen til styringsgruppen, innen fredag 3.april 2020
- Avlevering fra styringsgruppen til Omsetningsrådet innen 15.mai 2020.

Oslo, 27.11.2019

Dag Henning Reksnes

Direktør Opplysningskontoret for egg og kjøtt

Ida Berg Hauge

Direktør Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no)

Guttorm Rebnes

Direktør Opplysningskontoret for frukt og grønt

Torunn Nordbø

Daglig leder Opplysningskontoret for brød og korn»

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet har bedt om en mer oppdatert status og en detaljert tidsplan for aktiviteter og fremdrift knyttet til prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene. Landbruksdirektoratet mener at det nå er lagt fram en mer detaljert tidsplan i opplysningskontorenes notat av 27. november. Videre viser vi til at første delleveranse ble levert 22. november, i henhold til tidsplan av 16. august. Opplysningskontorene har nå trukket tidligere forespørsel om utsettelse av delleveransen om samlokalisering, og skriver i notatet av 27. november at de vil opprettholde den opprinnelige avleveringsdatoen, som varslet i notatet av 16. august. Per nå er dermed tidsplanen den samme som i notat av 16. august.

Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet godkjenner tidsplan i henhold til notat av 16. august og 27. november 2019.

Saksnr.: 118/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge i 2020 - søknad fra Matmerk	Saksnr.: 19/37659-2

Beskrivelse

Matmerk søker om 6 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2020. Søknaden er en oppfølging av Matmerks finansieringsmodell knyttet til Nyt Norge for perioden 2018-2021.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Matmerk av 13.09.2019 med søknad om midler fra Omsetningsrådet til å markedsføre Nyt Norge i 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Til finansieringen av nasjonal merkeordning, Nyt Norge, i regi av Matmerk, kan det i 2020 benyttes inntil 6 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler.
2. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	1 920 000 kroner
Melk	2 040 000 kroner
Egg	240 000 kroner
Fjørfekjøtt	420 000 kroner
Frukt, grønt og poteter	1 200 000 kroner
Korn	180 000 kroner
3. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet for 2020 at de øvrige aktørene bidrar til finansieringen som foreslått.
4. Tilskuddet for 2020 utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til stiftelsen Matmerk.

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge i 2020 - søknad fra Matmerk

I brev av 13.09.2019 søker Matmerk Omsetningsrådet om 6 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2020. Totalkostnaden knyttet til ordningen i 2020 er 18 mill. kroner, hvorav 3 mill. kroner som er bevilget over jordbruksavtalen skal gå til drift av ordningen. Søknaden er en oppfølging av tidligere års søknader (kampanjeperiode: 2009-2014), og av Matmerks finansieringsmodell knyttet til Nyt Norge for perioden 2018-2021.

Bakgrunn

Matmerk har fått i oppdrag av Landbruks- og matdepartementet å utvikle, etablere og administrere et gjennomgående kvalitetssystem med en felles merkeprofil ut mot forbruker. Navnet på merkeprofilen er Nyt Norge. Stiftelsen Matmerk har som formål å styrke konkurranseevnen til norsk matproduksjon, og til å skape preferanse for norskprodusert mat.

I 2009 kom det på plass en plan for finansiering av arbeidet med å markedsføre merkeordningen. Planen gikk over en 5 års periode fra 2009 til 2014 og bygger på finansiering over jordbruksavtalen, Omsetningsrådet og dagligvarehandelen i tillegg til Matmerks eget budsjett. Etter planen ble finansieringen av Nyt Norge fordelt mellom aktørene på følgende måte:

Finansiering av Nyt Norge 2009 - 2014

År	Søknad fra Matmerk i mill. kr	Dagligvarehandelen 10%	Matmerk 10%	Jordbruks-avtalemidler 40%	Omsetningsavgiftene 40%
2009	9			2	7
2010	20	2	2	8	8
2011	20	2	2	8	8
2012	20	2	2	8	8
2013	20	2	2	8	8
2014	10	1	1	4	4
Sum	99	9	9	38	43

Matmerk hadde følgende finansieringsmodell for Nyt Norge i perioden 2014 – 2017 (kostnader i mill. kroner):

	2013	2014	2015	2016	2017
Bidragstyper					
Omsetningsavgift	8,0	6,0	5,0	5,0	4,0
Jordbruksavtalemidler	8,0	5,0	5,0	4,0	4,0
Virke/COOP	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Matmerk	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Sum	20,0	15,0	14,0	13,0	12,0
Merkebrukeravgift	2,0	3,1	3,3	3,4	3,5
Total sum	22,0	18,1	17,3	16,4	15,5

Kostnader for 2013 ligger utenfor modellen, men er tatt med til sammenligning.

Matmerks styre har behandlet finansieringsmodell for Nyt Norge for fireårsperioden 2018 – 2021. For hvert av årene i fireårsperioden foreslår finansieringsmodellen totale årlige kostnader på 18 mill. kroner, hvorav 15 mill. kroner øremerkes til markedsføring av Nyt Norge (styrke kjennskapen til og kunnskapen om Nyt Norge). Midler over jordbruksavtalen, 3 mill. kroner, finansierer drift av ordningen.

Finansieringsmodell for NYT NORGE i perioden 2018 – 2021 inkl. drift (årlig beløp i mill. kroner)

	Markedsføring	Drift/KSL og NYT NORGE
Omsetningsrådet	6	
Jordbruksoppjøret		3
Dagligvarehandelen	3	
Merkebrukeravgift	6	
Sum	15	3

Omsetningsrådet behandlet Matmerks forslag til finansieringsmodell for perioden 2018 – 2021 i sitt møte 14.12.2017. Av vedtaket går det fram:

«Matmerks finansieringsmodell knyttet til Nyt Norge fra 2018 til 2021 tas til orientering. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått. Endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.»

Ved jordbruksforhandlingene i 2018, ble avtalepartene enige om å øke avsetningen til kollektiv dekning av omsetningsavgift med 3 mill. kroner, jf. pkt 7.6.1 Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker i prop 94 S Jordbruksoppjøret 2018 der det er tatt inn:

«For å dekke økte kostnader på grøntområdet bl.a. knyttet til Omsetningsrådets finansiering av Nyt Norge, er partene enige om å øke avsetningen til kollektiv dekning av omsetningsavgift med 3 mill. kroner.»

Omsetningsrådet behandlet fordelingsgrunnlag av fondsmidler til markedsføring av Nyt Norge i møte 22.06.2018. Omsetningsrådet fattet slikt vedtak i saken:

«Førstehåndsverdien for hver enkelt sektor med Budsjettnemnda for jordbruket som kilde, legges til grunn som fordelingsgrunnlag av fondsmidler til markedsføring av Nyt Norge og generisk markedsføring av økologisk mat fra og med 2019.»

Det er lagt til grunn samme fordeling som for 2019.

Fordeling av Nyt Norges markedsføringskostnader i 2020

Sektor	Andel av markedsføringskostnadene	
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	1 920 000 kroner	(32%)
Melk (ku og geit)	2 040 000 kroner	(34%)
Egg	240 000 kroner	(4%)
Fjorfekjøtt	420 000 kroner	(7%)
Frukt, grønt og potet	1 200 000 kroner	(20%)
Matkorn	180 000 kroner	(3%)
Totalt	6 000 000 kroner	(100%)

Matmerk beskriver Nyt Norges aktivitet i 2019 slik:

«I 2019 gjennomførte NYT NORGE til sammen tre store kampanjer; vår, sommer og høst. Kampanjenes formål er å opprettholde kjennskap og bygge kunnskap om hva NYT NORGE står for. Høstkampanjen som er årets største og kampanjens bærende element er en 30 sekunders reklamefilm som vises på tv. Reklamefilmen er en videreutviklet versjon av

filmen som ble produsert i 2017. Målsetningen med filmen er å fortelle hvorfor forbruker skal velge mat produsert i Norge; fokus på dyrehelse og lite bruk av antibiotika, friske planter, dyktige bønder, arbeidsplasser over hele landet og levende bygder. En 15 sekunders versjon av filmen vises i ulike digitale medier som f.eks Youtube og VG. I tillegg til de generelle filmene vil høstkampanjen fokusere på årstidens råvarer; rotgrønnsaker, potet og lam gjennom digitale annonser og utendørsboards. I sosiale medier som Facebook og Instagram har NYT NORGE en kontinuerlig tilstedeværelse. Alle aktiviteter evalueres underveis. I samarbeid med COOP gjennomføres en butikkampanje med fokus på norsk frukt og grønnsaker».

Status for NYT NORGE:

Oversikt over oppslutning i bransjen og blant norske forbrukere:

- Hjulpen kjennskap til NYT NORGE er på 89 prosent (siste måling 2018).
- Uhjulpen kjennskap ligger på 39 prosent.
- 61 prosent sier at merket gir dem lyst til å kjøpe norsk mat
- 86 prosent sier at NYT NORGE gjør det enkelt for dem å velge norskprodusert mat
- Pr aug. 2018 er 4100 produkter godkjent for bruk av NYT NORGE fra 91 virksomheter.

En uhjulpen kjennskapen til NYT NORGE på 39 prosent viser at det fremdeles er behov for å fortsette og vedlikeholde kjennskap og bygge kunnskap om det offisielle merket for norsk opprinnelse. Videre gjør ifølge Matmerk «Enjoy it's from Europe»-kampanjen seg stadig mer gjeldende i Norge gjennom butikkdemonstrasjoner og annonser.

Den økende vektingen av digitale medier i den totale mediemiks har endret måten kampanjer planlegges. Alle tiltak blir ifølge Matmerk fortløpende vurdert og mediemiksen justert i henhold til resultatene. Matmerk opplyser at de per nå ikke har en detaljert plan klar, slik at fordelingen i tabellen er foreløpig. Matmerk opplyser at en tildeling på 6 000 000 kroner fra Omsetningsrådet i sin helhet vil inngå i aktivitetene i tabellen under.

Planlagt forbruk av midler i kroner (markedsføringsbudsjett)

TV	6 000 000
Sosiale kanaler	2 000 000
Øvrige digitale kanaler	5 300 000
Utendørsreklame	1 000 000
Diverse tiltak; reklamemateriell i butikk, sponsorater, messedeltakelse mm.	400 000
Markedsundersøkelser, medieovervåking og kampanjemåling	300 000
Totalt	15 000 000

Planlagte markedsaktiviteter og kommunikasjon for 2020

Matmerk sier blant annet følgende om satsingen i 2020;

«Vi vil lansere en helt ny kampanje som både skal videreføre og forsterke den kjennskapen og tilliten NYT NORGE har hos norske forbrukere, men også tydeliggjøre hva du egentlig velger når du velger å kjøpe norsk mat. Med fokus på bærekraftig matproduksjon fra norsk landbruk, arbeidsplasser over hele landet, god dyrehelse, friske planter og god smak. Det vil bli utviklet nytt materiale til digitale kanaler, sosiale medier, utendørsreklame og tv. Kampanjen skal forankres bredt i verdikjeden og i landbrukets organisasjoner og kampanjens digitale landingspunkt vil være nettsiden: norskmat.no. Til denne vil vi utvikle et nytt digitalt fortellerformat mer tilpasset hvordan dagens forbrukere leser på nett. Arbeidet med å rekruttere nye brukere av NYT NORGE og å få eksisterende og nye

merkebrukere til å bruke merket aktivt på produkter og i reklamekampanjer, fortsetter i 2020»

Markedsregulatorenes anbefalinger

Nortura

Animalias styre behandlet i møte 09.10.2019 Matmerks søknad om støtte fra omsetningsavgiften til NYT NORGE 2020 og fattet følgende vedtak:

«Styret foreslår at Matmerks søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom NYT NORGE innvilges med 1,92 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam, 0,42 mill. kr fra fjørfekjøtt og 0,24 mill. kr fra egg i 2020. Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i møte 24.10.2019 og fattet følgende vedtak:

«Konsernstyret foreslår at Matmerks søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom NYT NORGE innvilges med 1,92 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam og 0,24 mill. kr fra egg i 2020. Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til Omsetningsrådet.

Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på 0,175 mill. kr til generisk markedsføring av økologisk mat og 0,42 mill. kr til markedsføring av NYT NORGE til orientering.»

Norske Felleskjøp

Norske Felleskjøp viser til at Forslag til budsjett er vedtatt av styret i Norske Felleskjøp 16.10.2019 og skriver at «Norske Felleskjøp tilrår at KLS Matmerk sin søknad blir godkjend og at 180 000 kroner vert dekt over omsetningsavgifta på korn i 2020».

Tine

Tine viser til «Søknadene ble behandlet på møte i styret 31.10.2019, som fattet følgende vedtak: På grunnlag av søknad fra Opplysningskontoret for meieriprodukter (melk.no) AS og fra Matmerk anbefaler styret i TINE SA overfor Omsetningsrådet at det i 2020 kan anvendes følgende beløp fra omsetningsavgiften på melk:

- 24,5 mill. kroner til driften av OFM
- 2,04 mill. kroner til Matmerk for markedsføring av merkeordningen «Nyt Norge»
- 0,85 mill. kroner til Matmerk for markedsføring av økologisk mat.»

Landbruksdirektoratets vurdering og anbefaling

I forbindelse med tidligere års søknader om midler til Nyt Norge, har Landbruksdirektoratet i sin vurdering lagt vekt på at det er gitt klare politiske føringer når det gjelder Matmerks oppgaver knyttet til den nasjonale merkeordningen. Videre har en lagt vekt på at det er utarbeidet en omforent finansieringsplan for markedsføringen av merkeordningen, og at markedsregulatorene har vært positive til søknadene.

Omsetningsrådet tok Matmerks søknad om finansiering av Nyt Norge i perioden 2018 – 2021 til orientering. Det går fram av Omsetningsrådets vedtak at det er en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått, og at endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift vil komme i de årlige budsjettbehandlingene. Merkebrukeravgiften har i 2018 bidratt til finansieringen av Nyt Norge med 6 000 000 kroner mot 3 855 517 kroner i 2017. Dette er ifølge Matmerk en følge av den nye finansieringsmodellen som gjelder fra 2018 til 2021.

Med bakgrunn i at det bevilges midler til merkeordningen for ett år av gangen, og at alle

markedsregulatorne er innstilte på å tildele midler etter planen som er lagt for finansiering av Nyt Norge i 2020, foreslår Landbruksdirektoratet at det bevilges inntil 6 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen for 2020.

Saksnr.: 119/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Alle - Bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk informasjonsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i 2020 - søknad fra Matmerk	Saksnr.: 19/37604-2

Beskrivelse

Matmerk søker om bruk av 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til Forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2020, samme beløp som i 2019. I tillegg er det avsatt 2,0 mill. kroner over jordbruksavtalen til samme formål.

Landbruksdirektoratet innstiller på at Matmerk kan benytte inntil 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2020. Fordelingsnøkkel mellom fondene vedtatt av Omsetningsrådet 22. juni 2018 er lagt til grunn.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknad fra Matmerk av 13. september 2019 om midler fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i regi av Matmerk kan det i 2020 benyttes inntil 2 500 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler.
2. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt:	800 000 kroner
Melk:	850 000 kroner
Egg:	100 000 kroner
Fjørfekjøtt:	175 000 kroner
Frukt og grønt:	500 000 kroner
Korn:	75 000 kroner
3. Tilskuddet utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til Matmerk

Alle - Bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk informasjonsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i 2020 - søknad fra Matmerk

Bakgrunn

Matmerk ble ved jordbruksoppgjøret i 2007 tildelt nasjonalt ansvar for generisk markedsføring av økologisk mat. Matmerk arbeidet i tiden fram til 2011 etter en informasjons- og markedsføringsstrategiplan som de selv hadde utarbeidet i samarbeid med Statens landbruksforvaltning (i dag Landbruksdirektoratet) og organisasjonene Debio, Oikos og opplysningskontorene i landbruket.

Fra Matmerks side er budskapsplattformen som ble etablert for en større markeds kampanje benevnt «Fri», blitt brukt i den generiske markedsføringen av økologisk mat fram til 2016.

Partene ble ved jordbruksoppgjøret i 2016 enige om at generisk markedsføring av økologisk mat skulle evalueres til jordbruksoppgjøret 2017. Zynk Communication & Leadership la frem sin rapport til Matmerk den 20.02.2017. Regjeringen la 25.05.2018 fram sin nye nasjonale strategi for økologisk landbruk. Den tallfester ikke lenger hvor stor den økologiske produksjonen skal eller bør være, men tar utgangspunkt i at produksjonen skal styres etter forbrukernes etterspørsel. Av sammendraget går blant annet følgende fram:

«Regjeringen legger til grunn at utviklingen av økologisk produksjon og forbruk må skje med utgangspunkt i markedet og etterspørselen etter økologiske produkter, på lik linje med øvrig jordbruksproduksjon. Dette innebærer at jordbruket og markedsaktørene må forventes å fylle en slik etterspørsel med de varene som det er forutsetninger for å produsere i Norge. Regjeringens mål er å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet. Dette er lagt til grunn for utformingen av strategien. Strategien gjelder for perioden 2018 – 2030. Strategien skal vurderes midtveis i perioden i lys av markedsutviklingen.»

Den nasjonale strategien legger opp til to strategiske hovedgrep:

- Etablere et «Økologiprogram» som overbygning for hovedområdene i strategien, som tar utgangspunkt i prioriterte utfordringer i ulike deler av verdikjeden og bidrar til en målrettet og effektiv bruk av virkemidler over Jordbruksavtalen
- Opprette et dialogforum med deltagelse fra sentrale aktører innenfor økologisk produksjon, foredling, omsetning og forbruk. Utgangspunktet er behovet for mer samordnet innsats mellom ulike aktører og organisasjoner som jobber med økologisk mat i ulike deler av verdikjeden

I tillegg til disse to hovedgrepene, vektlegger den nasjonale strategien innsats rettet inn mot tre hovedområder:

- *Kunnskap og kompetanse*
- *Legge til rette for økologisk produksjon*
- *Utvikling av en effektiv verdikjede*

I den nasjonale strategiens kapittel 6.2 Informasjon til omsetningsleddet, er Matmerk sin rolle beskrevet under omtalen av innsats rettet inn mot forbrukerleddet. Her sies det blant annet at:

“Informasjon til forbrukere kan gis gjennom forbrukerrettet informasjon og generisk markedsføring. Mens forbrukerrettet informasjon her forstås som informasjon som

inneholder nøytrale og faktabaserte opplysninger som sørger for at mottakerne kan ta informerte valg, er generisk markedsføring informasjon som skal virke kjøpsutløsende for produktkategorien som markedsføres.» Det vises i rapporten til at denne forståelsen blant annet er i tråd med evalueringen som ble utført av Zynk Communication & Leadership.

Matmerk gis i den nasjonale strategien også et koordinerende ansvar for å systematisere og gjøre tilgjengelig fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Videre heter det at:

«Videre arbeid i organiseringen av generisk markedsføring av økologiske produkter vil måtte sees i sammenheng med Omsetningsrådets gjennomgang av opplysningsvirksomheten.»

Status, utvikling og forbruk av økologisk mat i Norge

Av Landbruksdirektoratets rapport om produksjon og omsetning av økologiske landbruksvarer går det frem at det var en reduksjon i de økologiske arealene i Norge på 4,3 prosent fra 2017 til 2018, mens karensarealet økte med 39,6 prosent. Økologisk areal av totalt jordbruksareal var på 4,4 prosent i 2017 og 4,2 prosent i 2018.

Økologisk andel av totalleveranse av korn, erter og oljefrø i Norge ble redusert fra 1,2 prosent i 2017 til 0,9 prosent i 2018.

Produksjonen av økologisk melk ble redusert med 0,4 prosent fra 2017 til 2018 og utgjorde 3,4 prosent av total produksjon for 2017 og 3,3 prosent for 2018. Økologisk kjøttproduksjon på storfe, sau, lam, svin og geit utgjorde 1,1 prosent i 2017 og 1,0 prosent i 2018. For fjørfe (kylling og kalkun) utgjorde den økologiske produksjonen 0,3 prosent i 2017 og 0,5 prosent i 2018. Økologisk eggproduksjon økte fra 6,6 prosent i 2017 til 7,4 prosent i 2018.

Omsetningen av økologiske landbruksprodukter i dagligvarehandelen økte fra 2 607 mill. kroner i 2017 til 2 816 mill. kroner i 2018. I 2018 var det i dagligvarehandelen omsetningsvekst i alle produktkategorier, bortsett fra kategorien frukt, bær og nøtter. For alle økologiske matvarer var det en omsetningsvekst på 8,0 prosent. I andre markeder, som Bondens marked, storhusholdning, bakerier, spesialbutikker og abonnement, registrerte landbruksdirektoratet en samlet omsetningsøkning på 1,1 prosent fra 2017 til 2018.

Omsetningen av økologiske landbruksprodukter i dagligvarehandelen lå i Norge i 2018 på 2,0 prosent av totalomsetningen, en økning på 0,1 prosent fra året før.

Matmerks arbeid på økologiområdet i 2019

I tråd med Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018-2030 er det i 2019 utformet en kommunikasjonsstrategi for Økologisk.no. I den nasjonale strategien er det lagt til grunn at «Informasjonen fra det offentlige om økologisk mat bør inneholde dokumenterbare og objektive opplysninger som bidrar til at mottakerne er i stand til å ta informerte valg. Matmerks oppdrag skal derfor knyttes til faktabasert informasjonsarbeid om økologisk mat.»

I lys av dette skriver Matmerk i sin søknad at den nye kommunikasjonsstrategien er førende for alle aktører som mottar offentlige midler for å drive forbrukerkommunikasjon. Kommunikasjonsstrategien er forankret hos Landbruks- og matdepartementet og Landbruksdirektoratet, som sammen med Matmerk har sittet i styringsgruppen i strategiprosessen. Formålet til nye Økologisk.no er:

“Økologisk.no skal [gi] deg innsikt og kunnskap om økologisk mat og landbruk i Norge gjennom faktabasert og pålitelig informasjon, slik at du kan ta informerte valg og interessen og engasjementet for økologisk mat øker.”

Et redaksjonsråd er nå operativt og fornyede digitale kanaler er publisert. Et felles rapporteringssystem for samarbeidspartnerne til Økologisk.no er også klart til bruk.

Jordbruksoppgjøret 2019

I Prop. 120 S (2018-2019) Jordbruksoppgjøret 2019, kapittel 7.4.1 Utviklingsmidler (Forbrukerrettet informasjonsvirksomhet i regi av Matmerk) er følgende tatt inn om Matmerk sin rolle på det økologiske området:

«Matmerk har ansvaret for å arbeide med faktabasert informasjonsarbeid om økologisk mat rettet mot forbruker, og de er gitt et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Partene er enige om å videreføre avsetningen til forbrukerrettet informasjonsvirksomhet med 2 mill. kroner i 2020. Omsetningsrådet oppfordres til fortsatt å delta i spleiselaget med staten om den forbrukerrettede informasjonsvirksomheten og bidra med støtte til dette arbeidet.»

Matmerks søknad for 2020

Matmerk søker om 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2020.

Matmerk viser i sin søknad til oppgaver Matmerk er tillagt i Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018 – 2030:

- Koordinerende ansvar for å systematisere og gjøre tilgjengelig fakta og dokumentasjon om økologisk mat
- Omlegging av Økologisk.no til en ressurside med fakta og dokumentasjon om økologisk mat med etablering av et redaksjonsråd

I tråd med dette er det i 2019 utformet en kommunikasjonsstrategi for Økologisk.no.

Matmerk viser i sin søknad til at: «Et redaksjonsråd er nå operativt og fornyede digitale kanaler er publisert. Et felles rapporteringssystem for samarbeidspartnerne til Økologisk.no er også klart til bruk. Det er enighet om at strategiprosessen har bidratt til et bedre samarbeidsklima mellom aktørene som arbeider med kommunikasjon av økologisk mat og landbruk i Norge.»

Budsjett for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk 2020

Matmerk har satt opp følgende budsjett for 2020:

Drift og administrasjon	1 050 000 kroner
Opplysningsvirksomhet	2 700 000 kroner
Samarbeid og utvikling	500 000 kroner
Web og interaktive tjenester	250 000 kroner
Sum:	4 500 000 kroner

Markedsregulatorenes anbefalinger

Matmerks søknad har vært til behandling hos markedsregulator i de forskjellige sektorene. Oppsummert er tilbakemeldingene som følger:

Tine

Tine viser i sitt brev av 31.10.2019 til at:

«Søknadene ble behandlet på møte i styret 31.10.2019, som fattet følgende vedtak: På grunnlag av søknad fra Opplysningskontoret for meieriprodukter (melk.no) AS og fra Matmerk anbefaler styret i TINE SA overfor Omsetningsrådet at det i 2020 kan

anvendes følgende beløp fra omsetningsavgiften på melk:

- 24,5 mill. kroner til driften av OFM
- 2,04 mill. kroner til Matmerk for markedsføring av merkeordningen NYT NORGE
- 0,85 mill. kroner til Matmerk for markedsføring av økologisk mat»

Nortura

Animalias styre behandlet søknaden i sitt møte den 09.10.2019 og fattet slikt vedtak: «Styret foreslår at Matmerks søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat innvilges med 0,8 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam, 0,175 mill. kr fra fjørfekjøtt og 0,1 mill. kr fra egg i 2020. Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i sitt styremøte den 24.10.2019 og fattet slikt vedtak: «Konsernstyret foreslår at Matmerks søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat innvilges med 0,8 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam og 0,1 mill. kr fra egg i 2020.» Videre heter det i vedtaket at: «Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på 0,175 mill. kr til generisk markedsføring av økologisk mat og 0,42 mill. kr til markedsføring av NYT NORGE til orientering.»

Norske Felleskjøp

Styret i Norske Felleskjøp gjorde følgende vedtak i sitt styremøte 17.10.2019 «Norske Felleskjøp tilrår at KSL Matmerk sin søknad om 2,5 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat i 2020 blir godkjend og at 75 000 kroner vert dekt over omsetningsavgifta på korn.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Økologisk areal av totalt jordbruksareal var på 4,2 prosent i 2018 mot 4,4 prosent i 2017. Karensarealet økte imidlertid med nesten 40 prosent. Produksjonen av økologisk melk og kjøtt av storfe, sau, lam og svin gikk marginalt ned fra 2017 til 2018. Andelen økologisk produksjonen av økologisk fjørfekjøtt (kylling og kalkun) og egg, i forhold til total produksjon gikk noe opp fra 2017 til 2018. Omsetningen av økologiske jordbruksprodukter i dagligvarehandelen økte fra 2 607 mill. kroner i 2017 til 2 816 mill. kroner i 2018 (2,0 prosent av totalomsetningen i dagligvarehandelen).

I tråd med rapporten «Evaluering av generisk markedsføring av økologisk mat» av 28.02.2017, utarbeidet av Zynk Communication and Leadership, og ny nasjonal strategi for økologisk jordbruk fra landbruks- og matdepartementet lansert 25.05.2018 har Matmerk sitt oppdrag blitt endret og tydeliggjort. I 2019 er det utarbeidet en kommunikasjonsstrategi for Økologisk.no. Videre er det opprettet et redaksjonsråd som nå er operativt. Redaksjonsrådet skal sikre faglig kvalitet, bidra med innholdsproduksjon og sikre gjennomføring/fremdrift.

I følge Matmerk er det enighet om at strategiprosessen har bidratt til et bedre samarbeidsklima mellom aktørene som arbeider med kommunikasjon av økologisk mat og landbruk i Norge.

Søknadene på områdene melk, kjøtt og korn er behandlet av markedsregulatorerne i tråd med retningslinjene. De gir støtte til søknaden på sine respektive områder. Landbruksdirektoratet foreslår på denne bakgrunn at Matmerk for 2020 blir tildelt 2 500 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Samme fordelingsnøkkel som for

2019 legges til grunn, jf. Omsetningsrådets vedtak i møtet 22.06.2018 sak 058/18.

Saksnr.: 120/19	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Korn - Budsjett Opplysningskontoret for brød og korn 2020	Saksnr.: 19/60089-2

Beskrivelse

Norske Felleskjøp (NFK) har lagt fram forslag til budsjett på kroner 4 200 000 for Opplysningskontoret for brød og korn (OBK) i 2020, og søker om at 2 100 000 kroner belastes fondet for omsetningsavgift korn. Aksjonærene, jf. sak 093/18, bidrar som følger: Norgesmøllene AS 511 500 kroner og Lantmännen Cerealia AS 511 500 kroner. For øvrig bidrar Bakehuset AS med 255 000 kroner, Mesterbakeren med 212 500 kroner, Gomanbakeren AS med 229 500 kroner, United Bakeries med 100 000 kroner og Idun Industri AS med 200 000 kroner, Pals AS med 80 000 kroner.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Norske Felleskjøp SA av 17. oktober 2019 med forslag til budsjett for Opplysningskontoret for brød og korn AS i 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for Opplysningskontoret for brød og korn i 2020 på 4 200 000 kroner godkjennes, og inntil 2 100 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn - Budsjett Opplysningskontoret for brød og korn 2020

I brev av 17. oktober 2019, vedlagt brev med budsjettforslag fra OBK av 4. oktober 2019, oversender NFK forslag til budsjett for OBK for 2020. Budsjettet er godkjent av styret i NFK 17. oktober 2019. Samlet forslag til budsjetttramme er 4 200 000 kroner. I budsjettforslaget er det forutsatt at 2 100 000 kroner bevilges fra fondet for omsetningsavgift korn.

Fordelingen mellom de øvrige bidragsyterne er som følger av tabell under:

Bidragsytere	Bidrag
Fondet for omsetning-savgift for korn	2 100 000
Norgesmøllene AS	511 500
Lantmännen Cerealia AS	511 500
Bakehuset AS	255 000
Mesterbakeren AS	212 500
Gomanbakeren AS	229 500
United Bakeries AS	100 000
Idun AS	200 000
Pals AS	80 000
Totalt (kroner)	4 200 000

Samlet budsjett er redusert med kroner 1 785 000, tilsvarende 124,4 prosent. Herav utgjør omsetningsmidler 892 500 kroner.

Regnskaps- og budsjettoversikt for OBK med NFKs forslag til budsjett i 2020, kr:

Kostnader	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjettforslag		Endring, prosent
			2020	Endring	
Personal og drift	1 682 667	1 985 000	2 018 655	33 655	1,7
Markedsaktiviteter	1 173 424	4 000 000	2 181 345	-1 818 655	-45,5
Netto finans	258				
Totale kostnader	2 856 349	5 985 000	4 200 000	-1 785 000	-29,8

Sammenligning budsjett for 2019 mot budsjett for 2020, prosent

	2019	2020
Personal og drift	33,2	48,1
Markedsaktiviteter	66,8	51,9
Totale kostnader	100	100

For 2020 utgjør bidragene fra Norgesmøllene AS, Lantmännen Cerealia AS, bake- og konditorene, til sammen kroner 2 100 000 kroner, 50 prosent av totalt budsjett. Midlene som er forslått belastet fondet for omsetningsavgift for korn utgjør de resterende 50 prosent av budsjettet. Totalbudsjettet blir da på 4 200 000 kroner.

Landbruksdirektoratets vurderinger

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket) at det skal startes en prosess hvor fire opplysningskontor beholdes, men samlokaliseres og at det settes krav til samarbeid på bestemte områder. Omsetningsrådet ba om at lederne for de fire opplysningskontorene følger opp vedtaket og kommer med innspill på hva de ser av muligheter og potensielle synergier på ulike områder. Opplysningskontorenes budsjettforslag for 2020 skulle sees i lys av dette.

Det vises også til orienteringssak om opplysningskontorene i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 106/19, der Omsetningsrådet ble orientert om status i arbeidet.

OBK er nå samlokalisert med OEK, men påpeker i sitt brev at samlokaliseringsprosessene for alle kontorene er igangsatt og ulike delprosesser vil pågå fram til sommeren 2020. For 2020-budsjettet er det derfor ikke mulig å beskrive nærmere konsekvenser/utslag av et slikt samarbeid.

OBK har satt av noe midler til fellestiltak med de andre opplysningskontorene. De viser blant annet til at det allerede pågår enkelte fellesprosjekter på tvers av opplysningskontorene, som "Sunn Ungdomsmat" rettet mot ungdomsskoleelever.

For 2020 har OBK i likhet med forutgående år og slik prinsippet har vært fra start, lagt opp til en 50 prosent finansiering fra omsetningsgiften for korn, som vil utgjøre 2 100 000 kroner.

Både 2018 og 2019 har vært unntaksår budsjettmessig, med henholdsvis betydelig lavere og betydelig høyere budsjett enn forutgående år. Årsakene til dette er redegjort for i sak 86/17 og 121/18.

Budsjettet for 2020 viser en økning i personal og drift fra 2019, på 33 655 kroner, tilsvarende 1,7 prosent, og en reduksjon av markedsaktivitetene på kroner 1 818 655 tilsvarende 45,5 prosent. Reduksjonen i budsjettet vil dermed kun påvirke markedsaktiviteter. Men markedsaktivitetene er med dette budsjettet kroner 518 345 kroner over nivået i budsjettet for 2017, som var på 1 600 000 kroner.

Landbruksdirektoratet vurderer at søknaden tilfredsstillende kravet i gjeldende retningslinjer for opplysningsvirksomhet, og innstiller på at Omsetningsrådet vedtar søknaden.

Saksnr.: 121/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Budsjett Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS 2020	Saksnr.: 19/61637-2

Beskrivelse

Tine SA (Tine) har lagt frem forslag til budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) for 2020, og søker om en bevilgning på 24 500 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk. Dette er en økning på 3 500 000 kroner sammenlignet med beløpet som ble bevilget for 2019. 3 000 000 kroner av omsetningsmidlene skal brukes til en søtmelkskampanje. I tillegg bidrar eierne i OFM med 3 000 000 kroner til søtmelkskampanjen, gitt at det blir søkt om og godkjent tilsvarende beløp fra omsetningsmidlene. Totalbudsjettet for OFM i 2020 vil dermed bli på 27 500 000 kroner. Det tas forbehold om at eierne bidrar med 3 000 000 kroner. Dersom eierne ikke bidrar med midler, er budsjettforslaget på 21 500 000 kroner fra omsetningsmidlene.

Tine har også mottatt søknader fra Norsk Gardsost og Hanen gjennom OFM. Tine anbefaler ikke disse søknadene.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA datert 31. oktober 2019

Søknad fra OFM m/vedlegg

Søknad til Melk.no fra Norsk Gardsost og Hanen m/vedlegg

Møtebehandling

Etter at Landbruksdirektoratets innstilling ble sendt ut har det blitt avklart at eierne bidrar med 3 mill. kroner i 2020. Dette innebærer at søknaden med budsjettforslag på 24,5 mill. kroner opprettholdes.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS for 2020 godkjennes.
2. Av fondet for omsetningsavgift på melk kan det i 2020 anvendes inntil 24 500 000 kroner, inkludert søtmelkskampanje.

Melk - Budsjett Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS 2020

Tine søker i brev av 31. oktober 2019 om midler til Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) i 2020. Tine søker om 24 500 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk. I tillegg bidrar eierne i OFM med 3 000 000 kroner til en søtmelkskampanje i 2020. Eierne forutsetter at det søkes om og blir godkjent et tilsvarende beløp fra omsetningsmidlene, og at disse primært brukes til samme formål. Totalbudsjettet for OFM i 2020 vil dermed bli på 27 500 000 kroner. Det tas forbehold om at eierne bidrar med 3 000 000 kroner. Dersom eierne ikke bidrar med midler, er budsjettforslaget på 21 500 000 kroner fra omsetningsmidlene.

Tine har også mottatt søknader fra Norsk Gardsost og Hanen på hhv. 300 000 kroner og 150 000 kroner gjennom OFM. Tine anbefaler ikke søknadene.

Budsjettforslagene til OFM, Norsk Gardsost og Hanen er behandlet i konsernstyret til Tine og i styret til OFM.

Budsjettforslag OFM 2020

For 2020 er det satt opp et budsjettforslag for OFM på totalt 27 500 000 kroner, hvorav det søkes om at 24 500 000 kroner dekkes av fondet for omsetningsavgift på melk, og 3 000 000 kroner finansieres av eierne i OFM. Totalt er budsjettet 6 500 000 kroner høyere enn det totale budsjettet for 2019, som kun er finansiert av omsetningsmidler. Etter en betydelig reduksjon i midler i 2017 og 2018 sammenlignet med tidligere år, er det nå ønske fra bransjen om å nærme seg tidligere nivåer på bevilgning til OFM.

Det budsjetteres med 24 500 000 kroner i bruk av omsetningsmidler. Økningen i bruk av omsetningsmidler er på 3 500 000 kroner sammenlignet med 2019-budsjettet. 3 000 000 kroner av økningen skal brukes til en søtmelkskampanje (se nærmere omtale nedenfor). Den resterende økningen på 500 000 kroner, er kompensasjon for manglende utgiftsutvikling i budsjettene for 2018 og 2019, og er av OFM beregnet som to års økning i statens utgiftsvekst.

Budsjettforslaget er oppsummert i tabellene nedenfor. Tabellene omfatter kun omsetningsmidler, eierfinansiering er ikke tatt med.

Oppsummering av budsjettforslag 2020, budsjett 2019 og regnskap 2018, i kroner

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Avvik ¹ , kr	Avvik ¹
	2018, kr	2019, kr	2020, kr	2020-2019	%
Personal og drift	11 016 315	10 430 000	10 705 000	275 000	2,6
Markedsaktiviteter	9 981 326	10 570 000	13 795 000	3 225 000	30,5
Totalt	20 997 641	21 000 000	24 500 000	3 500 000	16,7
¹ Budsjettforslag 2020 sammenlignet med bevilgning 2019					

Nøkkeltall for budsjettet (fordeling i prosent) i 2020 sammenlignet med 2019

	Budsjett	Budsjett
	2019	2020
Personal og drift	49,7	43,7
Markedsaktiviteter	50,3	56,3
Totalt	100,0	100,0

Hovedposter i budsjettet, i kroner

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Avvik	Avvik
	2018	2019	2020	2020-2019	%
Personalkostnader	8 746 970	8 200 000	8 510 000	310 000	3,8
Driftkostnader	2 269 344	2 230 000	2 195 000	-35 000	-1,6
Sum personal/drift	11 016 315	10 430 000	10 705 000	275 000	2,6
Forbruker	7 979 287	8 855 000	11 735 000	2 880 000	32,5
Samfunnsmiljø	708 708	805 000	1 170 000	365 000	45,3
Kompetanse, innsikt, strategi	1 293 330	910 000	890 000	-20 000	-2,2
Sum markedsaktiviteter	9 981 326	10 570 000	13 795 000	3 225 000	30,7
Totalt	20 997 641	21 000 000	24 500 000	3 500 000	16,7

I budsjettforslaget for 2020 har OFM brukt ny inndeling av postene for markedsaktiviteter. Dette kommer av at de har vedtatt ny strategisk plan for 2020–2021. Dersom en sammenligner med OR-innstilling om vedtatt budsjett for 2019 (OR-sak 119/18), er de tidligere postene *innhold* og *kommunikasjon* slått sammen til én felles post som kalles **forbruker**. Videre har posten som tidligere ble kalt *myndighet, prinsipal, skole* byttet navn til **samfunnsmiljø**. De to tidligere postene *medarbeider/ledelse* og *strategi og innsikt* har blitt slått sammen til én felles post kalt **kompetanse/innsikt/strategi**.

Personal- og driftskostnader

Nøkkeltallet personal og drift består av personalkostnader på 8 510 000 kroner og driftskostnader på 2 195 000 kroner. Personalkostnadene er foreslått økt med 310 000 kroner, eller 3,8 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2019. OFM budsjetterer med åtte årsverk, det samme som i inneværende budsjettår. Det er lagt inn en lønnsvekst på 3,25 prosent i 2020. I tillegg gir noen utskiftninger av medarbeidere noe økte lønnskostnader.

Driftskostnadene reduseres med 35 000 kroner, eller 1,6 prosent. Telefonkostnader, kostnader til møter/kurs/reiser, advokathonorarer og regnskap/revisjon er redusert i budsjettforslaget for 2020. Husleien øker med 5,4 prosent. OFM går over til kortere husleiekontrakter på grunn av prosessen rundt eventuell samlokalisering med de andre opplysningskontorene. Postene for trykksaker og inventar/vedlikehold/utstyr øker også noe, i hovedsak som følge av behov for oppgradering av utstyr og inventar i kontorlokalene, som ikke har vært betydelig oppgradert på 15 år.

Markedsaktiviteter

Nøkkeltallet markedsaktiviteter består av en rekke delaktiviteter. Markedsbudsjettet som søkes dekt over omsetningsmidlene, er på totalt 13 795 000 kroner, noe som innebærer en økning på 3 225 000 kroner, eller 30,5 prosent, sammenlignet med budsjett for 2019.

I tillegg går eierne i OFM inn med 3 000 000 kroner til økt satsing på søtmeik mot forbruker (se nærmere omtale av søtmeikskampanje nedenfor). Eierne forutsetter at det søkes om og blir godkjent et tilsvarende beløp fra omsetningsmidlene, og at disse primært brukes til samme formål. 3 000 000 kroner av økningen i bruk av omsetningsmidler til markedsaktiviteter forklares dermed av den økte satsningen på søtmeik.

Markedsbudsjettet for 2020 er inndelt i tre hovedområder, i tråd med ny strategisk plan for 2020–2021: **forbruker, samfunnsmiljø** og **kompetanse/innsikt/strategi**.

På posten **forbruker** er det avsatt 11 735 000 kroner. Dette tilsvarer 85 prosent av de totale kostnadene til markedsaktiviteter. Som omtalt ovenfor, tilsvarer denne posten de to tidligere postene *innhold* og *kommunikasjon*. Posten omfatter kostnader til aktiviteter knyttet til innholdsproduksjon og kommunikasjon rettet mot markedet/forbruker. Hovedaktiviteten er medie-/reklamekjøp, der det er satt av 5 950 000 kroner, noe som er over halvparten av budsjettposten. Hoveddelen av mediekjøpmidlene vil gå til søtmelkskampanjen.

Sammenlignet med postene *innhold* og *kommunikasjon* i fjorårets budsjett, øker kostnadene innenfor dette området med 2 880 000 kroner, eller 32,5 prosent. Hovedårsaken til økningen, er mediekjøp gjennom søtmelkskampanjen. Satsingen på søtmelk bidrar også til økning i bruk av midler til PR/fortjente medier og til utviklingskostnader/produksjon.

Det er satt av 1 500 000 kroner til betalt søk på Google, en økning på 200 000 kroner fra 2019. Resten av midlene mot forbruker har små endringer fra året før og utgjør en mindre del av budsjettet.

Posten **samfunnsmiljø** omfatter aktiviteter knyttet til kontakt og dialog med sentrale samfunnsmiljøer (i fjorårets budsjett omtalt som *myndighet, prinsipal, skole*). Aktivitetene består blant annet av seminarer og andre møteplasser som OFM selv arrangerer eller deltar i, deltakelse i internasjonale nettverk og fellesprosjekter med andre opplysningskontor. Det er budsjettert med 1 170 000 kroner til denne posten i 2020, noe som tilsvarer 8,5 prosent av markedsbudsjettet. Budsjettposten øker med 365 000 kroner, eller 45,3 prosent, sammenlignet med 2019. Økningen kommer blant annet av at det er planlagt flere seminarer og økte kostnader til internasjonalt organisasjonsarbeid. Det er også satt av 200 000 kroner til samarbeidsprosjekt med de andre opplysningskontorene rettet mot barn og unge. Kostnadene til undervisning er redusert noe i budsjettet for 2020. Resten av budsjettet fordeles på mindre beløp til nyhetsbrev, stands og forskning.

Til **kompetanse, innsikt og strategi** er det budsjettert med 890 000 kroner, tilsvarende 6,5 prosent av markedsbudsjettet. Kostnadene er redusert med 20 000 kroner, eller 2,2 prosent, sammenlignet med tilsvarende poster i 2019-budsjettet (*medarbeider/ledelse og strategi og innsikt*). Kostnader til datainnhenting og undersøkelser øker noe, og inkluderer blant annet kampanjeundersøkelser for å få testet effekten av ny kampanje på søtmelk gjennom året. Det inngår derfor også noe midler til søtmelkskampanjen her. Kostnadene til generell kompetanseutvikling er redusert, og kjøp fra Norsk Monitor og Spisefakta er kuttet ut.

Søtmelkskampanje

I 2020 er det foreslått å bruke midler til en egen kampanje for søtmelk for å øke synligheten ut mot forbruker. Eierne i OFM mener at med bakgrunn i utfordringene i melkemarkedet, er det ønske om å løfte aktiviteten betydelig på søtmelk. Det legges opp til en avtalebasert finansieringsmodell der noen av eierne vil bidra med midler i 2020. Totalt bidrar to av eierne (Tine og Q-meieriene) med 3 000 000 kroner fordelt etter markedsandelen på søtmelk mellom de to. Eierne har satt som forutsetning at det skal søkes om tilsvarende økning i omsetningsmidler som det eierne bidrar med for 2020, for å kunne øke satsingen mot forbruker ytterligere. Det er også forutsatt at innsatsen skal evalueres før det blir bestemt om midlene skal videreføres utover 2020. Totalt vil det dermed settes av 6 000 000 kroner til en søtmelkskampanje i 2020, inkludert både eierfinansiering og omsetningsmidler. OFM påpeker at bransjen ved egenfinansiering viser at det er sterk tro på at generisk kommunikasjon har effekt.

Som nærmere omtalt i beskrivelsen av markedsaktiviteter ovenfor, vil midlene fra omsetningsavgiften til søtmelkskampanjen i hovedsak gå til medie- og reklamekjøp. I tillegg vil også noen av midlene brukes til PR/fortjente medier og til utvikling og produksjon av reklamefilm, samt kampanjeundersøkelser. Hoveddelen av mediekjøpmidlene vil gå til kjøp på tv, onlinevideo og sosiale medier for å nå en bred andel av forbrukerne. OFM har over tid utviklet et kommunikasjonskonsept kalt *#vanligmaterbranok*, som har gitt gode resultater. Dette konseptet vil være paraplyen også for søtmelkskampanjen. Blant annet planlegges det utvikling og visning av en ny reklamekampanje for konsummelk som del av *#vanligmaterbranok*-konseptet. Midlene fra eierne på 3 000 000 kroner, som kommer i tillegg til budsjettet for omsetningsmidler, skal brukes til samme formål som omsetningsmidlene. Disse midlene skal brukes primært til å støtte kampanjen gjennom synlighet ut mot forbruker, det vil si i hovedsak til mediekjøp innenfor søtmelkskampanjen.

OFM viser til at Omsetningsrådet har gjort det klart at forutsetning for alle midler som benyttes i opplysningskontorene skal følge Omsetningsrådets regelverk (jf. OR-møte 20. mai 2019, sak 67/19, pkt. 6 i vedtaket). Styret i OFM vedtok i styremøte 17. september 2019 å sette i gang en prosess for å gjennomgå aksjonæravtalen, slik at prinsippene som er nedfelt i Omsetningsrådet er ivarettatt. Oppdatert aksjonæravtale vil bli oversendt når den er godkjent av eierne.

OFMs formål og strategi

OFMs virksomhetsidé er å være i front for å skape etterspørsel etter norske meieriprodukter. De skal utarbeide faktabasert og relevant innhold og formidle kunnskap, råd og inspirasjon på merkenøytral basis mot forbrukere og sentrale samfunnsaktører.

OFM har utarbeidet ny strategi for perioden 2020–2021. Den strategiske retningen er at de skal ha hovedfokus på helse og ernæring, med spesiell vekt på melkeglasset. De vil også ha økt søkelys på meieriprodukter som del av et moderne og bærekraftig kosthold. OFM skal framsnakke melken, og de skal kommunisere med faglig tyngde og troverdighet.

Det viktigste fokusområdet i strategiperioden 2020–2021, vil være melk og meieriprodukter som del av et sunt og helsebringende kosthold. Melkeglasset vil ha et hovedfokus i perioden fordi konsummelk er produktet som melkebonden tjener mest på. OFM vil også ha et visst fokus på ost og yoghurt fremover. Det er en viss stagnasjon i forbruket av ost etter oppgang over tid, og osteforbruket er viktig for avsetning av melk fordi det inngår mye melk i produksjon av ost. Yoghurt er en naturlig del av kommunikasjonen i “3 om dagen”- budskapet, som OFM vil jobbe videre med fremover.

OFM har to målgrupper: forbruker og samfunnsmiljøer, hvor forbruker er den viktigste og som de bruker mest ressurser på å nå frem til. Hovedmålgruppen er kvinner og menn i alderen 20–55 år, med hovedvekt på kvinner fordi de er sentrale påvirkere i eget nettverk. I kommunikasjon mot forbrukerne vil basisen være å arbeide videre med kommunikasjonskonseptet *#vanligmaterbranok*.

Samarbeid mellom opplysningskontorene

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket) at det skal startes en prosess hvor fire opplysningskontor beholdes, men samlokaliseres og at det settes krav til samarbeid på bestemte områder. Omsetningsrådet ba om at lederne for de fire opplysningskontorene følger opp vedtaket og kommer med innspill på hva de ser av muligheter og potensielle synergier på ulike områder. Opplysningskontorenes budsjettforslag for 2020 må sees i lys av dette.

OFM viser til at dette arbeidet er igangsatt og at ulike delprosesser vil pågå fram til

sommeren 2020. En plan ble levert til Landbruksdirektoratet 16. august i år. Det har derfor ikke vært mulig å beskrive nærmere hvilke økonomiske, markedsmessige og organisatoriske konsekvenser slikt samarbeid vil ha for de ulike kontorene i budsjett for 2020. OFM har satt av 200 000 kroner til samarbeidsprosjekt med de andre opplysningskontorene rettet mot barn og unge på budsjettposten **samfunnsmiljø**. I tillegg viser de til at det allerede pågår enkelte fellesprosjekter på tvers av opplysningskontorene, som “Sunn Ungdomsmat” rettet mot ungdomsskoleelever.

Det vises også til orienteringssak om opplysningskontorene i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 106/19, der Omsetningsrådet ble orientert om status i arbeidet.

Søknader fra Norsk Gardsost og Hanen

OFM har mottatt søknader fra Norsk Gardsost og Hanen om bruk av omsetningsmidler til opplysningsvirksomhet i 2020.

Søknaden fra Norsk Gardsost er på 300 000 kroner til lokalmat/reiselivsproduktet “Osteløypa”. Prosjektet er i startfasen, og det er ikke lagt frem noen beskrivelse, kostnads- eller finansieringsplan. Norsk Gardsost skriver at de vil komme tilbake med dokumentasjon når prosjektet har funnet sin endelige form.

Hanen søker om 150 000 kroner til synliggjøring/promotering, foredrag, kurs, aktiviteter for barn og ungdom og elever på kokk og matfag under Nordisk mesterskap i ost høsten 2020 i Stavanger. Hanen oppgir at omsetningsmidlene skal utgjøre 20 prosent av totalt budsjett, og at medarrangør er Norsk Gardsost, Svenske gårdsmeierier og tilsvarende foreninger ellers i Norden. Søknaden fra Hanen inneholder ikke kostnads- eller finansieringsplan.

I henhold til vedtak i Omsetningsrådet 14. desember 2015, sak 87/15 og 88/15, skal søknader om bruk av midler til opplysningsvirksomhet gå gjennom opplysningskontoret, og OFM har ansvar for at midlene brukes i tråd med formålet. Søknadene ble behandlet i OFMs styre 17. september 2019. Styret gjorde følgende vedtak:

“Styret ønsker ikke å ta stilling til søknadene om omsetningsmidler for 2020 fra Norsk Gardsost og Hanen. Hensikten med søknadene er gode, men det er ikke mulig for styret å vurdere om søknadene oppfyller kriteriene for bruk av omsetningsmidler. Styret ber om at markedsregulator eller Omsetningsrådet selv vurderer søknadene og ber også om en ny vurdering av Melk.no’s rolle i slike søknader. Det er utfordrende å følge opp og være ansvarlig for at midlene blir brukt etter hensikten når det eksterne organisasjoner som gjennomfører tiltakene.”

Tine behandlet søknadene fra Norsk Gardsost og Hanen i konsernstyret 30. oktober 2019. Tine er enig med OFM om at hensikten med søknadene er gode, men mener at begge er for upresise til å kunne gi en anbefaling. Tine viser til at ingen av søknadene inneholder en kostnads- eller finansieringsplan. Styret vil på dette grunnlaget ikke anbefale søknadene.

Når det gjelder OFMs rolle i slike søknader, har ikke Tine tatt stilling til dette i forbindelse med budsjettsøknaden for 2020. Tine har imidlertid informert om at de i løpet av våren 2020 vil gjennomføre en intern gjennomgang av støtten til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak over omsetningsmidlene, og at de i denne sammenheng også vil se på OFMs rolle i slike saker.

Landbruksdirektoratets vurderinger

Vurdering av OFMs budsjett

Budsjettforslaget for 2020 er 3 500 000 kroner høyere enn vedtatt budsjett for 2019, noe som tilsvarer 16,7 prosent økning.

Personal- og driftskostnader økes med 310 000 kroner, eller 2,6 prosent. Landbruksdirektoratet mener at økningen i personal- og driftskostnader er på et rimelig nivå i henhold til generell kostnadsvekst i samfunnet.

Kostnader til markedsaktiviteter økes med 3 225 000 kroner, eller 30,5 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2019. Hovedårsaken til økningen er en søtmelkskampanje.

Uten søtmelkskampanjen øker budsjettet med 500 000 kroner, eller 2,4 prosent, sammenlignet med 2019. Landbruksdirektoratet mener at dette er et rimelig nivå for generell kostnadsutvikling, og viser til at den prosentvise utviklingen som staten bruker som uttrykk for utgiftsveksten i 2020 er budsjettert til 2,7 prosent, inkludert effektiviseringskutt på 0,5 prosent.

Til søtmelkskampanjen er det budsjettert med 3 000 000 kroner over omsetningsmidlene. Landbruksdirektoratet vil peke på at en total økning i budsjett på 3 500 000 kroner, eller 16,7 prosent, er en stor økning fra ett år til neste, selv om OFMs budsjett ble redusert til et vesentlig lavere nivå i 2018. Vi viser til vilkåret i markedsreguleringsforskriftens § 3-1 tredje ledd om at kostnadene til markedsreguleringen skal være lavest mulige.

Landbruksdirektoratet viser videre til at budsjettet til OFM er gitt som en ramme, og at det er opp til OFM å prioritere aktiviteter innenfor rammen. Dersom OFM og eierne mener at en søtmelkskampanje er viktig, kan de velge å prioritere dette framfor andre aktiviteter. Landbruksdirektoratet er imidlertid klar over at OFM gjennomførte nedbemanninger og kostnadsreduksjoner på driftssiden i 2018, som en følge av redusert budsjett i 2018. I 2019-budsjettet ble tilsvarende kronebeløp som i 2018 videreført, noe som i realiteten innebærer redusert budsjett, ettersom det ikke er lagt inn generell kostnadsvekst. OFM varslet i forbindelse med budsjett 2019 om at de ville gjennomføre ytterligere kostnadsreduksjoner i 2019, slik at aktivitetsbudsjettet kunne økes. Etter Landbruksdirektoratets vurdering kan det være krevende for OFM å omprioritere innenfor et budsjett på tilsvarende nivå som i 2018 og 2019 for å kunne gjennomføre en ekstra satsing på søtmelk i 2020 uten at dette vil gå betydelig utover andre av OFMs aktiviteter. Sekretariatet mener, at dersom Omsetningsrådet ser behov for en ekstra satsing på søtmelk i 2020, bør dette kunne gjøres ved å øke budsjettmidlene til OFM.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er det flere grunner til å tildele midler til en kampanje rettet mot økt forbruk av søtmelk. Det har vært en vedvarende volumreduksjon på søtmelk i mange år. Sõtmelk utfordres i tillegg i økende grad av motforestillinger og uriktig informasjon, noe som OFM også redegjør for i sin strategiske plan. Videre er det utfordrende tider for norsk melkeproduksjon, ettersom melkeproduksjonen skal nedskaleres som følge av at eksportstøtten opphører fra og med 2021. Landbruksdirektoratet mener derfor tiltak som kan bidra til å styrke norsk melkeproduksjon, og som er i kjernen av OFMs oppgaver, bør spisses med de utfordringene som kommer i 2020.

Landbruksdirektoratet viser i denne sammenheng til at en generisk markedsføringskampanje på søtmelk fra et merkenøytralt opplysningskontor trolig vil kunne ha effekt. I forbindelse med gjennomgangen av opplysningsvirksomheten (jf. Rapport fra Arbeidsgruppe C til Omsetningsrådet avgitt 28. februar 2019), er det gjort en gjennomgang av effekten av generisk markedsføring på etterspørsel. Internasjonal

forskningslitteratur viser at de aller fleste generiske markedsføringskampanjene for kjøtt- og jordbruksprodukter som har vært gjenstand for effektmålinger, er lønnsomme for bøndene, til dels meget lønnsomme, men at innsatsen må opp på et visst nivå for å oppnå denne effekten. Forskningsresultatene viser at de fleste kampanjene var underfinansierte; dvs. at de med stor sannsynlighet kunne oppnådd større økonomiske effekter med større budsjetter. Omsetningsrådet behandlet rapporten fra Arbeidsgruppe C i møte 20. mai 2019, sak 67/19, og gjorde blant annet følgende vedtak: «*Ut fra foreliggende dokumentasjon legger rådet til grunn at generisk markedsføring av matprodukter er et effektivt virkemiddel i markedsbalanseringen.*» (pkt. 3 i vedtaket).

Vi viser også til at det tidligere er bevilget midler til ekstra satsinger i andre sektorer. For eksempel har Omsetningsrådet fra og med 2016 godkjent en ekstrasatsing på egg med 5 mill. kroner årlig (over en femårsperiode), som har som formål å øke forbruket av norske egg. Kampanjeevalueringen viser at eggkampanjen har hatt høy oppmerksomhet og god "liking". Ut fra måleindikatorer har eggkampanjen blitt karakterisert som vellykket (jf. bl.a. OR-sak 120/18). Hovedvirkemidlene i eggkampanjen har blant annet vært filmer på TV og i digitale medier, inkludert sosiale medier. Landbruksdirektoratet mener at det er sammenlignbare aktiviteter som er foreslått gjennom søtmelkskampanjen.

Når det gjelder finansieringsbidrag fra eierne til OFM, har eierne satt som betingelse at det søkes om tilsvarende økning i omsetningsmidler som det eierne bidrar med. Landbruksdirektoratet viser vi til at Omsetningsrådet har vedtatt at det bør tilrettelegges for frivillig delfinansiering fra industrien, jf. Omsetningsrådets vedtak av 20. mai 2019, sak 67/19, pkt. 3 og pkt. 6:

«3. Ut fra formålet med opplysningsvirksomheten bør omsetningsavgift fortsatt være hovedkilden for finansieringen av opplysningskontorenes virksomhet.»

«6. Det bør tilrettelegges for frivillig delfinansiering fra industrien. Det er en forutsetning at det også i slike tilfelle er Omsetningsrådets regelverk som legges til grunn for kontorenes prioriteringer. Finansiering av prosjekter etc. kan som i dag ha finansiering fra andre kilder»

Oppsummert mener Landbruksdirektoratet det er gode argumenter for å bevilge midler til en søtmelkskampanje i 2020. Det understrekes at det er viktig med effektmåling av kampanjen.

Landbruksdirektoratet mener at aktivitetene som er lagt inn i budsjettøknaden for 2020 er i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 nr. 1. Siden tildelingen blir gitt som en ramme, vil det være opp til OFM å prioritere aktiviteter innenfor rammen. Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer til fordelingen mellom de ulike budsjettpostene utover det som er omtalt over.

Eventuell samlokalisering av opplysningskontorene i landbruket er under vurdering. Det forutsettes at dette ikke får konsekvenser for 2020-budsjettet utover det som fremgår i budsjettet fra OFM vedrørende pågående samarbeidsprosjekter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Vurdering av mål og resultatmålinger

OFM har gjennomført årlige resultatmålinger fra og med 2006. Landbruksdirektoratet forutsetter at OFM rapporterer resultatene fra de årlige målingene i forbindelse med regnskapsrapporteringen. Effekten av søtmelkskampanjen bør måles særskilt.

Søknader fra Norsk Gardsost og Hanen

I henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3, skal budsjett for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften fastsettes av Omsetningsrådet etter forslag fra den produsentorganisasjon som representerer vedkommende avgiftsbelagte produktgruppe, i dette tilfellet Tine.

Tine anbefaler ikke søknadene fra Norsk Gardsost og Hanen, og det er dermed ikke noe grunnlag for Landbruksdirektoratet å gjøre en vurdering.

I styrevedtak 17. september 2019 ber OFM om en ny vurdering av opplysningskontorets rolle i slike søknader. Landbruksdirektoratet viser til at Tine har informert om at de vil se på OFMs rolle i slike saker i løpet av våren 2020. Landbruksdirektoratet har derfor ikke gjort noen vurderinger av OFMs rolle på nåværende tidspunkt. Det vises for øvrig til Omsetningsrådets sak 85/16 av 9. desember 2016, hvor følgende vedtak ble fattet på generelt grunnlag:

“Omsetningsrådet mener at opplysningsvirksomhet bør gjennomføres av opplysningskontorene. Markedsregulator, som søker rådet om midler til bl.a. opplysningsvirksomhet i de store produksjonene, bør ikke fremme søknader der prosjekt eller søker ikke tilfredsstiller kravene i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2 nr. 1.”

Saksnr.: 122/19	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2020	Saksnr.: 19/60851-7

Beskrivelse

Nortura SA og Bransjestyret søker om godkjenning av budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) for 2020. Budsjettet har en totalramme på 81,0 mill. kroner, inkludert ekstrasatsingen på egg på 5,0 mill. kroner. Dette er en økning på 2,0 mill. kroner fra budsjettet for 2019.

Landbruksdirektoratets innstilling har en totalramme på 78,45 mill. kroner, begrunnet i vedtak fra Omsetningsrådets møte 20. mai 2019, sak 67/19. Der blir det gitt en basisbevilgning på 85% av bevilgningen på det tidspunktet og i tillegg en økonomisk ramme på 15% av bevilgningen til kampanjepregede, kortsiktige markedsreguleringsaktiviteter. Siden hvitt kjøtt ikke har markedsregulering, forstår direktoratet vedtaket som at budsjettet for hvitt kjøtt skal tilsvare 85 prosent av tidligere bevilgede midler. Dette tilsvarer 14,45 mill. kroner, i motsetning til Norturas søknad der 17,0 mill. kroner er videreført fra totalbevilgningen på hvitt kjøtt for 2019.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiftene til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 1, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknad fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt av 25. oktober 2019

Møtebehandling

Det ble diskusjon rundt bevilgningen til fjørfekjøtt, der innstillingen gir 15 prosent mindre i bevilgning enn søknaden, begrunnet i vedtak fra Omsetningsrådets møte 20. mai 2019, sak 67/19.

Bjørn-Ole Juul-Hansen fremmet forslag om å innvilge søknad på inntil 17 mill. kroner til fjørfekjøtt (pkt. 4 i forslag til vedtak) og totalramme på inntil 81 mill. kroner (pkt. 1 i forslag til vedtak) til OEK for 2020, begrunnet i at intensjonen bak vedtaket i sak 67/19 ikke var reduksjon i bevilgningen til fjørfekjøtt. Forslaget falt mot 8 stemmer. Bjørn-Ole Juul-Hansen og Trine Hasvang Vaag stemte for.

Med dette ble saken vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt for 2020 godkjennes med en totalramme på inntil 78,45 mill. kroner.
2. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2020 anvendes inntil 51 200 000 kroner til opplysningsvirksomhet for kjøtt.

3. Av fondet for omsetningsavgift på egg kan det i 2020 anvendes inntil 12 800 000 kroner til opplysningsvirksomhet på egg, inkludert ekstrasatsingen på egg.
4. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt kan det i 2020 anvendes inntil 14 450 000 kroner til opplysningsvirksomhet for fjørfekjøtt.
5. Det skal leveres en sluttrapport for ekstrasatsingen på egg som har pågått i perioden 2016–2020, der aktiviteter og resultater for prosjektet oppsummeres. Rapporten leveres Landbruksdirektoratet innen 1. mars 2021.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2020

Generelt om søknaden

Landbruksdirektoratet mottok 25. oktober 2019 budsjettforslag fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK).

OEK har finansiering fra fondene for omsetningsavgift for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Norturas konsernstyre fremmer søknaden til Omsetningsrådet for områdene egg, storfe, svin og småfe (sau/lam), mens søknaden om omsetningsmidler til bruk i opplysningsvirksomhet for kylling og kalkun fremmes direkte til Omsetningsrådet fra Bransjestyret.

Budsjettet som legges frem for 2020 har en totalramme på 81 000 000 kroner som er en økning fra 2019 på 2 000 000 kroner. Økningen er tillagt fondet for kjøtt. For egg og fjørfekjøtt er totalrammen satt lik som bevilgningen for 2019. Totalrammen inkluderer tilleggssatsningen for egg på 5 000 000 kroner.

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjettforslag 2020	Endring % 2019 til 2020
Kjøtt	49 176 790	49 200 000	51 200 000	4,1
Egg	12 799 954	12 800 000	12 800 000	0
Fjørfekjøtt	16 874 113	17 000 000	17 000 000	0
Sum OEK	78 850 857	79 000 000	81 000 000	0

Behandling av søknaden i Bransjestyret og Norturas konsernstyre

Vedtak i Bransjestyret, 11. oktober 2019:

“Bransjestyret slutter seg framlegget om å øke budsjettet for OEK til 81 millioner kroner for 2020 fordelt på fondene for egg og rødt kjøtt med totalt med til sammen 64 mill. kr og fondet for hvitt kjøtt med 17 mill. kr.(...)”

Vedtak i konsernstyret i Nortura, 24. oktober 2019:

“Under behandlingen i Konsernstyremøte i Nortura 24.oktober 2019 kom det forslag fra Nortura totalmarked om å ta ned bevilgningen på egg med 2, 2 mill. kroner fra 15 mill. kroner som opprinnelig foreslått til 12,8 mill. kroner (samme nivå som 2019), og å øke bevilgningen til lam med tilsvarende sum når det gjelder kortsiktige tiltak (innenfor for 15 %-bevilgningen). Dette gitt siste ukers endring i produksjon og markedsbalanse der lam har fått en dårlig utvikling som vi ha betydning for markedsituasjonen i 2020. Bevilgningen for rødt kjøtt øker da tilsvarende til 51 200 000 kr.”

“Konsernstyret godkjenner følgende budsjetter for Opplysningskontoret for egg og kjøtt finansiert av omsetningsavgift:

- For storfe, svin og sau/lam 51 200 000 kr
- For egg 12 800 000 kr”

Markedssituasjon

OEK presenterer tall for forventet markedssituasjon i 2020 med grunnlag i Nortura Totalmarkeds prognose per september 2019.

- Storfe 2 700 tonn underdekning
- Lam 600 tonn underdekning
- Sau 300 tonn overdekning
- Gris 800 tonn underdekning
- Egg 2 100 tonn overdekning
- Kylling/kalkun uvisst (ingen markedsregulering)

Alle tall over inkluderer import/kvoter.

OEK skriver i søknaden at det er mange andre elementer som må styre ressursbruken, herunder omdømmebygging og –håndtering på kort og lang sikt, krisehåndtering og risikokommunikasjon knyttet særlig til områder som dyrevelferd, klima/miljø-spørsmål og humanhelse/ernæring. Dette begrunner de med negativ oppmerksomhet rundt dyrevelferd, en voksende vegetartrend og kritiske holdninger til helseeffekten av kjøtt og klimaspørsmål rundt egg- og kjøttproduksjon. OEK ser spesielt alvorlig på reduksjonen i forbruk av rødt kjøtt fremover.

OEK ser det som avgjørende for næringens fremtid at disse samfunnsorienterte oppgavene blir håndtert på vegne av bransjen, og at for å gjennomføre dette kreves det nok midler og kompetanse tilgjengelig.

Samarbeid mellom opplysningskontorene

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket) at det skal startes en prosess hvor fire opplysningskontor beholdes, men samlokaliseres og at det settes krav til samarbeid på bestemte områder. Omsetningsrådet ba om at lederne for de fire opplysningskontorene følger opp vedtaket og kommer med innspill på hva de ser av muligheter og potensielle synergier på ulike områder. Opplysningskontorenes budsjettforslag for 2020 må sees i lys av dette.

OEK viser til at dette arbeidet er igangsatt og at ulike delprosesser vil pågå fram til sommeren 2020. En plan ble levert til Landbruksdirektoratet 16. august i år. Det har derfor ikke vært mulig å beskrive nærmere hvilke økonomiske, markedsmessige og organisatoriske konsekvenser slikt samarbeid vil ha for de ulike kontorene i budsjett for 2020.

Det vises også til orienteringssak om opplysningskontorene i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 106/19, der Omsetningsrådet ble orientert om status i arbeidet.

Hovedmål for 2020

Følgende hovedmål er satt for 2020:

- Bidra til omsetning av norskprodusert egg og kjøtt (engrostill) som følger:
  - Egg: 3%
  - Kylling: 2%
  - Kalkun: 1%
  - Storfe: 0%*
  - Svin: 1%
  - Lam/sau: 2%

*Det er ingen målsetting å øke totalsalget av storfekjøtt, da dette tallet også inkluderer import, men det vil bli vektlagt å øke omsetning av norskprodusert storfe.

- Oppnå at 70% av norske forbrukere oppfatter at norske egg og kjøtt er positive og viktige elementer i et normalt kosthold.

Målsetting per råvare er som følger:

- Egg: 90%
  - Kylling: 78%
  - Kalkun: 63%
  - Storfe: 62%
  - Svin: 65%
  - Lam: 60%
- Styrke forbrukerpreferansen for norske egg og norsk kjøtt til følgende sammenlignet med importert egg og kjøtt:
    - Egg: 90%
    - Kylling/kalkun: 85%
    - Storfe: 75%
    - Svin: 77%
    - Lam: 77%
  - Befeste at MatPrat har et godt omdømme hos forbruker gjennom oppnåelse av følgende skår på ulike verdier:
    - Tilgjengelig: 70%
    - Høy nytteverdi: 65%
    - Brukervennlig: 70%
    - Troverdighet – informasjon om mat og matlaging: 70%
    - Troverdighet – informasjon om ernæring og helse: 50%
    - Troverdighet – informasjon om dyrevelferd: 35%
    - Troverdighet – informasjon om klima og miljø: 35%
    - Troverdighet – informasjon om matsvinn: 50%
  - Oppnå at 60% av norske forbrukere oppgir matprat.no som foretrukket kilde til mat og matproduksjon.
  - Oppnå minimum 46 millioner økter samlet på matprat.no, Youtube og Mats i 2019.
  - Oppnå minimum 1,2 millioner økter på matstart.no i 2019.
  - Oppnå at 70% av norske egg- og kjøttproduserende bønder mener MatPrat gjør en god jobb med å markedsføre norsk egg og kjøtt til norske forbrukere.
  - Oppnå at 70% av egg og kjøttbransjen oppgir at MatPrat tilfører bransjen verdi og er en god talsorganisasjon for bransjen.

Resultater OEK

matprat.no og andre egne medier er OEKs viktigste kommunikasjonskanaler, og matprat.no er hovedkanalen. OEK skriver at utvikling i bruken av MatPrats ulike plattformer er et tydelig og klart måleparameter for grad av oppnådd suksess, og ikke minst på MatPrat sin gjennomslags- og påvirkningskraft.

Matprat.no har hatt en meget sterk utvikling de siste årene, og satsingen på egne digitale medier gir stadig større effekt. Så langt i 2019 ser man også en positiv trafikkutvikling, med en økning på drøyt tyve prosent målt i antall økter/besøk sammenlignet med samme periode i 2018. Prognosen tilsier at man ligger an til å nå målsetning om 40 millioner øker for 2019 med svært god margin. Matstart.no, matnettstedet for barn og unge har hatt en

økning på 40 prosent målt i antall økter sammenlignet med samme periode i 2018.

OEK har utviklet et eget målesystem; Dashboard, for å kunne måle både kortvarige og langvarige resultater. Sammen med et omfattende omverdensanalysesystem, medieanalyser og en rekke andre analyser muliggjør Dashboard at OEK fortløpende fanger opp endringer i forbrukernes og storsamfunnets holdninger, behov, trender og adferd knyttet til mat og til egg og kjøtt spesielt. OEK skriver at disse analysene også gjør de i stand til å følge utviklingen innen den digitale verden hvor brukervaner og medielandskapet er i rask endring.

MatPrat

OEK bygger sin kommunikasjon på merkevaren MatPrat, og merkevarestyrke forteller hvordan forbrukerne oppfatter en aktør i forhold til de øvrige aktørene i markedet. Basert på målingene er MatPrat en sterk merkevare med stor påvirkningskraft. Til tross for sterkere og stadig økende konkurranse fra andre aktører de seneste årene har MatPrat fortsatt posisjon som den ledende aktøren innen matformidling i Norge.

MatPrat opprettholder i 2019 sin uhjulpne kjennskap på 69 prosent (snittverdi hittil i 2019), og 53 prosent nevner MatPrat først (“Top-of-mind”). Nærmeste konkurrent har uhjulpnet kjennskap på 16 prosent (Trinesmatblogg.no). Ønsket posisjon for MatPrat er “Det du trenger å vite om mat, når du trenger det”, og 45 prosent av befolkningen oppgir at de oppfatter MatPrat som dette. I 2018 var snittverdien 36 prosent.

OEK skriver at MatPrat har et godt omdømme, og alle omdømmeparameterne som måles har hatt en positiv utvikling i 2019. De skriver videre at det vil si at stadig flere opplever at MatPrat har høy nytteverdi, er brukervennlige, er tilgjengelige og har troverdighet. Resultatene per oktober viser følgende snittverdier for omdømme: høy nytteverdi 58 prosent, brukervennlighet 72 prosent, tilgjengelighet 67 prosent og troverdig kilde til informasjon om mat 69 prosent. Resultatene svinger noe fra måned til måned og det er derfor gjennomsnitt på årsbasis som er brukt til å måle opp imot satte måltall i strategien.

Ekstrasatsing egg 2019 – overordnede resultater

Fra og med 2016 har Omsetningsrådet godkjent en ekstrasatsing på egg med 5 mill. kroner årlig. Initiativet kom fra Norsk Fjørfeleg, og formålet var å øke forbruket på norske egg med 10 prosent (fra 12,5 kg til 13,75 kg per person per år) innen utgangen av 2020. Det ble understreket at en slik satsing må være langsiktig (3-5 år) for å kunne gi varig endring i forbruk. Norsk Fjørfeleg har bedt om at det bevilges midler til fortsatt satsing i 2020 som vil være år fem i prosjektet.

I 2019 er OEK tilstede gjennom hele året i en kontinuitetskampanje, istedenfor tradisjonelle kampanjer. De vil fremheve ulike budskap tilpasset årstidene, for å svare til forbrukerbehov og for kostnadseffektivt å nå ut med rett innhold til rett tid. De har satt sammen en mediepakke som tar for seg det beste av alt de har gjort så langt i satsningen, kombinert med nytt kommunikasjonsmaterieell som ble produsert i 2018.

Egget er fortsatt et viktig element i frokosten, men for å øke antall spisesituasjoner med egg er det viktig å vise egg i nye og spennende retter. Det er derfor utviklet kampanjeinnhold som tar for seg «egg til middag». Basert på innsikt om egg ser OEK fortsatt behov for å kommunisere at egg er en sunn matvare. Med tanke på utviklingen i samfunnet og forbrukerbehov ser de også behov for å kommunisere fakta rundt dyrevelferd og bærekraft. Til årets satsning er det derfor produsert kunnskapsfilmer om helse/ernæring og bærekraft/matsvinn. Faktainnhold om ulike produksjonsformer er også en integrert del av uttaket.

Digitale medier er den mest kostnadseffektive måte å kommunisere med unge målgrupper (18-40 år), og er derfor de viktigste mediekanalene for satsningen i 2019. OEK vil gjennom

året være synlige på YouTube, sosiale medier, digitale annonser i tillegg til egne nettsider.

OEK har også lagt en "søkestrategi" for hele året. En stor andel av forbrukeren nytter søkemotorer for å finne frem til informasjon, og en sterk søkestrategi er et viktig virkemiddel for å nå frem til dagens forbruker.

Egg har også hatt annonsering i bransjeblader, og mediedekning i blant annet TV2 God Morgen Norge, Nyhetskanalen, Aftenposten, NRK og VG.

Så langt ser OEK en økning i bruk av oppskrifter på egg på 19,5% sammenlignet med 2018. 86% av forbrukerne oppfatter at egg er et positivt og viktig element i kostholdet, noe som er en liten økning fra i fjor.

Salget av egg i butikk har så langt i 2019 vært noe bedre sammenlignet mot 2018. Salgstall fra Nielsen viser en økning på 1,1 % i fht. samme periode i 2018 (per uke 36).

OEK mener at disse resultatene bekrefter at ekstrasatsingen og konseptet «Egg kan mer enn du tror» og budskapene treffer forbrukerne godt og har effekt. De viser også at det gir økt effekt å bygge og videreutvikle konsepter over tid, og MatPrat vil fortsette dette arbeidet i 2020.

Budsjett 2020

Generelt

For å kunne oppfylle formålet og nå sine mål har OEK det de omtaler som samfunnstemaer, blitt en sentral del av strategien. Samfunnstemaer omhandler alt som direkte eller indirekte gir en samfunnskonsekvens av den produksjon av råvare som de arbeider med. I strategidokumentet, handlingsplan og budsjett 2020 er det derfor reflektert at dyrevelferd, klima/miljø og helse/ernæring er sentrale temaer for OEK.

OEK skriver at denne endringen i virksomheten også må innebære endringer i organisasjonen og deres utøvende virksomhet, for å ha den nødvendig kompetanse og for å kunne prioritere ressurser til å nå de fastsatte hovedmålene og oppfylle strategiene på disse områdene.

OEK er finansiert av omsetningsavgiften og skal både jobbe langsiktig med omdømmebyggende og markedsutviklende tiltak, samt på mellomlang og kort sikt også være et godt virkemiddel for å skape mest mulig markedsbalanse. Dette har blitt tydeliggjort gjennom Omsetningsrådets vedtak om at 15 % av budsjettet til OEK for de markedsregulerte råvarene, skal settes inn på kortsiktige tiltak i samarbeid med Nortura totalmarked (vedtatt i møte 20. mai 2019, sak 67/19). Den gjeldende markedssituasjonen og prognosene for egg og de ulike kjøttslagene er derfor med som et svært viktig element i vurderingen og gjennomføringen av de planlagte aktivitetene i 2020.

For OEK er det imidlertid mange andre og tunge elementer som må styre ressursbruken, herunder omdømmebygging og -håndtering på kort og lang sikt, krisehåndtering og risikokommunikasjon knyttet særlig til områder som dyrevelferd, klima/miljø-spørsmål og humanhelse/ernæring. Det er noen av mange faktorer som allerede påvirker, eller som vil påvirke forbruk og verdiskaping for kjøttbransjen framover, og OEK har en rolle som aktør her. OEK utfører en rekke oppgaver som er samfunnsorienterte og langtidsvirkende, og innsatsen knyttet til bærekraft, kosthold/helse, dyrevelferd, omdømme, etikk og miljø må gjennomføres uavhengig av den kortsiktige markedsbalansen.

OEK skriver at det er viktig for å sikre balansen mellom produksjon og forbruk av norsk egg og kjøtt på lang sikt, styrke omdømmet og legge til rette for økt verdiskaping, at det er

et jevnt og sterkt trykk på generisk markedsføring, da det er et virkemiddel som gagnar bøndene fremfor kjedene og styrker mangfoldet i næringen.

De skriver videre at det er avgjørende for næringens fremtid og økonomi at de samfunnsorienterte oppgavene listet ovenfor blir håndtert på vegne av bransjen, og OEK vil ta en tydelig rolle her.

Aktiviteter 2020

Strategidokument og budsjett 2020 fokuserer på både langsiktige og kortsiktige utfordringer knyttet til bransjens stilling i markedet og til forbruker- og samfunnsbehov. OEKs virksomhet bygger på to pilarer:

1. Langsiktig bygging av kunnskap, preferanser, matrepertoar og forbrukslyst hos forbruker, for å sikre en størst mulig omsetning og verdiskapning for kjøtt- og eggbransjen i fremtiden. OEKs aktiviteter skal bidra til at forbrukerne velger norsk kjøtt og egg i størst mulig grad i sine måltidsløsning - i et balansert perspektiv knyttet opp til kostholdsråd og bærekrafts- og klimautfordringer. Videre at forbrukerne er villige til å betale en pris som gjør det mulig å produsere og foredle kjøtt og egg i Norge, samt oppfylle landbrukets avtale med storsamfunnet om å skape vesentlige markedsinntekter ved siden av overføringer over Jordbruksavtalen.
2. Å være totalleverandør av relevant kunnskap overfor forbrukerne og storsamfunnet knyttet til verdikjedens fotspor. Det innebærer å ta en aktiv rolle som samfunnsaktør, både overfor forbruker og i storsamfunnet, og blant annet å kommunisere aktivt og åpent om temaene dyrevelferd, bærekraft/klima/miljø, helse/ernæring, økologi - og andre temaer som måtte komme på agendaen fremover. OEK vil også gjennom å ta initiativ til/bidra til, forskningsprosjekter, utredninger, innholdsproduksjon, kommunikasjon, mediekjøp samt gjennomføring av konkrete prosjekter på disse områdene, oppfylle denne rollen.

Kjøtt som produkt møter stadig sterkere konkurranse fra andre matvarer og utfordres av endret forbrukeratferd. Den sterke helsetrenden, miljøspørsmålene og dyrevelferdsfokuset hos forbruker og storsamfunnet holder frem, og er i dag en sterk driver for kjøp, forbruk og holdninger til kjøtt og egg. OEK skriver at de må ta oppgaven som en totalleverandør av relevant kunnskap overfor forbrukerne. Det innebærer å ta en aktiv rolle som samfunnsaktør, både overfor forbruker og i samfunnsdebatten, og å kommunisere om temaene dyrevelferd, bærekraft, helse/ernæring, økologi og andre temaer som måtte komme på agendaen fremover.

Det er i budsjett 2020 allokert midler til disse områdene. Midlene vil brukes til forskning, utredninger/innsikt, konkrete tiltak for å styrke norsk landbruks omdømme på disse områdene, innholdsproduksjon, produksjon av kommunikasjonselementer, PR/presse og mediekjøp.

MatPrat sin hovedmålgruppe er personer 18-40 år, og digitale kanaler er den mest kostnadseffektive måten å nå disse med budskap. OEKs egen kanal matprat.no er fortsatt hovedkanal, og vil spille en sentral rolle i alle aktiviteter og all kommunikasjon. Det er investert betydelige midler i utvikling og endring av matprat.no i 2019, men tradisjonelle nettsider som matprat.no er sannsynligvis ikke den bærende kommunikasjonskanalen framover. Dette skyldes delvis ny teknologi som vil overta samt det faktum at kostnadene ved å kjøpe seg plassering fra Google er store og økende. Det er derfor investert tungt i ny teknologi som Matprats chatbot Mats i 2019, teknologi som bygger på maskinlæring og som har potensial til å dekke forbrukerbehov og håndtere forbrukerhenvendelser bedre enn tidligere løsninger - samt effektivisere drift.

Teknologiutvikling, innovasjon og utvikling av nye konsepter og nytt kommunikasjonsinnhold samt nye kommunikasjonskanaler er avgjørende for at MatPrat skal beholde sin ledende posisjon i et marked som er i stadig raskere endring, både i fht. mediebruk, teknologi og forbrukeratferd og -holdninger.

For skoleåret 2018/2019 lanserte MatPrat det nye læreverket Matopedia i faget mat og helse til den norske grunnskolen, samt den nye nettsiden matopedia.no. Lærerverket er nå heldigitalisert. Det ligger en betydelig investering bak å sikre at Matopedia er et fullverdig læreverk som tilfredsstiller Kunnskapsløftet, læreplanen i faget og Helsedirektoratets kostråd. Pga nye krav til læreverk fra 2020, må det, dersom OEK skal videreføre satsingen, bevilges betydelige midler i 2020 på Matopedia.

Barn er et satsningsområde for mange som jobber med mat og matformidling siden matvaner dannes i tidlig alder. OEK lanserte derfor i 2014 Matstart.no, et eget nettsted for barn som vil lage mat, og som i 2019 vil ha opp mot 1,5 million brukere. På grunn av begrensninger i omsøkt bevilgninger for 2020 er det ikke rom store satsinger, men det vil brukt midler å utvikle Matstart.no for å integrere samfunnstemaene tilpasset målgruppen barn og ungdom.

OEKs formålsoppfyllelse er i stor grad avhengig av evnen til å forstå forbrukerne og storsamfunnet, forbrukernes behov og deres bruk av medier for å informeres og inspireres. Det er derfor svært krevende å ha den informasjon, innsikt og kompetanse som må til fremover for å kunne opprettholde den posisjonen OEK må ha hos bransje, myndigheter og forbrukerne. Forbruker- og samfunnsinnsikt, analyser og videreutvikling av effekt- og resultatmålinger er dermed fortsatt prioritert.

Satsingen på og prosessene som er igangsatt innen kompetanseutvikling, lederutvikling og organisasjonskultur vil videreføres i 2020.

Hovedtrekk i budsjettet

Budsjettet for 2019 var kr 79 000 000, inkludert en tilleggssatsing på egg på kr 5 000 000. Dette var samme budsjett som i 2016, 2017 og 2018, og tatt hensyn til lønnsvekst og utvikling i KPI siden 2016 innebærer det en reell vesentlig reduksjon av OEKs operative ressurser over disse årene. Gjennom effektivisering av driften og andre innsparingstiltak mener OEK de har klart å opprettholde aktivitets- og produksjonsnivået, men at det ikke er mulig å kompensere så store reelle kutt med effektivisering.

For å illustrere den reelle effekten på OEKs økonomi av inneværende og de tre foregående års budsjett viser OEK til konsumprisindeksutvikling fra 1. januar 2016 til 1. september 2019 med en økning i kroner på 7,8 millioner (kilde SSB) når en tar utgangspunkt i budsjett på 79 mill. kroner i 2016. OEK mener at for å kun kompensere for dette tapet i reell økonomi burde budsjettet i 2020 vært på ca. 90 000 000 kr (inkludert videre forventet utvikling i kpi for resten av 2019 og hele 2020). Imidlertid ber OEK om et totalt budsjett på 81 000 000 kr for 2020, noe som innebærer en kpi-justering opp fra foregående år, og ingen økning utover dette.

OEK skriver at "styrende organer" gjøres oppmerksom på at fire år på rad (2016 – 2019) med i realiteten store budsjettkutt medfører at nødvendige investeringer i innovasjon, teknologi og digitalisering for en stor del ikke har blitt tatt, noe som har svekket OEK i forhold til konkurransen i markedet. Det har også svekket verdien av merkevaren MatPrat. OEK skriver videre at gitt den dokumentasjon som forskning (blant annet framlagt i forbindelse med gjennomgang av opplysningsvirksomheten i regi av Omsetningsrådet) gir, rundt positive effekter av generisk markedsføring, burde ressursbruken for OEK også vært høyere enn budsjettforslaget for 2020 legger opp til.

De skriver videre at for 2020 skal 15 prosent av OEKs midler etter vedtak i Omsetningsrådet knyttet til prosess for finansiering og organisering av Opplysningsvirksomheten i landbruket, kanaliseres via Nortura totalmarked i 2020 og nyttes til kortsiktige tiltak som bidrag til å styrke markedsbalansen. OEK skriver at beregningsgrunnlaget er å trekke 17 mill. kroner til fjørfekjøtt som ikke er markedsregulert fra totalrammen på 81,0 mill. kroner, og så er det beregnet 15 prosent av det resterende. Det vil gi 9,6 mill. kroner.

Det er utarbeidet en egen plan for 15 %-budsjettet som er avstemt med Nortura totalmarked og vil bli rapportert på både til Nortura totalmarked og Bransjestyret.

Signalene fra Nortura totalmarked på prioritering av bruken av disse midlene p.t. er egg, sau og gris fordi disse råvarene er de som ut fra nåværende prognoser ser ut til å ha størst behov for kortsiktige tiltak.

Foregående år har Norsk Fjørfeleg bedt om en ekstrapott til jobbing med egg på 5,0 mill. kr. For 2020 er dette behovet dekket opp gjennom Nortura totalmarked sine prioriteringer knyttet til bruk av de kortsiktige midlene.

Budsjett OEK 2019 og forslag budsjett 2020

	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Administrasjon/drift	31 100 000	32 800 000
Lønn og personalkostnader	23 600 000	24 400 000
Husleie/felleskostnader	4 000 000	4 100 000
Utviklingskostnader	3 000 000	2 800 000
Kompetanseutvikling/reiser	500 000	300 000
Konseptutvikling, produksjon og marketing	31 250 000	31 400 000
Digital drift	1 200 000	1 400 000
Innovasjon mat/konsept	300 000	200 000
Kjøp av tjenester	700 000	600 000
Kompetanseutvikling/reiser	1 000 000	400 000
Mediekjøp	17 200 000	18 000 000
Produksjonskostnader	8 800 000	9 000 000
Utviklingskostnader	1 850 000	1 600 000
Driftsmidler/vareforbruk	200 000	200 000
Kommunikasjon og samfunnskontakt	8 900 000	8 900 000
Effekt/resultatmåling	1 400 000	1 400 000
Ekstern kommunikasjon	4 500 000	4 800 000
Intern kommunikasjon	200 000	100 000
Innsikt/analyser	2 000 000	2 000 000
Kompetanseutvikling/reiser	500 000	500 000
Utviklingskostnader	300 000	300 000
Samfunnsaktør	7 150 000	7 900 000
Innovasjon	600 000	0
Totalsum	79 000 000	81 000 000

Oversikt over kortsiktige/langsiktige markedsaktiviteter etter OEKs forslag til budsjett for 2020

	Storfe/svin/småfe	Kylling/kalkun	Egg	Sum
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	43 520 000	17 000 000	6 630 000	67 150 000
Tilleggssatsing egg (prosjekt)			5 000 000	5 000 000
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig - 15 %)	7 680 000		1 170 000	8 850 000
Totalt budsjett 2020	51 200 000	17 000 000	12 800 000	81 000 000
Fordeling sektor % (ekskl. eggsatsing)	67,4	22,4	10,3	100,1
Fordeling sektor % (inkl. eggsatsing)	63,2	21,0	15,8	100,0
Totalt budsjett 2019	49 200 000	17 000 000	12 800 000	79 000 000
	Totalt	Herav svin	Herav storfe	Herav sau/lam
Sektor 4-beinte dyr/rødt kjøtt	51 200 000	26 166 000	17 787 000	7 247 000

Sum for markedsaktivitet på 8,85 mill. kroner avviker fra søknaden, der det er gitt at 9,6 mill. kroner kan gå til slike aktiviteter. Dette kommer av at tilleggssatsingen på egg ikke er del av basisaktivitet eller markedsavhengig aktivitet, men er et separat prosjekt.

Landbruksdirektoratets vurdering

I fire foregående år har budsjettet til OEK ikke hatt nominell økning. For 2020 er budsjettet økt med 2 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2019, som tilsvarer en økning på 2,5 prosent. OEK ber i budsjettet for 2020 om en økning som tilsvarer en konsumprisindeks-justering opp fra foregående år, og ingen økning utover dette. Landbruksdirektoratet har ikke innvendinger på en kpi-justering, men mener samtidig at det er riktig å ikke gjøre større endringer i budsjetttrammen på nåværende tidspunkt, på grunn av den pågående gjennomgangen av opplysningsvirksomheten og samlokaliseringen av opplysningskontorene. Landbruksdirektoratet registrerer også at hele budsjettøkningen på 2,0 mill. kroner er tillagt kjøttsektoren, som medfører at for egg og fjørfekjøtt er endringen fra budsjettet for 2019 null prosent, mens for kjøtt er det en økning på 4,1 prosent. Siden kjøttsektoren har utfordringer med store lagre, kan det forsvares at denne sektoren er den som øker i bevilgning.

I Omsetningsrådets møte 20. mai 2019, sak 67/19, står følgende i punkt 4 og 5 i vedtaket:

4. "Finansieringssystemet opprettholdes i hovedsak som i dag. Opplysningskontoret for egg og kjøtt gis en basisbevilgning for 2020 på 85 prosent av dagens bevilgning.
5. I budsjettet for egg- og kjøttsektoren kan det i tillegg settes av en økonomisk ramme for kampanjepregede, kortsiktige markedsreguleringsaktiviteter. Disse midlene styres av markedsregulator ved Totalmarked som et verktøy for hurtig å gjennomføre kampanjetiltak og/eller andre tiltak for å rette opp ubalanser i markedet. For første driftsår kan dette ikke overstige 15 prosent av dagens bevilgning. Ubrukte midler fra foregående år, er overførbare, dog begrenset til nivået på foregående års bevilgning."

I punkt 4 i vedtaket gis det en basisbevilgning på 85 prosent av dagens bevilgning. Punkt 5 i vedtaket gir at det i budsjettet for egg- og kjøttsektoren i tillegg kan settes av en økonomisk ramme for kampanjepregede, kortsiktige markedsreguleringsaktiviteter. Disse kan ikke overstige 15 prosent av dagens bevilgning. Fjørfekjøtt er ikke nevnt i dette punktet, da denne sektoren ikke har markedsregulering og derfor ikke har de nevnte aktivitetene. For at vedtaket skal følges må derfor bevilgningen til hvitt kjøtt reduseres til 85 prosent av dagens bevilgning. Landbruksdirektoratet tilrår derfor en ramme for

budsjettet for hvitt kjøtt til 14,45 mill. kroner for 2020, som vist i tabellen nedenfor. I søknaden har OEK opprettholdt en ramme på 17,0 mill. kroner til hvitt kjøtt som tilsvarer dagens bevilgning.

Oversikt over kortsiktige/langsiktige markedsaktiviteter for 2020 ved 85 prosent av dagens bevilgning til hvitt kjøtt

	Storfe/svin/småfe	Kylling/kalkun	Egg	Sum
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	43 520 000	14 450 000	6 630 000	64 600 000
Tilleggssatsing egg (prosjekt)			5 000 000	5 000 000
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig - 15 %)	7 680 000		1 170 000	8 850 000
Totalt budsjett 2020	51 200 000	14 450 000	12 800 000	78 450 000

Landbruksdirektoratet registrerer at det i søknaden står at 15 prosent (gitt i ovenstående vedtaks punkt 5) tilsvarer ca. 9,6 mill. kroner. Da er det ikke tatt høyde for at 5,0 mill. kroner til egg er en ekstrabevilgning som er videreført fra tidligere år og kan ikke være del av grunnlaget for denne beregningen. Det er derfor 8,85 mill. kroner som er tilgjengelig i den økonomiske rammen for kortsiktige markedsreguleringsaktiviteter. I tillegg kommer 5,0 mill. kroner i ekstrabevilgning på egg.

Fra og med 2016 har Omsetningsrådet godkjent en ekstrasatsing på egg med 5 mill. kroner årlig. Initiativet kom fra Norsk Fjørfeleg, og formålet var å øke forbruket på norske egg med 10 prosent (fra 12,5 kg til 13,75 kg per person per år) innen utgangen av 2020. Det ble understreket at en slik satsing må være langsiktig (3-5 år) for å kunne gi varig endring i forbruk. Norsk Fjørfeleg har bedt om at det bevilges midler til fortsatt satsing i 2020 som vil være år fem i prosjektet. For 2020 er dette behovet dekket opp gjennom Nortura totalmarked sine prioriteringer knyttet til bruk av de kortsiktige midlene. 2020 vil være prosjektets femte og siste år, da det var forespeilet en varighet inntil fem år. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at det vedtas innlevering av sluttrapport der aktiviteter og resultater fra prosjektet oppsummeres.

Rødt kjøtt har hatt mye fokus i samfunnet og media i det siste, blant annet når det gjelder klima, ernæring og matsvinn. Når kjøttforbruket går ned blir det mer krevende å balansere markedet, med mindre produksjonen går ned. Nivået på produksjonen styres i hovedsak gjennom virkemidler bestemt i jordbruksavtalen. OEKs oppgave er å balansere kjøttet som allerede er i markedet. Å redusere produksjonen er ikke del av markedsbalanseringen, men må tas gjennom jordbruksoppjøret. Samtidig skal OEK være omdømmebyggende og –forvaltende aktør basert på kunnskap og kjennskap til markedene.

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket) at det skal startes en prosess hvor fire opplysningskontor beholdes, men samlokaliseres og at det settes krav til samarbeid på bestemte områder. I Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 106/19, ble rådet orientert om status i arbeidet. Omsetningsrådet er opptatt av prosessen med samlokalisering og samarbeid mellom opplysningskontorene og har uttrykt bekymring for fremdriften. Rådet har bedt om en mer oppdatert status og en detaljert tidsplan for aktiviteter og fremdrift, som legges fram for rådet i dagens møte, se egen sak.

Landbruksdirektoratet innstiller på en totalramme for OEKs budsjett for 2020 på 78,45 mill. kroner.

Saksnr.: 123/19	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Grønt - Budsjett faglige tiltak og opplysningsvirksomhet og administrasjon 2020	Saksnr.: 19/56852-2

Beskrivelse

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS), Fruktlagerinspektøren, GPS – administrasjon avsetningstiltak og Fagforum Potet søker i sum om 26 318 000 kroner til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak for 2020. Det ble bevilget 22 238 000 til de samme organisasjonene for budsjettåret 2019 når GPS sin administrasjon av avsetningstiltakene regnes inn. Landbruksdirektoratet innstiller på å tildele i alt 26 278 000 kroner, hvilket er en avkorting i søknaden fra Fagforum Potet på 40 000 kroner.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

I jordbruksavtalen 2019 har avtalepartene forutsatt at Opplysningskontoret for frukt og grønt styrkes med 4 mill. kroner.

Vedlegg

Brev av 15. oktober 2019 fra Opplysningskontoret for frukt og grønt vedlagt Kommunikasjons- og markedsplan 2020 og OFGs budsjett for 2020.

Epost av 10. oktober 2019 fra GPS ved Morten Andersen vedlagt Søknad om tilskudd til produsentrettet rådgivning for hagebruk 2020 med budsjett og virksomhetsplan for 2020.

Brev av 10. oktober 2019 fra GPS med søknad om tilskudd til GPS Avsetningstiltak og Fruktlagerinspektøren vedlagt arbeidsplan og budsjett 2020 for henholdsvis GPS avsetningstiltak og Fruktlagerinspektøren.

Brev av 17. oktober 2019 fra Fagforum Potet med Søknad om bevilgning for 2020 til Fagforum Potet vedlagt oversikt over arbeidsoppgaver og budsjett for 2020.

Forslag til vedtak

Budsjettene for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for de ulike områdene godkjennes. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak i 2020 anvendes inntil 26 278 000 kroner fordelt slik:

1. Budsjett for Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) i 2020 godkjennes og OFG kan anvende inntil 23 920 000 kroner.

Den økte satsingen bør i all hovedsak gå til norske produkter av poteter, grønnsaker, frukt og bær. Omsetningsrådet ber OFG prioritere potet på linje med andre produkter innen frukt og grønt kategorien.

2. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 910 000 kroner til produsentrettet rådgivning
3. Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 624 000 kroner til faglige tiltak
4. Fagforum Potet kan anvende inntil 180 000 kroner til faglige tiltak
5. Budsjett for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter i 2020 godkjennes og Grøntprodusentenes Samarbeidsråds kan anvende inntil 644 000 kroner til administrasjon av avsetningstiltak.
6. Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2020.

Møtebehandling

Trine Hasvang Vaag fremmet følgende forslag til endring i punkt 1 i forslag til vedtak:

1. Budsjett for Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) i 2020 godkjennes og OFG kan anvende inntil 23 920 000 kroner.

Den økte satsingen skal gå til norske produkter av poteter, grønnsaker, frukt og bær. Omsetningsrådet ber OFG prioritere potet på linje med andre produkter innen frukt og grønt kategorien.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Med denne endringen ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Budsjettene for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for de ulike områdene godkjennes. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak i 2020 anvendes inntil 26 278 000 kroner fordelt slik:

1. Budsjett for Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) i 2020 godkjennes og OFG kan anvende inntil 23 920 000 kroner.

Den økte satsingen skal gå til norske produkter av poteter, grønnsaker, frukt og bær. Omsetningsrådet ber OFG prioritere potet på linje med andre produkter innen frukt og grønt kategorien.

2. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 910 000 kroner til produsentrettet rådgivning
3. Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 624 000 kroner til faglige tiltak

4. Fagforum Potet kan anvende inntil 180 000 kroner til faglige tiltak
5. Budsjett for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter i 2020 godkjennes og Grøntprodusentenes Samarbeidsråds kan anvende inntil 644 000 kroner til administrasjon av avsetningstiltak.
6. Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2020

Grønt - Budsjett faglige tiltak og opplysningsvirksomhet og administrasjon 2020

I Jordbruksoppkjøret 2019 bestemte avtalepartene at OFG skal styrkes med 4 mill. kroner i 2020. For 2020 er det bevilget 31,4 mill. kroner til avsetningstiltak hagebruk (Jordbruksoppkjøret 2019). Omsetningsrådet har myndighet til å forvalte bevilgningen.

Omsetningsrådet vedtok en ramme til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak på 21 594 000 kroner for 2019. Rammen ble fordelt slik:

1. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) 19 920 000 kroner
2. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) 900 000 kroner
3. Fruktlagerinspektøren 624 000 kroner
4. Fagforum Potet 150 000 kroner

Videre vedtok rådet en ramme på 644 000 kroner til GPS' administrasjon av avsetningstiltak for epler og potet i 2019.

Bevilgningen på 31,4 mill. kroner skal også dekke frukt- og grøntproduktene sin andel av omsetningsavgifts-finansieringen av merkeordningen Nyt Norge og Matmerk sitt arbeid med markedsføring av økologisk mat.

Ubrukte midler fra Avsetningstiltak hagebruk tilføres fondet for omsetningsavgift hagebruk.

1. Budsjett 2020 – OFG

OFG sitt budsjett og kommunikasjons- og markedsplan ble behandlet og godkjent av styret i stiftelsen OFG den 8. oktober 2019.

Hovedpostene i OFGs regnskap for 2018, budsjett for 2019 og budsjettforslag for 2020

Kostnader	Regnskap 2018, kr	Budsjett 2019, kr	Budsjettforslag 2020, kr	Endring, kr	Endring, %
Personal og drift	8 346 330	9 700 000	9 442 000	-258 000	-2,7
Markedsaktiviteter	10 572 956	10 250 000	14 518 000	4 268 000	41,6
Sum	18 919 286	19 950 000	23 960 000	4 010 000	20,1

Budsjettforslaget innebærer en fordeling på 39 prosent til personal og drift og 61 prosent til markedsaktiviteter.

Hovedposter i OFGs budsjett

OFG har som det går frem av tabellen under omdøpt en del av hovedpostene i budsjettet. Hovedinndelingen er imidlertid sammenliknbar med tidligere inndeling. Bare fra posten «Påvirke mat- og helsekapital» er det flyttet enkelte poster over til den nye posten «Påvirkning av verdikjeden». Dette gjelder de tre NM- konkurransene; dagligvare, 5 om dagen og fastfood.

Lønnsnivået i OFG er regulert ved at man følger lønnsutviklingen i staten; alle stillingene er lagt inn i statens lønnstrinnstabell. For 2020 er det lagt inn en ramme for lønnsøkning på 3,5 prosent. Personal- og driftskostnader knyttet til skolefruktordningen dekkes av Helsedirektoratet.

Hovedposter i OFGs budsjett

	Budsjett 2019	Budsjettforslag 2020	Differanse 2020-2019
Personal	7 330 000	7 140 000	-190 000
Andre driftskostnader	2 370 000	2 302 000	-68 000
Sum personal- og driftskostnader (Langsiktige holdningskampanjer)	9 700 000	9 442 000	-258 000
Påvirke gode vaner til barn (Langsiktige produktkampanjer)	2 200 000	1 450 000	-750 000
Forbrukerkommunikasjon (Markedsundersøkelser)	4 500 000	8 350 000	3 850 000
Innsikt og analyse (Informasjonstiltak)	1 070 000	1 070 000	0
Påvirke Mat og helsekapital (Fellesprosjekter med opplysningskontorene)	1 950 000	1 853 000	-97 000
Samarbeidsprosjekter	130 000	395 000	265 000
(Trafikkskapende aktiviteter og videreutvikling av frukt.no)	400 000		
Web		500 000	100 000
Påvirkning av verdikjeden (ny post)		900 000	900 000
Sum markedsaktiviteter	10 250 000		
Sum totalt aktivitetsbudsjett		14 518 000	4 268 000
Sum personal/drift + marked	19 950 000	23 960 000	4 010 000

OFGs strategiplan for 2018 – 2021

Gjeldende strategiplan ble vedtatt av styret i OFG den 10.10.2017. OFGs forslag til budsjett og kommunikasjons- og markedsplan 2020 er utarbeidet i henhold til gjeldende strategi. I strategiplanen er visjonen til OFG:

«Frukt og grønt – naturlig til alle måltider».

OFGs formål er formulert slik: «Stiftelsen OFG har som formål å stimulere til økt totalforbruk av frisk frukt, friske bær og grønnsaker i Norge. Hovedhensikten med bruk av midlene som kommer fra jordbruksavtalen er å styrke omsetningen og forbruket av norske varer. OFG skal spre matglede og heve folks mat- og helsekapital ved å øke forbruket av frukt og grønt, og dermed bidra til en sunnere og friskere befolkning.»

OFG sitt hovedmål er at befolkningen når 5 om dagen innen 2021, som et resultat av verdikjedens arbeid. OFG sitt tilleggs-mål er å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold. Hovedmålet er i tråd med målsetningene i intensjonsavtalen mellom myndighetene og bransjen inngått i 2017 om en vekst på 20 prosent i forbruket innen utløpet av 2021.

I OFGs strategi 2018-2021 er det definert at OFG skal være den foretrukne kilden og innholdsleverandøren av mat- og helserelatert innhold knyttet til frukt og grønt. For å oppnå dette skal OFG til enhver tid ha en beskrivelse av alle frukt, bær og grønnsaker som er å få kjøpt i Norge på frukt.no. Oppskrifter relatert til grønnsaker, frukt og bær skal være tilgjengelige og synlige i google-søk. Bilder i billed databasen skal være oppdaterte og inspirerende.

Fokus for 2020 ut fra OFG sin kommunikasjons- og markedsplan 2020

I kommunikasjons- og markedsplanen for 2020 vil OFG legge ekstra vekt på sin kommunikasjon mot forbruker, i tillegg til å utfordre verdikjeden til aktivt å ta i bruk uutnyttede forbrukerbehov. OFG skal ta et initiativ for å hjelpe forbruker med bedre å forstå betydningen av et større daglig inntak av frukt og grønnsaker. Det nye kommunikasjonskonseptet, «halve tallerkenen», vil ta tak i atferdsutfordringene folk flest har, og positivt «dulte/nudge» dem til å ta grønnere valg.

OFG legger opp til et todelt initiativ:

- 1 «Halve tallerkenen» skal være kampanjekonsept for OFG; hvor man synliggjør hvor enkelte det er å la frukt og grønnsakene spille mer enn en birolle på måltidstallerkenen. Dette gir OFG også en inngang til å synliggjøre norske produkter i sesong og norske lagringsgrønnsaker på en ny og interessant måte.
- 2 Relatert til atferdsmønstrene hos forbruker, og bransjens overordnede mål, om en vesentlig forbruksøkning – ønsker OFG å utfordre alle ledd i verdikjeden til å utvikle løsninger på hvordan forbrukeren skal klare å fylle halve måltidene med frukt og grønt. 70 prosent sier ifølge OFG at de ønsker å endre kostholdet i en sunn retning – mulighetene er derfor absolutt til stede. OFG understreker at de har søkelys på ikke å være konkurransevridende. OFG ønsker å fokusere på forbrukerbehovene, og å oppfordre til at det utvikles løsninger som bidrar til at frukt og grønnsakene naturlig får en hovedrolle på tallerkenen.

OFG legger opp til at kampanjekonseptet «Halve tallerkenen» vil bli en rød tråd i kommunikasjonen for OFG på alle flater. OFG skal i 2020 fortsette sine etablerte prosjekter mot barn og sitt påvirkningsarbeid for å øke folks mat- og helsekapital. OFG legger opp til at kommunikasjonen skal skape spennende og engasjerende innganger for å fremheve de norske sesongproduktene og lagringsgrønnsakene. OFG vil arbeide faktabasert og være nøye med å opprettholde sin troverdighet og integritet hos forbruker, bransje og øvrige samarbeidspartnere.

Satsinger og omprioriteringer i OFG sitt budsjettforelegg

Som en del av avtalepartenes satsing på frukt og grønt er OFG sitt budsjett forutsatt økt med 4 mill. kroner. OFG har lagt inn en økning på 3,85 mill. kroner på posten «Forbrukerkommunikasjon». Dette skal blant annet bidra til å gjennomføre det todelt initiativet som OFG planlegger, jf. omtalen av dette over. Posten «Påvirke gode vaner til barn» er redusert med 750 000 kroner.

Under posten «Innsikt og analyse» er det satt av økte midler til Totaloversikten og 5 a Day Europe. Det er behov for å forbedre datagrunnlaget i Totaloversikten, spesielt knyttet til anvendelse av potet, men også salat og grønnsaker til industriell bearbeiding. Svinn er et annet forhold som utfordrer volumstatistikken. Her er OFG i tett dialog med Østfoldforskning. 5 a day Europe er den viktigste målingen OFG gjennomfører for å kartlegge det totale forbruket av frukt, bær og grønnsaker opp mot målet «5 om dagen». Denne målingen legger også til rette for å kunne sammenlikne forbruket i Norge og en del andre europeiske land. OFGs omdømmeundersøkelse gjennomføres annen hvert år. Undersøkelsen gjennomføres i felt i november 2019. Vi må derfor komme tilbake til resultatene av denne.

OFG vil videreføre sitt fokus mot norske produkter i sesong (inkl. lagrings sesong) og i større grad få frem produsenter i sin markedsføring.

OFG viderefører sitt arbeid med å påvirke folks mat- og helsekapital med vekt på å nå forbrukere med lav mat- og helsekapital. Familier med barn i alderen 1 – 12 år med lav og middels mat- og helsekapital prioriteres høyest i OFG sine markedsaktiviteter. Det er disse som trenger mest dytt for å kunne oppnå et sunnere kosthold. Småbarnsforeldre er ifølge OFG mer villige til å endre atferd i retning av et sunnere kosthold, samtidig som det er

viktig å få barn til å venne seg til et kosthold med mye frukt og grønt.

Samarbeid mellom opplysningskontorene

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket) at det skal startes en prosess hvor fire opplysningskontor beholdes, men samlokaliseres og at det settes krav til samarbeid på bestemte områder. Omsetningsrådet ba om at lederne for de fire opplysningskontorene følger opp vedtaket og kommer med innspill på hva de ser av muligheter og potensielle synergier på ulike områder. Opplysningskontorenes budsjettforslag for 2020 må sees i lys av dette. Arbeidet er igangsatt og ulike delprosesser vil pågå fram til sommeren 2020. En plan ble levert til Landbruksdirektoratet 16. august i år. Det har ifølge OFG ikke vært mulig å beskrive nærmere hvilke økonomiske, markedsmessige og organisatoriske konsekvenser slikt samarbeid vil ha for de ulike kontorene i budsjett for 2020.

Landbruksdirektoratets vurdering

OFG foreslår et administrasjonsbudsjett som er redusert med 258 000 kroner med størst reduksjon på personalkostnadene. Permisjonsavvikling og rekruttering av ny medarbeider først annet halvår 2020 er med på å forklare dette. Totalbudsjettet for OFG er foreslått økt med 4 010 000 kroner i tråd med avtalepartenes forutsetninger i jordbruksoppkjøret 2019. På bakgrunn av føringene fra avtalepartene foreslår Landbruksdirektoratet at det avsettes 23 920 000 kroner til opplysningskontoret for frukt og grønt for 2020. Dette er en økning på 4 mill. kroner med tillegg av 10 000 kroner i økte inntekter på OFG sitt budsjett.

Eventuell samlokalisering av opplysningskontorene i landbruket er under vurdering. Det er ikke budsjettert med noen økning i OFG sitt budsjett som en direkte følge av dette.

Landbruksdirektoratet mener at den betydelige økningen på 4 mill. kroner til OFG, som del av partenes satsing på grøntsektoren i jordbruksoppkjøret 2019, i all hovedsak bør rettes inn mot norske produkter av poteter, grønnsaker, frukt og bær. OFG legger stor vekt på kostholdsradene fra helsemyndighetene, der potet ikke lenger inngår. Økt forbruk av poteter inngår ikke i OFG sitt formål ei heller i hovedmålet, men kommer inn som et tilleggs-mål til hovedmålet. Potet inngår i OFG sin aktivitet, men altså ikke på linje med frukt og grønnsaker. Med en økning på 20 prosent i OFG sitt budsjett er det viktig at også poteter inngår på lik linje med andre produkter av frukt og grønt i de aktivitetene som OFG planlegger for 2020, f. eks. store kampanjer som «Halve tallerkenen». Direktoratet vurderer dette som mulig samtidig som kostholdsrad må ligge til grunn.

2. Budsjett 2020 – GPS, produsentretta rådgivning

GPS søker i brev av 10.10.2019 om 910 000 kroner i tilskudd til produsentrettet rådgivning hagebruk for 2020, hvorav 245 000 kroner er knyttet til markeds møtet.

GPS sin visjon er:

«Konkurransedyktig norsk grøntproduksjon gjennom samhold, markedsbalanse og økt norskandel».

Organisasjonens overordnede mål er: «Gjennom et godt samarbeid mellom produsentene å bidra til å optimalisere markedstilpasningen, sikre markedsadgangen for norske produkter og bidra til å øke norskandelen».

GPS sin aktivitet er produksjonstilpasning, markedstilpasning, prisanbefalinger og kvalitetsarbeid i grøntsektoren. Informasjonsarbeid inngår som en sentral del av GPS sine aktiviteter. GPS omfatter alle produsenter som leverer til friskkonsummarkedet, uavhengig av grossist- og kjedetilknypning. Strategiske fokusområder for GPS er markedstilpasning,

sesongoverganger, informasjon, kvalitetsarbeid og profilering av norske produkter samt kartlegging av produksjonsomfang og lagerbeholdninger.

Styringsgruppene for de ulike kulturene (22 kulturer og 26 styringsgrupper totalt) står i stor grad for den praktiske gjennomføringen av GPS sine kjerneoppgaver. En styringsgruppe er sammensatt av de kulturansvarlige produsentene fra de produsentorganisasjonene som til enhver tid er aktuelle. I tillegg kan det velges enkeltprodusenter ut fra at de er av stor betydning for den aktuelle kulturen; strategisk, volummessig eller distriktsmessig. De fleste styringsgrupper har ukentlige møter når det er sesong for den enkelte kultur. Produsentene som deltar i en styringsgruppe forutsettes å ha god oversikt over produksjonen og markedet for sin kultur og spesielt i eget omsetningssystem.

De ansatte konsulentene i GPS vil i 2020 utgjøre 3,8 årsverk. Deltakelse og fasilitering av styringsgruppemøter, reiseaktivitet for å holde kontakt med dyrkingsmiljøene i hele landet, oppfølging av produktkvalitet og informasjonsaktiviteter er oppgaver som konsulentene utfører.

Markedsmøtet som er flyttet fra Økern til Langhus er nå lagt inn under GPS sitt ansvarsområde. Markedsmøtet er et samarbeids- og informasjonsmøte for grøntprodusentene i Norge og det er kun åpent for produsenter. På basis av innsamlede forventede mengder og noteringspris i uka som gikk, målpriser, tollsatser, importpriser, lagerstatus og årstid, diskuterer Markedsmøtet markedssituasjonen og anbefaler priser for kommende uke.

Landbruksdirektoratets vurdering

Rådgivningsarbeidet som GPS utfører kommer alle produsenter som leverer frukt, bær, grønnsaker og poteter til friskkonsummarkedet til del. GPS' 26 styringsgrupper bidrar til bedre produksjons- og markedstilpasning, og at den norske grøntproduksjonen lettere kan finne avsetning i markedet.

Landbruksdirektoratet mener også at markedsmøtet bidrar positivt til å stabilisere priser og omsetning av grøntvarer i Norge.

Med bakgrunn bevilgningen avsatt i Jordbruksoppgjøret 2019 og avtalepartenes satsing for å øke produksjon og forbruk av frukt og grønt, anbefaler Landbruksdirektoratet at GPS kan anvende inntil 910 000 kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til sitt arbeid med de tiltakene som går fram av GPS' virksomhets- og tiltaksplan for 2020. Bevilgningen til dette arbeidet som GPS utfører i 2020 er 10 000 kroner større enn bevilgningen for 2019.

3. Budsjett 2020 – Fruktlagerinspektøren

Fruktlagerinspektøren har oversendt arbeidsplan og budsjett for sitt arbeid i 2020 datert 24.09.2019 vedlagt brev fra GPS av 10.10.2019. Oppgaver som utføres er blant annet sammenstilling av avlingsoppgaver, oversikter over utvikling i areal og kvantum, møter med fruktlagrene, sekretær oppgaver for foreningen Norske Fruktpakkerier, arbeid med å fremme kvalitet, lagring og pakking av frukt mm.

Kostnadsbudsjettet utgjør totalt 624 000 kroner, samme beløp som foregående år. Arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør utgjør 0,5 årsverk. Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Lønnskostnader i forslag til budsjett for fruktlagerinspektøren for 2020 er foreslått økt med 21 000 kroner fra budsjett for 2019 (5,3 prosent).

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet anbefaler at Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 624 000

kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2020. Dette er lik bevilgningen for 2019.

4. Budsjett 2020 –GPS administrasjon avsetningstiltak hagebruk

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) har i brev av 10.10.2019 oversendt arbeidsplan og budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2020. Arbeidsplanen og budsjettet for 2020 omfatter de samme typer aktiviteter som ble gjennomført av GPS – Avsetningstiltak i 2019.

Regnskap for 2018, budsjett for 2019 og forslag til budsjett for 2020 for GPS – Avsetningstiltak

Kostnader	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Endring, kr	Endring, %
Personal	234 801	251 000	246 000	-5 000	-2,0
Drift	40 992	66 000	70 000	4 000	6,1
Reiseutgifter	35 241	30 000	34 000	4 000	13,3
Prognosestjenester (graveprøver)	239 130	262 000	264 000	2 000	0,8
Innleid hjelp - kontroller	12 448	35 000	30 000	-5 000	-14,3
Sum	562 612	644 000	644 000	0	0

Nøkkeltall

Antall årsverk	0,25	0,25	0,25	0	0
Personalkostnader pr. årsverk	936 324	1 004 000	984 000	-20000	-2,0
Driftskostnader pr. årsverk	163 968	264 000	280 000	16 000	6,1
Totale kostnader pr årsverk	1 100 292	1 268 000	1 264 000	-4 000	0,3

Arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør og som administrator av avsetningstiltak på grøntområdet utgjør til sammen 0,75 årsverk. Fruktlagerinspektørens stilling utgjør 0,5 årsverk, mens administrasjon av avsetningstiltakene utgjør 0,25 årsverk. Fordelingen av årsverk mellom de to funksjonene har vært den samme i flere år og utføres nå av Leif Øye.

Lønnskostnader i budsjettet for GPS – Avsetningstiltak er foreslått redusert med 2,0 prosent fra 2019 til 2020. Budsjett for driftskostnader knyttet til administrasjon av GPS – Avsetningstiltak for 2020 er økt med 4 000 kroner fra 2019.

Avsetningstiltakene i hagebrukssektoren omfatter i dag kun tiltak innenfor epler og poteter. For epler har en årvisse tiltak i form av reguleringslagring og fabrikklevering. For poteter vil markedssituasjonen det enkelte år avgjøre om det gjennomføres tiltak. Posten Innleid hjelp – kontroller er redusert med 5 000 kroner fra budsjett for 2019. Posten vil variere med omfanget av reguleringsvirksomheten. Budsjettet for 2020 vil være tilstrekkelig til å dekke kontrolltiltak i år med normale avlinger og uten at det settes i verk reguleringsiltak på matpotet. Ved en større potetregulering vil det påløpe utgifter til kontroll for å sikre at det skjer rettmessige utbetalinger.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet tilrår at det godkjennes et budsjett på inntil 644 000 kroner for GPS – Avsetningstiltak i 2020. Dette er samme bevilgning som for 2019.

Under posten innleid hjelp er det i foreslått budsjett for 2019 tatt utgangspunkt i et normalår for frukt mht. avsetningstiltak, hvilket er et prinsipp som er fulgt tidligere. Dersom det skulle bli behov for markedsregulering i potetsektoren, eller en regulering innenfor epler ut over det normale, vil det kunne bli behov for å søke om bruk av ytterligere midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk. Av Omsetningsrådets vedtak knyttet til administrasjonsbudsjett for markedsordningen for epler og poteter for 2019 går det fram:

«Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2019.»

Landbruksdirektoratet foreslår at Landbruksdirektoratet gis fullmakt, også for 2020, til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger.

5. Budsjett 2020 - Fagforum Potet

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), Norsk Landbruksrådgivning og store deler av norsk potetbransje etablerte i 2006 Fagforum Potet. Forumet har som målsetting å sikre en markedstilpasset norsk kvalitetsproduksjon av poteter gjennom å være et effektivt og samlende kontaktledd for all potetfaglig aktivitet i Norge. Målet med Fagforum Potet er å bidra til økt verdiskaping for norske poteter. Aktivitetene organiseres av koordinatorene med støtte fra styringsgruppa. Styringsgruppa består av representanter fra både mat- og industripotetbransjen, potetprodusentene, NLR og NIBIO. Fagforum Potet drifter nettstedet www.potet.no hvor det formidles fagstoff, fagartikler og sortsinformasjon. Fagforum Potet produserer nyhetsbrev og arrangerer bransjemøter og har nå 32 samarbeidspartnere.

I 2020 vil Fagforum Potet fortsette aktiviteten som ble startet i 2019 knyttet til den globale kampanjen «Imagine a world without Potatoes». Initiativet til den toårige kampanjen kommer fra det internasjonale potetsenteret (CIP) og formålet er å øke bevisstheten om potetens gode egenskaper knyttet til utfordringer med klimaendringer og mattrygghet. Fagforum Potet er norsk deltaker og initiativtaker og har sammen med 19 av samarbeidspartnerne bidratt med kontingenten til kampanjen. De samme partnerne har nasjonalt gått sammen om å danne «Potetalliansen». Alliansens mål er å gjøre poteten mer kjent og «trendy» blant unge, gjennom å fokusere på at den er bærekraftig og sunn og anvendelig til mange spennende retter. OFG/frukt.no står sentralt i Potetalliansen og i markedsarbeidet. Fagforum Potet trekker også frem behovet for aktivitet knyttet til bransjens rammevilkår på plantehelseområdet, inkl. at potetprodusentene har gode tiltak mot skadegjørere i sin produksjon.

Fagforum Potet søker gjennom brev av 17.10.2019 om 220 000 kroner for 2020, 70 000 kroner mer enn det forumet ble tildelt for 2019.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet vurderer at Fagforum Potets søknad ligger innenfor det som det kan avsettes midler til etter formålet med bruken av midlene. Landbruksdirektoratet avsatte inntil 150 000 kroner til finansiering av Fagforum Potet for 2019.

Med bakgrunn i en vanskelig situasjon for potet knyttet til plantehelse og tilgjengelige verktøy mot skadegjørere, samt den offensiven for frukt og grønt som avtalepartene har

lagt opp til, anbefaler Landbruksdirektoratet at Fagforum Potet kan anvende inntil 180 000 kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til sitt arbeid i 2020. En bevilgning på 180 000 kroner er 30 000 kroner større enn bevilget beløp for 2019.

Landbruksdirektoratets samlede vurdering av budsjett for 2020

Fondet for omsetningsavgift hagebruk vil ved inngangen til 2020 utgjøre om lag 10 mill. kroner. I 2020 blir fondet totalt tilført bevilgede midler til avsetningstiltak hagebruk som utgjør 31,4 mill. kroner.

Med de tiltakene som er foreslått, inkludert Matmerk sine søknader til markedsføring av Nyt Norge og generisk informasjonsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk, jf. egne innstillinger (saksnr. 19/37659 og 19/37604), er det foreslått å anvende inntil 27 978 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i 2019. Tildelingen på inntil 644 000 kroner til administrasjon av markedsordningen for epler og poteter inngår i dette beløpet.

Årlige kostnader til reguleringslagring/fabrikklevering av epler har som gjennomsnitt for de tre siste åra vært i underkant av 750 000 kroner. I egen innstilling (saksnr. 19/36568) foreslår Landbruksdirektoratet å justere satsene for reguleringslagring av epler. Dersom nye foreslåtte satser legges til grunn, vil årlige kostnader til reguleringslagring/fabrikklevering kunne utgjøre i størrelsesorden 850 000 kroner. En høy epleavling i 2019 tilsier at det kan være riktig å budsjettere med 1 mill. kroner i kostnader til reguleringslagring/fabrikklevering av epler i 2020. Et eventuelt avsetningstiltak innen matpotet kommer i tillegg til dette.

Til dekning av Omsetningsrådets kostnader samt sekretariatet, er det foreslått et budsjett på 1 008 000 kroner for 2020, for belastning av fondet for omsetningsavgift hagebruk. Etter dette vil fondet i 2020 kunne øke med ca. 1,4 mill. kroner i form av ubrukte midler ($31\,400\,000 \text{ kroner} - (27\,978\,000 + 1\,000\,000 + 1\,008\,000) \text{ kroner} = 1\,414\,000 \text{ kroner}$).

Etter Landbruksdirektoratets vurdering bør netto tilførsel av fondsmidler årlig være på nivå med det som er ubrukte midler i 2020. Med en slik tilførsel av midler, er fondet først etter to til tre år så stort at det kan finansiere en markedsregulering innen matpotet av middels størrelse, tilsvarende de som ble gjennomført i 2009 og 2015.

Landbruksdirektoratet foreslår etter en samlet vurdering, at det kan benyttes inntil 27 978 000 kroner til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet fra fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2020. I dette beløpet inngår kostnader med administrasjon av avsetningstiltak i eple og matpotet.

Saksnr.: 124/19	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Korn - Budsjett Norske Felleskjøp administrasjonsgodtgjørelse 2020	Saksnr.: 19/60086-2

Beskrivelse

Norske Felleskjøp har lagt fram et budsjett på 6 494 000 kroner for administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2020. Dette er en økning på 4,1 prosent i forhold til budsjett for 2019. Forslaget er vedtatt av styret i Norske Felleskjøp 16. oktober 2019.

NFK tar forbehold om at det kan bli endringer som følge av at NFKs felleskostnader skal styrebehandles 18. desember 2019. Dette er etter møtet i Omsetningsrådet, og vil kunne medføre ny sak. Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 3-3.

Forutsetninger

At styrebehandlig av samlet budsjett for Norske Felleskjøp i 2020, som skjer 18. desember 2019, ikke medfører vesentlige endringer av fordeling av felleskostnader.

Vedlegg

Budsjettet for Norske Felleskjøps administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2020 godkjennes, og inntil 6 494 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for Norske Felleskjøps administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2020 godkjennes, og inntil 6 494 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn - Budsjett Norske Felleskjøp administrasjonsgodtgjørelse 2020

I brev av 17. oktober 2019 legger Norske Felleskjøp (NFK) fram budsjettforslag for administrasjon av markedsreguleringen i 2020. Budsjettet er godkjent av styret i NFK 16. oktober 2019.

Budsjettforslaget er på 6 494 000 kroner. Enkelte av kostnadene som inngår i budsjettet er andel av felleskostnader i NFK. Disse blir behandlet på styremøte i NFK 18. desember 2019. Landbruksdirektoratet vil bli orientert dersom det blir endringer som gir vesentlige endringer i kostnadene. Forslaget til budsjett er basert på tidligere års regnskap, inngåtte avtaler om kjøp av tjenester og bokførte kostnader per 30. september 2019. De enkelte kostnadspostene blir kort omtalt under.

Personalkostnader

I beregningen av personalkostnader er det lagt til grunn en lønnsvekst på 3,5 prosent. I tillegg kommer en økning på 182 000 kroner, tilsvarende 24,4 prosent på pensjonsforsikringer. Totale personalkostnadene blir da 3 814 000 kroner som er en økning på 149 000 kroner tilsvarende 4,1 prosent sammenlignet med 2019-budsjettet. Ordningen med firmabil er avvirket. Det er avsatt 2,8 årsverk til markedsregulering, dette er uendret fra 2019.

Driftskostnader

I budsjettet for 2020 er det avsatt 1 719 000 kroner til driftskostnader. Dette er en økning på 29 000 kroner, tilsvarende 1,7 prosent i forhold til 2019-budsjettet.

Styret

I budsjettet for 2020 er det avsatt 262 000 kroner til styrearbeid. Dette er en økning på 12 000 kroner, tilsvarende 4,8 prosent i forhold til 2019-budsjettet. Styrekostnadene påvirkes av styrets geografiske sammensetning.

Revisjon

I budsjettet for 2020 er det avsatt 55 000 kroner til styrearbeid. Dette er en økning på 20 000 kroner, tilsvarende 57,1 prosent i forhold til 2020-budsjettet. Endringen har sammenheng med skifte av revisor regnskapsfører og påfølgende oppstartskostnader.

Reisekostnader

I budsjettet for 2020 er det avsatt 132 000 kroner til dekning av reiseutgifter. Dette er en økning på 44 000 kroner tilsvarende 50 prosent i forhold til 2019-budsjettet. Endringen har sammenheng med avvikling av firmabilordningen.

Kjøp av prognosetjenester

For å kunne utføre oppgaver vedrørende markedsreguleringen er NFK avhengig av å benytte ressurser fra Felleskjøpet Agri og faglig bistand fra NIBIO. Kostnadene til prognosetjenester i 2020-budsjettet er satt til 512 000 kroner, en økning på 3 000 kroner tilsvarende 0,5 prosent i forhold til 2019-budsjettet.

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjettforslag 2020	Endring	Endring prosent
Kostnader					
Personal	3 536 502	3 665 000	3 814 000	149 000	4,1
Drift	1 623 794	1 690 000	1 719 000	29 000	1,7
Styret	237 609	250 000	262 000	12 000	4,8
Reiser	95 860	88 000	132 000	44 000	50,0
Prognose tjenester	502 358	509 000	512 000	3 000	0,6
Revisjon	28 200	35 000	55 000	20 000	57,1
Andre	-	-	-	-	-
Sum	6 024 323	6 237 000	6 494 000	257 000	4,1

Nøkkeltall					
Antall årsverk	2,8	2,8	2,8		
Utgifter personal per årsverk	1 263 036	1 308 929	1 362 143	53 214	4,2
Utgifter drift per årsverk	579 926	603 571	613 929	10 357	1,8
Totalt per årsverk	2 151 544	2 227 500	2 319 286	91 786	4,3

Landbruksdirektoratets vurderinger

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurdert dette til å være i tråd med forutsetningene for markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. NFKs forslag til budsjett for 2020 viser en økning på 257 000 kroner tilsvarende 4,1 %.

Posten som øker mest i sum er kostnad til personal. For 2020 er det i budsjettet lagt til grunn 3,5 prosent lønnsvekst på bakgrunn av prognosene for regnskap for 2019. Statistisk sentralbyrå sine tall viser tilsvarende en gjennomsnittlig forventet årslønnsvekst i 2020 på 3,5 prosent. Økningen ut over dette på 0,6 prosent, skyldes økning i pensjonsforsikringen.

Det er gjennomført skifte av både revisor og regnskapsfører. I denne sammenheng er det budsjettert med noe økte kostnader i oppstartsfasen.

Grunnet avvikling av firmabilordningen er det naturlig at det legges inn en større økning i reisekostnader enn tidligere år.

Øvrige kostnader har kun mindre justeringer.

Antall årsverk er uendret fra 2019 til 2020.

Landbruksdirektoratet anbefaler at budsjettet godkjennes.

Saksnr.: 125/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2020	Saksnr.: 19/63130-2

Beskrivelse

Tine SA søker om en budsjettramme for kostnadene ved å administrere markedsreguleringen for melk i 2020 på 9 221 300 kroner, noe som er en reduksjon på 0,3 prosent sammenlignet med budsjettet for 2019. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine datert 7. november 2019.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjett for Tine SAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2020 godkjennes, og inntil 9 221 300 kroner kan belastes fondet for omsetningsavgift på melk.

Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2020

I brev av 7. november 2019 søker Tine SA (Tine) om budsjetttramme for administrasjon av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter i 2020. Budsjettforslaget er på 9 221 300 kroner i 2020.

Tines budsjettforslag for administrasjonsgodtgjørelse på melk i 2020 vises i tabellen under. Her vises også vedtatt budsjett for 2019 og regnskapet for 2018.

Budsjettforslag Tines administrasjonsgodtgjørelse for 2020, samt budsjett for 2019 og regnskap 2018, i kroner

Kostnader	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Endring*	Endring*
	2018	2019	2020		
<i>Totale kostnader</i>					
Personal	5 559 540	5 451 010	5 422 980	-28 030	-0,5
Drift	2 539 663	2 444 370	2 477 220	32 850	1,3
Styret	725 916	752 100	770 200	18 100	2,4
Reiser	100 000	100 000	50 000	-50 000	-50,0
Revisjon	189 280	200 000	200 900	900	0,4
Prognosearbeid, drift	300 000	300 000	300 000	-	0,0
Prognosearbeid, utvikling	0			-	
Sum	9 414 399	9 247 480	9 221 300	-26 180	-0,3
<i>Nøkkeltall</i>					
Antall årsverk	6,2	5,9	5,7	-0,2	-3,4
Personalkostnader per årsverk	896 700	923 900	951 400	27 500	3,0
Driftskostnader per årsverk	409 623	414 300	434 600	20 300	4,9
Totale kostnader per årsverk	1 518 451	1 567 369	1 617 772	50 402	3,2
* Endring i forhold til budsjett 2019					

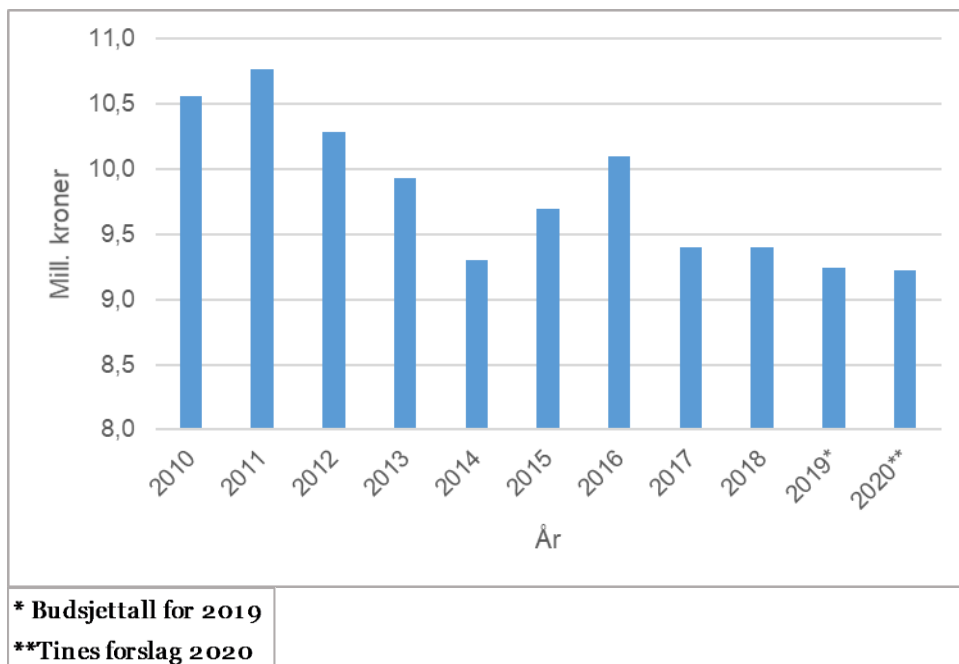
Generelt om budsjettforslaget

Forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for melk i 2020 baserer seg på:

-	Antall årsverk ved hovedkontoret og ved Tine-anlegg som er knyttet opp til arbeidet med markedsregulering
-	Gjennomsnittlige årsverkskostnader til lønn basert på regnskapstall for 2018, justert for kostnadsutvikling i 2019 og 2020
-	Gjennomsnittlige driftskostnader per årsverk er justert i for kostnadsutvikling i 2019 og 2020

I tillegg kommer forventede kostnader ved konsernstyrets arbeid med markedsregulering, reiser knyttet til markedsreguleringsoppgavene, revisjon og prognosearbeid vedrørende melkeleveransene.

Figuren under viser utviklingen i administrasjonsgodtgjørelsen for melk fra 2010-2020.

Personalkostnader

Tine forventer at arbeidet med gjennomføringen av markedsreguleringen i stor grad vil foregå som tidligere. De anslår likevel en reduksjon på 0,2 årsverk i bruk av IT-tjenester og håndteringen av industrimarkedet.

Tine har lagt til grunn en personalkostnad på 951 400 kroner per årsverk, noe som er en økning på 3,0 prosent, eller 27 500 kroner sammenlignet med budsjettet for 2019. I følge Rapporten *Rentetoppen er trolig nådd* publisert 5. september 2019 av Statistisk sentralbyrå (SSB) forventer SSB en lønnsutvikling på 3,5 prosent i 2020.

Samlede personalkostnader er i budsjettet forventet å bli 5 422 980 kroner i 2020, noe som er en reduksjon på 28 030 kroner eller 0,5 prosent sammenlignet med budsjettet for 2019.

Driftskostnader

Tine forventer en økning i de totale driftskostnadene på 32 850 kroner, eller 1,3 prosent sammenlignet med budsjettet for inneværende år. Per årsverk er det budsjettet med 434 600 kroner, som er en økning på 20 300 kroner eller 4,9 prosent sammenlignet med budsjettet for 2019. Sammenlignet med regnskapstall fra 2018 er dette en økning på 6,1 prosent.

Styret

Tine legger til grunn at 12 prosent av styret sitt arbeid er knyttet til saker som angår markedsreguleringen. De budsjetterer med at styrets arbeid vil koste 770 200 kroner i 2020. Tine legger til grunn en kostnadsutvikling fra 2018 for styrets arbeid tilsvarende

utviklingen i lønnskostnadene. Sammenlignet med budsjett 2019 er budsjettet for 2020 økt med 18 100 kroner.

Reiser

Tine foreslår et budsjett på 50 000 kroner til reiseaktivitet i 2020, noe som er en reduksjon på 50 prosent sammenlignet med budsjett for 2019. Reduksjonen skyldes flere nettbaserte møter.

Prognosetjenester

Tine utfører selv arbeidet med melkeprognoser for kumelk og geitemelk. Det er fagmiljøet som arbeider med Husdyrkontrollen og Storfedatabasen som utfører dette arbeidet. For 2020 er det lagt til grunn 300 000 kroner, som er tilsvarende budsjett for inneværende år.

Revisjon

Tine forventer at oppgavene i 2020 skal være omtrent i samme omfang som i 2019. Tine budsjetterer med 200 900 kroner til revisjon for 2020, som er en økning på 0,5 prosent fra budsjett 2019.

Landbruksdirektoratets vurdering

Forslaget til administrasjonsbudsjett for 2020 er på totalt 9 221 300 kroner. Dette er 0,3 prosent lavere enn budsjettet for 2019. For 2020 foreslår Tine økning i budsjettpostene styret, totale driftskostnader og revisjon, mens postene reiser og totale personalkostnader reduseres sammenlignet med budsjettet fra 2019. Budsjettposten prognosearbeid er uendret.

Landbruksdirektoratet registrerer at det i budsjettet er en reduksjon i antall årsverk på 0,2 og dette innebærer en reduksjon i totale lønnskostnader. Tine har lagt til grunn en lønnsvekst på 3,0 prosent i 2018 og på 3,0 prosent i 2020. Statistisk sentralbyrå forventer en lønnsvekst på 3,4 prosent i 2019 og 3,5 prosent i 2020. Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet registrerer også at driftskostnader per årsverk øker med 4,9 prosent sammenlignet med budsjettet for 2019. Sammenlignet med regnskap for 2018 er økningen på 6,1 prosent for en periode på to år.

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslag til budsjett og vurdert det til å være i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse i melkesektoren. Budsjettforslaget er i samsvar med den gjennomgangen Landbruksdirektoratet hadde med markedsregulatorne høsten 2011 om kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen, se sak 62/11 behandlet av OR i møte 13. desember 2011.

Landbruksdirektoratet anbefaler at budsjettet godkjennes.

Saksnr.: 126/19	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2020	Saksnr.: 19/63439-4

Beskrivelse

Nortura søker om administrasjonsgodtgjørelse for 2020 på 20 497 127 kroner, fordelt med 15 717 460 kroner for kjøtt og 4 779 667 kroner for egg. Dette innebærer en økning på 9,2 prosent og 3,3 prosent for henholdsvis kjøtt og egg.

Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Forskrift 2005-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 6. november 2019.

Forslag til vedtak

1. Budsjettet for Norturas administrasjon av markedsreguleringen i kjøttsektoren i 2020 godkjennes, og inntil 15 717 460 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift på kjøtt.
2. Budsjettet for Norturas administrasjon av markedsreguleringen i eggsektoren i 2020 godkjennes, og inntil 4 779 667 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift på egg.

Møtebehandling

Omsetningsrådet stiller spørsmål ved om fraktkostnadene til nedskjæringsforsøk ved pilotanlegget skal dekkes av omsetningsavgiften. Det er også private aktører som leverer til pilotanlegget, og disse skal eventuelt få kostnadene dekket på lik linje med Nortura. Det stilles også spørsmål ved om det er bonden via omsetningsavgiften eller industrien som skal betale for dette, da begge drar nytte av nedskjæringsforsøkene.

Vedtaket angående dette utsettes og blir behandlet i en ny sak i 2020. Fraktkostnadene til nedskjæringsforsøk ved pilotanlegget på 350 000 kroner tas derfor ut av vedtaket.

Med dette ble vedtaket enstemmig vedtatt.

Vedtaket

1. Budsjettet for Norturas administrasjon av markedsreguleringen i kjøttsektoren i 2020 godkjennes, og inntil 15 367 460 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift på kjøtt.
2. Budsjettet for Norturas administrasjon av markedsreguleringen i eggsektoren i

2020 godkjennes, og inntil 4 779 667 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift på egg.

Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2020

Nortura har i brev datert 6. november 2019 oversendt forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for 2020. Budsjettforslaget har en ramme på 20 497 127 kroner, fordelt på henholdsvis markedsreguleringen for kjøtt med 15 717 460 kroner og markedsreguleringen for egg med 4 779 667 kroner.

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt i 2020, samt regnskap 2018 og budsjett 2019.

KJØTT	2018	2019	2020	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Lønn	7 135 824	7 808 624	8 740 299	931 675	11,9
Drift	3 710 673	4 705 789	5 210 993	505 204	10,7
Styret	1 195 774	1 239 872	1 166 558	-73 314	-5,9
Reiser	52 589	156 270	108 610	-47 660	-30,5
Revisjon	135 000	136 000	141 000	5 000	3,7
Andre kostnader	350 000	350 000	350 000	-	-
Sum	12 579 860	14 396 555	15 717 460	1 320 905	9,2

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

NØKKELTALL KJØTT	2018	2019	2020	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Antall årsverk	8,5	8,5	8,7	0,2	2,4
Lønnskostn. per årsverk	840 398	919 635	1 009 156	89 521	9,7
Driftskostn. per årsverk	641 154	775 872	805 584	29 712	3,8
Totale kostn. per årsverk	1 481 552	1 695 508	1 814 740	119 232	7,0

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for egg i 2020, samt regnskap 2018 og budsjett for 2019.

EGG	2018	2019	2020	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Lønn	2 815 811	3 017 324	3 052 112	34 788	1,2
Drift	1 084 503	1 122 893	1 241 938	119 045	10,6
Styret	298 944	309 968	291 640	-18 328	-5,9
Reiser	130 551	93 836	106 977	13 141	14,0
Revisjon	83 500	84 000	87 000	3 000	3,6
Sum	4 413 309	4 628 021	4 779 667	151 646	3,3

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

NØKKELTALL EGG	2018	2019	2020	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Antall årsverk	3,3	3,3	3,2	-0,1	-3,0
Lønnskostn. per årsverk	840 792	900 963	930 806	29 843	3,3
Driftskostn. per årsverk	477 008	480 949	526 854	45 905	9,5
Totale kostn. per årsverk	1 317 799	1 381 911	1 457 660	75 749	5,5

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

For kjøtt og egg viser budsjettforslaget en økning i budsjett fra 2019 til 2020 på henholdsvis 9,2 og 3,3 prosent.

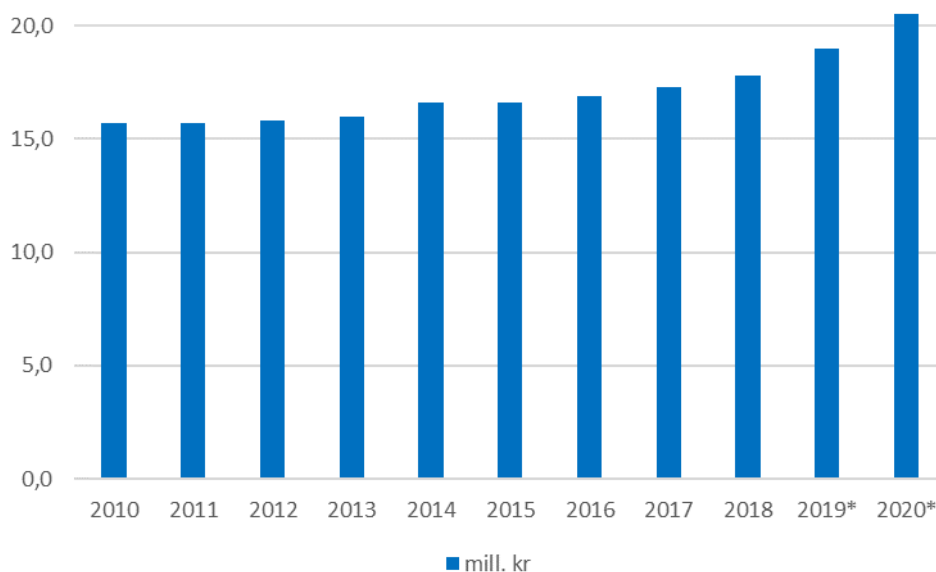

Generelt om søknaden

Nortura SA baserer forslag for administrasjonsgodtgjøring for 2020 for kjøtt og egg på samme opplegg som for de siste år med et samlet oppsett for kjøtt og egg. Beregningene bygger i stor grad på felles forutsetninger. Fellesavdelinger som totalmarked, regnskap, lønning, sentralbord, personal og konserndirektør har oppgaver både for kjøtt og egg. Kostnader fra disse avdelingene må deretter fordeles på de ulike fondene for kjøtt og egg. Andre avdelinger retter seg direkte mot enten kjøtt eller egg.

Det har vært effektivisering av arbeidet med markedsreguleringen. Det har bakgrunn i endrede arbeidsmetoder, fusjon og personalendringer. Fra 2006 til 2020 er antall årsverk for å gjennomføre markedsregulering redusert fra 17,0 til 11,9. Det er imidlertid budsjettert med 0,1 årsverk mer i 2020 sammenlignet med 2019.

Utvikling i administrasjonsgodtgjørelse for kjøtt og egg 2010-2020

Avdelinger med oppgaver for både kjøtt og egg

Totalmarked kjøtt og egg

Avdeling Totalmarked har 9,1 årsverk, hvorav 8,2 årsverk (90 prosent) er knyttet til markedsregulering, hvorav igjen 0,8 årsverk (10 prosent) er knyttet til egg og 7,4 årsverk (90 prosent) knyttet til kjøtt. Kostnadene er beregnet til 13 626 114 kroner.

Fra 01.07.09 ble volummodellen etablert som markedsordning for storfe, og fra 01.07.13 er tilsvarende egg og lam omfattet av volummodellen. Arbeidet går ut på utarbeidelse av grunnlagsdokumenter, informasjon og opplæring om markedsordningene. Dette er integrert i avdelingens oppgaver. Fra 2017 utfører ikke Totalmarked melkeprognoser, men det er nødvendig med samarbeid med Tine som grunnlag for prognose for storfekjøtt.

I likhet med tidligere er det i tillegg lagt inn i budsjettet kjøp av 2 årsverk fra Animalia til råvarekontroll og fysisk oppfølging av reguleringslagrene, samt forsøks- og kalkyleskjæring i forbindelse med de pris- og råvarespesifikasjonsoppgaver Nortura har som markedsregulator.

Både drift- og lønnskostnader øker mer fra 2019 til 2020 enn hva som har vært tilfellet de siste årene.

I fjor var det en betydelig engangsinvestering i pilotanlegget for nedskjæring (innkjøp av terminaler) på 561 000 kroner. Det betyr at økningen i driftskostnader fra 2019 til 2020 i realiteten er større enn de ca. 625 000 kroner som framgår av tabellene over.

Økning av driftskostnader er i hovedsak knyttet til implementering av nytt datasystem, SAP, i Nortura. Dessuten har alle avdelinger i Nortura lokalisert på Løren, fått økt husleie etter en samlet gjennomgang av fakturering fra ekstern huseier.

På e-post opplyser Nortura dessuten at det er økte fraktkostnader i tilknytning til felles nedskjæringsforsøk ved pilotanlegget. Tidligere har Nortura dekket mye av innfraktkostnadene for slakt til nedskjæringsforsøk på egen regning. Dette er imidlertid slakt som inngår i fellesforsøk, som derfor bør dekkes av omsetningsavgiften. Det er 350 000 kroner som er budsjettert til dette i driftskostnadene.

Bemanningen i Nortura Totalmarked blir noe endret i 2020, da medarbeidere pensjoneres og slutter i avdelingen. Rekruttering av nyansatte medfører høyere årsverkskostnad. På telefon opplyser Totalmarked at to «rimelige årsverk» vil bli erstatt av to med høyere lønn. En ansatt med kompetanse på eksport slutter og denne kompetansen ivaretas med et halvt årsverk innleid kompetanse for å forestå eksporten fram til reguleringseksporten avvikles. Man velger å leie inn denne kompetansen til en høyere pris enn ordinær lønnskostnad. Når reguleringseksporten opphører fra 2021, planlegges det en reduksjon på 0,5 årsverk, altså tilsvarende den kapasiteten som er planlagt innleid i 2020.

Regnskapsavdelingen

For regnskapsavdelingen er kostnadene fordelt på grunnlag av bilagsmengde for de ulike avdelinger. Andelen knyttet til markedsregulering er i budsjettet for 2020 beregnet til 1,4 årsverk, og kostnadene til 1 391 566 kroner. Antall årsverk i regnskapsavdelingen tilknyttet Nortura Totalmarked er økt med 0,2 som følge av at oppgaver med markedsregulering av kjøtt er overflyttet til regnskap fra Totalmarked. 55 prosent av kostnadene knyttet til markedsregulering på regnskapsavdelingen er for oppgaver relatert til kjøtt.

For egg er mye av rapportering for markedsreguleringen knyttet til regnskapsavdelingen, mot at det for kjøtt er organisert til Totalmarked. 45 prosent av kostnadene på regnskapsavdelingen som er tilknyttet markedsregulering er ført på egg.

Internservice

I budsjettet har Nortura samlet funksjoner fra lønningskontor, personalavdeling, sentralbord, intern post, rekvisita og kantine. I hver av disse avdelingene utgjør arbeidet med markedsreguleringen en liten andel, og det er rasjonelt å se disse administrative enhetene i sammenheng.

Det er beregnet at andelen knyttet til markedsregulering utgjør 0,3 årsverk. Samlede kostnader for regulering i enheten er 457 344 kroner.

Konserndirektør / direktør for bransje og marked

Ansvar for markedsreguleringen ligger hos konserndirektør med ansvar for forretningsområdet Råvare og medlem/ Visekonsernsjef. Samtidig ble det i 2016 gjennomført en omorganisering ved ansettelse av en direktør felles for Totalmarked, Animalia (skilt ut som eget selskap fra januar 2019) og Opplysningskontoret. Siden 2017 har administrasjonsgodtgjørelsen dekket 1/4 årsverk for direktør og 0,1 årsverk for konserndirektør.

Med budsjettet for 2020 søker Nortura om 831 453 kroner for konserndirektør og direktør bransje og marked.

Styret

I budsjett har andelen markedsregulering siden 2008 vært beregnet til å utgjøre 30 prosent av arbeidet i styret i Nortura SA. I 2011 ble andelen bekreftet ved vurdering av Landbruksdirektoratet. Nortura foreslår at styrets arbeid med markedsregulering videreføres på 30 prosent for 2020.

Kostnadene med styret uten årsmøte og reiser er 4 860 660 kroner inkludert fraværsgodtgjørelse. 30 prosent av dette utgjør 1 458 198 kroner og legges til markedsreguleringen.

Kostnadene for internservice, konserndirektør og styret er fordelt 20 / 80 mellom egg og kjøtt.

Avdelinger med oppgaver for bare kjøtt

Ingris

Tilbakemelding fra produsentene gjennom Ingris Web er et viktig punkt for å kvalitetssikre prognosen. For å sikre rask tilbakemelding fra produsent er det nødvendig å premiere oppslutning. Kostnaden var 300 000 kroner i minst 10 år og ble oppjustert i 2017 til 350 000 kroner. Nortura søker om 350 000 kroner også for 2020.

Avdelinger med oppgaver bare for egg

For egg er arbeidet med konkrete tiltak innen markedsreguleringen delt på noe flere avdelinger enn for kjøtt. På grunn av ny intern omorganisering er det justering av fordelingen av arbeidet med markedsregulering mellom avdelinger som medførte effektivisering.

Avdeling vareforsyning har fra 2020 ikke lenger oppgaver innen markedsreguleringen. 0,1 årsverk overføres til avdeling felles drift egg og gir en effektivisering på 0,1 årsverk for administrasjon markedsreguleringen av egg.

Divisjon drift – avdeling egg

Avdelingen har ansvar for egghåndteringen i Nortura. Arbeidet knytter seg også til mottak og forsyning av egg ut av Nortura. Fra 2016 og videre i 2020 er stillinger med markedsregulering for egg flyttet og samordnet både fra avdelingene vareforsyning og Eggproduktfabrikk, og det gir en effektivisering av logistikkvirksomheten for egg og eggproduktvirksomhet. Det er beregnet at 0,8 årsverk på avdelingen er knyttet til markedsreguleringen. Kostnadene beregnes til 1 081 582 kroner.

Nortura Eggprodukter

Eggproduktfabrikken er trukket sterkt inn i markedsreguleringen av egg, og har oppgaver med markedsregulering på 0,2 årsverk. Det inkluderer skillevirksomheten, mottak av overskuddsegg fra uavhengige eggpakkerier samt oppfølging av lagring. På grunn av samordning av logistikkfunksjonen for egg, er totalt antall årsverk for markedsregulering på eggproduktfabrikken nedjustert fra 2019. Kostnadene beregnes til 308 529 kroner.

Lokalt arbeid

Desentralisering av markedsregulering egg gir oppgaver på eggpakkeriene. Administrasjonsgodtgjøringen inkluderer lokalt arbeid med håndtering av egg samt rapportering som er satt til 0,7 årsverk. Kostnadene beregnes til 764 341 kroner.

Tabellene nedenfor oppsummerer budsjettforslaget fordelt på kjøtt og egg.

Norturas budsjetterte administrasjonskostnader for 2020 fordelt på egg og kjøtt

	Årsverk	Tot. egg og kjøtt	Andel kjøtt, %	Kostnader kjøtt	Andel egg, %	Kostnader egg
Totalmarked	8,2	13 626 114	90	12 263 503	10	1 362 611
Regnskapsavdelingen	1,4	1 391 566	55	765 361	45	626 205
Internservice	0,3	457 344	80	365 875	20	91 469
Konserndirektør	0,1	831 453	80	665 162	20	166 291
Direktør bransje og marked	0,25		80	-	20	-
Styret		1 458 198	80	1 166 558	20	291 640
Ingris Web		350 000	100	350 000	-	-
Vareforsyning	0		-	-	100	-
Div. drift avd. egg	0,8	1 081 582	-	-	100	1 081 582
Nortura Eggprodukter	0,2	308 529	-	-	100	308 529
Lokalt arbeid	0,7	764 341	-	-	100	764 341
Revisjon		228 000		141 000		87 000
Totalt	11,95	20 497 127		15 717 460		4 779 667

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas budsjettforslag for 2020 er på 20 497 127 kroner. Det er en økning på 1 472 551 kroner sammenlignet med vedtatt budsjetter for 2019. Trekker man fra engangsinvesteringen på 561 000 kroner til pilotanlegget for nedskjæring i 2019-budsjettet, er økningen på 2 033 551 kroner, eller 10,7 prosent.

Det bemerkes at lønn- og driftskostnader er budsjettert å øke betydelig, mens kostnader til f.eks. styret og reiser er budsjettert med en reduksjon.

Landbruksdirektoratet har noen kommentarer til budsjettet for kjøtt, hvor det er budsjettert med en økning på 9,2 prosent. Med tanke på engangsinvestering på 561 000 kroner i sin helhet tilskrives fondet for kjøtt, så var økningen i budsjetterte administrasjonskostnader fra 2019 på 1 881 905 kroner tilsvarende 13,6 prosent. Korrigert for ny innfraktkostnad i 2020 på 350 000 kroner, se under, blir netto økning fra 2019 til 2020 1 531 905 kroner, tilsvarende 10,6 prosent.

I lønnsbudsjettet ligger en økning på 9,7 prosent per årsverk og en økning i totale lønnskostnader med 11,9 prosent. Dette er høyt sammenlignet med SSBs prognoser som tilsier en lønnsvekst i 2020 på 3,5 prosent. Til sammenligning er det lagt til grunn en lønnsøkning hos Norske Felleskjøp på 3,5 prosent og Tine har lagt til grunn en økning i personalkostnader tilknyttet markedsreguleringen på 3,0 prosent.

Nortura begrunner økningen i lønnskostnader med nyansettelser. Det er gjort to nyansettelser til en høyere lønnskostnad enn de to årsverkene som erstattes. I tillegg er det leid inn 0,5 årsverk knyttet til reguleringseksport, som planlegges bort i 2021. Landbruksdirektoratet finner derfor Nortura forklaringer på økningen plausibel.

Driftskostnadene har også økt betydelig på kjøtt. En stor del av økningen kan tilskrives innfrakt av kjøtt til fellesforsøk. Slik Landbruksdirektoratet forstår det, har innfrakt til fellesforsøk mer karakter av faglige tiltak enn administrasjonskostnader, og mener at det neste år bør vurderes om budsjettet for administrasjon er riktig budsjett. Kostnadsøkninger utover dette er bl.a. husleie, og korrigert for fraktkostnader, er kostnadsøkningen 3,3 prosent.

For egg er det en liten rasjonalisering med en reduksjon på 0,1 årsverk og 3,3 prosent

økning i kostnader. Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til budsjettforslaget for egg.

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurderer det til å være i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse på kjøtt- og eggsektoren. Landbruksdirektoratet anbefaler at forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse til Norturas godkjennes.

Saksnr.: 127/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Finansiering av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - budsjett 2020	Saksnr.: 17/28102-5

Beskrivelse

Det vises til møte i Omsetningsrådet 22.12.2017 hvor Omsetningsrådet ga Landbruksdirektoratet fullmakt til å belaste fondet for omsetningsavgift på melk inntil 30 mill. kroner eksl. mva. for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk. Landbruksdirektoratet skal fremme budsjett for belastning av fondet det enkelte år.

Forbruk i 2019 er lavere enn forventet grunnet forsinket oppstart. Estimert forbruk for 2019 var 9,9 mill. kroner eks. mva., men er nå anslått til 2,8 mill. kroner eks. mva. Som en følge av dette kan avslutning av prosjektet bli noe forsinket, fra mai 2021 til noe inn i 2022.

Prosjektet går inn i utviklingsfasen fra 2020. Da økes bemanningen hos leverandøren og budsjettbehovet økes tilsvarende. Budsjettbehov for 2020 er 18 mill. kroner eks. mva.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 4 jf. § 3 siste ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

For å bidra til risikoreduksjon ber Omsetningsrådet Landbruksdirektoratet om å foreta en risikovurdering av prosjektet. Dette begrunnes med at det er viktig å holde prosjektet innenfor budsjettets satte rammer. For å oppnå dette bør det vurderes hva som er de største risikoene og hvilke tiltak som kan bidra til risikoreduksjon.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å belaste fondet for omsetningsavgift på melk inntil 22,5 mill. kroner for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk i 2020.

Finansiering av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - budsjett 2020

Det vises til møte i Omsetningsrådet 22.12.2017 hvor Omsetningsrådet ga Landbruksdirektoratet fullmakt til å belaste fondet for omsetningsavgift på melk inntil 30 mill. kroner eks. mva. for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk.

Landbruksdirektoratet skal fremme budsjett for belastning av fondet det enkelte år.

Landbruksdirektoratet legger med dette fram forbruk og status for prosjektet i 2019 og forslag til budsjett for 2020, samt prognose for 2021.

Direktoratet har i 2019 gjennomført minikonkurranse mellom direktoratets to rammeavtaleleverandører på utvikling. Visma vant konkurransen mellom leverandørene og kontrakt ble signert i juni 2019. Gjennomføring av konkurranse og oppstart prosjekt ble noe utsatt i forhold til opprinnelig plan. Dette skyldes høy aktivitet i direktoratet og høy belastning på sentrale ressurser. Framdrift og forbruk i 2019 er justert etter det.

Prosjektorganisasjonen er etablert hos direktoratet og hos vår leverandør. Prosjekteier er direktør i Avdeling for landbruksproduksjon. Intern styringsgruppen består av seksjonssjef fra IT og økonomi, og seksjonssjef for seksjon produksjonsregulering som også er leder. Den eksterne styringsgruppen består i tillegg av representant fra vår leverandør. Prosjektet og prosjektgruppen ledes av prosjektleder fra seksjon for IKT. Prosjektgruppen består av ansatte fra seksjon produksjonsregulering. Det er i tillegg etablert en intern referansegruppe, og det vil bli etablert en ekstern referansegruppe, bestående av brukere og andre interessenter. Leverandøren er bemannet opp med prosjektleder og nødvendige prosjektressurser. Leverandøren sitter samlokalisert med direktoratets prosjektgruppe.

Prosjektet er delt inn i en innledende spesifikasjons- og planleggingsfase og en påfølgende utviklingsfase. Prosjektet er nå inne i den første fasen som skal avsluttes i februar 2020. Utviklingsfasen startes opp umiddelbart etter at spesifikasjons- og planleggingsfasen er gjennomført. Utviklingsfasen er planlagt gjennomført over en toårs periode fra februar 2020 og ut 2021. Det er mulig at utviklingen strekker seg noe inn i 2022, hvilket betyr et avvik fra opprinnelig plan, som var ferdigstilling til mai 2021.

Prosjektet er godt i gang. Det er godt samarbeid med leverandør, og direktoratet er fornøyd med valgt leverandør og kvalitet på arbeidet. Framdriften er akseptabel. Risiko i prosjektet følges opp regelmessig.

Forbruk i 2019

Forbruk i 2019 er lavere enn forventet grunnet forsinket oppstart. Estimert forbruk for 2019 var 9,9 mill. kroner eks. mva. For 2019 forventes det et forbruk på 2,8 mill. kroner eks. mva.

Budsjett for 2020 og prognose for 2021

Etter den innledende spesifikasjons- og planleggingsfasen i 2019, går prosjektet inn i utviklingsfasen fra 2020. Da økes bemanningen hos leverandøren og budsjettbehovet økes tilsvarende.

Budsjettbehov for 2020 er 18 mill. kroner eks. mva.

De resterende 9,2 mill. kroner eks. mva. forventes brukt i 2021. Avhengig av faktisk framdrift i 2020 og 2021, kan det være at noe av kostnadene forskyves til 2022, som

tidligere nevnt.

Saksnr.: 128/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Dekning av administrasjonskostnader for kvoteordningen for melk i 2020	Saksnr.: 19/61490-1

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet legger med dette frem forslag til budsjett for administrasjon av kvoteordningen for melk i 2020.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 4.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner en godtgjørelse på 11 140 011 kroner over fondet for omsetningsavgift for melk (overproduksjonsavgiftsmidler) til dekning av Landbruksdirektoratets kostnader for administrasjonen av kvoteordningen for melk i 2020. Administrasjonskostnadene utgiftsføres i Landbruksdirektoratets regnskap og faktureres Omsetningsrådet to ganger pr. år, medio juni og medio november.
2. Omsetningsrådet godkjenner at det avsettes 50 000 kroner til revisjon av årsregnskapet 2019 for kvoteordningen for melk.

Melk - Dekning av administrasjonskostnader for kvoteordningen for melk i 2020

Landbruksdirektoratet er pålagt et inntektskrav i henhold statsbudsjettet. Landbruksdirektoratet finansieres direkte over statsbudsjettet, men er i tillegg pålagt å ha et inntektskrav fra Omsetningsrådets midler.

I Regjeringens forslag til budsjett har Landbruksdirektoratet et inntektskrav for 2020 på 44 363 000 kroner, jf. Prop. 1 S for Landbruks - og matdepartementet (2019 – 2020) Post 1 gjelder «Posten gjeld driftsinntekter som Landbruksdirektoratet har i samband med mellom anna sekretariatet for Omsetnadsrådet, styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukt og Utviklingsfondet for skogbruket, administrasjon av ulike fond, prisutjæmningsordninga og kvoteordninga for mjølk. Inntekter frå gebyr blir òg førte på posten.»

Videre i proposisjonen er det lagt til grunn en bruttoøkning på 3,2 prosent i forhold til 2019. Landbruksdirektoratet er pålagt innsparing på 0,5 prosent av dette, slik at reell økning i budsjett for 2020 er på 2,7 prosent. Dette tilsvarer en administrasjonsgodtgjørelse for kvoteordningen for melk på 11 140 011 kroner for 2020. Også i budsjett for 2019 ble det lagt inn en tilsvarende effektivisering på 0,5 prosent.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt når denne saken behandles i Omsetningsrådet. Det tas derfor forbehold om endringer som følge av dette.

Hjemmel for at fondet for omsetningsavgift på melk skal dekke administrasjonen av kvoteordningen for melk

Kvoteordningen for melk (FOR 20 11- 12- 23 nr. 1502) er hjemlet i lov til å fremja omsetnaden av jordbruksvaror (heretter kalt Omsetningsloven) (LOV 1936 - 07 - 10 nr. 06). Lovens § 5 a gir utøvende myndighet rett til "å leggje ei avgift på omsetnaden av mjølk" (overproduksjonsavgift) ved iverksetting av "produksjonsregulerande tiltak" (melkekvoter).

Omsetningsloven § 4 viser til § 3 siste ledd og slår fast at de utgiftene staten har ved å kreve inn og administrere avgiftsmidler, skal dekkes av avgiftene som omsetningsloven gir hjemmel til å kreve inn. Kvoteordningen for melk blir i omsetningsloven direkte knyttet til overproduksjonsavgiften. Administrering av kvoteordningen innebærer derfor samtidig administrering av overproduksjonsavgiften, og følgelig skal utgifter til dette dekkes av avgiftsmidlene. Tabell 1 viser utviklingen av overproduksjonsavgift som er innkrevd fra 2006 til og med 2018.

Tabell 1: Utvikling i innkrevd overproduksjonsavgift, 2006-2018.

År	Overproduisert (mill. liter)	Overproduksjonsavgift (mill. kroner)
2006	19,3	59,7
2007*	0,3	0,9
2008	8,6	27,5
2009	19,7	62,9
2010	15,5	49,7
2011	12,6	40,2
2012**	0	0
2013	12,9	41,4
2014	25,8	82,7
2015	18,9	60,6
2016	15,6	65,7
2017	12,9	62,0
2018	5,7	27,4

*Kvoteåret for melk ble flyttet. Midlertidig fritak fra overproduksjonsavgift på kumelk i januar og februar 2007.

**For kvoteåret 2011/2012 bestemte Landbruks- og matdepartementet at overproduksjonsavgiften skulle fastsettes til 0 kroner per liter kumelk. I 2012 ble det kun innkrevd overproduksjonsavgift for geitemelk. Dette utgjorde 424 355,20 kroner (259 270 liter).

Gebyrinntekt fra salg av melkekvote fra staten

Landbruks- og matdepartementet forutsetter at Landbruksdirektoratet har gebyrinntekter ved salg av kvote. I 2019 ble det ikke solgt ut igjen verken ku- eller geitemelkkvote fra staten. Dette innebærer ingen gebyrinntekter for 2019. På grunn av nedskalering av melkeproduksjonen, vil det også i 2020 bli inndratt ku- og geitemelkkvote, derfor er det ikke budsjettert med gebyrinntekter for 2020.

Forvaltningen av kvoteordningen for melk

Landbruksdirektoratet foreslår i tråd med Regjeringens Prop. 1 S (2019–2020) en budsjetteramme på 11 140 011 kroner for administreringen av kvoteordningen i 2020. Hovedtyngden av bevilgingen benyttes til faglige oppgaver som saksbehandling, utredninger og utvikling. Administrasjon av kvoteordningen for melk består i hovedsak av følgende oppgaver:

- Beregning av grunnkvote og disponibel kvote for hvert enkelt kvoteår
- Behandle ulike typer søknader som angår kvoteordningen
- Gjennomføre årlig omsetningsrunde for melkekvote (kjøp, salg og leie)
- Veiledning overfor melkeprodusenter, ytre forvaltning, meierier m.fl.
- Utredninger, analyser, statistikk og rådgivning
- Kontroll

Det er kun Landbruksdirektoratet som forvalter kvoteordningen for melk, ingen andre ytre etater deltar i forvaltningen. Dette medfører en effektiv administrering, men også at ordningen er svært sårbart når det gjelder kompetanse.

Revisjon av regnskapet for kvoteordningen for 2019

Landbruksdirektoratet foreslår at det avsettes 50 000 kroner til revisjon av regnskapet for 2019 for kvoteordningen for melk.

Saksnr.: 129/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Dekning av Omsetningsrådets administrasjonskostnader for 2020	Saksnr.: 19/59718-1

Beskrivelse

Forslaget til administrasjonsbudsjett for 2020 for Omsetningsrådet er todelt og består av en rammebevilgning for sekretariatsdelen og en fleksibel del som dekker faktiske påløpte driftskostnader for rådet. Sekretariatsdelen og driftskostnadene fordeles på fondene etter fastsatt nøkkel. Det foreslås en budsjettramme på 12 405 445 kroner for sekretariatsoppgavene. Videre foreslås 2 000 000 kroner til dekning av løpende driftskostnader, herunder 0,5 mill. kroner til Landbruksdirektoratet for ekstra ressursbruk til arbeidet med gjennomgangen av Omsetningsrådets regelverk og ordninger.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 4.

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med instilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner en budsjettramme på 12 405 445 kroner over omsetningsavgiftene til dekning av administrasjonsgodtgjørelse til Landbruksdirektoratet for sekretariatsoppgaver i 2020. Godtgjørelsen overføres Landbruksdirektoratet to ganger per år, medio juni og medio november. Direktoratet gis fullmakt til å endre rammen i samsvar med eventuelle endringer som følge av Stortingets behandling av statsbudsjettet.
2. Omsetningsrådet godkjenner en budsjettramme på 2 000 000 kroner over omsetningsavgiftene til dekning av andre kostnader ved drift av Omsetningsrådet i 2020.
3. Fordelingen mellom de enkelte fondene blir gjort i samsvar med budsjettvedtak i Omsetningsrådet for 2010.

· Melk	26 %
· Kjøtt	23 %
· Egg	23 %
· Fjørfe kjøtt	7 %
· Hagebruk	7 %
· Korn	11 %

· Pelsdyrskinn 3 %

Dekning av Omsetningsrådets administrasjonskostnader for 2020

Omsetningsrådets administrasjonsbudsjett er todelt. En fast del (ramme), som dekker godtgjørelse til Landbruksdirektoratet for sekretariatetsoppgaver, og en fleksibel del som dekker faktiske påløpte kostnader for rådet. Innledningsvis gis en kort historisk oversikt.

Historikk

Foreliggende oppsett med todelt administrasjonsbudsjett ble innført fra og med 2004. Det innebar at bevilgningen til direktoratet (daværende SLF) kun skulle dekke rene sekretariatsoppgaver. Øvrige kostnader for Omsetningsrådet, som honorarer, reise- og møtekostnader, revisjon og produksjon av årsmelding, ble belastet omsetningsavgiftene direkte og etter påløpte kostnader.

Utvikling i Omsetningsrådets administrasjonskostnader i perioden 2001 – 2020, ekskl. kvoteordningen på melk. Årene 2019 og 2020 er budsjett – øvrige tall er regnskap (i 1000 kr)

År	SLF/Landbruksdirektoratet	Direkte drifts-	Totale	
	1000 kroner			Endring i %
2001	7 335		7 335	
2002	8 070	4,3	8 070	
2003	8 690	3,9	8 690	
2004	7 635	3,5	1 704	9 339
2005	7 895	3,4	959	8 854
2006	8 148	3,2	1 035	9 183
2007	8 458	3,8	1 144	9 602
2008	8 813	4,3	1 064	9 877
2009	9 192	4,3	1 007	10 199
2010	9 486	3,2	1 024	10 510
2011	9 780	3,1	916	10 696
2012	10 083	3,1	1 024	11 107
2013	10 417	3,3	1 210	11 627
2014	10 782	3,5	1 192	11 974
2015	11 083	2,8	1 092	12 176
2016	11 338	2,2	1 137	12 475
2017	11 565	2,0	1 850	13 415
2018	11 796	2,2	3 441	15 237
2019	12 079	2,4	2 440	14 519
2020	12 405	2,7	2 000	14 405

Fra 01.07.2007 ble kostnadene knyttet til administrasjon av kvoteordningen for melk flyttet fra Prisutjevningsordningen for melk (PU) til fondet for omsetningsavgift for melk. I tildelingsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) datert 15. februar 2007, kap. 4143 post 1 driftsinntekter, skriver LMD blant annet at kostnader for forvaltning av kvoteordningen for melk skal dekkes av overproduksjonsavgiften. Administrasjonsgodtgjørelsen for kvoteordningen på melk legges fram for OR som egen sak

Administrasjonskostnader

Administrasjonsgodtgjørelse til Landbruksdirektoratet – Rammebevilgning for 2020

I Regjeringens forslag til budsjett for Landbruks- og matdepartementet (LMD) for 2020, Prop. 1 S (2019–2020), har Landbruksdirektoratet et inntektskrav på 44 363 000 kroner. Posten gjelder driftsinntekter som Landbruksdirektoratet har knyttet til bl.a. sekretariatet for Omsetningsrådet, Styret for fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Utviklingsfondet for skogbruket, administrasjon av ulike fond, prisutjevningsordningen og kvoteordningen for melk og salg av tjenester. Eventuelle inntekter fra gebyrer blir også ført på posten. Videre i proposisjonen er det forutsatt en brutto økning i inntektene på 3,2 prosent sammenliknet med 2019. Samtidig er det lagt inn en forventet effektivisering i statlige virksomheter på 0,5 prosent. Dette innebærer en netto inntektsvekst på 2,7 prosent. Også for årene 2016-2019 ble det lagt inn en tilsvarende effektivisering. Dette innebærer en administrasjonsgodtgjørelse for Omsetningsrådets sekretariat på 12 405 445 kroner for 2020.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt når denne saken behandles i Omsetningsrådet. Det tas derfor forbehold om endringer som følge av dette. Slike endringer innebærer normalt skjerpede effektiviseringskrav, dvs. reduserte kostnader for Omsetningsrådet.

Løpende kostnader som belastes Omsetningsrådet direkte i 2020

Dette omfatter direkte kostnader som påløper utenom den generelle godtgjørelsen omtalt ovenfor. For 2019 var driftsbudsjettet for rådet på 2 440 000 kroner, herunder 1 000 000 kroner i ekstra ressursbruk i Landbruksdirektoratet i forbindelse med gjennomgangen av Omsetningsrådets regelverk og ordninger. Arbeidet med gjennomgangen av regelverket til Omsetningsrådet fortsetter i første halvår 2020 med fastsetting av regelverksendringer og avslutning av prosjektet. Det vil kreve ekstra ressurser, ut over ordinært sekretariatsarbeid. Direktoratet anmoder derfor rådet om å tildele direktoratet 0,5 mill. kroner øremerket ekstra ressursbehov til dette arbeidet. Beløpet er innarbeidet i tabellen under.

Honoraret for medlemmene ble endret i 2019 med virkning fra og med 2018. Honoraret til medlemmene påvirkes ikke av antallet møter.

Revisjon av regnskapene for Omsetningsrådet og Kvoteordningen for melk for 2019 – 2021 er nå lagt ut på anbud. I forslaget til budsjett for revisjon brukt om lag samme beløp som for 2018.

Sted, omfang og innhold for fagtur legges først ut på nyåret. Normalt har denne omfattet 2 arbeidsdager med overnatting, men både i 2018 og 2019 gikk den over 3 dager. I budsjettet tilsvares beløpet en todagerstur.

Ekstraordinære prosjekter, utferder eller lignende som blir initiert av OR utover budsjett, vil som tidligere bli foreslått bevilget gjennom vedtak i de enkelte tilfeller.

De direkte administrasjonskostnadene for 2020 foreslås budsjettet med 2 000 000 kroner.

Sekretariatsgodtgjørelse til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådets driftsbudsjett, ekskl. kvoteordningen for melk, for 2020 sammenlignet med regnskap 2018 og budsjett for 2018 og 2019.

	Budsjett 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Forslag budsjett 2020
Landbruksdirektoratet	11 795 686	11 796 100	12 079 304	12 405 441
Driftskostnader OR:				
Honorarer, reisekostnader	780 000	955 111	950 000	1 000 000
Årsmelding	50 000	72 438	70 000	70 000
Møtekostnader	20 000	21 250	20 000	25 000
Kostnader KrediNor, gebyrer bank	50 000	0	20 000	0
Fagseminar	90 000	177 561	90 000	90 000
Revisjon	170 000	174 500	150 000	175 000
OR-gjennomgang - ekstra ressursbruk Landbruksdirektoratet	1 500 000	1 726 438	1 000 000	500 000
Diverse kostnader	140 000	313 265	140 000	140 000
Sum direkte kostnader OR	2 800 000	3 440 563	2 440 000	2 000 000

Om fordeling av kostnadene til administrasjon over omsetningsavgiftene.

Omsetningsrådet hadde i 2009 en gjennomgang av den prosentvise fordelingen av kostnadene på de ulike fondene. Denne fordelingen blir foreslått lagt til grunn også for 2020 og er som følger:

- Melk   26 %
- Kjøtt   23 %
- Egg   23 %
- Fjørfe kjøtt   7 %
- Hagebruk   7 %
- Korn   11 %
- Pelsdyrskinn   3 %

Landbruksdirektoratets vurderinger

Forslaget til budsjett er satt opp etter samme prinsipper som tidligere år. Økningen i den generelle sekretariatsgodtgjørelsen er i samsvar med Regjeringens forutsetninger om en netto økning i driftsinntektene på 2,7 prosent, inkludert en effektivisering på 0,5 prosent.

Budsjettet for de direkte administrasjonskostnadene er satt opp med erfaringstall fra 2018 og 2019. Behovet for ekstra ressurser i direktoratet i forbindelse med gjennomgangen av regelverket til Omsetningsrådet ut over ordinært sekretariatsarbeid, vil bli mindre i 2020 enn i 2018 og 2019. Direktoratet anmoder derfor rådet om å tildele direktoratet 0,5 mill. kroner øremerket til dette arbeidet i 2020.

Landbruksdirektoratet tilrår forslaget til administrasjonsbudsjett slik det er satt opp i saksinnstillingen.

Saksnr.: 130/19	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Melk - Budsjett for markedsreguleringen og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk for 2020	Saksnr.: 19/62205-2

Beskrivelse

Tine foreslår at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk økes til 30 øre per liter for 2020. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Tine.

Markedsreguleringsbudsjettet for melk viser forventede inntekter, kostnader og størrelsen på fondet som grunnlag for fastsetting av omsetningsavgiften. De totale kostnadene som skal dekkes av omsetningsavgiften er estimert til 725 mill. kroner for regnskapsåret 2020. Beløpet er eksklusive merverdiavgift på kjøp av kvote i 2020. Merverdiavgiften utgjør anslagsvis 137,5 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet mener likviditeten i fondet ikke vil være tilstrekkelig til å dekke betaling for oppkjøpt kvote i 2020 inkludert merverdiavgift ,i januar 2021, forutsatt ordinær a konto utbetaling for kostnadsdekning til Tine gjennom året. Vi innstiller likevel på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 30 øre per liter fra 1. januar 2020. Samtidig vil Tine ikke motta månedlige a konto utbetalinger for løpende avsetningstiltak, da budsjettgrunnlaget som foreligger tilsier at det ikke vil være disponible midler på fondet når oppgjør for kvotekjøpet skal skje i januar 2021. Tine kan renteberegne sitt tilgodehavende. Med mindre det skjer endringer i løpet av 2020 som gir forbedret likviditet i fondet, vil utbetalingen for avsetningstiltak 2020 først kunne skje våren 2021.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA datert 8. november 2019.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 30 øre per liter fra 1. januar 2020.

Melk - Budsjett for markedsreguleringen og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk for 2020

Markedsregulator foreslår nivået på omsetningsavgiften og avgiften fastsettes forskuddsvis.

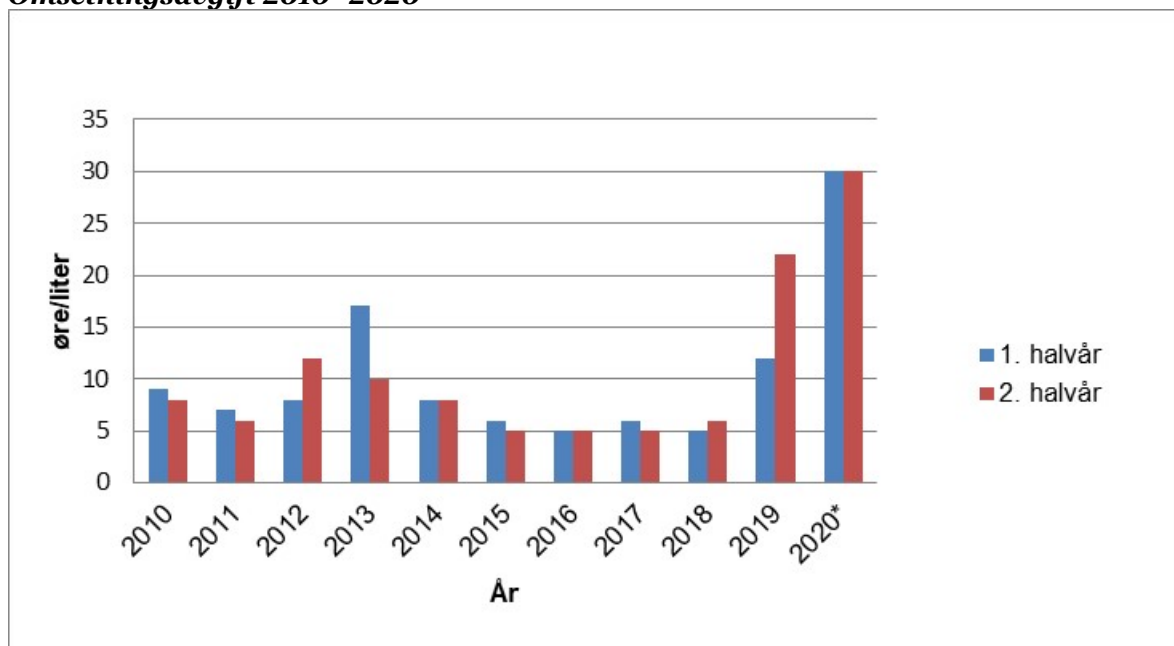
Grunnlaget for å fastsette satsen for omsetningsavgift på melk tar utgangspunkt i forventede inntekter, kostnader og endringer i fondets størrelse. Det er en nær sammenheng mellom forventede melkeleveranser året gjennom og inntektene til fondet for omsetningsavgift på melk. Inntekter er innkrevd omsetningsavgift, overproduksjonsavgift og eventuelt kvotesalg samt renteinntekter fra fondet. Kostnader er markedsreguleringstiltak, Tine SAs (Tines) administrasjonsgodtgjørelse, faglige tiltak, opplysningsvirksomhet, administrering av kvoteordningen og Omsetningsrådet i Landbruksdirektoratet, samt eventuelle kostnader til statlig oppkjøp av melkekvoter.

Tine har i brev av 8. november 2019 foreslått budsjett for markedsreguleringen av melk i 2020 og sats for omsetningsavgift på ku- og geitemelk. Tines forslag til omsetningsavgift fra 1. januar 2020 er 30 øre per liter. Dette er en økning på 8 øre per liter fra 2. halvår 2019. Saken er behandlet av Tines konsernstyre.

Utviklingen i omsetningsavgiften på melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften på melk fra 2010–2019, med forslag til omsetningsavgift for 2020.

Omsetningsavgift 2010–2020

*Tines forslag til omsetningsavgift for 2020

Postene – endringer fra revidert budsjett 2018

Tine skriver i brev av 8. november 2019 at de forventer at melkeleveransen i 2020 blir på 1 452 mill. liter kumelk og 19,6 mill. liter geitemelk, og er basert på novemberprognosen fra markedsregulator.

Foreslått budsjett for 2020 er sammenlignet med revidert budsjett 2019, som fremkommer i Tines brev av 8. november 2019.

Det er små differanser mellom Tines reviderte budsjett for 2019 av 8. november 2019 og revidert budsjett som ble behandlet i Omsetningsrådet 21. juni 2019, jf. OR-sak 77/19. Totale kostnader til markedsregulering er økt med 4 mill. kroner sammenlignet med i juni. Ut over endringer i avsetningstiltakene er det lagt inn økt kostnad for oppkjøp av kvote i Tines reviderte budsjett på 12 mill. kroner, samt reduserte kostnader til fagsystem for melkekvoter på 8 mill. kroner. Det er benyttet avrundinger i tallene.

Inntektene er prognosert 4 mill. kroner lavere i Tines reviderte budsjett 2019 av 8. november enn i ORs reviderte budsjett av 21. juni. Dette skyldes redusert omsetningsavgift.

Den videre omtale av Tines budsjetterte kostnader og inntekter er, som tidligere, med utgangspunkt i at budsjettet følger regnskapsåret, og gjenspeiler dermed ikke likviditeten i fondet, som er spesielt viktig i 2020.

Kostnader

Markedsregulering

I brev fra Tine 8. november informerer de om at reguleringslagrene av ost og pulver per oktober er på samme nivå som i 2018. På grunn av høye melkeleveranser høsten 2018 var lagrene gjennomgående høyere ved utgangen av 2018 enn året får. Lagrene var høyere enn ventet i 1. halvår 2019, men de er redusert i 2. halvår etter nedgangen i melkeleveransene etter sommeren.

Lageret av pulver er redusert noe gjennom 2019. Tine forventer et reguleringslager på om lag 1 500 tonn ved utgangen av 2019, mens de for smør forventer et reguleringslager på om lag 3 000 tonn.

Reguleringslagring: Tine legger til grunn en moderat økning i rentenivået, som vil medføre en økning i satsene. Tine forventer moderate lagre ved inngangen til 2020 og de forventer ikke økning utover normale sesongvariasjoner. Tine budsjetterer ut fra dette med 20 mill. kroner til reguleringslagring i 2020, som er på samme nivå som for 2019.

Salg av pulver til fôr: Tine forventer et overskudd av skummetmelkpulver i 2020. Med bakgrunn i prognoser fra fôrindustrien har Tine budsjettert med et salg av 800 tonn skummetmelkpulver til fôr. Dette gir et budsjett på 13 mill. kroner i 2020, som er en økning på 1 mill. kroner fra siste prognose for 2019.

Spesialmarkeder: Satsene for prisnedskrivning av ost og yoghurt foreslås uendret fra 2019. Tine forventer salg av om lag samme volum som i 2019 innenfor ordningen, og budsjetterer med 6 mill. kroner.

Geitemelk til fôr: Tine legger til grunn et salg av geitemelk til fôr på 600 000 liter i 2020, noe som innebærer en kostnad på 4 mill. kroner. Tine informerer om at volumet er usikkert, og at det er avhengig av kvotefylling og markedssituasjon. Tine søker å redusere dette volumet så langt det er mulig. I revidert budsjett 2019 forventer Tine at det brukes 14 mill. kroner til prisnedskrivning av geitemelk til fôr i 2019.

Skolemelk: Tine forventer en svak nedgang i salget av skolemelk i 2020. De informerer om en nedgang på 6,3 prosent hittil i 2019. Skolemelksatsene er uendret fra forrige skoleår. Tine budsjetterer med ca. 14 mill. liter og en gjennomsnittlig tilskuddssats på 0,61 kroner per liter. Tine forventer ut fra dette at kostnaden til skolemelk i 2020 blir på 8,6 mill.

kroner, som er noe lavere enn prognosen for 2019.

Pristap/prisgevinst: Tine legger til grunn en normal prisøkning for produkter på lager og budsjetterer med 14 mill. kroner i prisgevinst i 2020. Dette er 6 mill. kroner lavere enn i siste prognose for 2019.

Videre forventer Tine at det i 2020 blir behov for overføring av reguleringsprodukter mellom lager, tilsvarende en kostnad på 3 mill. kroner. Dette er på nivå med hva kostnadene har vært til dette tiltaket de siste årene.

Overføringstransport av reguleringsmelk: Modellen som utgjør beregningsgrunnlaget for overføringstransport skal gjennomgås som følge av endringer i innfraktmodellen i prisutjevningsordningen for melk (bl.a. nye basismeierier) fra 1. juli 2017. Dette kan medføre endringer i kostnadsdekningen. Tine budsjetterer med 20 mill. kroner i 2020, som er på samme nivå som budsjett for 2019.

Kapasitetsgodtgjørelse: Tine har lagt til grunn omforente og nye parameterverdier i beregningsmodellen og budsjetterer med 35 mill. kroner for 2020. Dette er en reduksjon på 7 mill. kroner sammenlignet med budsjett for 2019.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak: Tine budsjetterer med 12,15 mill. kroner til faglige tiltak i 2020. Støtten fordeles til avlsarbeid i Geno og Norsk Sau og Geit (NSG) med henholdsvis 6,5 mill. kroner og 1,5 mill. kroner. I tillegg foreslås det at 450 000 kroner går til å dekke kostnader til KOORIMP og 3,7 mill. kroner til Helsetjenesten for storfe. Se egen innstilling i dagens møte om fordelingen innenfor faglige tiltak.

Matmerk: I Tines budsjettforslag ligger det også inne støtte til Matmerks generiske markedsføring av økologisk mat samt prosjektet «Nyt Norge». Kostnadene for disse tiltakene er henholdsvis budsjettert med 0,85 mill. kroner og 2,04 mill. kroner i 2020. Se egne innstillinger om disse sakene i dagens møte.

Opplysningsvirksomhet: Tine søker om et budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) på 24,5 mill. kroner i 2020. Dette er en økning på 3,5 mill. kroner sammenlignet med 2019. For mer om budsjettet til OFM, se egen sak i dagens møte.

Administrasjon

Administrasjonskostnader hos Tine som markedsregulator: Det er budsjettert med 9,2 mill. kroner i 2020, noe som er på samme nivå som budsjett for 2019. Se egen sak i dagens møte om budsjett for administrasjonsgodtgjørelse.

Administrasjon av kvoteordningen i Landbruksdirektoratet: Kostnadene øker på grunn av generell pris- og lønnsvekst. Kostnadene til selve administreringen av kvoteordningen er budsjettert til 11,2 mill. kroner, 0,4 mill. kroner mer enn i 2019. Se egen sak i dagens møte.

Administrasjon av Omsetningsrådet i Landbruksdirektoratet: Budsjettet for administreringen av Omsetningsrådet i 2020 er på 3,7 mill. kroner. Se egen innstilling i dagens møte.

Kvoteordningen

Statlig oppkjøp av kvoter: Tine budsjetterer med om lag 550 mill. kroner til statlig oppkjøp av kvoter i 2020. Se nærmere omtale under Likviditet.

Nytt fagsystem for kvoteordningen: Omsetningsrådet vedtok finansiering av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk i møte 22. desember 2017, jf. OR-sak 97/17. Kostnadene til fagsystemet i 2019 er budsjettet til 16,2 mill. kroner. Se egen sak i dagens møte.

De totale kostnadene som skal dekkes over omsetningsavgiften i 2020 blir ut fra Tines forslag 725 mill. kroner. Tine opplyser pr. 8. november at estimatet for 2019 er på 198 mill. kroner.

Likviditet

Tine budsjetterer med et oppkjøp av kvote i 2020 på 550 mill. kroner eksklusiv merverdiavgift. I tillegg kommer merverdiavgift på kvoteoppkjøpet på 137,5 mill. kroner.

Inntekter

Inngående balanse: Tine har budsjettet med at melkefondet skal være på 137 mill. kr per. 01.01.2020. I dette ligger en prognosert overproduksjonsavgift på 60 mill. kroner.

Overproduksjonsavgift: Tine forventer en overproduksjonsavgift i 2020 på 72 mill. kroner, som er 12 mill. kroner høyere enn budsjett for 2019. I e-post 26. november informerer Tine om at de forventer en økning i innbetalt overproduksjonsavgift som følge av at forholdstallet er redusert i 2020 sammenlignet med 2019.

Renter: Tine forutsetter at renteinntektene i fondet blir 1 mill. kroner i 2020.

Omsetningsavgift: Tine foreslår en omsetningsavgift på 30 øre per liter. Med forutsetninger om leveranser av 1 452 mill. liter kumelk og 19,6 mill. liter geitemelk, budsjetterer Tine med en inntekt fra omsetningsavgiften på 441 mill. kroner i 2020.

Statlig bidrag til oppkjøp av melkekvoter: Tine har lagt til grunn at staten bidrar med 200 mill. kroner til oppkjøp av melkekvoter. Dette gir en samlet budsjettet inntekt i 2020 på 714 mill. kroner.

Utgående balanse: Tines budsjett vil gi en reduksjon av regnskapsført fond på 11 mill. kroner til 126 mill. kroner ved utgangen av 2020.

Tine ber «om at det blir undersøkt om det er mulig å etablere en ordning som gjør at det ikke blir nødvendig å bygge et fond som også skal ta hensyn til likviditeten inntil merverdiavgiften blir refundert, eller i det minste medvirker til at perioden mellom utgående- og inngående merverdiavgift blir så kort som mulig. Merverdiavgiften utgjør en kostnad på ca. 9 øre per liter.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratets beregninger av forventet størrelse på regnskapsført fond ved utgangen 2019 er på om lag samme nivå som Tines beregninger.

Tine har lagt til grunn en overproduksjonsavgift på 72 mill. kroner i 2020. Dette er et høyt nivå. Avgiften gikk opp med 1 kr/l til 4,20 kr/l fra og med 2016 og ytterligere med 0,80 kr/l i 2017. Beløpet var på 65,7, 62,0 og 27,6 mill. kroner for hhv. 2016, 2017 og 2018. I 2018 ble forholdstallet økt i august fra 0,99 til 1,04, hvilket forklarer mye av reduksjonen fra 2017. Landbruksdirektoratet mener likevel er betydelig usikkerhet knyttet til anslaget for 2020, og en ser heller ikke resultatet av 2019 før medio januar 2020. En må derfor ta

høyde for en viss usikkerhet i denne inntektsposten ved fastsettelsen av omsetningsavgiften fra 1. januar 2020.

Kostnader til oppkjøp av melkekvote er for 2020 budsjettet med 550 mill. kroner ekskl. mva. Tine ber om at det blir undersøkt om det er mulig å etablere en ordning som gjør at det ikke blir nødvendig å bygge et fond som også skal ta hensyn til likviditeten inntil merverdiavgiften blir refundert, eller i det minste medvirker til at perioden mellom utgående og inngående merverdiavgift blir så kort som mulig. Tine har derfor i budsjettet lagt til grunn at betaling for mellomfinansiering av merverdiavgift på oppkjøp av kvoter i 2020, som skal krediteres bonden i januar 2021, kan gjøres fra andre kilder enn fondet for omsetningsavgift for melk. Omsetningsrådet disponerer imidlertid ikke andre finansieringskilder enn det som er tilgjengelig på fondet for omsetningsavgift for melk.

Landbruksdirektoratet registrerer at Tine ikke har foreslått en økning av omsetningsavgiften som innebærer mellomfinansiering av merverdiavgift for kvoteoppkjøp i 2020. Likviditeten i fondet for omsetningsavgift melk i januar 2021, når utbetalingen for kvoteoppkjøp til melkebondene finner sted, vil dermed ikke være tilstrekkelig, etter Tines budsjett, til å dekke utbetalingen. Deres budsjettforslag gir en negativ saldo på fondets konto på ca. 13 mill. kroner ved utgangen av januar 2021. I sin vurdering legger de til grunn at de skal motta a konto utbetaling for løpende kostnader gjennom året, basert på budsjett, slik normalen er. For å sikre midler til utbetalingene for statlig oppkjøp av kvoter, må a konto utbetalinger fra fondet for melk i 2020 reduseres. Det er en forutsetning for utbetaling at fondet disponerer nødvendig beløp, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-5. Dette er utdypet i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 7, hvor det heter at «Så lenge fondet for markedsregulering av melk har disponible midler skal markedsregulator, på basis av budsjettgrunlaget for omsetningsavgiften, få overført a konto midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen.» Videre heter det at «Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende.» Avsetningstiltakene er budsjettet med 95 mill. kroner i 2020. Landbruksdirektoratet vil holde tilbake a konto utbetalinger knyttet til avsetningstiltakene ut fra vurderingen av at det ikke er disponible midler til dette basert på Tines forslag til budsjett. Dersom forutsetningene endres i løpet av 2020, slik at likviditeten i fondet styrkes, kan en gjøre nye vurderinger av om det er grunnlag for a konto utbetaling for noen av avsetningstiltakene.

Ved å utsette a konto utbetalingene til etter at merverdiavgiften for kvoteoppkjøp er inne på fondets konto i mars-april 2021, vil en styrke likviditeten i fondet ved utgangen av 2020 med 95 mill. kroner. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til å dekke hele utbetalingen til merverdiavgiften, slik at resten av midlene må dekkes inn ved å redusere saldo på fondets konto mer enn det Tine forutsetter i sitt forslag. Med de usikkerhetsfaktorene som ligger i budsjettet i dag, er det etter vår vurdering ikke forsvarlig å gå lavere.

Tine viser i sitt innspill til at en vil ha mer informasjon om kostnadene ved nedskaleringen av melkeproduksjonen i mai, etter at resultatene fra året oppkjøpsordning er klare og en har gjennomført jordbruksforhandlinger for 2020. Siden det er flere usikre faktorer knyttet til Tines forslag til omsetningsavgift og det er risiko for at likviditeten i fondet ikke er på et tilstrekkelig høyt nivå i januar 2021, forutsetter Landbruksdirektoratet at Tine følger nøye med på utviklingen i inntekter og kostnader gjennom året og kommer tilbake til Omsetningsrådet med forslag til endringer av omsetningsavgiften dersom de mener det er grunnlag for det. Med mindre det skjer endringer i løpet av 2020 som gir forbedret likviditet i fondet, vil utbetalingen for avsetningstiltak 2020 først kunne skje våren 2021.

Tabellen under oppsummerer Tines budsjettforslag for 2020, sammenlignet med revidert budsjett for 2019 av 8. november 2019 og regnskapene for 2017 og 2018. Mindre avvik kan forekomme da det er benyttet desimalavrundinger i utregningen.

Forslag til budsjett 2020, i 1000 kroner

Melk	Beh. OR	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Tines reviderte budsjett 2019	Forslag budsjett 2020
Fond 1.1		111 935	71 287	24 755	136 958
Omsetningsavgift		84 050	84 631	249 000	441 000
Overprod. avgift		62 288	27 559	60 000	72 000
Renter		626	247	1 000	1 000
Ekstraord. inntekter (Statlige midler til oppkjøp av kvoter)					200 000
Sum inntekter		146 965	112 438	310 000	714 000
Markedsregulering		108 886	99 100	106 000	95 000
Faglige tiltak	13.12.2019	10 511	12 110	12 150	12 150
Opplysning	13.12.2019	29 814	21 198	21 200	25 000
Fagsystem melk	13.12.2019			4 200	16 000
Administrasjon	13.12.2019	9 398	9 414	9 247	9 000
Renter	13.12.2019				
Adm. Kvoteordning	13.12.2019	10 404	10 612	11 000	11 000
Adm. Omsetningsrådet	13.12.2019	3 305	3 897	4 000	4 000
KSL Matmerk - Nyt Norge	13.12.2019	1 600	2 400	2 000	2 000
KSL Matmerk - Økologisk	13.12.2019	1 000	1 000	1 000	1 000
Fin. av oppkjøp av kvote, klageordning med mer		11 319	17 051	27 000	550 000
Tap på krav		1 376			
Sum utgifter		187 613	176 783	197 797	725 150
Fond melkekvoter per 1.1.2018			17 815		
Fondsendring		-40 648	-46 532	112 203	-11 150
Fond 31.12		71 287	24 755	136 958	125 808
Omsetningsavgift 1. halvår, øre/liter		6	5	12	30
Omsetningsavgift 2. halvår, øre/liter		5	6	22	30

Landbruksdirektoratet innstiller på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 30 øre per liter fra 1. januar 2020.

Saksnr.: 131/19	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2020	Saksnr.: 19/61440-3

Beskrivelse

Nortura har fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, samt maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for 2020. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura. Styret i Animalia har fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslagene.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura 6. november 2019

Brev fra Animalia 29. oktober 2019

Møtebehandling

Bjørn-Ole Juul-Hansen fremmet forslag om å endre satsen på sau til kr 0,50 per kg hele året i punkt 5 i forslag til vedtak. Begrunnelsen for dette var å få transportert inn sauene samtidig som lammene på høsten. Forslaget falt mot 9 stemmer. Bjørn-Ole Juul-Hansen stemte for.

Punkt 1–4 i vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Med dette ble saken vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 01.01.2020 fastsettes til:

Egg kr 0,80 per kg

Kjøtt av kylling kr 0,28 per kg

Kjøtt av kalkun kr 0,28 per kg

2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 2,50 per kg fra og med 1. januar 2020.

3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 3,50 per kg fra og med 1. januar 2020.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på svinekjøtt fastsettes til kr 2,00 per kg fra og med 1. januar 2020.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2–4, fastsettes satsene for omsetningsavgift for kjøtt for 2020 som følger:

For kjøtt av storfe:

Fra 01.01.2020	kr 1,00 per kg
Fra 27.01.2020	kr 0,40 per kg
Fra 02.03.2020	kr 1,10 per kg
Fra 13.04.2020	kr 0,30 per kg
Fra 28.09.2020	kr 1,80 per kg

For kjøtt av svin:

Fra 01.01.2020	kr 1,10 per kg
----------------	----------------

For kjøtt av lam:

Fra 01.01.2020	kr 2,00 per kg
Fra 03.08.2020	kr 1,00 per kg
Fra 14.09.2020	kr 2,00 per kg

For kjøtt av sau:

Fra 01.01.2020	kr 2,00 per kg
Fra 03.08.2020	kr 0,00 per kg
Fra 31.08.2020	kr 2,00 per kg
Fra 12.10.2020	kr 0,00 per kg
Fra 30.11.2020	kr 2,00 per kg

For kjøtt av purke/råne:

Fra 01.01.2020	kr 0,50 per kg
----------------	----------------

Purke og råne er ikke reguleringsvare, og skal kun ha en sats som dekker kostnader knyttet til opplysning og faglige tiltak, samt administrasjon.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2020

Nortura har i brev av 6. november 2019 foreslått satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg og maksimalsatser for kjøtt i 2020. Konsernstyret i Nortura behandlet saken i møte 24. oktober 2019, og fattet vedtak som fremlagt. Animalia har i brev av 29. oktober 2019 fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun. Animalias styre behandlet saken i møte 9. oktober 2019.

Norturas søknad baserer seg på prognosene fra september, men etter at søknaden deres ble sendt var novemberprognosen klar. Denne prognosen viser noen endringer i de ulike sektorene. For storfe/kalv er prognosen for 2019 uendret, men for 2020 er underskuddet endret fra 2 700 kg til 3 700 kg. For sau og lam er prognosen for 2019 endret fra å være omtrent i balanse til et overskudd på 1 600 tonn lam og et underskudd på 1 100 tonn sau. For 2020 er prognosen nå et mindre underskudd på 200 tonn lam og et noe større overskudd på 500 tonn sau. Gris skulle etter septemberprognosen ha et underskudd på 800 tonn for 2019. Dette er nå endret til et overskudd på 400 tonn. For 2020 er også underskuddet på 800 tonn endret til et overskudd på 600 tonn. Egg har en relativt lik prognose for 2019, men prognosert overskudd for 2020 er endret fra 2 100 tonn til 1 000 tonn med novemberprognosen.

Markedsbilde 2019, basert på septemberprognosen

Egg

I følge Norturas prognose forventes det for 2019 en overdekning på ca. 700 tonn egg etter at det er utført førtidsslakting tilsvarende 750 tonn egg. Det forventes at tilførselen til eggpakkeriene øker med tre prosent fra 2018, mens prognosene tilsier en salgsøkning på 2 prosent.

I andre halvår 2019 ble planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) satt opp fra kr 19,15 per kg til kr 19,40 per kg egg.

Storfe

Tilførselene av storfe ventes å reduseres med ca. 3 prosent fra 2018. Dette hovedsakelig som følge av færre okser til slakt, som kan sees i sammenheng med økningen i fjor forårsaket av tørken. Slaktevektene ventes å øke for alle kategorier og mest for okse. Engrossalget er prognosert å øke med en prosent i 2019. Totalt gir dette en forventet underdekning av norskprodusert storfe på 2 800 tonn.

Det var ca. 2 750 tonn storfe på reguleringslager ved inngangen til 2019. Reguleringslageret ble tømt i løpet av første halvår. I juni og juli var det i en periode overskudd av storfe og det ble lagt 300 tonn inn på reguleringslager. Dette gikk raskt ut igjen. Det har vært administrative tollnedsettelse fra slutten av juli til oktober. I tillegg var tollene satt ned i et par uker før påske for å sikre industrien fersk råvare. Fra begynnelsen av oktober har det igjen vært overskudd av storfe og innlegg på reguleringslager. Ved inngangen til november var lageret på ca. 505 tonn.

Det legges opp til å ta ut planlagt gjennomsnittlig engrospris i andre halvår 2019 på kr 60,50 per kg.

Sau/lam

Markedet for sau og lam er ventet å være omtrent i balanse for 2019. Tilførselene er prognosert å reduseres med ca. seks prosent for lam og fem prosent for sau sammenlignet med 2018. Bestanden av sau og lam i sommer var beregnet ca. tre prosent lavere enn 2018.

I engrossalget er det ventet en reduksjon på fem prosent for lam og to prosent for sau sammenlignet med 2018.

Året 2019 startet med store reguleringslagre. Det var 3 037 tonn sau og lam på reguleringslager ved starten av året, her av 1 394 tonn lam og 1 643 tonn sau. Ved inngangen til ny slaktesesong var lageret redusert til ca. 930 tonn, hvor av over 560 tonn lam og 370 tonn sau.

Det styres mot uttak av planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) i andre halvår 2019 på kr 66,10 per kg.

Gris

Norturas prognose viser en underdekning for gris på ca. 800 tonn for 2019. Tilførselene er prognosert å reduseres med fem prosent, mens det forventes en reduksjon i salget på to prosent. Prognosen forutsetter en reduksjon i slaktevekt på 1 kg fra 2018.

Ved inngangen til 2019 var det ca. 2 371 tonn hel gris og 231 tonn skåret vare av gris på reguleringslager. Per 1. november er dette redusert til 1 318 tonn hel gris, mens lageret av skåret vare er økt til 1 430 tonn. Det er eksportert ca. 886 tonn hel gris og 1 005 tonn skåret vare i løpet av året.

Med bakgrunn i markedssituasjonen legges det opp til et prisuttak i samsvar med målpris i avtaleåret 2019/2020.

Lager – kjøtt

Ved inngangen til uke 45 var det 2 746 tonn gris, 505 tonn storfe og 2 780 tonn sau og lam på reguleringslager. Det budsjetteres med mer innfrysing av sau/lam og storfe i løpet av høsten, mens det for gris forventes uttak fra reguleringslager inn mot jul.

Markedsbildet 2020, basert på septemberprognosen

Norturas prognose fra september bygger på videreføring av gjennomsnittlige engrospriser for andre halvår 2019. Dette gjelder storfe, lam og egg. For gris legges det opp til uttak av gjeldende målpris i hele 2020.

Egg

Nortura skriver at for 2020 prognoseres det et overskudd på 2 100 tonn egg, inkludert import av 500 tonn. Tilførselene forventes å øke tre prosent sammenlignet med 2019, mens engrossalget forventes å øke med ca. en prosent. Nortura har søkt Omsetningsrådet om ramme for å fjerne inntil 1 000 tonn egg ved førtidsslakting. Dette ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 102/19.

Storfe

Norturas prognose viser en underdekning på om lag 2 700 tonn i 2020. Det ventes en økning i produksjonen på ca. to prosent sammenlignet med 2019. Da er det lagt til grunn høyere slakting av både ku og okse sammenlignet med 2019. Det forventes en moderat økning i slaktevektene på okse.

Prognosen forutsetter uendret engrossalg av storfe sammenlignet med 2019.

I prognosen ligger det inne en økning på om lag 4 000 ammekyr i 2019, men en tilsvarende nedgang for melkekyr gjør at mordyr-tallet forventes å være om lag uendret.

Sau/lam

Norturas prognose for sau og lam viser en underdekning på 600 tonn på lam og en overdekning på 300 tonn på sau i 2020. Det forventes ingen endring i produksjonen sammenlignet med 2019, mens engrossalget prognoseres å øke med tre prosent for lam og reduseres med syv prosent for sau. Forutsatt slakting i høst og vinter gir om lag uendret bestand av sau og lam ved beiteslipp i 2020 sammenlignet med samme tidspunkt i 2019.

Gris

Norturas prognose viser en underdekning for gris på 800 tonn i 2020. Tilførslene prognoseres å være uendret sammenlignet med 2019. Dette inkluderer effekten av utkjøpsordningen tilsvarende 2 500 purker. Utviklingen i antall bedekninger viser at det nå er færre som frivillig har redusert sin produksjon og dette ligger til grunn i prognosen for 2020.

Engrossalget av helt slakt er prognosert til å øke med en halv prosent i 2020 sammenlignet med 2019.

Lager – kjøtt

Det budsjetteres med reguleringslager av lam og sau gjennom hele året. Uttak fra lageret gjennom første halvår gir synkende kvanta frem mot sommeren før det igjen blir innfrysing i sesong. Det budsjetteres med uttak fra lageret av storfe ut over ettervinteren og med innfrysing av storfe i slaktesesongen. For gris budsjetteres det med reguleringslager gjennom hele året, med varierende mengde.

Behov for midler og forslag til omsetningsavgift for 2020*Egg*

For 2019 er det budsjettert med ca. 34,0 mill. kroner til markedsregulering. Nortura forventer at reguleringskostnadene blir litt lavere enn ved vurderingen i juni, på grunn av lavere sats for priskompensasjon ved skillevirksomhet og utflating av plommesalget. Nortura skriver at Forsøkshuset ved NMBU utsettes igjen, men Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest på bygget, se egen sak. Etter en økning av omsetningsavgiften fra 70 til 80 øre fra 1. juli ser fondet for omsetningsavgift til å øke til 37 mill. kroner i 2019.

Ved inngangen til 2020 estimeres fondet for omsetningsavgiften til ca. 37 mill. kroner. Nortura har søkt Omsetningsrådet om førtidsslaktning, og dette ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 102/19. Det kan innebære en kostnad på ca. 8 mill. kroner. Det er budsjettert med 21 mill. kroner til priskompensasjon ved skillevirksomhet. Med videreføring av en omsetningsavgift på kr 0,80 per kg egg viser budsjettet at fondet blir tilnærmet uendret på ca. 37 mill. kroner i løpet av 2020. Fondet blir dermed større enn vurdert som nødvendig, men det er prognosert stort eggoverskudd og er derfor viktig med disponible reguleringsmidler for eventuelle tiltak.

Nortura skriver at budsjettet vurderes å ha tilstrekkelig sikkerhet, og fondet er over nivå vedtatt av styret.

Budsjettforslag reguleringskostnader egg 2020 sammenlignet med prognose for 2019 og regnskap fra tidligere år

Reguleringskostnader, egg	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Pristap/gevinst	-26 000	24 000	52 000		
Supplering, lagring	378 000	1 386 000	787 000	2 000 000	2 000 000
Spesialmarkeder	3 192 000	2 533 000	1 709 000	2 000 000	2 000 000
Førtidsslaktning	7 534 000	4 664 000	6 587 000	6 500 000	8 000 000
Priskompensasjon	12 886 000	16 173 000	19 047 000	19 000 000	21 000 000
Adm.	4 164 000	4 313 000	4 413 000	4 628 000	4 600 000
Korrigeringsrente		53 000	82 000		
Overskuddsegg til før					
Sum avsetnings tiltak	28 128 000	29 145 000	32 677 000	34 128 000	37 600 000

Samlet budsjettforslag markedsregulering egg 2020 sammenliknet med prognose for 2019 og regnskap for tidligere år

Markedsregulering egg, samlet	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Avsetnings tiltak	28 128 000	29 145 000	32 677 000	34 128 000	37 600 000
Faglige tiltak	4 084 000	4 104 000	4 185 000	4 319 000	4 310 000
-Ekstrabevilgning					700 000
-Forsøkshus					1 477 000
OEK	12 800 000	12 783 000	12 800 000	12 800 000	12 800 000
Adm. Omsetn.Råd	2 864 000	2 922 000	3 548 000	3 300 000	3 300 000
Økologisk	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Nyt Norge	200 000	160 000	240 000	240 000	240 000
Totalt behov egg	48 177 000	49 214 000	53 551 000	54 887 000	60 527 000

Oversikt over fondet for egg sammenliknet med budsjettforslaget for 2020 og prognose for 2019 og regnskap for tidligere år

Fondet for egg	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Fond 01.01	38 831 000	54 217 000	43 730 000	37 544 000	37 282 000
Inngang	63 256 000	37 844 000	46 970 000	54 225 000	59 600 000
Renter	306 000	644 000	395 000	400 000	400 000
Sum	102 393 000	92 705 000	91 095 000	92 169 000	97 282 000
Forbruk	48 177 000	48 975 000	53 551 000	54 887 000	60 527 000
Fond 31.12	54 217 000	43 730 000	37 544 000	37 282 000	36 755 000
Endring	15 386 000	-10 487 000	-6 186 000	-262 000	-527 000

Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)

Fondets størrelse ved inngangen til 2020 er beregnet å være på om lag 297 mill. kroner. Fondsstørrelsen er da godt over ønsket nivå, som er 250 mill. kroner (Omsetningsrådets møte 23. juni 2017, sak 41/17). Med bakgrunn i prognose er reguleringskostnadene i 2020 beregnet til 166 mill. kroner. Det er om lag 50 mill. kroner mindre enn i 2019. Det forventes lavere kostnader for både gris og storfe sammenliknet med 2019, mens kostnadene for sau/lam er om lag uendret. Størst er reduksjonen for gris og utkjøpsordningen som er gjennomført i 2019 er den viktigste årsaken (Omsetningsrådets møte 21. november 2018, sak 96/18). For storfe skyldes reduksjonen at det prognoseres lavere innfrysing høsten 2019 enn i tørkeåret 2018, og dermed lavere kostnader til lager og frysefradrag utover i 2020.

Reguleringskostnader kjøtt – prognose for 2019 og budsjett for 2020

	Prognose 2019 (kr)	Budsjett 2020 (kr)
Innfrysing/svinn	17 000 000	15 000 000
Lagerkostnader	18 000 000	19 000 000
Oms. Godtgj./frakter/frysefradrag	78 000 000	64 000 000
Adm./pallehold	15 000 000	16 000 000
Reguleringseksport	46 000 000	44 000 000
Slakting av lett gris		10 000 000
Utkjøpsordning purker	32 000 000	8 000 000
Totalt	216 000 000	166 000 000

Kostnadene på 166 mill. kroner i 2020 fordeler seg med anslagsvis 31 mill. kroner på storfe, 40 mill. kroner på sau/lam og 95 mill. kroner på gris. Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt fra firbeinte, inkluderer midler til Nyt Norge og Økologisk landbruk i regi av Matmerk, og er budsjettetert til 138 mill. kroner.

Utvikling av fondet for kjøtt fra 2016. Tallene for 2019 er prognose, mens tallene for 2020 er Norturas budsjettforslag.

		Regnskap			Prognose	Budsjett
		2016	2017	2018	2019	2020
Fond 01.01.		280 410 000	214 048 000	251 760 000	274 568 000	297 000 000
Omsetningsavgift		172 274 000	305 703 000	359 054 000	372 000 000	260 000 000
Renteinntgang fondet		4 412 000	3 522 000	4 558 000	4 000 000	5 000 000
Annet		1 369 000	4 269 000	7 660 000		
Sum inntekter		178 055 000	313 494 000	371 272 000	376 000 000	265 000 000
Administrasjon org.	Eget vedtak	12 527 000	12 584 000	12 580 000	14 000 000	15 000 000
Markedsregulering		107 389 000	135 149 000	198 849 000	202 000 000	151 000 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	121 633 000	125 120 000	133 325 000	135 000 000	138 000 000
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	2 868 000	2 928 000	3 710 000	3 000 000	3 000 000
Annet						
Sum utgifter		244 417 000	275 782 000	348 464 000	354 000 000	307 000 000
Fondsending		-66 362 000	37 712 000	22 808 000	22 000 000	-42 000 000
Fond 31.12.		214 048 000	251 760 000	274 568 000	296 568 000	255 000 000

Forslaget gir en utgående reserve på om lag 255,0 mill. kroner i 2020. Det betyr at fondet blir redusert med om lag 42,0 mill. kroner i løpet av 2020. Fondsreserven ved utgangen av 2020 vil med disse forutsetningene ligge på det anbefalte nivå på fondet vedtatt i OR-møte 20. oktober 2015, sak 69/15.

Fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

I henhold til avtale mellom Nortura og KLF skal styret i Animalia fremme forslag til omsetningsavgift på fjørfekjøtt direkte til Omsetningsrådet. For disse sektorene er det fra 2007 ikke lenger markedsregulering, og omsetningsavgiften skal kun dekke kostnadene

ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, samt administrasjon.

Budsjettrammer 2020 foreslått av Animalias styre og Bransjestyret

	Beløp (kr)
OEK	17 000 000
Animalia	9 565 000
Sum	26 565 000
Matmerk, økologisk	175 000
Matmerk, Nyt Norge	420 000
Renteinngang fond - OR-sekretariat (netto kostnader)*	900 000
Forsøkshus fjørfe	2 216 000
Sum kostnader	30 276 000
*Anslag basert på budsjett 2019	

I tabellen over er det ikke tatt hensyn til en budsjettpost på 0,7 mill. kroner som tidligere er satt av i tilfelle fugleinfluenta eller annen akutt sykdomssituasjon.

Produksjonen av fjørfekjøtt var forventet å nå 100 000 tonn i 2019, men nå ser det ut til at produksjonen vil ende på ca. 103 000 tonn. Animalia skriver at det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen fremover, men de anslår at produksjonen i 2020 vil øke noe for kylling og bli tilnærmet uendret for kalkun. Dersom produksjonen øker 3 prosent fra 2019 til 106 000 tonn blir kostnadene ved fag- og opplysnings tiltak inkludert aktivitet utført av Matmerk, Fjørforsk og kostnader til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet 28,6 øre i 2020. Tilsvarende ble anslått til 30,8 øre i 2019.

Omsetningsavgiften i 2019 er 28 øre. Med denne øresatsen var forventningen at størrelsen på fondet skulle gå ned med ca. 2,9 mill. kroner, fra 14,9 mill. kroner ved inngangen av 2019 til ca. 12 mill. kroner ved utgangen av året. Det er da forutsatt at et beløp overført fra tidligere år på kr 700 000 til beredskap, til bruk ved f.eks. utbrudd av fugleinfluenta, blir benyttet. Disse kostnadene ser ikke ut til å påløpe i 2019. Første avdrag på investeringen i nye forsøksfasiliteter for fjørfe på NMBU, Fjørforsk, på kr 2 216 000 betales som forventet i 2019. Dersom produksjonskvantumet for året blir som anslått nå, vil fondets størrelse ved utgangen av 2019 derfor bli ca. 13,5 mill. kroner, som er 1,4 mill. kroner lavere enn ved inngangen av året.

Ut ifra prognosen vil 1 øre per kg i omsetningsavgift utgjøre vel 1 mill. kroner.

I 2010 hadde Bransjestyret en grundig diskusjon der en konkluderte med at viktige føringer for omsetningsavgiftsnivået er å stabilisere nivået på fondet og holde avgiften rimelig stabil.

Med de foreliggende forslag til budsjetter for fag- og opplysnings tiltak inkl. investeringen i Fjørforsk, midler til faglige tiltak, beredskap samt administrasjonskostnader til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet blir budsjetterte kostnader totalt 31,0 mill. kroner. Med det anslåtte produksjonskvantumet for kylling og kalkun vil kostnadene i 2020 tilsvare 29,2 øre per kg. Med uendret sats for omsetningsavgiften på 28,0 øre per kg vil innbetalingen til fondet bli 29,7 mill. kroner og fondet reduseres med ca. 1,3 mill. kroner i 2020. Fondet vil da komme ned i ca. 12,2 mill. kroner.

Endringer i budsjettet og usikkerhet knyttet til produksjonskvantumet i 2020 vil ha direkte virkning på utviklingen av fondet. En økning med f.eks. 3 prosent produksjon vil gi 0,84

mill. kroner i økt innbetaling fra omsetningsavgiften.

Omsetningsrådet vedtok i 2018 å sette avgiften til 28 øre per kg. Etter forutsetningene den gang ville fondet da være på 12 mill. kroner ved utgangen av 2018 og tilsvarende på 11,1 mill. kroner ved utgangen av 2019. Dette ble vurdert som et akseptabelt nivå.

Animalia har erfart at forbruk og produksjonskvantum svinger fort, og i en situasjon med utfordringer både med dyrevelferdsprogram og resistensproblematikk på fjørfe er det betydelig ressursbehov til de felles fag- og opplysningstjenestene. Styret i Animalia skriver at det er gode argumenter for å synliggjøre dette overfor næringen. En fondsstørrelse på dagens nivå er ikke veldig stor for å kunne gi en viss buffer mot uforutsette hendelser, samt legge til rette for at avgiften kan holdes på et stabilt nivå framover. Samtidig er økonomien i fjørfeproduksjonen anstrengt, preget av markedssituasjonen. Dette tilsier at avgiften ikke bør øke, siden det rammer produsentenes økonomi.

Styret i Animalias vurdering er at det er akseptabelt å legge opp til at fondet bygges noe ned. Grunnen til forventet underdekning de siste årene er den store reduksjonen i forbruk, og dermed i produksjon, som skjedde fra 2014. Produksjonen er på vei opp igjen, og forventningen til 2020 er 6 prosent høyere enn opprinnelig forventning til 2019. Det knyttes usikkerhet til utviklingen videre. Forbrukernes fokus på blant annet dyrevelferd og mattrygghet kan medføre betydelige dreininger den ene eller andre veien.

Ut fra en samlet vurdering foreslår styret i Animalia å holde omsetningsavgiften uendret på 28 øre per kg. Med de gitte forutsetninger vil fondet da reduseres med ca. 1,3 mill. kroner i 2020, til ca. 12,2 mill. kroner ved utgangen av året.

Markedsregulators forslag til satser for omsetningsavgiften

Prognosen for 2019 gir et fond ved inngangen til 2020 på om lag 37,3 mill. kroner for egg og 297,0 mill. kroner for kjøtt.

Nortura foreslår å øke maksimalsatsen for kjøtt av storfe med 0,5 kroner fra 2,0 kroner per kg i 2019 til 2,5 kroner per kg i 2020. For sau og lam foreslås en reduksjon på 0,5 kroner fra 4,0 kroner per kg i 2019 til 3,5 kroner per kg i 2020. For svinekjøtt foreslås en reduksjon på 0,5 kroner fra 2,5 kroner per kg i 2019 til 2,0 kroner per kg i 2020.

Norturas forslag til omsetningsavgifter i 2020, inkludert maksimalsatser i kr per kg. Forslag til satser for kylling og kalkun er fremmet av Animalia.

	Maks sats	01.01.2020	27.01.2020	02.03.2020	13.04.2020	03.08.2020	31.08.2020	14.09.2020	28.09.2020	12.10.2020	30.11.2020
Egg		0,80									
Kylling		0,28									
Kalkun		0,28									
Storfe	2,50	1,00	0,40	1,10	0,30				1,80		
Lam	3,50	2,00				1,00		2,00			
Sau	3,50	2,00				0,00	2,00			0,00	2,00
Svinekjøtt	2,00	1,10									
Purke/råne*		0,50									

* Purke og råne er ikke reguleringsvare, og skal ha en omsetningsavgift som kun dekker kostnader knyttet til opplysning og faglige tiltak

Nortura har i brev av 6. november 2019 foreslått satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg og maksimalsatser for kjøtt i 2020. Konsernstyret i Nortura behandlet saken i møte 24. oktober 2019, og fattet vedtak som fremlagt. Animalia har i brev av 29. oktober 2019 fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun. Animalias styre behandlet saken i møte 9. oktober 2019.

Norturas søknad baserer seg på prognosene fra september, men etter at søknaden deres ble

sendt var novemberprognosen klar. Denne prognosen viser noen endringer i de ulike sektorene. For storfe/kalv er prognosen for 2019 uendret, men for 2020 er underskuddet endret fra 2 700 kg til 3 700 kg. For sau og lam er prognosen for 2019 endret fra å være omtrent i balanse til et overskudd på 1 600 tonn lam og et underskudd på 1 100 tonn sau. For 2020 er prognosen nå et mindre underskudd på 200 tonn lam og et noe større overskudd på 500 tonn sau. Gris skulle etter septemberprognosen ha et underskudd på 800 tonn for 2019. Dette er nå endret til et overskudd på 400 tonn. For 2020 er også underskuddet på 800 tonn endret til et overskudd på 600 tonn. Egg har en relativt lik prognose for 2019, men prognosert overskudd for 2020 er endret fra 2 100 tonn til 1 000 tonn med novemberprognosen.

Markedsbilde 2019, basert på septemberprognosen

Egg

I følge Norturas prognose forventes det for 2019 en overdekning på ca. 700 tonn egg etter at det er utført førtidsslakting tilsvarende 750 tonn egg. Det forventes at tilførselen til eggpakkeriene øker med tre prosent fra 2018, mens prognosene tilsier en salgsøkning på 2 prosent.

I andre halvår 2019 ble planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) satt opp fra kr 19,15 per kg til kr 19,40 per kg egg.

Storfe

Tilførselene av storfe ventes å reduseres med ca. 3 prosent fra 2018. Dette hovedsakelig som følge av færre okser til slakt, som kan sees i sammenheng med økningen i fjor forårsaket av tørken. Slaktevektene ventes å øke for alle kategorier og mest for okse. Engrossalget er prognosert å øke med en prosent i 2019. Totalt gir dette en forventet underdekning av norskprodusert storfe på 2 800 tonn.

Det var ca. 2 750 tonn storfe på reguleringslager ved inngangen til 2019.

Reguleringslageret ble tømt i løpet av første halvår. I juni og juli var det i en periode overskudd av storfe og det ble lagt 300 tonn inn på reguleringslager. Dette gikk raskt ut igjen. Det har vært administrative tollnedsettelse fra slutten av juli til oktober. I tillegg var tollene satt ned i et par uker før påske for å sikre industrien fersk råvare. Fra begynnelsen av oktober har det igjen vært overskudd av storfe og innlegg på reguleringslager. Ved inngangen til november var lageret på ca. 505 tonn.

Det legges opp til å ta ut planlagt gjennomsnittlig engrospris i andre halvår 2019 på kr 60,50 per kg.

Sau/lam

Markedet for sau og lam er ventet å være omtrent i balanse for 2019. Tilførselene er prognosert å reduseres med ca. seks prosent for lam og fem prosent for sau sammenlignet med 2018. Bestanden av sau og lam i sommer var beregnet ca. tre prosent lavere enn 2018.

I engrossalget er det ventet en reduksjon på fem prosent for lam og to prosent for sau sammenlignet med 2018.

Året 2019 startet med store reguleringslagre. Det var 3 037 tonn sau og lam på reguleringslager ved starten av året, her av 1 394 tonn lam og 1 643 tonn sau. Ved inngangen til ny slaktesesong var lageret redusert til ca. 930 tonn, hvorav over 560 tonn lam og 370 tonn sau.

Det styres mot uttak av planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) i andre halvår 2019 på kr 66,10 per kg.

Gris

Norturas prognose viser en underdekning for gris på ca. 800 tonn for 2019. Tilførslene er prognosert å reduseres med fem prosent, mens det forventes en reduksjon i salget på to prosent. Prognosen forutsetter en reduksjon i slaktevekt på 1 kg fra 2018.

Ved inngangen til 2019 var det ca. 2 371 tonn hel gris og 231 tonn skåret vare av gris på reguleringslager. Per 1. november er dette redusert til 1 318 tonn hel gris, mens lageret av skåret vare er økt til 1 430 tonn. Det er eksportert ca. 886 tonn hel gris og 1 005 tonn skåret vare i løpet av året.

Med bakgrunn i markedssituasjonen legges det opp til et prisuttak i samsvar med målpris i avtaleåret 2019/2020.

Lager – kjøtt

Ved inngangen til uke 45 var det 2 746 tonn gris, 505 tonn storfe og 2 780 tonn sau og lam på reguleringslager. Det budsjetteres med mer innfrysing av sau/lam og storfe i løpet av høsten, mens det for gris forventes uttak fra reguleringslager inn mot jul.

Markedsbildet 2020, basert på septemberprognosen

Norturas prognose fra september bygger på videreføring av gjennomsnittlige engrosspriser for andre halvår 2019. Dette gjelder storfe, lam og egg. For gris legges det opp til uttak av gjeldende målpris i hele 2020.

Egg

Nortura skriver at for 2020 prognoseres det et overskudd på 2 100 tonn egg, inkludert import av 500 tonn. Tilførslene forventes å øke tre prosent sammenlignet med 2019, mens engrossalget forventes å øke med ca. en prosent. Nortura har søkt Omsetningsrådet om ramme for å fjerne inntil 1 000 tonn egg ved førtidsslakting. Dette ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 102/19.

Storfe

Norturas prognose viser en underdekning på om lag 2 700 tonn i 2020. Det ventes en økning i produksjonen på ca. to prosent sammenlignet med 2019. Da er det lagt til grunn høyere slakting av både ku og okse sammenlignet med 2019. Det forventes en moderat økning i slaktevektene på okse.

Prognosen forutsetter uendret engrossalg av storfe sammenlignet med 2019.

I prognosen ligger det inne en økning på om lag 4 000 ammekyr i 2019, men en tilsvarende nedgang for melkekyr gjør at mordyrtallet forventes å være om lag uendret.

Sau/lam

Norturas prognose for sau og lam viser en underdekning på 600 tonn på lam og en overdekning på 300 tonn på sau i 2020. Det forventes ingen endring i produksjonen sammenlignet med 2019, mens engrossalget prognoseres å øke med tre prosent for lam og reduseres med syv prosent for sau. Forutsatt slakting i høst og vinter gir om lag uendret bestand av sau og lam ved beiteslipp i 2020 sammenlignet med samme tidspunkt i 2019.

Gris

Norturas prognose viser en underdekning for gris på 800 tonn i 2020. Tilførslene prognoseres å være uendret sammenlignet med 2019. Dette inkluderer effekten av utkjøpsordningen tilsvarende 2 500 purker. Utviklingen i antall bedekninger viser at det nå er færre som frivillig har redusert sin produksjon og dette ligger til grunn i prognosen for 2020.

Engrossalget av helt slakt er prognosert til å øke med en halv prosent i 2020 sammenlignet

med 2019.

Lager – kjøtt

Det budsjetteres med reguleringslager av lam og sau gjennom hele året. Uttak fra lageret gjennom første halvår gir synkende kvanta frem mot sommeren før det igjen blir innfrysing i sesong. Det budsjetteres med uttak fra lageret av storfe ut over ettervinteren og med innfrysing av storfe i slaktesesongen. For gris budsjetteres det med reguleringslager gjennom hele året, med varierende mengde.

Behov for midler og forslag til omsetningsavgift for 2020

Egg

For 2019 er det budsjettet med ca. 34,0 mill. kroner til markedsregulering. Nortura forventer at reguleringskostnadene blir litt lavere enn ved vurderingen i juni, på grunn av lavere sats for priskompensasjon ved skillevirksomhet og utflating av plommesalget. Nortura skriver at Forsøkshuset ved NMBU utsettes igjen, men Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest på bygget, se egen sak. Etter en økning av omsetningsavgiften fra 70 til 80 øre fra 1. juli ser fondet for omsetningsavgift til å øke til 37 mill. kroner i 2019.

Ved inngangen til 2020 estimeres fondet for omsetningsavgiften til ca. 37 mill. kroner. Nortura har søkt Omsetningsrådet om førtidsslaktning, og dette ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 18. november 2019, sak 102/19. Det kan innebære en kostnad på ca. 8 mill. kroner. Det er budsjettet med 21 mill. kroner til priskompensasjon ved skillevirksomhet. Med videreføring av en omsetningsavgift på kr 0,80 per kg egg viser budsjettet at fondet blir tilnærmet uendret på ca. 37 mill. kroner i løpet av 2020. Fondet blir dermed større enn vurdert som nødvendig, men det er prognosert stort eggoverskudd og er derfor viktig med disponible reguleringsmidler for eventuelle tiltak.

Nortura skriver at budsjettet vurderes å ha tilstrekkelig sikkerhet, og fondet er over nivå vedtatt av styret.

Budsjettforslag reguleringskostnader egg 2020 sammenlignet med prognose for 2019 og regnskap fra tidligere år

Reguleringskostnader, egg	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Pristap/gevinst	-26 000	24 000	52 000		
Supplering, lagring	378 000	1 386 000	787 000	2 000 000	2 000 000
Spesialmarkeder	3 192 000	2 533 000	1 709 000	2 000 000	2 000 000
Førtidsslaktning	7 534 000	4 664 000	6 587 000	6 500 000	8 000 000
Priskompensasjon	12 886 000	16 173 000	19 047 000	19 000 000	21 000 000
Adm.	4 164 000	4 313 000	4 413 000	4 628 000	4 600 000
Korrigeringsrente		53 000	82 000		
Overskuddsegg til før					
Sum avsetnings tiltak	28 128 000	29 145 000	32 677 000	34 128 000	37 600 000

Samlet budsjettforslag markedsregulering egg 2020 sammenliknet med prognose for 2019 og regnskap for tidligere år

Markedsregulering egg, samlet	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Avsetnings tiltak	28 128 000	29 145 000	32 677 000	34 128 000	37 600 000
Faglige tiltak	4 084 000	4 104 000	4 185 000	4 319 000	4 310 000
-Ekstrabevilgning					700 000
-Forsøkshus					1 477 000
OEK	12 800 000	12 783 000	12 800 000	12 800 000	12 800 000
Adm. Omsetn.Råd	2 864 000	2 922 000	3 548 000	3 300 000	3 300 000
Økologisk	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Nyt Norge	200 000	160 000	240 000	240 000	240 000
Totalt behov egg	48 177 000	49 214 000	53 551 000	54 887 000	60 527 000

Oversikt over fondet for egg sammenliknet med budsjettforslaget for 2020 og prognose for 2019 og regnskap for tidligere år

Fondet for egg	2016	2017	2018	2019	2020
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Fond 01.01	38 831 000	54 217 000	43 730 000	37 544 000	37 282 000
Inngang	63 256 000	37 844 000	46 970 000	54 225 000	59 600 000
Renter	306 000	644 000	395 000	400 000	400 000
Sum	102 393 000	92 705 000	91 095 000	92 169 000	97 282 000
Forbruk	48 177 000	48 975 000	53 551 000	54 887 000	60 527 000
Fond 31.12	54 217 000	43 730 000	37 544 000	37 282 000	36 755 000
Endring	15 386 000	-10 487 000	-6 186 000	-262 000	-527 000

Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)

Fondets størrelse ved inngangen til 2020 er beregnet å være på om lag 297 mill. kroner. Fondsstørrelsen er da godt over ønsket nivå, som er 250 mill. kroner (Omsetningsrådets møte 23. juni 2017, sak 41/17). Med bakgrunn i prognose er reguleringskostnadene i 2020 beregnet til 166 mill. kroner. Det er om lag 50 mill. kroner mindre enn i 2019. Det forventes lavere kostnader for både gris og storfe sammenlignet med 2019, mens kostnadene for sau/lam er om lag uendret. Størst er reduksjonen for gris og utkjøpsordningen som er gjennomført i 2019 er den viktigste årsaken (Omsetningsrådets møte 21. november 2018, sak 96/18). For storfe skyldes reduksjonen at det prognoseres lavere innfrysing høsten 2019 enn i tørkeåret 2018, og dermed lavere kostnader til lager og frysefradrag utover i 2020.

Reguleringskostnader kjøtt – prognose for 2019 og budsjett for 2020

	Prognose 2019 (kr)	Budsjett 2020 (kr)
Innfrysing/svinn	17 000 000	15 000 000
Lagerkostnader	18 000 000	19 000 000
Oms. Godtgj./frakter/frysefradrag	78 000 000	64 000 000
Adm./pallehold	15 000 000	16 000 000
Reguleringseksport	46 000 000	44 000 000
Slakting av lett gris		10 000 000
Utkjøpsordning purker	32 000 000	8 000 000
Totalt	216 000 000	166 000 000

Kostnadene på 166 mill. kroner i 2020 fordeler seg med anslagsvis 31 mill. kroner på storfe, 40 mill. kroner på sau/lam og 95 mill. kroner på gris. Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt fra firbeinte, inkluderer midler til Nyt Norge og Økologisk landbruk i regi av Matmerk, og er budsjettetert til 138 mill. kroner.

Utvikling av fondet for kjøtt fra 2016. Tallene for 2019 er prognose, mens tallene for 2020 er Norturas budsjettforslag.

		Regnskap			Prognose	Budsjett
		2016	2017	2018	2019	2020
Fond 01.01.		280 410 000	214 048 000	251 760 000	274 568 000	297 000 000
Omsetningsavgift		172 274 000	305 703 000	359 054 000	372 000 000	260 000 000
Renteinntgang fondet		4 412 000	3 522 000	4 558 000	4 000 000	5 000 000
Annet		1 369 000	4 269 000	7 660 000		
Sum inntekter		178 055 000	313 494 000	371 272 000	376 000 000	265 000 000
Administrasjon org.	Eget vedtak	12 527 000	12 584 000	12 580 000	14 000 000	15 000 000
Markedsregulering		107 389 000	135 149 000	198 849 000	202 000 000	151 000 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	121 633 000	125 120 000	133 325 000	135 000 000	138 000 000
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	2 868 000	2 928 000	3 710 000	3 000 000	3 000 000
Annet						
Sum utgifter		244 417 000	275 782 000	348 464 000	354 000 000	307 000 000
Fondsending		-66 362 000	37 712 000	22 808 000	22 000 000	-42 000 000
Fond 31.12.		214 048 000	251 760 000	274 568 000	296 568 000	255 000 000

Forslaget gir en utgående reserve på om lag 255,0 mill. kroner i 2020. Det betyr at fondet blir redusert med om lag 42,0 mill. kroner i løpet av 2020. Fondsreserven ved utgangen av 2020 vil med disse forutsetningene ligge på det anbefalte nivå på fondet vedtatt i OR-møte 20. oktober 2015, sak 69/15.

Fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

I henhold til avtale mellom Nortura og KLF skal styret i Animalia fremme forslag til omsetningsavgift på fjørfekjøtt direkte til Omsetningsrådet. For disse sektorene er det fra 2007 ikke lenger markedsregulering, og omsetningsavgiften skal kun dekke kostnadene ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, samt administrasjon.

Budsjettrammer 2020 foreslått av Animalias styre og Bransjestyret

	Beløp (kr)
OEK	17 000 000
Animalia	9 565 000
Sum	26 565 000
Matmerk, økologisk	175 000
Matmerk, Nyt Norge	420 000
Renteinngang fond - OR-sekretariat (netto kostnader)*	900 000
Forsøkshus fjørfe	2 216 000
Sum kostnader	30 276 000
*Anslag basert på budsjett 2019	

I tabellen over er det ikke tatt hensyn til en budsjettpost på 0,7 mill. kroner som tidligere er satt av i tilfelle fugleinfluenza eller annen akutt sykdomssituasjon.

Produksjonen av fjørfekjøtt var forventet å nå 100 000 tonn i 2019, men nå ser det ut til at produksjonen vil ende på ca. 103 000 tonn. Animalia skriver at det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen fremover, men de anslår at produksjonen i 2020 vil øke noe for kylling og bli tilnærmet uendret for kalkun. Dersom produksjonen øker 3 prosent fra 2019 til 106 000 tonn blir kostnadene ved fag- og opplysningstiltak inkludert aktivitet utført av Matmerk, Fjørforsk og kostnader til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet 28,6 øre i 2020. Tilsvarende ble anslått til 30,8 øre i 2019.

Omsetningsavgiften i 2019 er 28 øre. Med denne øresatsen var forventningen at størrelsen på fondet skulle gå ned med ca. 2,9 mill. kroner, fra 14,9 mill. kroner ved inngangen av 2019 til ca. 12 mill. kroner ved utgangen av året. Det er da forutsatt at et beløp overført fra tidligere år på kr 700 000 til beredskap, til bruk ved f.eks. utbrudd av fugleinfluenza, blir benyttet. Disse kostnadene ser ikke ut til å påløpe i 2019. Første avdrag på investeringen i nye forsøksfasiliteter for fjørfe på NMBU, Fjørforsk, på kr 2 216 000 betales som forventet i 2019. Dersom produksjonskvantumet for året blir som anslått nå, vil fondets størrelse ved utgangen av 2019 derfor bli ca. 13,5 mill. kroner, som er 1,4 mill. kroner lavere enn ved inngangen av året.

Ut ifra prognosen vil 1 øre per kg i omsetningsavgift utgjøre vel 1 mill. kroner.

I 2010 hadde Bransjestyret en grundig diskusjon der en konkluderte med at viktige føringer for omsetningsavgiftsnivået er å stabilisere nivået på fondet og holde avgiften rimelig stabil.

Med de foreliggende forslag til budsjetter for fag- og opplysningstiltak inkl. investeringen i Fjørforsk, midler til faglige tiltak, beredskap samt administrasjonskostnader til Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet blir budsjetterte kostnader totalt 31,0 mill. kroner. Med det anslåtte produksjonskvantumet for kylling og kalkun vil kostnadene i 2020 tilsvare 29,2 øre per kg. Med uendret sats for omsetningsavgiften på 28,0 øre per kg vil innbetalingen til fondet bli 29,7 mill. kroner og fondet reduseres med ca. 1,3 mill. kroner

i 2020. Fondet vil da komme ned i ca. 12,2 mill. kroner.

Endringer i budsjettet og usikkerhet knyttet til produksjonskvantumet i 2020 vil ha direkte virkning på utviklingen av fondet. En økning med f.eks. 3 prosent produksjon vil gi 0,84 mill. kroner i økt innbetaling fra omsetningsavgiften.

Omsetningsrådet vedtok i 2018 å sette avgiften til 28 øre per kg. Etter forutsetningene den gang ville fondet da være på 12 mill. kroner ved utgangen av 2018 og tilsvarende på 11,1 mill. kroner ved utgangen av 2019. Dette ble vurdert som et akseptabelt nivå.

Animalia har erfart at forbruk og produksjonskvantum svinger fort, og i en situasjon med utfordringer både med dyrevelferdsprogram og resistensproblematikk på fjørfe er det betydelig ressursbehov til de felles fag- og opplysningstjenestene. Styret i Animalia skriver at det er gode argumenter for å synliggjøre dette overfor næringen. En fondsstørrelse på dagens nivå er ikke veldig stor for å kunne gi en viss buffer mot uforutsette hendelser, samt legge til rette for at avgiften kan holdes på et stabilt nivå framover. Samtidig er økonomien i fjørfeproduksjonen anstrengt, preget av markedssituasjonen. Dette tilsier at avgiften ikke bør øke, siden det rammer produsentenes økonomi.

Styret i Animalias vurdering er at det er akseptabelt å legge opp til at fondet bygges noe ned. Grunnen til forventet underdekning de siste årene er den store reduksjonen i forbruk, og dermed i produksjon, som skjedde fra 2014. Produksjonen er på vei opp igjen, og forventningen til 2020 er 6 prosent høyere enn opprinnelig forventning til 2019. Det knyttes usikkerhet til utviklingen videre. Forbrukernes fokus på blant annet dyrevelferd og mattrygghet kan medføre betydelige dreininger den ene eller andre veien.

Ut fra en samlet vurdering foreslår styret i Animalia å holde omsetningsavgiften uendret på 28 øre per kg. Med de gitte forutsetninger vil fondet da reduseres med ca. 1,3 mill. kroner i 2020, til ca. 12,2 mill. kroner ved utgangen av året.

Markedsregulators forslag til satser for omsetningsavgiften

Prognosen for 2019 gir et fond ved inngangen til 2020 på om lag 37,3 mill. kroner for egg og 297,0 mill. kroner for kjøtt.

Nortura foreslår å øke maksimalsatsen for kjøtt av storfe med 0,5 kroner fra 2,0 kroner per kg i 2019 til 2,5 kroner per kg i 2020. For sau og lam foreslås en reduksjon på 0,5 kroner fra 4,0 kroner per kg i 2019 til 3,5 kroner per kg i 2020. For svinekjøtt foreslås en reduksjon på 0,5 kroner fra 2,5 kroner per kg i 2019 til 2,0 kroner per kg i 2020.

Norturas forslag til omsetningsavgifter i 2020, inkludert maksimalsatser i kr per kg. Forslag til satser for kylling og kalkun er fremmet av Animalia.

	Maks sats	01.01.2020	27.01.2020	02.03.2020	13.04.2020	03.08.2020	31.08.2020	14.09.2020	28.09.2020	12.10.2020	30.11.2020
Egg		0,80									
Kylling		0,28									
Kalkun		0,28									
Storfe	2,50	1,00	0,40	1,10	0,30				1,80		
Lam	3,50	2,00				1,00		2,00			
Sau	3,50	2,00				0,00	2,00			0,00	2,00
Svinekjøtt	2,00	1,10									
Purke/råne*		0,50									

* Purke og råne er ikke reguleringsvare, og skal ha en omsetningsavgift som kun dekker kostnader knyttet til opplysning og faglige tiltak

Forslaget fra Nortura gir et utgående fond i 2020 på om lag 37,0 mill. kroner for egg og om lag 255,0 mill. kroner for kjøtt. På egg er det ikke tatt høyde for utbetaling til forsøkskullet i 2019 på ca. 1,5 mill. kroner. Dette gjør at utgående balanse for 2020 vil være 1,5 mill.

kroner lavere enn budsjettet og være om lag 35,5 mill. kroner. For kjøtt blir fondet redusert med ca. 42,0 mill. kroner sammenlignet med utgående reserve i 2019.

Nortura skriver at forslaget til satser for kjøtt gir god balanse for alle dyreslag i forhold til andel av kostnadene, når en ser det over flere år.

De foreslåtte satsene for storfe og lam, med variasjon gjennom året, er begrunnet i ønsket om å styre mest mulig av slaktingen til underskuddsperioder. Når det gjelder sau er det ønskelig å bruke satsen til å styre slaktingen bort fra den mest hektiske lammesesonen. I satsene for storfe er det lagt inn avgiftsøkning i forbindelse med telledatoer 1. mars og 1. oktober, for å motvirke ubalanse i markedet ved at mange venter med å slakte til etter disse datoene.

Vurdering av trekkrettighetens størrelse i 2020

I juni 2017 godkjente Omsetningsrådet at Nortura etablerte en trekkrettighet på inntil 150 mill. kroner. Rettigheten (fasiliteten) ble første gang tatt i bruk i 2018 da det ikke var tilstrekkelig med midler i fondet til å dekke verdien av kjøtt på reguleringslager. Trekkrettigheten ble benyttet i perioden august 2018 til mars 2019. På det høyeste var lånet opp i 65 mill. kroner.

Nortura har gjort to simuleringer for utviklingen av fondets størrelse og verdi av reguleringslageret for 2020. Begge simuleringene tar utgangspunkt i septemberprognosen, men den ene baserer seg på et "verste utfall"-scenario. De tar da høyde for at det blir innfrysing av sau/lam og storfe opp mot grensene for innlegg på reguleringslager i løpet av ett år, henholdsvis 3 500 tonn for sau/lam og 2 500 tonn for storfe. For gris er det forutsatt en dobling av reguleringslageret i forhold til det prognosen tilsier. Videre er det forutsatt en økning i reguleringskostnadene for første halvår på 25 prosent sammenlignet med prognosealternativet. Simuleringen viser at ved "verste utfall"-scenariet vil en i løpet av høsten 2020 kunne komme i en situasjon hvor fondet ikke har tilstrekkelig med likvide midler til å finansiere verdien av reguleringslageret. På det meste er underdekningen på ca. 87 mill. kroner. Med bakgrunn i dette mener Nortura at det fortsatt er behov for trekkrettigheten og anbefaler at rammen på 150 mill. kroner videreføres i 2020.

Landbruksdirektoratets vurdering

Egg

Etter en økning av omsetningsavgiften fra 70 til 80 øre fra 1. juli ser fondet for omsetningsavgift til å øke til 37 mill. kroner i 2019. Det er også budsjettet med en utgående reserve i 2020 på litt under 37 mill. kroner. I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at ønsket nivå for eggfondet er 30,0 mill. kroner.

I sak 116/18 i Omsetningsrådets møte 7. desember 2018 ble det vedtatt at OR bevilget inntil 1 477 334 kroner fra eggfondet for 2019 til Nortura til finansieringen av bygging av fjørfehus ved NMBU. I søknaden har Nortura forutsatt at forsøkshuset ikke står ferdig i år, men Landbruksdirektoratet har mottatt ferdigattest på bygget, og utbetaling for 2019 er oppe for Omsetningsrådet i møte 13. desember, se egen sak. Dette gjør at inngående og utgående balanse i 2020 sannsynligvis vil være lavere enn budsjettet. Landbruksdirektoratets vurdering er at nivået på fondet uansett vil være godt over ønsket nivå på 30,0 mill. kroner og at budsjettet for 2020 ikke trenger å justeres som følge av dette.

I følge Norturas prognose fra november er det nå forventet en reduksjon i overskuddet på egg fra 2 100 tonn til 1 000 tonn for 2020. Overskuddet på 1 000 tonn tilsvarer mengden det er vedtatt førtidsslakting på, i sak 102/19 i Omsetningsrådets møte 18. november 2019. Kostnadene på dette tiltaket kan bli inntil 8,5 mill. kroner.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til mulig sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene og sannsynligheten for at beløpet brukes i 2020 vurderes som liten. Landbruksdirektoratet mener derfor at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Landbruksdirektoratet innstiller på markedsregulators forslag om å videreføre satsen på 0,80 kr per kg egg. Den siste prognosen tilsier at overskuddet av egg blir mindre enn grunnlaget denne satsen er vurdert ut fra. Landbruksdirektoratet viser til at det hvert år gjøres en halvårsvurdering av behovet for endring av avgiften i Omsetningsrådets møte i juni, og at det i særlige situasjoner også er mulighet for å endre avgiften på andre tidspunkt enn fra 1. januar og 1. juli.

Kjøtt

Norturas forslag om omsetningsavgift på kjøtt gjennom 2020 innebærer at fondet ved utgangen av året vil ligge på om lag 255,0 mill. kroner. Fondet blir da redusert med om lag 42,0 mill. kroner i løpet av 2020. I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at anbefalt nivå for kjøttfondet er 250,0 mill. kroner. Landbruksdirektoratet vurderer at fondet vil være om lag på ønsket nivå og innstiller på dette forslaget.

Forslaget til satser innebærer at satsen for storfe, sau og lam varierer mye gjennom året, fordi Nortura ønsker å styre mest mulig slaktning til underskuddsperioder. Nortura opplyser at de forventer lavere kostnader for både gris og storfe sammenlignet med 2019, mens kostnadene for sau/lam er om lag uendret. Størst er reduksjonen for gris og utkjøpsordningen som er gjennomført i 2019 er den viktigste årsaken. For storfe skyldes reduksjonen at det prognoseres lavere innfrysing høsten 2019 enn i tørkeåret 2018, og dermed lavere kostnader til lager og frysefradrag utover i 2020. Det budsjetteres også med lavere inntekter, da omsetningsavgiften reduseres fra en prognose på 372,0 mill. kroner i 2019 til 260,0 mill. kroner i 2020.

Med disse merknadene, og løpende muligheter for revisjon av satsene som omtalt over, innstiller Landbruksdirektoratet på markedsregulators forslag til satser i 2020 på gris, storfe, purke/råne, sau og lam.

Maksimalsatser på kjøtt

Maksimalsatsene er foreslått med bakgrunn i forslag om satser for omsetningsavgift. Forslaget innebærer en økning på 0,50 kr per kg for storfe og en reduksjon på 0,50 kr per kg for gris, sau og lam sammenlignet med 2019. Landbruksdirektoratet mener at de foreslåtte maksimalsatsene gir tilstrekkelig rom for eventuelle høyere reguleringskostnader gitt de forutsetningene som ligger.

Trekkrettighet

Nortura mener at det fortsatt er behov for trekkrettigheten og anbefaler at rammen på 150 mill. kroner videreføres i 2020. Høsten 2018 var verdien av kjøtt på reguleringslager meget høy. Om lag 40 prosent av trekkfasiliteten ble tatt i bruk, samtidig som fondet hadde en anstrengt likviditet. Trekkrettigheten ble også benyttet i starten av 2019, og den ble sist brukt i februar 2019. Markedsregulator har løpende lån i fondet for kjøtt tilsvarende verdien av reguleringslageret. Per 28. november 2019 var reguleringslageret på 298,0 mill. kroner. Det er dekning for dette i fondet for kjøtt i desember 2019. Anbefalt størrelse på fondet er 250,0 mill. kroner. Bruk av trekkfasiliteten har en høyere rentekostnad enn midlene fra fondet. Med unntak av helt spesielle situasjoner, bør det derfor være et mål å dekke hele lagerverdien med midler fra fondet. Med disse merknadene støtter Landbruksdirektoratet Norturas forslag om å videreføre trekkrettigheten med en ramme på 150 mill. kroner i 2020.

Fjørfekjøtt

I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at ønsket nivå for fjørfefondet er 20,0 mill. kroner. Den foreslåtte videreføringen av satsen på 28 øre per kg medfører at fondet i 2020 reduseres med ca. 1,3 mill. kroner. Fondet vil da komme ned i ca. 12,2 mill. kroner. Dette er langt under ønsket nivå.

I sak 116/18 i Omsetningsrådets møte 7. desember 2018 vedtok OR å bevilge inntil 2 216 000 kroner fra fjørfefondet for 2019 til Nortura til finansieringen av bygging av fjørfehus ved NMBU. Landbruksdirektoratet har nå mottatt ferdigattest på bygget og utbetaling for 2019 og 2020 er oppe for Omsetningsrådet i egen sak.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene og sannsynligheten for at beløpet brukes i 2020 vurderes også som liten. Landbruksdirektoratet mener derfor at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Ut fra vurderingen av den svært anstrengte økonomien i fjørfeproduksjonen, sammenholdt med en mer forutsigbar utgiftsside siden fjorfesektoren ikke har avsetningstiltak, følger Landbruksdirektoratet styret i Animalias innstilling om å videreføre satsen for fjørfekjøtt på 28 øre per kg fra 1. januar 2020.

Konklusjon

Omsetningsavgiftene, med unntak av korn og pels, revideres fast på halvårlig basis. Landbruksdirektoratet innstiller på forelagt forslag og vurderer det som tilstrekkelig at eventuelle avvik fra budsjett kan tas hensyn til i den halvårlige revisjonen.

Landbruksdirektoratet støtter markedsregulators og styret i Animalias forslag til omsetningsavgift for kjøtt og egg.

Saksnr.: 132/19	Sektor: Pels	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Pels - Budsjett for bruk av pelsskinnavgift i 2020 og forslag til omsetningsavgift 2020	Saksnr.: 19/61049-2

Beskrivelse

Norges Pelsdyrslag (NPA) fremmer søknad om tilskudd fra fondet for omsetningsavgift på pelsskinn til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak innen pelsdyrsektoren i 2020. Søknaden er godkjent av styret i NPA.

NPA fremmer forslag om å videreføre satsen for omsetningsavgift på pelsskinn med 1,0 prosent. Kopenhagen Fur (KF) har ingen merknader til forslaget.

For kommende sesong budsjetterer NPA med et prisnivå både for mink og rev som er om lag 10 prosent høyere enn gjennomsnittet for sesongen 2018/2019.

Ut fra disse forutsetningene vil pelsskinnavgiften utgjøre 1,5 mill. kroner. Budsjettet for anvendelse av pelsskinnavgift er tilpasset dette nivået. NPAs budsjettforslag for 2020 er på 1,5 mill. kroner og innebærer en reduksjon på vel 25 prosent fra budsjett for 2019, som var på 2,0 mill. kroner.

En stor del av midlene, 33 prosent, er planlagt brukt til sykdomsbekjempelse og tiltak for bedre dyrevelferd. Landbruksdirektoratet anbefaler forslaget til sats for omsetningsavgift og at budsjettet for bruk av fondsmidler i 2020 innvilges i tråd med søknaden fra NPA.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 15.10.2019 fra NPA, med budsjettforslag for bruk av pelsskinnavgift 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår overfor Landbruks- og matdepartementet at sats for omsetningsavgift på pelsskinnavgift videreføres med 1,0 prosent i 2020
2. Av fondet for omsetningsavgift på pelsdyrskinn kan det i 2020 anvendes inntil 1,5 mill. kroner til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Pels - Budsjett for bruk av pelsskinnavgift i 2020 og forslag til omsetningsavgift 2020

I brev av 15.10.2019 legger Norges Pelsdyrslag (NPA) fram forslag til budsjett for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for 2020. Styret i NPA har behandlet og godkjent budsjettet. De samlede kostnadene knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for 2020 forventes å være på ca. 4,2 mill. kroner. Av dette søkes 1,5 mill. kroner dekket av midler fra omsetningsavgiften. I tillegg kommer dekning av administrasjonsgodtgjørelsen til direktoratet.

Sats for omsetningsavgift, pelsdyrskinn NPAs årsmøte vedtok 29.05.2019 å foreslå overfor Omsetningsrådet at satsen for pelsskinnavgift videreføres med 1,0 prosent i 2020. Nivået på omsetningsavgiften, vurdering av fondsreserven og budsjettet for neste år må sees i sammenheng og har derfor alltid vært behandlet samtidig.

Tabellen viser utvikling i perioden 2004-2020

Årstall	Avgift i prosent	Fond, per 1.1 (mill. kroner)	Avgiftsinngang (mill. kroner)
2000	1,75	0,4	3,7
2001	1,75	0,7	5,2
2002	1,75	1,5	4,7
2003	1,75	0,4	3,8
2004	2,25	0,3	5,6
2005	2,25	0	4,5
2006	1,00	0,4	3,0
2007	1,00	0,4	2,2
2008	1,00	0,1	2,9
2009	1,00	0,3	2,2
2010	1,00	0,5	3,2
2011	1,00	1,5	3,7
2012	1,00	2,8	4,3
2013	1,00	4,7	5,4
2014	1,00	5,7	3,8
2015	1,00	4,3	4,4
2016	1,00	4,9	3,0
2017	1,00	3,8	2,8
2018	1,00	2,8	2,8
2019	1,00	2,4	2,0*
2020	1,00**	1,6*	1,5*

* prognose

** avgiftssats foreslått av NPA

Budsjett for anvendelse av pelsskinnavgift 2020

Budsjettet bygger på at foreslått sats for omsetningsavgift blir anbefalt av OR og vedtatt av Landbruks- og matdepartementet.

Omsetningsverdien av norsk skinnproduksjon er avhengig av faktorene antall skinn og

salgsverdi per skinn. Antall skinn er prognosert med utgangspunkt i forsikrede dyr, samt forventning til endring i avlsdyrbestand og lagerendring av skinn hos produsentene.

NPA forventer at det vil bli omsatt 70 000 reveskinn i 2020, en nedgang på 5 000 skinn fra 2019. For mink forventer man at det blir omsatt 400 000 skinn i 2020, mot forventet 460 000 skinn i 2019. Det forventes derimot at prisen både på skinn av mink og rev vil stige med om lag 10 prosent for kommende sesong, sammenliknet med sesongen 2018/2019.

På bakgrunn av dette er det anslått følgende omsetning av skinn i 2020:

Rev: 70 000 skinn à 630 kr/skinn.

Mink: 400 000 skinn à 270 kr/skinn.

Samlet verdi ca. 150 mill. kroner.

Sats for omsetningsavgift på 1,0 prosent er antatt å tilføre fondet 1,5 mill. kroner i 2020, i tillegg til renter. Alle pelsdyrprodusenter i Norge er medlemmer i NPA. NPA understreker i sin budsjettsøknad at tiltakene som finansieres helt eller delvis med pelsskinnavgift er til nytte for alle produsenter, uavhengig av salgssted for produserte skinn. I likhet med tidligere år er budsjettet for 2020 forelagt København Fur (KF) før behandling i NPAs styre. KF hadde ingen kommentarer til det framlagte budsjettet.

Aktiviteter/post	2018	2019	2020	2020	Avvik, kr ¹⁾	Avvik % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjett- forslag	Totale kostnader		
Opplysningsarbeid	400 000	500 000	500 000	1 400 000	-	0,0
Faglig opplysning, produsent	620 000	500 000	200 000	900 000	-300 000	-60,0
Sykdomsbekjempelse og overvåkning	700 000	400 000	300 000	900 000	-100 000	-25,0
Dyrevelferd	1 150 000	300 000	200 000	400 000	-100 000	-33,3
Forskningsprosjekter	580 000				-	
Sum markedsaktiviteter	3 450 000	1 700 000	1 200 000	3 600 000	-500 000	-29,2
Administrasjonsutg. NPA	250 000	300 000	300 000	600 000	-	0,0
SUM	3 700 000	2 000 000	1 500 000	4 200 000	-500 000	-25,0

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

NPAs kommentarer til budsjettet for 2020

Opplysningsarbeid

Opplysningsvirksomhet overfor forbruker

Norsk pelsdyrnæring vil i 2020 arbeide videre med informasjon rettet mot politikere, media, offentlig forvaltning og den øvrige befolkningen. De vurderer det som svært viktig at disse målgruppene får tilgang til riktig informasjon om næringen. Nettsiden pelsdyrbonde.no og norpels.no, samt tilrettelegging for besøk på pelsdyrgård er eksempler på tiltak. NPA ber om å få dekket 500 000 kroner av de totale kostnadene på 1 400 000 kroner.

Faglige opplysningsvirksomhet overfor produsent

Pelsskinn er et produkt hvor det er store prisforskjeller mellom gode og mindre gode produkter. Dette kan illustreres ved at enkelte produsenter oppnår opptil 20 prosent høyere skinnpris enn gjennomsnittet, og i forhold til at de svakeste produsentene blir differensen følgelig enda større. I tillegg til skinnpris betyr reproduksjonsresultatet svært mye for lønnsomheten, og forskjellene mellom gode og mindre gode produsenter er store. Videre er arbeid med utvelgelse av tillitsfulle avlsdyr et viktig element i NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling? – Gjennomgang av

pelsdyrnæringen. Rådgivning og tiltak innen ovennevnte områder er viktig.

Rådgivning og avlskontroll

For å få forståelse for bruk av avlsprogram gjennomføres møter og kurs, samt veiledning direkte til den enkelte produsent. I 2020 vil det bli gjennomført møter om bruk av avlsprogram, samt at det vil være jevnlig kontakt med den enkelte produsent om bruk av indekser og avlsverdiberegninger. Norske pelsdyroppdrettere benytter både finsk og dansk avlsprogram.

NPA ber om å få dekket 100 000 kroner av de totale kostnadene på 500 000 kroner.

Skinnutstillinger

Regionlagene arrangerer lokale skinnutstillinger som kvalifikasjon for sentral skinnutstilling. Ved gjennomføring av både de lokale og den sentrale utstillingen legges det vekt på å vise hvilke kvalitetskriterier som må vektlegges i avlsarbeidet. Videre blir det på en del lokale og på den sentrale utstillingen gjennomført faglige foredrag. Sorteringsarbeidet foretas som et samarbeid mellom skinnsorterere og pelsdyroppdrettere som også benyttes som ressurspersoner i lokallagene. Det planlegges gjennomført lokale utstillinger og en sentral utstilling i 2020. NPA ber om å få dekket 100 000 kroner av de totale kostnadene på 400 000 kroner.

Sykdomsbekjempelse og overvåking

Fôrproduksjonshygiene og fôr kvalitet

Norsk pelsdyrfôr produseres i all hovedsak ved tre produsenteide anlegg. Det er avgjørende for kvaliteten på det ferdige produkt at råvarebruken er optimal med hensyn til kjemisk sammensetning og hygienisk kvalitet. Råvaretilgang, pris og konserveringsmetoder endres og dyrenes krav til fôrsammensetning varierer gjennom året slik at en kontinuerlig oppfølging og kvalitetssikring av fôret er nødvendig. Den hygieniske kvaliteten på pelsdyrfôret er av stor betydning for spesielt reproduksjonsresultatet.

NPA ber om å få dekket 50 000 kroner av de totale kostnadene på 200 000 kroner.

Sykdommer

Det forebyggende arbeidet og oppfølging ved smitte er viktig. NPA planlegger også i 2020 å avholde møter med deltagelse fra Mattilsynet og med oppdrettere hvor aktuelle forholdsregler for bekjempelse av spesielt plasmacytose er tema. Erfaringer fra bekjempelse i Danmark og Finland vurderes og tilpasses norske forhold.

Helsetjenesteordning

Det er etablert et system hvor alle pelsdyroppdrettere har avtale med veterinær. Tilbakemeldinger fra veterinærbesøkene sendes til NPA for gjennomgang og oppfølging. I 2020 skal ordningen med veterinærbesøk videreføres og utvikles. Kontakten med lokale veterinærer vil bli videreført.

NPA ber om å få dekket 200 000 kroner av de totale kostnadene på 500 000 kroner.

Dyrevelferd

Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) om dyrevern og dyrevelferd legger, sammen med pelsdyrutvalgets NOU om norsk pelsdyrhold og forskrift om hold av pelsdyr, føringer for det dyrevelferdsarbeidet som foregår innen pelsdyrnæringa. Den europeiske pelsdyrorganisasjonen Fur Europe har i flere år finansiert utvikling av dyrevelferdssystemet WelFur for kartlegging av dyrevelferden i den enkelte besetningen. Systemet er prøvd ut i ti europeiske land, inkl. Norge, og implementering gjennomføres

ved besøk i alle pelsdyrgårdene.

Forskningsformidling og produsentoppfølging

Forskningsformidling skjer ved deltagelse i møter og direkte kontakt med den enkelte produsent eller ved fagdager. Videre tas det også i 2020 sikte på å videreføre kontakten med Mattilsynet vedrørende næringas arbeid med dyrevelferdstiltakene.

NPA ber om å få dekket 50 000 kroner av de totale kostnadene på 200 000 kroner.

FarmSert-Sertifisering

Norsk pelsdyrnæring har etablert sertifiseringssystemet, FarmSert. Sertifiseringssystemet omfatter mange forhold ved produksjonen og skal bidra til å heve standarden på norsk pelsdyrproduksjon. Det vil også i 2020 bli gjennomgang og oppdatering av håndbok, kravstandard og veileder.

NPA ber om å få dekket 75 000 kroner av de totale kostnadene på 100 000 kroner.

WelFur-sertifisering

Igangsetting av WelFur i Norge vil kreve en del ressurser knyttet til informasjon og planlegging, samt oppfølging av sertifiseringspersonalet. Erfaringsutveksling og tilpasninger av systemet, tolkning av resultat og videreutvikling er oppgaver som NPA vil ta del i.

NPA ber om å få dekket 75 000 kroner av de totale kostnadene på 100 000 kroner.

Administrasjonsutgifter

Styre og administrasjon

Arbeid med planlegging, administrasjon og tilrettelegging av gjennomføringen av de nevnte tiltakene, foretas av styret og administrasjonen i NPA.

NPA ber om å få dekket 275 000 kroner av de totale kostnadene på 500 000 kroner.

Rådgivende utvalg

Styret har oppnevnt rådgivende utvalg innen avl og etologi. Dette er utvalg som er sammensatt av pelsdyrprodusenter og vitenskapelig personell. Utvalgene gjennomfører sitt arbeid med møter og befaringer samt gir informasjon til produsentene. Utvalgene er rådgivende for styret og bidrar i forbindelse med gjennomføring av tiltak. For 2020 budsjetteres det med tre møter og en befaring for hvert av utvalgene.

NPA ber om å få dekket 25 000 kroner av de totale kostnadene på 100 000 kroner.

Landbruksdirektoratets vurdering

Totalrammen i budsjettet må tilpasses inngangen av midler i fondet. NPA foreslår uendret avgiftssats på 1,0 prosent.

Prognoser for antall solgte skinn i 2020 viser svak nedgang, mens prognose for omsetningsverdi av rev- og minkskinn i 2020 er imidlertid noe høyere enn prognosen for 2019.

Budsjettet NPA legger fram for 2020 er 25 prosent lavere enn for 2019. Reduksjonen skyldes NPAs tilpasning av budsjettet i forhold til fondets inntekter i 2020. Størrelsen på fondet er i dag omtrent ett års forbruk av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Landbruksdirektoratet vurderer det derfor som uproblematisk å legge opp til et forbruk i 2020 på 1,5 mill. kroner.

Tiltakene NPA foreslår å bruke avgiftsmidler til er etter direktoratets mening innenfor formålet med midlene.

NPA har oversendt budsjettet for 2020 til Kopenhagen Fur (KF), som har meldt tilbake at de ikke har merknader til det framlagte budsjettet. Landbruksdirektoratet vurderer dette slik at KF er enig i den linjen som NPA har lagt seg på når det gjelder bruk av omsetningsavgiften. Landbruksdirektoratet forutsetter at NPA gjennomfører tiltakene i tråd med egen søknad, slik at det ikke skal oppstå tvil om at tiltakene som helt eller delvis finansieres med midler fra omsetningsavgiften er til gagn for alle pelsdyrholdere, uavhengig av salgssted for skinn.

Forslaget om sats for omsetningsavgift på skinn og søknaden om bruk av fondsmidler i 2020 er behandlet av NPAs styre og drøftet med KF.

Landbruksdirektoratet anbefaler forslaget til sats for omsetningsavgiften og at budsjettet for bruk av fondsmidler i 2020 innvilges i tråd med søknaden fra NPA.

Saksnr.: 133/19	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Korn - Evaluering av ordning med direkte innmelding av overskudd av korn	Saksnr.: 19/60841-2

Beskrivelse

Norske Felleskjøp (NFK) la fram forslag til ny metode for å beregne hvor mye korn som skal få kompensasjon for overlagring gjennom markedsreguleringen, sak 64/17.

I vedtaket framgår det følgende «Markedsregulator gjennomfører en grundig evaluering etter første sesong for å fange opp eventuelle utilsiktede effekter, herunder effekter på blant annet konkurransenøytralitet og kostnadseffektivitet. Dersom evalueringen avdekker slike utilsiktede effekter må modellen endres, eller dagens modell gjeninnføres.»

I vedlagte evaluering framgår det at aktørene ønsker å flytte tidspunktet for innmelding fra 1. april til 15. april eller 1. mai. Markedsregulator påpeker enkelte svakheter i ordningen, men konkluderer med at dagens innretning kan bidra til at markedet blir balansert fullt ut og foreslår derfor ingen endringer av regelverket nå.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av korn fastsatt av Omsetningsrådet 23.0.2009, § 2-1 pkt 1, jf. forskrift av 22.10.2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra NFK av 23. oktober 2019: «Evaluering av ordning med direkte innmelding av overskott av korn fra aktøtane».

Møtebehandling

Enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet tar markedsregulators forslag om ikke å endre ordningen til følge.
2. Grunnet at kornåret 2018/2019, som var preget av tørkesommeren 2018, danner et betydelig grunnlag for evalueringen, ber Omsetningsrådet markedsregulator om å gjennomføre en tilsvarende evaluering innen 01.10.2020, der effektene av sesongen 2019/2020 blir en del av vurderingsgrunnlaget.

Korn - Evaluering av ordning med direkte innmelding av overskudd av korn

Norske Felleskjøp har evaluert ordningen med direkte innmelding av overskudd av korn som ble iverksatt etter behandling av Omsetningsrådet 9. november 2017 sak 64/17. I det etterfølgende gjengis en oppsummering av evalueringen.

Ordningen har til nå fungert i to sesonger. Tiltakene er avsluttet i og med at overlagret korn fra 2017/2018 sesongen ble fristilt f.o.m 15.10.2018, grunnet tørken i 2018. Det ble ikke overlagret korn høstet i 2018.

Fra 2017/2018 sesongen ble det omdisponert 35 000 tonn mathvete til fôr. Ifølge prognosert balanse skulle dette gi et overskott på 37 000 tonn mathvete.

Anbudsinnhenting ble gjennomført som planlagt 3. april 2018. Det kom inn tilbud om overlagring av 50 686 tonn fôrkorn og 36 600 tonn mathvete klasse 4. Dette utgjorde omtrent 50 000 tonn mer enn prognosert for den aktuelle sesongen.

I den første sesongen med ny ordning er det dermed klart at kvantum omfattar både korn etter sesongen 2017 og tidligere sesonger.

Det var ingen aktører som meldte om forventet underskudd av korn pr. april 2018.

Som forventet var det lite konkurranse om pris i tilbudsrunder. Ca 2/3 av kvantumet ble levert med tilbud i tråd med fastsatt maksimumspris. Kostnaden ble dermed redusert fra maksimalt 29,7 øre pr. kg, til i gjennomsnitt 29,5 øre pr. kg.

Dette var forventet så lenge overskuddet er aktørane sine vurderinger av kvantum. Dette er også grunnen til at maksimumsprisen ble til satt til 90 % av kalkulert maksimumskostnad.

Det innmeldte kvantumet gikk inn som oppjustering av tilgangen i den siste prognosen i mai 2018.

Overskottet ville i utgangspunktet redusere behovet for import i 2018/2019 og dermed ivaretatt balansen i markedet. Det var likevel på det tidspunktet en risiko for at overlagring av så store kvanta kunne gi overskudd også i den påfølgende sesongen. Norske Felleskjøp valgte derfor å ikke presse aktørane til å bruke det innmelde overskuddet gjennom å anbefale reduserte importkvoter ved siste auksjon i sesongen. På det tidspunktet forelå rapporten om «Rom for bruk av norsk korn», ferdigstilt i desember 2017. Felleskjøpet bestemte seg for å vente med å la konklusjonene i rapporten få full innvirkning til vilkårene var bedre kjent gjennom en hel sesong.

Overlagringen ble gjennomført i samsvar med innmeldingene pr. 3. april. Norske Felleskjøp gjennomførte en omfattende besøksrunde og gikk gjennom interne kontrollrutiner, samt kontrollerte kornlagerene hos aktørene.

Sesongen 2018/2019 med tilnærmet halverte kornavlinger gjorde det enkelt å absorbere overskuddet fra 2017 uten reguleringstiltak. Importkvotane ble bestemt med bakgrunn i overlagringen fra 2017/2018 og tilgangen i ny sesong.

Lantmännen Cerealia problematiserte i januar 2019 situasjonen for matmelmøllene, fordi tilgangen til importert korn var vurdert som for lav til å dekke forbruket. Samtidig viste det seg at 19 600 tonn av importkvotene fra 2017/2018 ikke var brukt.

Norske Felleskjøp antar at bakgrunnen for denne situasjonen var at utviklingen i priser på

importert korn tilsa at tollene ville gå ned fra og med 01.09.2018. Ved å ikke utnytte kvotene fullt ut fikk aktørene utfordringer med overgangslager inn i ny sesong.

På bakgrunn av forklaringer og dokumentasjon imøtekom Norske Felleskjøp aktørene delvis. Kvoten ble økt med 6 000 tonn som ble fordelt ved auksjon.

I ettertid er Norske Felleskjøps vurdering at denne kompensasjonen heller burde blitt meldt inn 1. april og dermed gitt effekt på importkvoter ved auksjonen i mai.

Erfaringene med ordninga er drøftet med Bransjeforum. Enkelte aktører har kritiske bemerkninger til metoden, men aksepterer at ordningen blir utprøvd over flere år før eventuelle andre modeller blir vurdert.

Aktørene mener at 1. april er for tidlig å melde inn overskuddet, da dette kan medføre for lav innmelding. Det blir også påpekt at ordningen ikke gir motivasjon til å overestimere overskuddet. For store overskudd øker risikoen for for små importkvoter i neste sesong.

Brudd på forutsetningene om overlagering gir dessutan sterk økonomisk reaksjon fra markedsregulator. Det ble foreslått å flytte tidspunktet for innmelding til 15. april eller 1. mai.

Norske Felleskjøp påpeker at ordningen svekker konkurransen i tilbudsinnhenting, samtidig som den eliminerer risikoen for at markedsreguleringen ikke fanger opp det reelle overskuddet.

Kostnaden ved svekket tilbudskonkurranse er prøvd ivaretatt ved 10 % reduksjon i maksimal kompensasjon.

Norske Felleskjøp ser også at ordningen i enkelte tilfeller kan bidra til at aktørene får kompensert for større kvantum enn det som burde vært markedsreguleringen sitt ansvar.

Dette er forsøkt motvirket ved at overskuddet må meldes inn allerede 1. april, for så å bli lagt til tilgangen i sesongen, og på den måten redusere behovet for import. Tilsvarende har aktørene over tid ingen fordeler av å overinnmelde korn.

Ordningen kan dermed medvirke til at markedet blir balansert fullt ut. Norske Felleskjøp vil derfor ikke foreslå endringer i regelverket nå.

Når det gjelder problemstillingen om ordningen kan påvirke andrehåndsmarkedet for korn, har ikke Norske Felleskjøp mottatt noe signal om at aktørene har hatt problem med tilgang og pris på norsk korn i denne perioden.

Landbruksdirektoratet sine vurderinger

Som påpekt tidligere er ikke modellen optimal, men erfaringene til nå er at den bidrar til at en unngår uønskede situasjoner der det finnes mer norsk korn på lager enn det prognosen klarer å fange opp.

Den største svakheten ved evalueringen er at den bygger på problematiske kornår. Været under innhøstingen 2017 bidro til historisk lite vårkorn av matkvalitet, med påfølgende reduserte muligheter til å få sådd høstkorn. Dette var inngangen til tørkesommeren 2018 som i snitt gav halverte avlinger, men med svært høy matandel.

Den delen av vedtaket som ber om at evalueringen må vurdere eventuelle utilsiktede effekter, herunder effekter på blant annet konkurransenøytralitet og kostnadseffektivitet,

har blitt vanskelig å gjennomføre pga. disse ekstraordinære forholdene.

Evalueringen fra markedsregulator påpeker derimot fordeler og ulemper ved ordningen, og konkluderer med at den bør videreføres.

Direktoratet sitt forslag til vedtak er i tråd med dette. Men siden ordningen er av vesentlig betydning for produksjon og bruk av norsk korn, og den ekstraordinære sesongen 2018/2019 utgjør ett av to år i evalueringen, etterspørres en ny evaluering der sesongen 2019/2020 også inngår.

Saksnr.: 134/19	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt og egg - Mottaksplikt og kvalitetskriterier	Saksnr.: 19/64218-2

Beskrivelse

Nortura ber om at Omsetningsrådet godkjenner en praksis der Nortura kan gi produsenter, både medlemmer og ikke-medlemmer, som ikke etterlever regelverk til dyrevelferd nulloppgjør ved leveranse på mottaksplikt.

Hjemmel

Forskrift av 01.07.2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer § 3.

Forskrift av 22. 10.2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 5.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev av 23. september 2019 fra Nortura SA.

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Møtebehandling

Etter diskusjon ble det enstemmig vedtatt at saken utsettes. Det skal være møte mellom Nortura, KLF og Landbruksdirektoratet. Etter dette lager Nortura ny bestilling til sekretariatet.

Anne Jødahl Skuterud, med støtte fra Marit Haugen, uttrykte at dersom forslag til vedtak blir av prinsipiell karakter, må markedsregulator i korn- og melkesektoren konsulteres.

Vedtak

Saken utsettes for ny behandling i 2020.

Kjøtt og egg - Mottaksplikt og kvalitetskriterier

Bakgrunn

Nortura sendte 23. september 2019 et brev til Omsetningsrådet angående mottaksplikt på kjøtt og egg fra besetninger som ikke etterlever regelverket til dyrevelferd. Nortura ønsker at Omsetningsrådet godkjenner innføringen av en praksis med å gi nulloppgjør til produsenter som ikke etterlever regelverk knyttet til dyrevelferd.

Norturas brev

Nortura brev gjengis i sin helhet nedenfor:

«Nortura tolker mottaksplikten til også å gjelde fra husdyrprodusenter som har manglende regelverksetterlevelse for dyrevelferd. Råvaren fra slike besetninger kan ikke inngå i ordinære varestrømmer. Råvaren kan heller ikke selges som en del av forsyningsplikten eller legges inn på reguleringslager. I enkelte tilfeller kan Nortura bli nødt til å destruere råvaren dersom avvikende kvalitet er betydelig.

Nortura vil derfor innføre endringer i oppgjør til produsenter (medlemmer og ikke-medlemmer) som ikke etterlever regelverk for dyrevelferd. Nortura Totalmarked har hatt dialog med sekretariatet for Omsetningsrådet vedrørende denne problemstillingen. Nortura Totalmarked deler sekretariatets vurdering at markedsregulator må behandle medlemmer og ikke-medlemmer likt i forhold til etterlevelse av mottaksplikten.

Nortura vil innføre følgende praksis:

«Nortura har mottaksplikt og vil ikke avvise dyr til slakt eller mottak av egg, men kan under gitte kriterier sette avregningspris til kr. 0,00, alle tilleggsytelser vil bortfalle og man vurderer fortløpende behovet for å fakturere påløpte kostnader. (O-oppgjør, faktura for påløpte kostnader)»

Dette vil gjelde i tilfeller hvor:

- Besetninger som har fått avviklingsvedtak fra Mattilsynet, akutt slakting som følge av dyretragedier etc.
- Besetninger som i utgangspunktet har en godkjent status i dyrevelferdsprogrammet, men som Nortura har meldt til Mattilsynet og/eller politiet pga. dyrevelferdsavvik.

Nortura viser til at lignende krav i kornsektoren, hvor FK Agri har krav til at minstekravene til kvalitet er oppfylt.

«Produsenten har ansvar for at varen som leveres oppfyller minstekravene til kvalitet. Ved mottaksanleggene er det etablert kontroll for å unngå at partier som ikke tilfredsstiller minstekravene kommer inn i beholdningene. Hvis et slikt parti likevel kommer inn på anlegget og varen går inn i beholdningene, vil produsenten ikke få betalt for partiet. Produsenten kan heller ikke regne med å få varen tilbake. (Kornguiden 2019/2020)»

Nortura ønsker at Omsetningsrådet godkjenner innføringen av en slik praksis ovenfor produsenter som ikke etterlever regelverk knyttet til dyrevelferd.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Gjeldende vilkår for Norturas medlemmer reguleres innenfor organisasjonens vedtekter for medlemskapet, fastsatt innenfor samvirkeloven. Samvirkens handlingsrom overfor egne medlemmer er relativt vidt, men likebehandling er et sentralt prinsipp. Det heter

således i samvirkeoven § 17 at «*Eit samvirkeforetak skal behandle alle medlemmar likt. Forskjellsbehandling krev sakleg grunn.*» Saklig grunn kravet, innebærer at samvirket kan differensiere avregningspris ut fra forhold som kan regnes som «saklig grunn», f.eks. ulike kvaliteter som fettprosent eller vektklasse, antall dyr levert samtidig etc. Markedsregulator må med andre ord gi samme leveringsbetingelser for råvare av samme kvalitet mv. til alle medlemmer. I kjøtt- og eggsektoren har likhetsprinsippet vært tolket vidt, f.eks. ved at det er praktisert samme trekk for inntransport uavhengig av avstand til mottakende anlegg.

Omsetningsrådets oppgaver med hensyn til mottakplikten er å påse at alle primærprodusenter får avsetning for sine varer til like vilkår ved leveranser til markedsregulator. Leverer eksempelvis et ikke-medlem en pulje med gris til slakt av en gitt størrelse/vektgruppe og kvalitet (fett, EUROP-klassifisering, KSL-tillegg mv.), så skal vedkommende få de samme priser og betingelser som om leveransen hadde kommet fra et medlem.

Dersom samvirkene gir egne medlemmer gunstige betingelser, skal andre leverandører også nyte godt av disse. På samme måte, dersom samvirkene stiller strenge krav, skal de samme kravene stilles overfor andre leverandører. Det kan stilles relativt vidtrekkende krav til medlemmene, men mottakplikten medfører at de krav som stilles til leveranser fra andre leverandører, skal være de samme som fra leveranser fra medlemmene.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering, er det i Norturas vedtekter § 9 eksplisitt nevnt det som Nortura etterlyser i sitt brev av 23. september. Nedenfor er § 9 fra vedtektene til Nortura gjengitt:

§ 9 • Rettigheter og plikter

Andelseierne plikter å overholde Nortura SAs vedtekter og de vedtak som er blitt fattet med hjemmel i disse og de avtaleforpliktelser andelseieren har overfor Nortura SA. Andelseierne plikter å rette seg etter de vedtak som fattes av styret med sikte på å gjennomføre en effektiv markedstilpasning.

Andelseierne har rett og plikt til å levere hele sin produksjon av egg og/eller av slaktedyr til Nortura SA eller den som Nortura SA har godkjent for mottak.

Denne vedtektsbestemte leveringsretten og –plikten gjelder ikke for produksjon av fjørfe - som reguleres av den til enhver tid gjeldende produksjonsavtale fastsatt av konsernstyret.

Unntatt fra leveringsretten og –plikten er slakt og egg til eget forbruk, til kårfolk og ansatte på gården.

Et medlem skal ikke opptre i konkurranse med Nortura SA. Dersom det foreligger særlige forhold kan det gis dispensasjon fra dette forbudet etter retningslinjer fastsatt av konsernstyret.

Årsmøtet kan bestemme at leveringsplikten også skal gjelde for omsetning av livdyr og avlsdyr. Nortura SA kan nekte å omsette til ordinære betingelser slakt, egg og livdyr som er produserte eller levert i strid med lovlige vedtak i foretakets organer. Nortura SA kan dessuten nekte å ta imot leveranser av slakt, egg og livdyr som er produsert i strid med offentlige krav.

Nortura SA har rett til å motregne mot ethvert krav et medlem har mot Nortura SA.

I § 9 6. ledd siste setning, står det eksplisitt at Nortura kan «..nekte å ta imot leveranser av

slakt, egg og livdyr som er produsert i strid med offentlige krav». Likevel er Nortura svært tydelige på at de vil ta imot dyr/egg fra produsenter som har fått vedtak om avlaving eller som er anmeldt: «Nortura tolker mottakplikten til også å gjelde fra husdyrprodusenter som har manglende regleverksetterlevelse for dyrevelferd».

At mottakplikten overholdes og at betingelsene er like for medlemmer og ikke-medlemmer ligger til Omsetningsrådets ansvar å påse, *hvilke* betingelser Nortura setter ligger utenfor Omsetningsrådets ansvar. Nortura må imidlertid forholde seg til Jordbruksavtalen med hensyn til f.eks. målpris, trekk av avgifter mm. som påvirker avregningsprisen.

Det vil ikke være urimelig at det ikke betales samme pris for produkter fra besetninger hvor dyrevelferdskravene er etterlevd. Det er en forskjell i og saklig grunn for ulik pris. Det er en stor omdømmerisiko ved å inkludere disse råvarene inn i sin produksjon. Slakt fra besetninger som ikke er produsert etter offentlige krav vil derfor være vanskelig å omsette, som Nortura argumenterer for i sitt brev.

Det er tilsvarende bestemmelse om kvaliteter i de andre sektorene med markedsregulator. I TINEs vedtekter § 6. Leveringsrett og leveringsplikt andre og tredje avsnitt står det:

«Styret gir nærmere regler for fjøs- og dyrestell, behandling og oppbevaring av melk, melkekvalitet, melkerom, leveranse og leveringssted, transportopplegg og forhold knyttet til gårds plass og gårdsvei. Styret gir også regler om rett til inspeksjon og registrering av dyrestell, fjøs og melkerom.»

TINE kan nekte å ta imot melk som ikke tilfredsstillende fastsatte kvalitetskrav. TINE kan også nekte å ta imot melk fra produsenter som ikke overholder regler styret har fastsatt for melkeprodusentene.»

Tilsvarende heter det i Felleskjøpet Agris vedtekter § 7. Rettigheter og ansvar:

«Medlemmene har rett til å kjøpe varer og levere sine produkt, og benytte seg av de tjenester FKA tilbyr, til de priser og vilkår som til enhver tid gjelder. Medlemmer har gjennom sitt medlemskap godtatt FKAs vedtekter.»

Vilkårene som det refereres til er gjengitt i Felleskjøpet Agris kornguiden (referert fra Norturas brev):

«Produsenten har ansvar for at varen som leveres oppfyller minstekravene til kvalitet. Ved mottaksanleggene er det etablert kontroll for å unngå at partier som ikke tilfredsstillende minstekravene kommer inn i beholdningene. Hvis et slikt parti likevel kommer inn på anlegget og varen går inn i beholdningene, vil produsenten ikke få betalt for partiet. Produsenten kan heller ikke regne med å få varen tilbake.»

Landbruksdirektoratets vurdering er at det er Omsetningsrådets ansvar å følge opp at markedsregulator gir like betingelser til medlemmer og ikke-medlemmer som påberoper seg mottakplikten. Hvilke krav og betingelser som er knyttet til selve kjøpet, innenfor de reglene som jordbruksavtalene har satt samt offentlig regelverk, tilligger kjøper av varen, i dette tilfellet Nortura SA. Landbruksdirektoratet mener at det ikke er innenfor Omsetningsrådets kompetanse å legge føringer på transaksjonen mellom leverandør og markedsregulator om betingelser utover likebehandling. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at saken tas til orientering.

Saksnr.: 135/19	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Kjøtt - Klage fra Nortura på avslag på utbetaling for utkjøpt produsent av smågris	Saksnr.: 18/76194-45

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet forestår utbetaling til Nortura for utkjøp av smågrisprodusenter. Landbruksdirektoratet har ikke utbetalt for avtale med produsent, fordi vilkårene i retningslinjen ikke var oppfylt.

Nortura klager på avslag på utbetaling.

Hjemmel

Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold fastsatt av Omsetningsrådet 21. november 2018 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11, første ledd, forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1 og retningslinjer for markedsregulering av kjøtt av 21. juni 2013, § 2-2 siste ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 16. oktober 2019.

Forslag til vedtak

Norturas klage tas ikke til følge.

Møtebehandling

Omsetningsrådets leder innledet med å opplyse om at hun hadde spurt sekretariatet om hva som var grunnlaget for kompensasjonen som ble gitt til en produsent med grunnlag i MRSA-erstatningsordningen. Hun hadde da fått opplyst at grunnlaget for de standardiserte satsene i forskriften skiller seg noe fra satsene i utkjøpsordningen. Kompensasjonen etter de to ordningene retter seg i denne saken mot den samme utslaktingen, og beløpene er tilnærmet sammenfallende, med en differanse på ca. 20 000 kroner. Ordningene er dermed til dels overlappende, men har forskjellig formål. Omsetningsrådets utkjøpsordning hadde videre en lengre tidshorisont i og med at produsenten hadde gjennom den inngåtte avtalen med Nortura forpliktet seg til å avstå fra grisehold i 7 år.

Det ble i Omsetningsrådets behandling av saken lagt stor vekt på at Nortura hadde handlet i tråd med formålet med retningslinjen, når de hadde inngått avtalen med produsenten. Omsetningsrådet pekte videre på at utkjøpsordningen og MRSA-erstatningen har ulike formål, og at det ligger ulike vurderinger til grunn for kompensasjonsberegningene.

Etter avsluttet diskusjon kom det ønske om at detaljer i diskusjonen skulle gjengis. Leder åpnet da for at den enkelte kunne komme med skriftlig innspill etter møtet.

Kristin Hoff leverte i etterkant av møtet begrunnelse for at det ble fattet et annet vedtak

enn det var innstilt på:

- «Retningslinjens formål: (reduere dyretallet, skape markedsbalanse og et stabilt marked). Dvs: dette handler ikke om ”de spesifikke dyrene”, men ”å slutte som svineprodusent”. At den aktuelle produsenten ble kompensert for MRSA-slakting er således saken uvedkommende.
- Hjemmel og lovanvendelse
Omsetningsrådets sekretariat skal forestå utbetalinger i betydningen ”gjøre det praktiske arbeidet som skal til for å flytte penger”. Det er ingen kontrollmyndighet delegert til sekretariatet og/eller landbruksdirektoratet som gir anledning til å overprøve Omsetningsrådets vedtak. Utkjøpsordningen er finansiert ved omsetningsmidler som det er opp til Omsetningsrådet alene å disponere, jf. oml. §11, ref. §11-4. Og – som Nortura også anfører i sitt brev – dersom man skulle kunne legge forvaltningsloven til grunn måtte man altså brukt forvaltningslovens §35 om omgjøring.
- Imidlertid er dette et av de få tilfellene hvor markedsregulator har delegert forvaltningsmyndighet fra Omsetningsrådet. Ordningen kan ikke forstås som en privatrettslig avtale mellom Nortura og produsenter som ønsker utkjøp.»

Trine Hasvang Vaag sa seg enig i dette per e-post. I tillegg la hun til når det gjelder hjemmel og lovanvendelse for sekretariatets kontrollmyndighet følgende: «En delegasjon kan ikke inntolkes, den må være klar og tydelig.»

Vedtak

Gitt ordningens formål tas Norturas klage til følge.

Kjøtt - Klage fra Nortura på avslag på utbetaling for utkjøpt produsent av smågris

Innledning

Den 21. november 2018 vedtok Omsetningsrådet *Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold.*

I brev datert 16. september 2019 avslo Landbruksdirektoratet å utbetale for tilskudd til produsenten selv om Nortura hadde inngått avtale med ham, fordi man mente at vilkårene, som er spesifisert i ovennevnte retningslinje, ikke er oppfylt:

Landbruksdirektoratet vurderer det imidlertid dertil at betingelsene ikke er oppfylt for [produsenten]. Etter retningslinjen om utkjøp punkt 2 andre avsnitt må produsenten dokumentere å ha avlspurke per 01.03.2018 gjennom søknad for produksjonstilskudd eller på annen måte dokumentere dyretallet på denne datoen. Videre må produsenten dokumentere at det var svineproduksjon på gården per 01.10.2018, jf. punkt 2 andre avsnitt. [Produsenten] hadde ikke dyr på noen av disse tidspunktene. Det medfører at han ikke oppfyller vilkårene for å motta tilskudd. Verken retningslinjen eller avtalen åpner for å dispensere fra disse vilkårene. Nortura har etter Landbruksdirektoratets vurdering inngått en avtale i strid med retningslinjen og finner derfor å ikke kunne utbetale for denne produsenten.

I e-post datert 9. september, opplyser Totalmarked at produsenten fikk pålegg fra Mattilsynet om å slakte ned besetningen i 2017 på grunn av MRSA. De sier videre at siden det var et pålagt og ufrivillig opphold som var grunnen til at det ikke var gris per 1. mars 2018, fant de det rimelig å godkjenne søknaden.

Norturas klage

Norturas klage gjengis nedenfor:

«Klage på avslag på utbetaling av tilskudd til avvikling av svineproduksjon

Vi viser til Landbruksdirektoratets brev datert 16.09.2019, mottatt per e-post hos oss 25.09.2019 hvor Direktoratet «delvis innvilger søknad om utbetaling for gjennomført slakt».

I nevnte brev avslår Direktoratet å utbetale tilskudd til en av produsentene som Nortura har inngått avtale med om deltakelse i utkjøpsordning for gris. Direktoratet mener at vilkårene for deltakelse i ordningen ikke er oppfylt for denne produsenten, og vil på den bakgrunn ikke foreta utbetaling i tråd med Norturas anmodning.

Vi er enige med Direktoratet i at denne saken, og omstendighetene knyttet til denne produsentens deltakelse i ordningen, skiller seg fra de ordinære sakene og at enkelte av premissene i retningslinjen ikke er oppfylt. Men Nortura har likevel, basert på en konkret og detaljert vurdering av saken, funnet at deltakelse kan forsvares ut fra hovedformålet med utkjøpsordningen; å redusere antall smågrisprodusenter i Norge. På den bakgrunn har Nortura inngått avtale med den aktuelle produsenten. Uavhengig av om Omsetningsrådet mener at denne produsenten burde få delta i ordningen, eller ikke, så reiser denne saken prinsipielle spørsmål knyttet til delegasjon av myndighet og forvaltning av ordningen, som det er viktig for Nortura å få klarhet i.

Direktoratet oppgir i brevet til Nortura, at vedtaket om å nekte utbetaling kan påklages til Omsetningsrådet, og at klagefristen er 3 uker. Som det vil fremgå nedenfor, mener vi Direktoratet her har tatt en gal tilnærming til saken, og vi stiller oss undrende til hvorfor dette er formulert som et forvaltningsvedtak med klageadgang for Nortura. Uansett ønsker

vi Omsetningsrådets syn på saken. For det tilfelle at dette er en forvaltningsrettslig klagebehandling, er denne klage rettidig inngitt. Direktoratets brev ble mottatt hos oss per e-post den 25.09.2019.

Bakgrunn

[Produsenten] søkte 12.12.2018 Nortura om å få delta i utkjøpsordning for gris. Han fikk i utgangspunktet avslag fordi det ikke var registrert noen avlspurker på gården, hverken 1. mars eller 1. oktober 2018. [Produsenten] tok kontakt på ny, og informerte om at årsaken til at han på disse tidspunkt ikke hadde purker, var at han hadde fått pålegg fra Mattilsynet om å slakte ned besetningen på grunn av MRSA-smitte. En slik nedslakting og saneringsprosess tar lang tid, og er helt uforskyldt for produsent.

Nortura gjorde en fornyet vurdering av søknaden, fant at en evt. deltakelse for [produsenten] var i tråd med det primære formålet med ordningen, «å redusere antall produksjonsdyr i svinenæringen», jf. retningslinjen punkt 1. Man tillot deltakelse i ordningen på basis av det antall purker (10 stk.) som han hadde da pålegget fra Mattilsynet kom.

I retningslinjen punkt 2, står følgende;

«Premiss for utbetaling er at det er søkt om produksjonstilskudd for avlspurke per 01.10.2018 eller på annen måte kan dokumentere svineproduksjon på samme gårds- og bruksnummer per 01.10. 2018.».

Etter vår oppfatning er denne formuleringen primært gitt for å sikre den utløsende effekt av ordningen, det vil si å hindre at produsenter som allerede har opphørt produksjon av gris, skal få delta. [Produsentens] opphold i griseholdet var høyst ufrivillig, og skyldtes Mattilsynets pålegg om sanering. Nortura mener at [produsenten] i tilstrekkelig grad har dokumentert «på annen måte» at han fortsatt drev med svineproduksjon, og at han ville anskaffe nye dyr så snart sanering var gjennomført. Nortura tillot derfor deltakelse i ordningen for å hindre dette.

Som tidligere nevnt, er vi fullt klar over at denne saken stiller seg annerledes enn øvrige produsenter som deltar i ordningen, men Nortura mener likevel at beslutningen om å la [produsenten] delta er innenfor retningslinjen og i tråd med formålet med ordningen.

Direktoratets myndighet til å overprøve Norturas vedtak

Nortura (som markedsregulator) fatter vedtak om deltakelse i utkjøpsordningen på grunnlag av myndighet delegert fra Omsetningsrådet. I tråd med de vurderinger som ble gjort av arbeidsgruppe jus i gjennomgangen av regeleverket for markedsbalansering, utgjør dette et eksempel på at markedsregulator utøver offentlig myndighet (Rapport arbeidsgruppe jus, side 74).

Vi oppfatter at Direktoratets brev, formulert som «delvis avslag på søknad om utbetaling for gjennomført slakt» i realiteten er en overprøving av Norturas vedtak om å tillate [produsentens] deltakelse i ordningen. Dette mener vi er feil av flere grunner.

For det første kan vi ikke se at retningslinjen gir Direktoratet en slik overprøvingsadgang. Direktoratet har i etterfølgende e-postkorrespondanse vist til retningslinjens punkt 4, siste ledd, som hjemmelsgrunnlag for vedtaket de har fattet;

«Utbetaling til markedsregulator skjer når markedsregulator dokumenterer overfor Omsetningsrådet (sekretariatet v/Landbruksdirektoratet) at det er inngått en avtale, avtalen er tinglyst og at det er mottatt leveringsbekreftelse fra et norsk slakteri hvor

antall avlspurker purker omfattet av avtalen fremgår.».

Vi er ikke enig i at denne formuleringen i retningslinjen gir Direktoratet en myndighet til å overprøve Norturas vedtak.

Dersom man følger en forvaltningsrettslig tankegang er det etter vår oppfatning Omsetningsrådet, som overordnet/delegerende organ til Nortura, som har anledning til å overprøve Norturas vedtak, ikke sekretariatet v/landbruksdirektoratet.

For det andre, så må en slik overprøving av underordnet organs vedtak uansett gjøres i form av en omgjøring etter forvaltningsloven §35. Det vil i dette tilfellet være snakk om en omgjøring av vedtaket til ugunst for den vedtaket rettes mot (altså produsenten) . Dette er det begrenset adgang til å gjøre.

Avslag på søknad/ privatrettslig avtale

Direktoratet har formulert sin tilbakemelding til Nortura som «delvis innvilgelse av søknad» [dels et avslag på søknad]. Vi kan ikke se at Retningslinjen legger opp til at Nortura skal «søke» om å få utbetalt midler fra Omsetningsrådet for å oppfylle avtale med produsent. Slik vi leser retningslinjen, skal utbetaling fra Omsetningsrådet v/direktoratet skje når markedsregulator legger frem dokumentasjon på inngått avtale og gjennomført slakting.

Som begrunnelse for valgt fremgangsmåte viser Direktoratet til at Nortura har inngått en privatrettslig avtale med produsenten. Dersom Nortura har gjort en feil, så må Nortura selv stå ansvarlig overfor produsenten for dette. Også dette mener vi er en gal tilnærming. Sett i lys av at Nortura her fatter et vedtak om disponering av omsetningsmidler basert på myndighet delegert fra Omsetningsrådet, så vil den avtale som Nortura inngår med produsent, i realiteten være forvaltningsvedtak (enkeltvedtak) med vilkår.

Det er Norturas klare oppfatning at avtalene vi inngår med produsenter som deltar i utkjøpsordningen, ikke er rene privatrettslige avtaler som Nortura står fritt til å si opp. Her er det snakk om enkeltprodusenter som har oppgitt sin virksomhet i tiltro til at de blir kompensert for det gjennom omsetningsmidler, og dette utgjør et reguleringstiltak iverksatt av Omsetningsrådet. Dette er ikke enkelt reversibelt gjennom noen oppsigelse av avtale.

Dersom det skulle vise seg at Omsetningsrådet deler Direktoratets syn på at forholdet mellom Nortura og produsent utelukkende er et privatrettslig forhold, kan vi ikke se annet enn at godkjenningprosessen, som retningslinjen legger opp til, må endres. Nortura vil måtte be om en forhåndsgodkjenning fra Omsetningsrådet/sekretariatet, før man inngår avtale med den enkelte produsent. Dette for å forsikre seg om at man ikke kommer i erstatningsansvar overfor produsenter som Direktoratet senere nekter å godkjenne utbetaling til.

Veien videre

Som det fremgår ovenfor så mener vi at denne saken har flere prinsipielle sider som trenger avklaring, ikke bare knyttet til denne enkelte produsenten, men ordningen som sådan. Vi imøteser en tilbakemelding fra Omsetningsrådet og Landbruksdirektoratet på dette, og stiller gjerne i et møte.»

Landbruksdirektoratets vurdering av klagen

Etter retningslinjen om utkjøp punkt 2 andre ledd må produsenten dokumentere å ha avlspurke inne per 01.03.2018 for å motta tilskudd. Videre må produsenten dokumentere at det var svineproduksjon på gården per 01.10.2018. Produsenten hadde ikke dyr på noen av disse tidspunktene, og oppfyller dermed ikke vilkårene for å motta tilskudd. Det fremgår

videre av retningslinjens punkt 3.2 første ledd at svineholdet skal opphøre etter at avtale er inngått og at produsenten forplikter seg til å «melde inn purker for slakting så snart som mulig». Av punkt 4 første ledd fremgår det at tilskudd gis for avlspurkene som omfattes av avtalen, «og som leveres til slakting». Det gis altså bare tilskudd til avlspurker som slaktes ut etter avtaleinngåelse mellom produsent og markedsregulator. Dette er ikke tilfelle i denne saken, da avlspurkene produsenten ønsker kompensert ble slaktet ut før avtaleinngåelse. Landbruksdirektoratet konkluderer etter dette med at produsenten ikke oppfyller kravene i retningslinjen og at det dermed ikke kan utbetales tilskudd. Retningslinjen åpner heller ikke for å dispensere fra vilkårene. Nortura har etter dette inngått avtale i strid med retningslinjen.

Avtalen ble signert 26.02.2019 og omfattet 10 avlspurker, tilsvarende 160 000 kroner. Produsenten har tingslyst heftelsen om forbud mot grisehold på eiendommen i 7 år. Til orientering mottok produsenten i 2017 137 941 kroner i erstatning for nedslakting. Det medfører at han allerede har fått kompensasjon for deler av det tapet han led ved å avvikle svineproduksjonen.

Nortura anfører at Landbruksdirektoratet ikke har kompetanse til å overprøve Norturas beslutning om utbetaling. Landbruksdirektoratet viser punkt 4 siste ledd i retningslinjen, hvor det fremgår: «Utbetaling til markedsregulator skjer når markedsregulator dokumenterer overfor Omsetningsrådet (sekretariatet v/Landbruksdirektoratet) at det er inngått en avtale, avtalen er tinglyst og at det er mottatt leveringsbekreftelse fra et norsk slakteri hvor antall avlspurker purker omfattet av avtalen fremgår.» Slik vi ser det ligger det i denne formuleringen at når Nortura ikke kan dokumentere at vilkårene er oppfylt, skal Landbruksdirektoratet heller ikke utbetale midler. Landbruksdirektoratet er i retningslinjene delegert kontrollmyndighet. I og med at Omsetningsrådet har delegert Landbruksdirektoratet myndighet til å føre kontroll med ordningen, kan man argumentere med at det implisitt er innenfor vårt kompetanseområde å etterse at vilkårene er oppfylt. Etter Landbruksdirektoratets vurdering er det ikke grunnlag for utbetaling av tilskudd i denne saken etter retningslinjene.

Proessen rundt utformingen av ordning og fastsettelse av forskriften ble utført på svært kort tid til denne typen prosesser å være. Retningslinjene bærer også preg av det. Landbruksdirektoratet mener at det er Omsetningsrådet som er kompetent til å vurdere om det skal dispenseres fra retningslinjene, og at Omsetningsrådet derfor er den eneste som kan dispensere fra retningslinjen.

Landbruksdirektoratet har forståelse for Norturas argumentasjon for at det er innenfor ordningens hovedformål, nemlig å redusere antallet produksjonsdyr i svinenæringen, å inkludere produsenten i ordningen. At han allerede har mottatt kompensasjon i form av MRSA-erstatning taler imidlertid for at han ikke skal inkluderes. Han får da offentlige midler to ganger for samme utslakt.

For det tilfelle at Omsetningsrådet opprettholder Landbruksdirektoratets avslag på utbetaling av midler, oppstår det spørsmål om hjemmelsgrunnlag. Nortura anfører at de som markedsregulator fatter vedtak om deltakelse i utkjøpsordningen på grunnlag av myndighet delegert fra Omsetningsrådet. Videre argumenteres det for at markedsregulator i slike tilfeller utøver offentlig myndighet, jf. rapporten fra Arbeidsgruppe jus, side 74. Nortura hevder at eventuell overprøving av underordnet organs vedtak må gjøres i form av omgjøring etter forvaltningsloven § 35. Det anføres videre at denne omgjøringskompetansen ligger til Omsetningsrådet som overordnet organ, og ikke til sekretariatet.

Landbruksdirektoratet har, som nevnt over, behandlet saken i tråd med retningslinjen vedtatt av Omsetningsrådet 12. november 2018. Direktoratet er enig med Nortura i at

retningslinjens og avtalens rettslige status kan problematiseres. Etter vår oppfatning er dette imidlertid ikke avgjørende for utfallet av denne saken. Slik vi ser det har Omsetningsrådet kompetanse til å avslå utbetaling både i henhold til de vedtatte retningslinjene og etter forvaltningslovens omgjøringsregler. For det tilfellet at avtalen mellom produsenten og Nortura anses som et enkeltvedtak, mener Landbruksdirektoratet at vedtaket må anses som ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. Etter vår vurdering ligger vedtaket utenfor det Nortura hadde innholdsmessig kompetanse til å treffe etter retningslinjen. En slik innholdsmessig kompetansemangel vil som den klare hovedregel medføre ugyldighet, jf. Eckhoff, Torstein og Smith, Eivind, Forvaltningsrett, 11. utg., Oslo: Universitetsforlaget, 2018 s. 462-466. At en omgjøring er til skade for produsenten kan etter Landbruksdirektoratets vurdering ikke lede til at vedtaket likevel blir gyldig. Som overordnet organ har Omsetningsrådet etter dette kompetanse til å omgjøre Norturas vedtak, jf. forvaltningsloven § 35 andre ledd, jf. § 35 første ledd bokstav c.

Saksnr.: 136/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Høring av rammeforskriften	Saksnr.: 19/64551-1

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har 14.11.2019 sendt forslag til endringer i forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer (rammeforskriften) m.m. på høring. Frist for å sende inn høringsuttalelse er 1. mars 2020. Høringen er åpen, og alle som ønsker det kan avgi hørings svar til departementet. Omsetningsrådet står på listen over høringsinstanser, på samme måte som medlemmenes respektive organisasjoner.

Omsetningsrådets medlemmer kjenner innholdet i forslaget. Høringsnotatet og vedlagt utkast til endringsforskrift ligger ved. Rådet må ta stilling til om det skal inngi hørings svar og ev. innhold i dette.

Det vises til Landbruks- og matdepartementets hjemmeside for ytterligere opplysninger.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Landbruks- og matdepartementets høringsnotat av 14.11.2019 med forslag til endringsforskrift.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet viser til mottatt forslag til endringer i forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi egen uttalelse i saken, men henviser til hørings svar fra medlemmenes respektive organisasjoner, som alle er på listen over høringsinstanser.

Høring av rammeforskriften

Landbruks- og matdepartementet har 14.11.2019 sendt forslag til endringer i forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer (rammeforskriften) m.m. på høring. Frist for å sende inn høringsuttalelse er 1. mars 2020. Høringen er åpen, og alle som ønsker det kan avgi høringssvar til departementet. Omsetningsrådet står på listen over høringsinstanser, på samme måte som medlemmenes respektive organisasjoner.

Omsetningsrådets medlemmer kjenner innholdet i forslaget. Høringsnotatet og vedlagt utkast til endringsforskrift ligger ved. Rådet må ta stilling om det skal inngi høringssvar og ev. innhold i dette.

Det er presedens for at Omsetningsrådet som råd ikke inngir høringssvar på endringer i rammeforskriften, men overlater til rådets medlemmer sine organisasjoner å inngi egne svar. Det vises til høring av rammeforskriften i 2012. Også i dette tilfellet var Omsetningsrådet på listen over høringsinstanser. Det heter således i sak 21/12 fra møtet 29.03.2012 under møtebehandling: «I samsvar med forslag fra SLF gir Omsetningsrådet følgende uttalelse i saken: «Omsetningsrådet viser til mottatt forslag til endringer i forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi egen uttalelse i saken, men henviser til høringssvar fra medlemmenes respektive organisasjoner, som alle er på lista over høringsinstanser.»»

Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet foreslår på samme måte at Omsetningsrådet gir følgende høringssvar: «Omsetningsrådet viser til mottatt forslag til endringer i forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi egen uttalelse i saken, men henviser til høringssvar fra medlemmenes respektive organisasjoner, som alle er på lista over høringsinstanser.»

Saksnr.: 137/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.2019	Tittel: Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 13. desember 2019	Saksnr.: 19/5381-5

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014, jf. vedtak i sak 51/14.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11 og Omsetningsrådets vedtak i sak 49/10.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 13. desember 2019

Oversikt over delegerte saker til møte 13. desember 2019.

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
21/19	18/77280-10	Egg - Vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for januar og februar 2019, Nortura
		Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i januar og februar 2019, og utbetaler 2 238 907,00 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 1 900 217,00 (209 737 kg) Eggehvite til standardisering kr 338 690,00 (37 383 kg) Totalt kr 2 238 907,00 (247 120 kg)
22/19	18/77280-19	Egg - Vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for mars og april 2019, Nortura
		Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i mars og april 2019, og utbetaler 2 421 484,00 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 2 115 474,00 (233 496 kg) Eggehvite til standardisering kr 306 011,00 (33 776 kg) Totalt kr 2 421 484,00 (267 272 kg)
23/19	18/77280-23	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for mai og juni 2019, Nortura
		Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i mai og juni 2019, og utbetaler 2 632 618,56 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 2 452 415,16 (270 686 kg) Eggehvite til standardisering kr 180 203,40 (19 890 kg) Totalt kr 2 632 618,56 (290 576 kg)
24/19	18/77280-27	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for juli og august 2019, Nortura
		Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i juli og august 2019, og utbetaler 2 645 465,76 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 2 316 872,16 (254 043 kg) Eggehvite til standardisering kr 328 593,60 (36 030 kg) Totalt kr 2 645 465,76 (290 073 kg)
25/19	18/77280-32	Egg – vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av

		egg for september og oktober 2019, Nortura Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i september og oktober 2019, og utbetaler 2 952 937,44 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 2 664 107,04 (292 117 kg) Eggehvite til standardisering kr 288 830,40 (31 670 kg) Totalt kr 2 952 937,44 (323 787 kg)
26/19	18/77280-7	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for januar og februar 2019, Dava Foods Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i januar og februar 2019, og utbetaler 249 512,40 kroner til DAVA Foods Norway AS fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 249 512,40 (27 540 kg)
27/19	18/77280-20	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for mars og april 2019, Dava Foods Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i mars og april 2019, og utbetaler 215 854,5 kroner til DAVA Foods Norway AS fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 215 854,50 (23 825 kg)
28/19	18/77280-24	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for mai og juni 2019, Dava Foods Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i mai og juni 2019, og utbetaler 283 414,92 kroner til DAVA Foods Norway AS fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 283 414,92 (31 282 kg)
29/19	18/77280-28	Egg - vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for juli og august 2019, Dava Foods Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i juli og august 2019, og utbetaler 306 304,32 kroner til DAVA foods Norway AS fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 306 304,32 (33 586 kg)
30/19	18/77280-30	Egg – vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for september og oktober 2019, Dava Foods Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i september og oktober 2019, og utbetaler 280 768,32 kroner til DAVA foods Norway AS fra

31/19	19/36568-2	fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 280 768,32 (30 786 kg) Vedtak om utvidet reguleringslagring av eple 2019
		Vedtak: Landbruksdirektoratet godkjenner GrøntProdusentenes Samarbeidsråds søknad om reguleringslagring av inntil 2 000 tonn epler kl. 1 av sortene rød Gravenstein, Lobo, K. Schneider, Elstar, rød Aroma, vanlig Aroma og Rubinstep i 2019.

Saksnr.: 138/19	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.12.19	Tittel: Omsetningsrådets arbeid med gjennomgang av regelverk og ordninger - evaluering	Saksnr.: 17/41657 - 63

Beskrivelse

Leder av Omsetningsrådet ønsker at rådet evaluerer sitt arbeid i forbindelse med gjennomgangen av rådets regelverk og ordninger.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Flere rådsmedlemmer hadde forstått innstillingen som at selve evalueringen ikke skulle foregå i dette møtet, og ønsket derfor å ta evaluering i neste møte i Omsetningsrådet. Det ble likevel gjennomført en kortere evaluering i møtet med stikkordene prosess, mandat og produkt gitt av leder.

Lars Petter Bartnes mente at alle hadde kjent på alvoret i denne saken, og at man hadde blødd for saken både i rådet og ellers. Arbeidsomfanget ble mye større enn forutsatt. Han var glad for at rådet landet på den arbeidsmodellen som ble brukt. Han var minst fornøyd med at høringen av rammeforskriften og Omsetningsrådets regelverk er gått ut med forskjellige vurderinger. Han uttrykte at han var bekymret for en innskrenkning av Omsetningsrådet handlingsrom og i det gjennomføringen av markedsreguleringen. Han rettet takk til Jørn Rolfsen og Nina Strømnes Rodem i Landbruksdirektoratet for den jobben som var gjort.

Bjørn-Ole Juul-Hansen skulle ønsket at første modell av arbeidsform hadde blitt benyttet. Det kunne gitt en rettere framdrift i gruppene og grunnlag for mer prinsippdiskusjoner i rådet. Ellers uttrykte han enighet i Bartnes' oppsummering og at det hadde vært mye arbeid.

Björg Tørresdal uttrykte at det var kjekt med en gjennomgang, at denne har skapt bevissthet om ordningen. Høringen av rammeforskriften kom litt overraskende inn, men at rådet taklet også dette bra. Mye arbeid og flere ekstraordinære enn ordinære møter.

Kristin Hoff syntes arbeidsform, som gjorde det nødvendig å gå detaljert inn i juridiske detaljer, hadde vært nyttig.

Marit Haugen overtok arbeidet fra sin forgjenger med beskjed om at arbeidet står støtt faglig. Rådet har fått belyst de faglige inngangene og belyst at markedsreguleringsordningen står stødig på sitt faglige grunnlag.

Det blir en grundigere evaluering i første møte i 2020.